

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД, ЈАНУАР 1999.
ГОДИНА X, БРОЈ 598
ЦЕНА 3 ДИНАРА

СНАЖНА РУСИЈА ЈАКА СРБИЈА

ЗЕМУНСКЕ НОВИНЕ

ГОДИНА XI • БРОЈ 237 • НОВА СЕРИЈА БРОЈ 68 • ЗЕМУН, ЈАНУАР 1999. ГОДИНЕ
СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ

ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ
ГОСТ ГРАДОНАЧЕЛНИКА МОСКВЕ
ЈУРИЈА ЛУЖКОВА

**МОСКВА, ПОЧЕТКОМ НОВЕМБРА 1998. ГОДИНЕ
ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ И ЈУРИЈ ЛУЖКОВ:**

ЗАПАД НЕЋЕ УРЕБИВАТИ НАШЕ ОДНОСЕ

У овом броју:

Др Војислав Шешел:
има резултата у економији

Др Никола Поплашен:
против ревизије Дејтона

Томислав Николић:
време тешких одлука

Драган Тодоровић:
споро до брзих пута

Александар Вучић:
клеветници на удару закона

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић

**Заменик главног
и одговорног уредника:**
Душан Весић

**Помоћник главног
и одговорног уредника:**
Јасминка Олујић

Редакција:

Наташа Андоновски, Весна Арсић,
Мирослав Васиљевић, Александар
Вучић, Коста Димитријевић,
Вељко Дукић,
Рајко Ђурђевић, Ивана Ђурић,
Жана Живаљевић, Дмитриј Јанковић,
Наташа Јовановић, Момир
Марковић, Огњен Михајловић,
Северин Поповић, Драгољуб
Стаменковић, Јадранка Шешел

Секретар редакције:
Љиљана Михајловић

Техничко уређење:
Емил Бели, Драган Перић

Лектор:
Зорица Илић

Карикатуре:
Синиша Аксентијевић

Председник издавачког савета:
др Ђорђе Николић

Потпредседник издавачког савета:
Петар Димовић

Издавачки савет:

Владимир Башкот, Маја Гојковић,
Ратко Гонди, Стево Драгишић,
Зоран Красић, Ратко Марчетић,
Томислав Николић, др Никола
Поплашен, Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић,
Драган Тодоровић,

Шеф дистрибуције:
Зоран Дражиловић

Штампа:
„АБЦ Графика”,
Влајковићева 8, тел. 3240-551,
Београд

Редакција прима пошту на адресу:
„Велика Србија”,
Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија” уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информисање под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

Министарство за информације Републике Србије 19. августа 1991. године дало је мишљење број 413-01-551/91-01 да се „Велика Србија” сматра производом из тарифног броја 8. став 1. тачка 1. алинеја 10. за чији промет се плаћа основни порез по стопи од 3%.

Оснивач и издавач:
Скупштина општине Земун

За издавача:
Стево Драгишић

Главни и одговорни уредник:
Огњен Михајловић

**Заменик главног
и одговорног уредника:**
Маринко Марић

**Помоћник главног
и одговорног уредника:**
Ивана Борац

Редакција:

Дејан Анђус, Весна Арсић,
Наташа Вујић, Драгана Глушац,
Ивана Ђурић, Жана Живаљевић,
Наташа Жикић, Весна Јањић,
Дејан Лукић, Љиљана Михајловић,
Јасминка Олујић, Весна Марић,
Северин Поповић, Стана Станојевић,
Зорица Стојановић

Лектор:
Загорка Јоксимовић

Фоторепортер:
Крсто Голубовић

Техничко уређење:
Емил Бели, Драган Перић

Сарадници редакције:
Љубица Давидовић, Коста Димитријевић,
Радомир Ђурђевић, Бранко Надовеза

Председник Издавачког савета:
Владимир Смиљанић

Издавачки савет:

Владимир Башкот, Тодор Бошковић,
Стево Драгишић, Миодраг Матић,
Ратко Павловић, Милан Срдић,
Саша Цупин, др Војислав Шешел

Шеф дистрибуције:
Зоран Мијковић

Шеф маркетинга:
Славица Дух

Илустрације и карикатуре:
Синиша Аксентијевић,

Штампа:

„АБЦ Графика”,
Влајковићева 8, тел. 3240-551,
Београд

Редакција прима пошту на адресу:
СО Земун - „Земунске новине”
Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

„Земунске новине” су уписане у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информисање под бројем 891. од 20. марта 1989. године.

Министарство за информисање Републике Србије 12. марта 1991. године дало је мишљење број 413-01-335/91-01 да се „Земунске новине” сматрају производом из тарифног броја 8. став 1. тачка 1. алинеја 10. за чији промет се плаћа основни порез по стопи од 3%.

19. НОВЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ
И ПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ
У ЕМИСИЈИ „ДИЈАЛОГ“ ТЕЛЕВИЗИЈЕ „ПАЛМА“

ИСКЉУЧИВО У СЛУЖБИ ДРЖАВНОГ ИНТЕРЕСА

Бомбардовање Србије—крупан залог за НАТО

Туђи војници топовско месо НАТО—а

По Дејтонском споразуму, арбитража око Брчког морала је бити завршена у року од годину дана. Рок је давно прошао и по законском аутоматизму Брчко мора остати у Републици Српској

Вестендорп—окупациони гувернер БиХ

Др Шешељ: НАТО је устукнуо пред упорношћу Србије и Русије

Водитељ: Поштовани гледаоци, добро вече. Ја сам Миодраг Вујовић, а ви гледате емисију „Дијалог“ Телевизије Палма. Ваш и мој гост је вечерас потпредседник Владе Републике Србије, господин Војислав Шешељ. Господине Шешељ, добро вече и добро дошли у „Дијалог“.

Др Шешељ: Добро вече, боље вас нашао.

Водитељ: На сву срећу, у прилици смо да вечерас испунимо обећање које смо дали када сте последњи пут били наш гост - да ћете нам објаснити зашто до бомбардовања није дошло.

Др Шешељ: Два су основна разлога због којих није дошло до бомбардовања. Први је тај што је комплетно државно руководство, на челу са председником Милошевићем, било до краја чврсто у одбијању кључних тачака ултиматума. Нисмо прихватили ни по коју цену НАТО трупе на нашој територији, и нисмо прихватили да се Косово и Метохија искључе из правног система Србије. То је најважније.

Показали смо одлучност да се бранимо свим средствима. Показали смо да смо спремни и на рат, ако нам се то наметне, и да ни под ратним условима нећемо одустати од одбране Косова и Метохије. Наша земља се већ почела припремати за одбрану. То су на Западу знали - они снимају кључне покрете трупа, активности у војним јединицама и све остало. И, били су свесни да ћемо се борити свим средствима.

Други крупан фактор био је став Русије, али и других пријатељских земаља: Белорусије, Кине и других, које су категорички биле против војне интервенције. Русија је чак припремила своју стратешку авијацију, заказала изненада тродневне маневре, руски министар одбране, маршал Сергејев дао је неколико врло оштрих изјава. Затим, генерал Ивашов, начелник главне управе за спољне везе

руске армије, такође је до краја заострио став према НАТО пакту, председник руске владе Примаков се заиста добро држао, као и комплетно руско руководство и то је било веома значајно.

Да поменем и Лукашенка, председника Белорусије, и то да је и Кина одлучно била против сваке стране интервенције. И - Американци су схватили да су направили сувише велик залагај, да би од тог залагаја могли да се удаве, да би ствари могле да се измакну контроли, да добију несагледиве негативне димензије. За тренутак су одустали од претњи.

С друге стране, председник Милошевић је са америчким изаслаником Холбруком водио исцрпљујуће разговоре који су трајали више дана. Састанци су трајали понекад и по седам и више часова и у тим разговорима Милошевић није попустио у погледу основних принципа.

Уступци са наше стране били су пре свега по питању доласка посматрача ОЕБС-а и по питању ненаоружаних авиона који ће надлетати територију Косова и Метохије. Е, сад, у чему је ту било попуштања? Попустили смо утолико што смо раније инсистирали да се наша земља прво врати у ОЕБС, па да онда мисије ОЕБС-а дођу на нашу територију. У том случају гарантовали смо потпуно слободно деловање тих мисија. У овом случају, попустили смо пре него што смо враћени у ОЕБС. Дозволили смо да дођу посматрачи, или верификатори, како се зову. Њихова је функција само да сазнају како стоје ствари на терену, да су присутни, да снимају и обавештавају - и ништа више.

Одлуке ОЕБС-а консензусом

И руска дипломатија је деловала у том правцу. Њихови су ставови били да ми ипак позовемо ОЕБС да се укључи, јер руска дипломатија сматра да је ОЕБС значајан фактор, којим се може избећи директно мешање НАТО пакта. ОЕБС је једна свеевропска организација, па чак и више од тога. И многе неевропске државе су чланице, прво су то постале Америка и Канада, а касније и централноазијске, бивше совјетске републике. Одлуке у ОЕБС-у се доносе консензусом, што је веома важно.

НАТО пакт је за тренутак устукнуо, али нас они неће оставити на миру, то је свима јасно. Прво, НАТО пакт је почео са припремањем јединица за хитне интервенције. Једна од њих у старту треба да има 1.500 војника. Биће стационарирана у Македонији са основном наменом, како су то Американци рекли, да штити верификаторе ОЕБС-а и да помогне њихово извлачење у случају потребе. Очигледно је да је циљ те јединице далекосежнији. С друге стране, Американци планирају да направе јединицу у рангу две дивизије, а дивизије НАТО пакта имају између шест и седам хиљада војника. Они планирају јединицу састављену од 15.000 војника из Румуније, Бугарске, Грчке, Турске и Албаније, која би била предвиђена такође за хитне интервенције. Они желе

Српски радикали су ушли у Владу Србије искључиво да би сачували Косово и Метохију

да искористе туђе војнике као топовско месо у случају ратног сучељавања са нашом земљом. Они би ударили авијацијом и ракетама томахавак, а послали би туђе војнике да гину, да крваре. Тако раде увек, на свим местима у свету, с ретким изузецима.

Сада је мало теже да поново дође до директне војне претње. Сада нам највећа опасност прети од измишљања инцидентних ситуација, од режије догађаја попут оних на пијаци Маркале, у улици Васе Мискина, на партизанском гробљу, или код старе пиваре у Сарајеву, када је америчка обавештајна агенција ЦИА, уз помоћ војне обавештајне службе организације, а Изетбеговић спровео, убијање сопствених грађана, да би се то приказало као српски злочин. О томе се сада отворено говори.

Истина о Србима тек у покајничким мемоарима

Месец дана после догађаја у улици Васе Мискина, који је био повод за увођење санкција против СРЈ, лондонски „Индијант“ је објавио тачну информацију да је све то било режирано, али било је касно, јер је Савет безбедности већ изгласао резолуцију. Повод за бомбардовање био је пијаца Маркале.

Сада енглески генерал Роуз у својим мемоарима пише да су све то урадили муслимани. Нешто слично Американци планирају и на Косову. Већ су покушали у неколико наврата. Сетите се, и америчка штампа у Београду, „Данас“, „Наша борба“ и други, објављивала је фотографије поломљене лутке, приказујући је као убијено албанско дете смрскане главе. Очигледно је у питању дејча играчка. Измишљали су читаве албанске породице које је, наводно, побила наша полиција. Нема чиме се нису служили. Пре неколи-

ко дана су тврдили да је наша војска пуцала на посматраче ОЕБС-а. Мимоилазиле су се колоне наших војника и мисија ОЕБС-а, и нешто је пукло из ауспуха једног нашег оклопног транспортера...

Водитељ: Господин Солана нам је одмах запретио ...

Др Шешел: Да, али после су се извињавали, јер смо имали чисте доказе шта је у питању.

Водитељ: Само господин Вокер. Господина Солану још нисмо чули.

Др Шешел: Па, неће се он извињавати. Али, наши су одмах спровели истрагу, омогућили комплетан увид верификаторима ОЕБС-а. Ништа није испале из тог борбеног возила и сви су докази били на нашој страни. А шта се догодило? Можда је у нафти било воде или прљавштине - и на то реагује ауспих. Нисам стручњак за те ствари.

Водитељ: И кад додамо на то...

Др Шешел: У сваком случају планирају да нађу повод за бомбардовање, за војну интервенцију. Тога се највише морамо чувати. Активности шиптарских терориста нису толика опасност по државу. Они су опасност за цивилно становништво и за полицију и с времена на време има жртва њихових активности, али они више не представљају никакву озбиљну, респективну снагу. То су мање групе људи, има их укупно неколико стотина, највише 2.000, на разним подручјима Косова. Они су у стању једино да организују атентате, убиства из заседе, да бацају бомбе, а то је класичан тероризам. Нису више у стању да формирају онако крупне терористичке формације као што су то овога лета учили.

Водитељ: Поменули сте споразум председника Милошевића и Ричарда Холбрука. Да ли смо ми, господине Шешел, испунили све обавезе које смо преузели тим споразумом?

Србија испунила све захтеве Споразума

Др Шешел: Све смо испунили на Косову и Метохији. Имамо нешто више од 10.000 полицајаца, мање од 15.000 војника, како је предвиђено споразумом. Дакле, свели смо и војску и полицију на стање пре марта ове године, када смо започели дефинитиван обрачун са терористичким бандама. И са овим снагама ми смо у стању да чувамо ред и мир, али не можемо баш у сваком селу. Треба имати у виду да је велики проценат албанских села. Сад се трудимо да тамо формирамо локалну полицију састављену од Албанаца. То је већ урађено у 92 села и сасвим добро функционише. Тиме показујемо, прво - да сви Албанци не мисле на исти начин, да сви Албанци нису терористи и да сви Албанци нису привржени терористима, да има висок проценат Албанаца који су ипак за нормалан и миран живот. Многи су уморни од свега овога што се дешава, многима су онемогућени нормалан живот, производња, зарада, образовање, здравствена заштита, социјално осигурање и све остало. Многи просто желе да ствари уђу у неке нормалне токове.

Водитељ: Ако се не варам, у том споразуму је 2. новембар наведен као датум кад би требало да се отпочне са дијалогом. Председник Милутиновић је јуче позвао Албанце на разговор. Нису се одавали.

Др Шешел: Ми смо били спремни и 2. новембра. Ми смо непрекидно спремни за тај дијалог. За сат времена, наша делегација може да се скупи, да седне у авион и оде у Приштину.

Водитељ: Како објашњавате њихов недолазак?

Ултимативна пресија татора

Др Шешел: Американци су им рекли да не долазе. Наша дипломатија је позвала и неке стране представнике. Позван је руски амбасадор, дошли су људи из амбасаде: први секретар и саветник у вању министра. Позван је и кинески амбасадор. Није дошао, али је упутио писмо подршке са поновљеним ставом кинеске владе да је Косово искључиво унутрашње питање Србије. Био је позван и Аустријанац Волганг Петрич, амбасадор ОЕБС-а. Он се изговарао да има неке неодољне обавезе. Позван је био и Хил. Није хтео да дође.

Водитељ: Свет је тражио од Срба, од Југославије, да успостави и господина Петрича и господина Хила као своје специјалне изасланике...

Др Шешел: Све је било припремљено да они седну поред стола где се води дијалог, да буду гости тог дијалога, да посматрају, а не да буду учесници. Јер, ми смо рекли - нема страног мешања.

Водитељ: Је ли проблем што нису дошли?

Др Шешел: Сад треба да објасне зашто нису дошли. Очигледно је да они не

желе дијалог. Они желе да наставе са политиком ултиматума, јер, у дијалогу су наше шансе увек веће. У дијалогу нико нормалан не може тражити да се одрекнемо Косова и Метохије, да Косово и Метохија више не буду у уставном систему Србије, да се отцепе од Србије, итд. Тако нешто је у дијалогу немогуће захтевати. Али, они онда желе то да постигну кроз тајну дипломатију, сталним претњама, сталним ученама. Крајње је време да се све изнесе у јавност. Ево, Хил нас непрекидно засипа својим плановима. Не прођу ни два дана, нови Хилев план. Ја више не могу ни да читам те његове планове.

Водитељ: А да ли он нама њих даје званично или преко медија?

Др Шешел: Некада преко медија, некада званично, али обично их прво објави у медијима, па онда званично достави. Некад има ираскорак између онога што објављује у медијима и онога што званично достави. Али, сваки пут је све даље од неког реалног, рационалног решења.

Немири у Србији - део америчке „игре нерава“

Очигледно њима није циљ да се постигне решење. Њима је циљ да оваква ситуација што дуже потраје, да нас што више исцрпљују и у погодном моменту, кад ми можда попустимо, малакшемо или нам створе неке унутрашње проблеме, ураде шта су наумили. Није случајно што сад покушавају нешто и са студентима на неким факултетима. Изазивају немире, покушавају да активирају још неке жарисне тачке у друштву.

Ипак је наша земља у тешкој економској ситуацији, има доста социјалне беде и они то покушавају да искористе где год могу.

Наш народ то осећа. Потребно је доста стрпљења. Влада се батрга како зна и уме и неке проблеме ипак решавамо. Функционишемо за ове услове максимално добро, рекао бих. Немогуће је боље под свим овим претњама, притисцима и повећаним трошковима око заштите Косова и Метохије.

Они очекују да је могуће прво изазвати кризу у Србији, направити нешто у Београду, да би нам попустила пажња и да више немамо времена ни снаге да се бавимо Косовом, па да постигну своје циљеве. Није битно да се одмах отцепи Косово и Метохија. Битно је да дођу НАТО трупе. Битно је да се оно издвоји из правног система Србије, да буде под одређеним обликом окупације, а после ће Запад лако завршавати своје послове.

Водитељ: Према споразуму председника Милошевића...

Др Шешел: Још сам једну ствар хтео да Вам кажем. Вероватно се сећате, новине које су престале да излазе саме, без икаквог притиска Владе, без икаквог притиска режима - ДТ Плус, објавиле су на четири стране, у специјалном додатку - споразум о полицији, споразум који нико од наших државних функционера до тада није видео и то као да је све већ уговорено са

Холбруком. То је облик специјалног психолошког рата. Они лансирају нешто што ми још и не знамо да постоји.

Водитељ: Да ли је, према споразуму Холбрук - Милошевић, начин постизања решења да ми разговарамо о некаквој платформи коју нам дају Американци преко Хила или Европа преко Петрича, или дијалог треба да воде две заинтересоване стране?

Са Србима нема договора „испод жита“

Др Шешел: Па, видите, ми смо хтели дијалог. Спремни смо да разговарамо о свему, о свим идејама које су се појавиле. И оно што је раније лансирала Контакт група, и ово, на чему је Холбрук инсистирао, и ово што Хил сада конструираше, и тако даље. Могли смо о свему да разговарамо. Они нису дошли. Они се боје јавности. Наша телевизија је објавила јуче, у специјалној емисији, комплетан разговор. Данас је „Политика“ објавила скоро читав разговор. Ми хоћемо све пред јавношћу. Немамо шта да кријемо ни од свог народа, ни од света. И, они одмах избегавају. Они би хтели испод жита - ако то не урадите, ми ћемо вам то и то урадити, и тако даље.

Водитељ: Господин Хил у свом тиму има, како они кажу, правника из Стејт департмента, који му прави планове и помаже у доношењу стручних решења. Зашто да се у народу ствара забуда? Народ, прво, не зна да ми нисмо преузели обавезу да разматрамо њихове платформе.

Др Шешел: Ми нисмо преузели никакве обавезе. Наше обавезе су јасно формулисане у 11 тачака споразума Милошевић - Холбрук. То је усвојила и Влада Србије и ми смо то објавили.

Водитељ: Време је да се све јавно и јасно каже, господине Шешел, због тога што смо ми народ који преко различитих медија...

Др Шешел: Они то намерно раде. Лансирају лажи да је Косово већ продато, да је издато, да је ово сад само нека игра, да је све унапред договорено, и слично. Играју се с нашим нервима и гледају кад ће нам нерви попустити. Досад им није полазило за руком, убеђен сам да неће ни убудуће. На јучерашњи дијалог није дошла већина представника албанских политичких партија, а биле су две албанске политичке партије. Једна од ове две албанске политичке партије у акту о оснивању има 3000 чланова, више него Весна Пешић и Грађански савез гласача на изборима. Ништа уопште не доводи у питање те партије, не могу их ниподаштавати. Те партије су перспективнија политичка снага од Грађанског савеза, иако је то Американцима омиљена партија.

Водитељ: Али, чињеница је да господин Ругова није дошао.

Др Шешел: Нама је жао што нису дошли. Ми ћемо опет нудити дијалог, ми ћемо опет заказивати. Од тога нећемо одустајати.

Водитељ: Али, господине Шешел, хо-

ћемо ли изнаћи начина да присилимо и Савет безбедности и Стејт департмент да се не поигравају у овом смислу?

Др Шешел: Шта ми сад треба да урадимо? Сад председник Републике Србије Милан Милутиновић сазива прво све делегације, све политичке партије и асоцијације које су учествовале у дијалогу, њихове представнике. Данас су неки већ били, сутра ћемо Томислав Николић и ја да идемо код Милана Милутиновића. Покушаћемо да усагласимо ставове, да створимо једну основу. То је суштина. И - настављамо да разговарамо. Само од представника осталих албанских политичких партија зависи када ће се и они томе прикључити. Имамо нацрт Закона о локалној самоуправи. Имамо и нацрт Статута Покрајине Косово и Метохија у складу са Уставом Србије. На основу свих ових идеја имамо теме за конкретне разговоре.

Водитељ: Управо је то суштина мог питања. Долазе нам разноразни планови, разноразних предлагача, иза којих макар пише да стоје Америка, Европа; а ми смо преузели обавезу, и то од почетка желимо, да Косову и Метохији дамо аутономију по свим највишим међународним стандардима. Да ли ми то можемо?

Права мањина у СРЈ, виша од међународних стандарда

Др Шешел: Али, Хил у овом свом последњем плану, о коме се много шпекулише у јавности, наводи 16 међународних правних докумената на које се позива. Ево, ми унапред можемо да кажемо - прихватамо све што је садржано у тих 16 међународно правних докумената, али не више од тога, ако се тиме доводи у питање државни суверенитет Србије.

Водитељ: И свих 800 које је Србија закључила...

Др Шешел: Па, добро, али 16 тих ме-

ђународних уговора тиче се положаја националних мањина. Све прихватамо, све ћемо регулисати, све ћемо провести у нашем правном систему и све у складу са нашим Уставом. У мају месецу смо објавили специјално издање листа „Велика Србија“, у ком смо штампали кључне међународно правне акте, који се тичу положаја националних мањина. Упутили смо писма свим страним амбасадама у Београду, поготову амбасадама Америке, Енглеске, Француске, Немачке, Италије, да кажу шта је то што ми из тих међународно правних аката у нашој земљи нисмо провели. Нек наведу једну једину ствар. Наравно, нико није одговорио. Сви они знају да нема ничег што код нас није спроведено. Кад погледате која права уживају националне мањине у нашој земљи, видећете да је то много више од онога што предвиђају међународни правни акти. Ми желимо да се Албанци врате у наш политички живот, у све друштвене процесе. Желимо да њихове партије учествују на изборима...

Водитељ: Да преузму сва права, али и обавезе.

Др Шешел: Американци су тражили да Албанци имају најмање 10 посланика у Савезној скупштини, и најмање 20 у Републичкој скупштини. Ми смо рекли - ево, слажемо се. Зашто? Зато што, по нашем садашњем изборном Закону, Албанци могу имати више од тога. Ако сви Албанци изађу на изборе, ако изађу у оном проценту у коме излазе други грађани Србије, имаће сигурно више од 20 посланика у Републичкој скупштини и више од 10 посланика у Савезној скупштини, под условом да грађани албанске националности гласају за своје политичке партије. Не можемо ми њима гарантовати толики број мандата, може се испоставити да Албанци неће да гласају за своје партије. То се десило у Црној Гори. У Црној Гори су унапред гарантовали два мандата албанским пар-

тијама. И, шта се десило на изборима? Сви Албанци су гласали за Мила Ђукановића, нико није гласао за њихове партије, а они на поклон добили два мандата. Нису прошли ни цензус од 3 одсто. Е, то не може. Дакле, под условом да Албанци изађу и гласају за своје партије, имаће најмање 20 посланика у Републичкој скупштини и најмање 10 у Савезној, то гарантујем.

Водитељ: Али, они то више неће.

Др Шешел: Е, сад они неће у Републичкој, хоће у Савезној скупштини 30 посланика. Они ће стално измишљати нове захтеве.

Водитељ: Ви сте данас на конференцији за штампу, морам признати, једини од свих који су држали конференцију за штампу, јасно подвукли да нема шансе да Косово изађе из правног система Србије. Други споразум који кола по неким медијима - Косово је сасвим извукао из Србије...

Др Шешел: То Американци желе. Од тога не одустају. Постоји Устав Србије...

Водитељ: Интересује ме има ли шансе да одступите од онога што сте данас рекли?

Косово ван Србије - велеиздаја

Др Шешел: Нема шансе. Прво, свако ко би у име Србије потписао споразум који је противан Уставу, требало би истог тренутка да иде у затвор. Док постоји Устав Србије, нико од државних органа не сме да потпише било шта што је противно нормама из тог Устава. То је кривично дело велеиздаје, угрожавање уставног поретка.

Водитељ: Говорили смо о правима која су прописана и неспорна. Међутим, господине Шешел, Југославија је земља према којој је, у ствари, међународно право погажено.

Др Шешел: Није само Југославија, али, последњих година Југославија је најупечатљивији пример гажења, отвореног гажења међународног права.

Водитељ: Очигледно је да од међународне заједнице не можемо очекивати да се, кад смо ми у питању, преко ноћи врати међународно право. У овом односу снага, када они имају циљ који је за овај народ и ову државу не само неприхватљив, него, ја се то усуђујем рећи, генцидан - шта ми можемо учинити да не будемо жртве те „песнице“; јер, сила је њихов основни аргумент?

Др Шешел: Колико год нам буде тешко, с каквим год се проблемима суочавали, ми морамо издржати. Нема нам друге. Остаћемо без државе ако не издржимо. Јер, отели би нам Косово и Метохију, одвојили би Црну Гору, отели Рашку област или Санџак, Војводину, и овде, у остатку остатака Србије, завели квислиншку државу.

Водитељ: Председник Кине је данас дао једну много лепу изјаву - да је, захваљујући сарадњи Кине и Русије, између осталог, решење питања Косова сведено на...

Пријем у амбасадри Народне Републике Кине: до бомбардовања није дошло и због одлучног става Кине

**Нови век рађа
нова стратешка партнерства**

Др Шешел: Ја лично рачунам на руско - кинеско стратешко партнерство за 21 век. Мислим да кључни политичари, и Русије и Кине све више схватају да имају једног заједничког противника, који жели да уништи и једну и другу велику државу, и да заједничким снагама морају томе да се супротставе. Рачунам много и на Јапан, а мислим да ће и у Европи доћи до неких позитивних трендова. Веома ми је драго што је дошло до промене власти у Немачкој. Нова влада, коалиција Социјалдемократа и Зелених се другачије поставља на међународној сцени, има исправнији однос према балканској кризи. Још није у стању да се отвореније супротстави Американцима и НАТО пакту, али ви се сећате ранијих изјава Фишера, шефа партије Зелених. Мислим да он од тога не одустаје, него једноставно сад мора то мало дипломатским речником да...

Водитељ: Господин Ведрин је рекао да Америка не може да се понаша као светски полицајац.

Др Шешел: Ја француској влади не верујем, као што не верујем ни оној претходној, и не бих могао да дајем неке оптимистичке изјаве, а то се односи поготово на садашњу британску владу. Ово што се дешава у Немачкој, улива ми оптимизам и мислим да Немцима треба непрекидно да наглашавамо да желимо с њима што боље односе.

С наше стране иду иницијативе, да се превазиђе оно што је било у прошлости. Прошлост се не сме заборављати, али треба да изграђујемо мостове споразумевања. Рачунам да ће италијанска политика задржати овакав курс какав има. Италија је европска сила. Не може се баш рећи да је сила у светским размерама, али на европским просторима је велика сила, тако да ће неке ствари вероватно доћи на своје место у наредним годинама, али не

тако брзо како бисмо ми желели. На нама је сада да издржимо ове критичне моменте. Да ова олуја протутњи, после ће ствари морати да дођу у неке уобичајене токове.

Ни Јапан неће дуго моћи да издржи овакво понашање Американца. Мислим да су Јапанци извукли велику лекцију из финансијске кризе која их је задесила америчким мешетарењем на светским, посебно источноазијским берзама. Сви су свесни да је то вештачки створено да би се задао снажан ударац јапанској економији и сад ће Јапан тражити неке друге модалитете даљег економског развоја. Видите да отопљавају односи између Јапана и Русије, Јапана и Кине и доћи ће до неког новог баланса снага. Треба рачунати на Индију, на Бразил, на арапски свет, који такође сада многе ствари на Балкану боље разуме.

Водитељ: По аналитичарима новог светског поретка, чак је вероватна и коалиција Кина-Иран-Русија ради одбране од мултинационалног империјализма.

Исламски свет суздржан

Др Шешел: Колико ја знам, мада нисам за то верзиран, (знате, то је надлежност Савезне владе и Савезног министарства иностраних послова, па немам увек све релевантне информације), мислим да и са Иранске стране постоји иницијатива да се побољшају односи са нашом земљом и ту иницијативу треба прихватити. Видите да се исламске земље држе доста суздржано око овога што се збива на Косову и Метохији. Оне имају негативно искуство са Босном и Херцеговином. Тада су биле под утицајем западне пропаганде - већина исламских земаља, ни тада не све. Ирак, Либија и још неке арапске државе су и тада имале врло принципијелну позицију, а сад им је јасно да је све то била завера Запада, да су главне жртве рата у БиХ ипак били муслимани, да до тог рата није морало

да дође, да је то било само у интересу Хрвата и западних сила, и ни у чијем другом - ни Срба ни муслимана. Око Косова и Метохије имају много умеренији став. Постоји извесно мешање панисламских фактора у косовско-метохијској ситуацији, али то је спорадично и маргинално. Неки овдашњи маргинални политичари, незналице, непрекидно трубе да је на делу панисламистичка завера, муџахедини, овакви, онакви. То је све скоро безначајно у односу на мешање великих западних сила, поготово Американца. Кључне терористичке банде су опремљене, обучене и организоване од стране Американца, а не неких панисламских центара у свету. А ови овде, који глуме да бране Косово и Метохију, ни једном речју нису у стању да се окрену против Американца, главног извора наших невоља, него - говоре то је сад панисламски фактор, муџахедини и слично. Било је неколико муџахединских јединица у тим терористичким бандама, али заиста спорадично, заиста маргинално.

Водитељ: Ви кажете - ваља нам издржати. Како на унутрашњој сцени постићи јединство да бисмо лакше издржали, ако нам је то већ судбина?

**Нови порески закони
значе обрачун с мафијом**

Др Шешел: Јединство смо постигли. Владом народног јединства смо политички стабилизовали Србију. Она је стабилна како није била од деведесете године наомамо. Ја сам у то убеђен.

Водитељ: То је тачно са позиција функционисања ове државе и власти. Разумите и нас грађане.

Др Шешел: Настојимо да решимо економске проблеме и имамо извесних резултата. Сад смо у Скупштини усвојили читав пакет пореских закона и напослетку ћемо имати радикалан обрачун са криминалом, са мафијом, поготово када је реч о шверцу најпробитачнијих роба на тржишту: нафте, дувана, цигарета, алкохолних пића и слично. Један од тих закона предвиђа да ће се све дажбине држави за нафту и нафтне деривате плаћати приликом увоза или у рафинерији. Кад платите држави, возите нафту, бензин где год желите, препродајте, тргујте с тим како вам је воља. Све сте платили држави, немате више никаквих обавеза. А до сад смо имали огроман одлив новца шверцерским каналима, јер неко, наводно, увезе нафту да је овде преради, па је било случајева да се нафтни деривати извозе за Црну Гору, за Републику Српску, за Панаму. Као, фирма из Панаме купује, да би се избегле дажбине држави. Онда, то и не иде из Србије него се само паширологијом затвара преко Црне Горе или преко Републике Српске, а остаје у Србији. Држави се не плаћају никакве дажбине, Плен се дели међу мафијашима. Е, то више не може. Видели сте шта смо урадили код грађевинског материјала. Увели смо фазно опорезивање: платиш ти свој део, па после размишљај шта ће бити, баш те брига. Заводимо ред у финансијској сфери.

Пријем поводом Дана Либагона:
арапски и исламски свет показао много реалнији однос по питању
Косова и Метохије него бивше БиХ

То је веома важно. Видели сте шта нам је Милорад Додик урадио.

Водитељ: У јавности је представљено да је по среди лични сукоб између вас двојице.

По уверењу криминалац, по опредељењу издајник

Др Шешел: Немам ја никакав лични сукоб с њим. Ја сам њега само једном у животу срео, и то кад је дошао код мене кући. Пошто је изабран за председника Владе Републике Српске, тражио је да се састане са мном. Ја сам тад још био председник земунске општине и рекао сам му да дође у Општину. Он је то погрешно схватио и отишао је мојој кући. Није ме нашао и чекао је пред вратима, пошто моја супруга никога не пушта у кућу кад ја нисам присутан. Седео је у ауту и чекао ме неких сат времена, можда и сат и по. Хтео је, ваљда, добре односе, шта ли. Међутим, одмах после тога Американци су га потпуно узели под своје и он је стао на изразито антисрпске позиције. Даље, од раније га бију разне криминалне афере. Ја сам о томе много говорио у предизборној кампањи и ове и ранијих година. Неких седам фирми има. Шверцерске канале држи са Црном Гором, за Муслиманско-Хрватску Федерацију пребације разне робе, профит узима у своје џепове, тргује свим и свачим у Републици Српској, са Вестендорпом је повезан шверцерским каналима. Али најгоре је то што је с милијарду динара упао у платни систем Србије. Видели сте како је то за тренутак уздрмало динар. Друго, прогласио је у Републици Српској курс динара: седам и по динара за једну босанску марку. Босанску марку ниједан Србин неће да узме. Онда је дошло до наглог одлива динара из Републике Српске према Србији. Имали смо удар психолошке природе у време претњи бомбардовањем и тада су људи који су имали динаре тражили да их замене у девизе, пре свега у немачку марку. То нам је мало пореметило курс. Почели смо га враћати на нормалу, шест пет, шест шест, а онда је Додик ударио са овом милијардом динара и курс је прескочио седам, дошао је у једном тренутку на седам и по. Наша централна банка је онда почела да повлачи динаре из оптицаја. Курс се полако стабилизује и пада, и мислим да ће пасти испод седам динара. Требало би, према свим показатељима. Додик је ово радио очигледно по нечијем наговору - Вестендорповом, Гелбардовом, ко зна чијем, али наговор је дошао у крајњем исходу од стране Американца, са циљем да се поремети економска ситуација у Србији. Ми смо урадили нешто што је најприродније. Савезна влада је донела одлуку о обустави платног промета. Онда се он ускукао и дошао на челу неке делегације у Београд. Мислим да је данас требало да га прими Зебић, потпредседник Савезне владе, али не верујем да је постигнут споразум који не подразумева да се врати нормалан курс. Дакле, кад врати нормалан курс, ми ћемо успоставити

платни промет. Без тога нема платног промета. Без платног промета, све у Републици Српској је стало, она не може опстати. Он се жали да нема сарадње са Владом Србије. Па, нема сарадње откад је он председник Владе. Заиста никакве сарадње између Владе Србије и Владе Републике Српске нема, али не нашом кривицом. Ми желимо сарадњу, али он то одбија, он све то пресеца. Усмерен је према Хрватској, према Загребу. Чак је почео и неке хрватске изразе да користи у јавним изјавама. Он говори о својим „дојмовима“ у последње време. Само му је та комуникација у глави. Полако поприма извесне карактеристике...

Водитељ: На свечаном пријему сви су амбасадори напустили пријем, кад сте ви били присутни.

Вестендорпово силовање дипломатије

Др Шешел: Ево шта се ту десило. Новоизабрани председник Републике Српске организовао је свечани пријем поводом своје инаугурације и позвао ме је као потпредседника Владе Србије и као председника Српске радикалне странке. Ја сам дошао на тај пријем, као и још двојица потпредседника српске Владе, Томислав Николић и Милован Бојић, већи број министара, и потпредседник Савезне владе Зоран Лилић. На пријему је била нормална атмосфера. Додик је слагао да није био ниједан дипломата. Шта се тамо десило? Вестендорп је послао своје људе на оба улаза хотела „Босна“, да сачекају и враћају амбасадоре пристигле из Сарајева. Већину су вратили. Група амбасадора из арапских исламских земаља је дошла и поздравила се са Николом Поплашеном. Изразили су му своје симпатије, поштовање и саопштили да Вестендорп инсистира да оду и да не би хтели да праве међународни дипломатски инцидент, па због тога одлазе. Замолили су га да их разуме, јер ту нема ничег личног. Руски амбасадор је ушао, није се обазирао. Са мном је дуго разговарало врло пријатељски, срдечно. Кинески амбасадор је такође ушао, није се обазирао на претње. Са мном су веома срдечно разговарали и он и његова супруга, и његов син и сликарка смо се. Ушао је неки шеф из ОЕБС-а. И с њим сам веома лепо разговарао, изражавао жеље за побољшањем односа СРЈ и Савезне Републике Немачке. Ушла је и холандска амбасадорка, била је у пијаном стању, није се обазирала на забрану, одгурнула је оне који су покушали да је спрече да уђе у хотел Босна и ушла. Видело се да је под гасом, али Холанђани су вероватно навикли да се презентују у свету с таквим дипломатама. Затим, био је шведски амбасадор, било је још неких дипломата, нисам све ни запамтио. А после завршеног пријема, десило се инцидент о коме су медији већ јавили. Додик није смео да приђе друштву у ком сам ја био и није стигао да се види ни са Милованом Бојићем. Вечерас се жали како је Милован Бојић стално био са мном у друштву. Али, није

ни Милован Бојић жудео да се сретне са Додиком. Нико озбиљан није с њим ни водио неки значајнији разговор. Он је тамо био изолован, нико није желео са њим да разговара.

Водитељ: Господине Шешел, у овој емисији су гостовали сви прваци српских странака у Републици Српској, сем госпође Биљане Плавшић и сви су говорили о потребном успостављању јединства, одређивању минимума националних интереса, али све се страшно ружно развија. Како је бити окружен са хиљаду војника СФОР-а?

Америчка окупација БиХ

Др Шешел: Лепо. То могу и унуцима да причам, ако доживим да имам унуке. Знате, тај Вестендорп је морао да дигне 1000 војника СФОР-а, и то највише британских, а изгледа и доста америчких, поготово код Брчког. То само говори колику опасност у мени виде. Ја сам на то поносан.

Водитељ: Да, вама то може да годи.

Др Шешел: То је било веома корисно и српском народу. То је биле велико отрежњење за српски народ. Грађани Бања Луке били су огорчени. Велики број их се био скупио пред хотелом „Босна“.

Водитељ: Суштина је у овлашћењима господина Вестендорпа.

Др Шешел: Вестендорп је одавно прекршио Дејтонски споразум. Њему су споразумом из Бона и још неким актима, додали овлашћења која нису предвиђена Дејтонским споразумом. Он је сад практично окупациони гувернер Босне и Херцеговине. Он сам доноси законе, прописује изглед регистарских таблица, пасоша, заставе, валуту БиХ, нема шта не ради. Он се толико осилио да прети и Николи Поплашеном, покушава да му диктира ко ће бити мандатар за састав владе.

Водитељ: Не ради то само он. И Америка форсира господина Додика.

Др Шешел: Сама чињеница да Америка некога жели на тој функцији говори да је то човек најгорих моралних карактеристика, да ничег људског, часног, поштеног у њему нема. Ваљда сад свако у нашој земљи зна да нам Американци желе зло, да нам непрекидно наносе зло. Пре неколико година било је недоумица, сумњи, неки људи су мислили да то можда није баш тако. Након овога што се десило, сви грађани Србије знају да Американци представљају непријатељску силу која жели да нас уништи. Е, сад, кад Американци некога хвале и подржавају, тај не може бити ништа друго, него издајник српског народа. Американци подржавају Додика, подржавали су Биљану Плавшић, има и овде одређених политиканата које они подржавају, подржавају само онга ко ради против интереса српског народа. Може ли бити поштен онај Србин кога Американци данас подржавају?

Водитељ: Ако ме већ питате, делим ваше мишљење, с тим што не дајем тако тешке квалификације као ви. Кроз ову емисију прошло је много експерата који су ов-

ом народу, надам се, показали суштину америчке политике на Балкану. Кад говоримо о званичној администрацији Америке, ја им стварно ништа не верујем. Али, чињеница је да они прете да ће обуставити међународну помоћ.

Др Шешел: А коју је међународну помоћ добила Република Српска? Ништа није добила.

Водитељ: Два посто од укупне помоћи коју је добила БиХ.

Др Шешел: То је ништа. То је само да се попуне Додикови депови и депови његових компанија, и ништа више. То народ Републике Српске није осетио. Друго, они су асфалтирали неколико путева. То је радио СФОР, и то углавном у појасу који је њима најпотребнији. И то су лоше урадили, у појасу између Брчког и Шамца већ око 30 људи је погинуло, јер су....

Водитељ: Да ли су само Американци искључиви, или смо и ми искључиви, па играмо....

Сви инциденти—минус искључиво Србима

Др Шешел: Само су Американци искључиви. Наша дипломатија се годинама упињала да их одобровољи. Наш државни врх је правно уступке, попустио. Видело се на крају да нема ништа од тога. Њихов је циљ да нас у н и ш т е, а не да им се прилагодимо. Неки наши генерали су давали изјаве да хоћемо у НАТО пакт, итд. То су биле глупости. Отворене, ноторне глупости. Сад је свима јасно да је циљ Американаца да нас униште. Они други циљ на Балкану немају.

Водитељ: Како објашњавате да у домаћој јавности нема реакција, рецимо, на то да господин Вестендорп позове 1000 војника СФОР-а да би протерао потпредседника Владе Србије?

Др Шешел: Има реакција. Прво, ту су реакције Српске радикалне странке, ЈУЛ-а. Не могу да се сетим да ли је било и реакције СПС-а. Договорили смо се да не редукујемо по државној линији. То смо се договорили још са Николом Поплашеном у Бања Луци, да му не би пореметили нешто око његових уставних надлежности, јер Вестендорп је и хтео да се деси неки инцидент, да би он још више прекорачио своја овлашћења и спречио Николу Поплашену да одреди мандатара. То је био разлог што сам ја те ноћи отишао из Бања Луке, иначе бих остао, па бисмо тамо имали тучу с њима. Видели сте ових неколико напних момака. Било их је веома мало у хотелу, али су били одлучни у супростављању. Они до зуба наоружани, ми без оружја, али смо били спремни, ако ништа, оно хотелским столицама.

Водитељ: Ви сте паметно поступили, ако вам то нешто значи.

Белосветска подршка Додик

Др Шешел: Поступили смо овако због свега овога што је пред Николом Поплашеном, да не бисмо ствари додатно иско-

пликовали. Што се тиче Српске радикалне странке у Републици Српској, прихватамо сваког мандатара који може да обезбеди парламентарну већину, осим Милорада Додика. Не може Милорад Додик и готово. Нека га поставе за гувернера Алабаме, нека га Клинтон узме за свог потпредседника, или може да му обавља оне функције које му је обављала Моника Левински—нека се они договоре шта ће да раде. Нека иде у енглеску владу, тамо ионако стално имају афере са хомосексуалцима. Нека га тамо приме.

Водитељ: Али, господине Шешел, Закон о јавном информисању је на снази, немојте....

Др Шешел: Шта има Закон о јавном информисању са тим?

Водитељ: Па, екстензивна тумачења, не знам....

Др Шешел: Полако. Хајдемо сада то да рашчланимо. Прво, објективна је чињеница да енглеску владу стално потресају афере са ноторним, или тек откривеним хомосексуалцима, јел тако?

Водитељ: То је неспорно.

Др Шешел: Неспорно је и да Енглези жучно стоје иза Милорада Додика. Ако га тако воле, ако га толико цене, нека га узму у своју владу. Што се тиче Клинтона, изгледа да му је Додик веома пријатан, да му је симпатичан. Па нека га узме и води тамо где иначе одводи оне који су му симпатични. То је онај његов овални кабинет, јел тако? Шта ту има противно Закону о штампи, односно Закону о јавном информисању? Можда сам направио грешку, па да исправим на време. Има ли нешто што је противно том закону?

Водитељ: Надам се да нећемо бити у прилици....

Др Шешел: Ипак сте се предомислили, значи нема ништа. Добро.

Водитељ: Нећемо бити у прилици да то на неком другом месту утврђујемо. Дакле, да ли инсистирање на Милораду Додик, а чињеница је да господин Поплашен сада предлаже мандатара и да га нико не може ни на шта присилити, може да доведе до парламентарне и свеукупне политичке кризе? Није ли сувише тврд однос између две стране?

Председник РС у процепу закона и уцена

Др Шешел: Српска радикална странка се не боји нових избора. Ако дође до парламентарне кризе, следи распуштање Народне скупштине и расписивање нових избора. Ми нећемо сад да настојимо то да постигнемо по сваку цену. Према увреженој парламентарној пракси целог света одређен је мандатар из највеће политичке партије, из Српске демократске странке. Ако он не успе да састави владу, онда је ред да дође кандидат из друге по снази политичке партије. То би била ова муслиманска партија, али, пошто је свима јасно да они не могу постићи скупштинску већину, а и не долазе на разговор са председником Републике, трећа по снази је опет нека партија коалиције Слога или коалиција

Слога у целини. Коалиција Српске радикалне странке и Српске демократске странке има једног посланика више од коалиције Слога и зато из наше коалиције треба да буде први мандатар. Ако он не успе, онда може из ове друге коалиције. Ви знате да је један члан, Остоја Кнежевић напустио коалицију Слога и Српски народни савез и они немају 32 посланика, него 31. Ми имамо 32. Никола Поплашен се држао Устава и парламентарне праксе цивилизованог света. Следећи његов потез, ако Калинић не успе, ће вероватно бити неки кандидат из коалиције Слога, али неће бити Милорад Додик и Поплашен то као председник Републике може тако да постави. Знате, њему Устав не каже: мораш узети тога и тога, кога ти они предложе, него ти сад узимаш некога за кога претпостављаш да може добити парламентарну већину, наравно, да буде из већинске партије. Са првом партијом по реду није успело, са другом по реду можда ће успети, можда неће успети.

Водитељ: Прети се у свим играма око мандатара, прети се и са арбитражама око Брчког. Американци су отворено рекли да....

Др Шешел: Каква је то арбитража, ако она зависи од неког фактора који уопште није везан за Српске радикале.

Водитељ: Слажем се, али смо навикнути на те....

Арбитража неуспешна, Брчко део РС

Др Шешел: Чекајте, кад смо код Брчког, то је по Дејтонском споразуму морало да се реши годину дана од потписивања. Ја сам проучио Дејтонски споразум. Писао сам и један опширан стручни чланак о томе. У споразуму стоји да арбитража има обавезу да донесе одлуку годину дана након потписивања. Ако не одлучи, остаје како је затечено. Једноставно, Влада Републике Српске треба да констатује—арбитража је била неуспешна. Арбитража у Републици Српској—и готово.

Водитељ: Да, али ми смо баш од Американаца навикнути....

Др Шешел: Знам, али све остало је гола сила. Ни Милорад Додик и његова влада нису успели да добију Брчко. Када је формирао владу, Милорад Додик је обећао пред народом да ће поднети оставку ако Брчко арбитража не додели Републици Српској. Сећате ли се тога?

Водитељ: Да, како не.

Др Шешел: Брчко није додељено, он није поднео оставку.

Водитељ: У овој емисији је дао објашњење да је....

Др Шешел: Он увек да објашњење кад не испуни нешто што је обећао.

Водитељ: Сада је на реду Мадридска конференција. Да ли ће ту моћи да се постигне споразум?

Др Шешел: Западне силе планирају да на Мадридској конференцији дају још већа овлашћења Карлосу Вестендорпу. Никола Поплашен, председник Републике Српске, тражио је да се смање његова овла-

шћења. Западне силе планирају да Вестендорпа овласте и по питању војних командирана, односно команданта СФОР-а, да практично Република Српска не може да сме ни ниједног официра, нити постави новог, док не добије сагласност СФОР-а.

Водитељ: Команда се изјаснила о томе да...

Др Шешел: Чиста окупација. Врховна команда Републике Српске је то одбила. Врховни савет одбране под председништвом Николе Поплашења је заседао и донео одлуку да се то не прихвата. Ја се бојим да се увек нађе понеки генерал који је спреман да изда, да се стави у службу. Таква је до сада била пракса. Да видимо да ли ће се тако десити и овога пута.

Водитељ: Господин Поплашен се у овој емисији залагао за Дејтонски споразум и најављивао је - уколико буде изабран за председника, да ће од Запада тражити да се придржава Дејтонског споразума. Идемо ли спремни на Мадридску конференцију?

Постдејтонска пресија НАТО-а

Др Шешел: 1995. године се само Српска радикална странка супротставила Дејтонском споразуму, а сад се сви ми залажемо за Дејтонски споразум, јер, ово што раде Американци, много је горе од Дејтонског споразума. Ми нисмо прихватили Дејтонски споразум пре свега зато што је Република Српска остала без једне трећине територије која је окупирана након бомбардовања од стране НАТО пакта. Али, сада се грчевито држимо за све одредбе Дејтонског споразума, јер у пракси га Американци игноришу, врше његову ревизију и реализују ствари које немају никакво упориште у самом споразуму.

Водитељ: Има ли шансе да се на Мадридској конференцији истакне да је ред да Запад поштује тај споразум?

Др Шешел: Тамо где Американци диктирају услове, аргументи ништа не вреде.

Водитељ: Шта нам онда вреди?

Др Шешел: Једноставно, српске снаге треба да се уједине и да се заједничким снагама супротставе. То је једина шанса да се сачува Република Српска. Ако би Додик остао председник Владе, све би пропало.

Водитељ: Помињали смо и Закон о информисању. Он је нападан са свих страна.

Др Шешел: Највише га нападају Американци. Чак су правили и неку анализу нашег закона. А не нападају стање у Републици Српској...

Водитељ: Управо сам то хтео да Вас питам.

Др Шешел: Видели сте, новинар Бања Луке је тамо кажњен, суспендован, само зато што је објавио информацију о мојој конференцији за штампу пред напуштање Бања Луке.

Водитељ: Како коментаришете да одавде сем ТАНЈУТ-а, није било реакције?

Др Шешел: Па, ко други има да реагује?

Водитељ: Овај народ с правом жели слободу и просперитет, али, чини ми се да у последње време, ви сте и указали на то, има разноразних праваца, па се замењују...

Др Шешел: Као да људе по питању збивања у Републици Српској не може више ништа изненадити. А, можда и реакција нас радикала није била онако жестока како би била пре неколико година. И очекивали смо тако нешто. Ништа нас није изненадило. Све нам је то нормално, јер знамо какви су Американци и какви су ти њихови извршиоци на Балкану.

Водитељ: Видите, господине Шешел, ви често и за ситуацију у Србији и Републици Српској кажете да треба да будемо јединствени и да треба да издржимо. Међутим, мене интересује како да се сложимо, када, рецимо, Србин, Милорад Додик, евидентно не воли господина Војислава Шешела, а председник Владе Републике Српске себи дозвољава да не штити интегритет потпредседника Владе Републике Србије.

Издаја—„тајна” наше неслоге

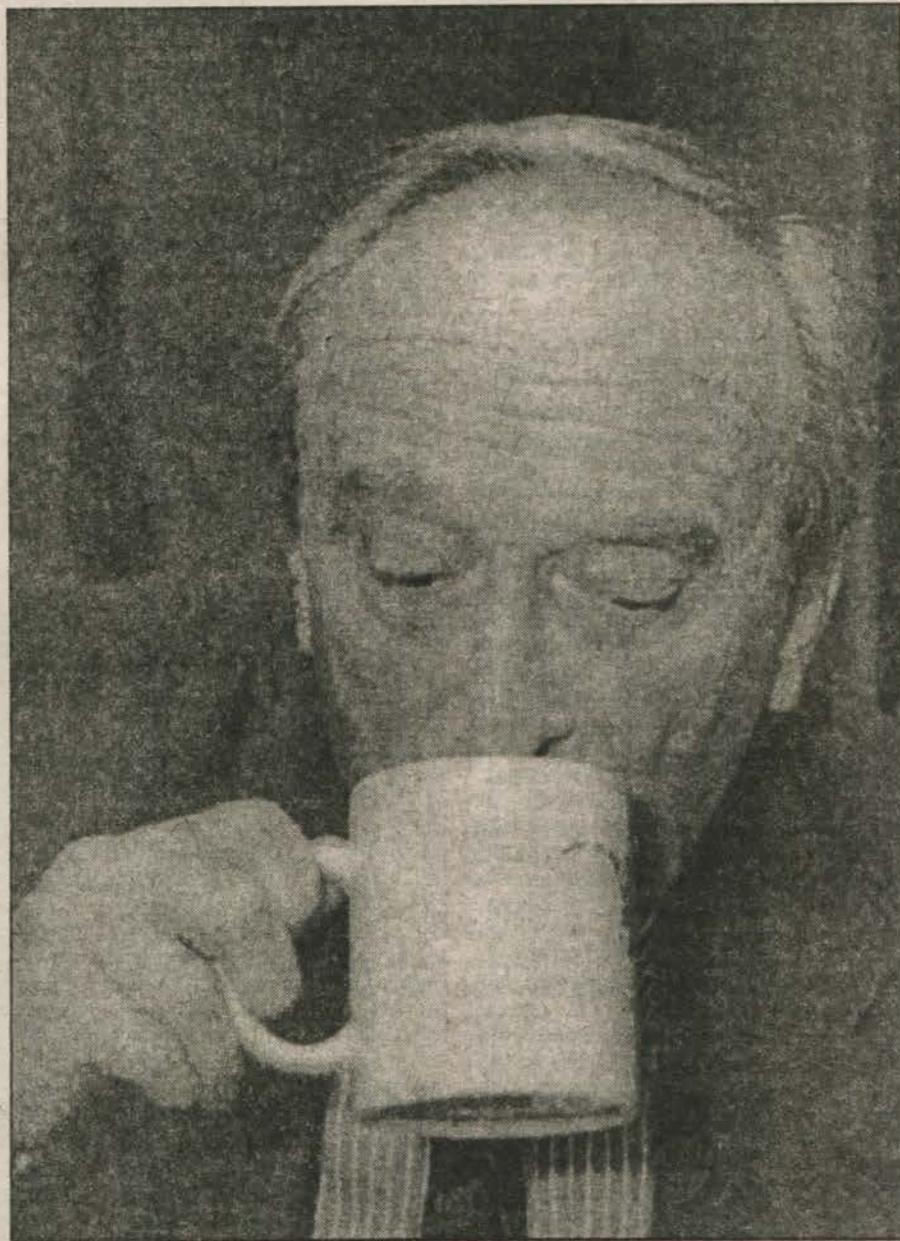
Др Шешел: Није уопште проблем што он некога воли или не воли. У српском народу је проблем издаје био кључни проблем од Косова и Вука Бранковића наовамо. Сетите се шта је урадио Драгиша Цветковић пред Други светски рат. Он је Хрватима дао бановину Хрватску. Он и кнез Павле Карађорђевић.

Водитељ: То скупштина Југославије никада није верификовала.

Др Шешел: Која скупштина? Нема скупштине под диктатуром. Краљ Александар Карађорђевић је укинуо скупштину...

Водитељ: Господине Шешел, у том уговору Цветковић-Мачек стоји да је на снази кад га оснажи скупштина, што је и по уставу.

Др Шешел: То кад је он правно-формално на снази, је једно питање. Али, он је у пракси био проведен. Власт се формирала и почела да конституише прве оружа-

Протеривање др Шешела из Бањалуке је смишљен Вестендорпов потез за изазивање инцидента који би искористио за још већа прекорачења овлашћења

не одреде, а ти оружани одреди су се већ 1941. године претворили у усташке јединице, које су кренуле у покољ Срба, а прогона и убијања Срба било је и пре Другог светског рата на подручју Хрватске. Краљ Александар је 1929. године укинуо парламентарни систем, а од 1929. године до почетка Другог светског рата, ми имамо више или мање прикривене диктаторске облике у земљи. Имали смо Устав из 1931. године....

Водитељ: За све сте у праву, осим, сагласили смо се да је и формално-правно....

Др Шешељ: Шта значи да је то у пракси проведено? Значи, увек смо имали такве људе који су били спремни да раде по нечијем диктату. Драгиша Цветковић је радио по диктату кнеза Павла Карађорђевића. Издао, продао српске земље, исекао их, оставио велике делове српског народа на милост и немилост. Таквих је увек било. У Другом светском рату Анте Павелић је имао Србина доглавника, др Бесаревића.

Водитељ: Идеолог му је био такође Србин.

Др Шешељ: Који Србин?

Водитељ: Штедимлија.

Др Шешељ: Он није био идеолог Анте Павелића. Штедимлија је био следбеник Анте Павелића и наступао је са изразитом....

Водитељ: Њега је Анте Павелић довео.

Др Шешељ: Немојте рећи да је он био Павелићев идеолог. Он је био Павелићев следбеник.

Водитељ: У реду, прихватам.

Др Шешељ: Е, видите, на примеру Штедимлије можете да видите како ствари стоје. Он је некада био велики Србин. Србовао. Није се могло живети од његовог србовања. У одређеном тренутку неки његови лични циљеви нису остварени, неке личне амбиције нису задовољене, и окренуо је ђурак наопако.

Таквих ми имамо и данас у Београду, у српској политичкој пракси. Били су огромни Срби, велики Срби, ватрени Срби, претили су да ће сећи руке ко понесе турски барјак, говорили су - границе српства су тамо где су српски гробови, итд, а данас су се окренули против свега тога.

Значи, таквих људи као што је Додик увек је било у нашој историји, само их морамо на време препознавати, на време јавно жигосати, и на тај начин их спречити да направе катастрофу кад је реч о српским националним интересима.

Водитељ: Моје је питање било - ако нам је потребно јединство, како постићи јединство међу људима, кад се институције не поштују, кад Влада Републике Српске не поштује Владу Републике Србије?

Др Шешељ: Па, та влада мора да се промени. Не можете ви јединство постићи са издајницима. То је немогуће. То нико није био у стању да постигне. Значи, мора да се промени влада и ми грчевито настојимо да се то деси. Имамо одређене полуге, и те полуге користимо. Додик мора отићи. Ако не оде Додик, нестаће Република Српска. То је сада свима јасно.

Водитељ: Да пређемо на један догађај који је ових дана актуелан. Наиме, прили-

ком заседања републичке скупштине, тачка дневног реда је била - смена актуелног и постављање новог министра за бригу о породици. Тад сте ви изашли са образложењем, неубичајеном за политички живот, због чега је смењена госпођа Рада Трајковић. Господине Шешељ, рећи ћу вам отворено утисак људи из мог окружења. Подељена су мишљења да ли је то демагогија или истина.

Радикалски министри су пример за углед

Др Шешељ: То је чиста истина. Прво, Рада Трајковић је била веома поштовани и цењени члан Српске радикалне странке. Она и њен супруг Веселин Трајковић су лекари. Живе у Приштини. Веселин Трајковић је професор Медицинског факултета, Рада Трајковић је асистент, магистар наука. Обоје су чланови Српске радикалне странке од првог дана. Кад смо, у мају 1991. године, формирали Српску радикалну странку на Косову и Метохији, у Приштини, у хотелу „Гранд“, њих двоје су међу првима приступили. Били су истакнути страначки активисти, и једно и друго. Нису постали посланици и високи државни и страначки функционери, тако што је муж повукао жену или жена мужа, него зато што су од истог дана обоје били истакнути активисти и занста обоје заслужили поверење.

Реч је о једној угледној породици, тај породични педигре био је веома значајан. Странка се њима поносила. Обоје су наступали са патриотских позиција, поготово Рада Трајковић. Познати су њени ватрени патриотски говори у Савезној скупштини, поштени, морални наступи. Није случајно Рада Трајковић постала министар у овој влади. Она је представљала сам врх пробраних, изабраних чланова странке, који су ушли у Владу. Ми смо у Владу ушли у најјачем саставу, и то смо и рекли јавности кад је Влада формирана.

Њен муж је у међувремену на наш предлог постао декан Медицинског факултета у Приштини, затим, био је председник Окружног одбора наше странке у Приштини, републички посланик. Све је, дакле, било у најбољем реду. Имали смо врло добре и личне и пријатељске односе. А онда је ту нешто пукло. Шта се десило?

Расписан је конкурс за избор судија. Јавља се и брат Раде Трајковић. Рада Трајковић је покушала преко странке да ифорсира његов избор за судију Окружног суда, иначе, он је судија општинског суда у Приштини. Није се усудила са мном о томе да разговара. Знала је каква ће бити моја реакција. Покушала је преко Петра Јојића, заменика министра правде. Њега смо критиковали што је ту мало пустио. Ја сам први пут за то сазнао у прошти четвртак.

Ни она, ни њен муж се нису тога дана појавили у Београду. Она је била службено заузета, али сам прво прочитао лекцију Петру Јојићу, заменику министра правде, који је схватио грешку, прихватио критику и све се на томе завршило. Рекао сам да не може тако да се ради. Онда сам од министра правде чуо да га је Рада Трајковић лично молила, да је просто плакала молећи га, да јој брат буде судија Окружног суда.

Обраћала се и неким другим функционерима, прво Драгану Тодоровићу, председнику Извршног одбора. Он је одбио, и рекао да се ми против непотизма боримо у свим државним структурама и морамо и ту бити доследни и принципијелни, да то, једноставно, не долази у обзир.

Протеривање непотизма

То што је њеном брату сестра министар, је за њега отежавајућа околност ако жели да напредује у државној хијерархији, иако избор зависи од воље извесних нивоа власти, а не олакшавајућа околност.

Сви српски радикали који су изабрани за народне посланике, па самим тим и за министре, положили су заклетву у цркви Александра Невског

Свуда међу цивилизованим људима то је отежавајућа околност. Увек се каже - он је добар, али не може, пошто му је брат или сестра на том месту, па да не испадне да је протежиран због тога. Тако се међу нормалним људима резонује.

Рада Трајковић је правила и неке хистеријне сцене. Обрушила се на Мају Гојковић, јер Маја Гојковић води нашу кадровску политику. Она је министар без портфеља и задужена је за кадровску политику испред Српске радикалне странке и члан је Кадровске комисије. На њу се обрушила, сматрајући да је она главна сметња томе. Маја се руководила само принципима на којима инсистира Српска радикална странка.

Ми смо нашим коалиционим партнерима рекли да не долази у обзир да се било ко унапређује на основу родбинских веза, на основу било какве протекције. Дакле, искључиво квалитет рада може бити одређујући фактор.

А, поврх свега, док је још Радомир Вучајић, њен брат, био кандидат, Служба државне безбедности, од које се увек тражи мишљење, дала је негативно мишљење о њему, јер је раније био умешан у неку корупционашку аферу. Чак је био и суспендован, па се некако из тога извукао, али остале су тамне мрље. То је била круна свега.

У понедељак је била седница Одбора за правосуђе. Рада Трајковић понедељком и уторком није долазила у Београд, радила је на клиници у Приштини. Она је оториноларинголог, и имала је заказане операције гркљана тих дана.

Позвали смо наше чланове Одбора за правосуђе и рекли им: не може нико по протекцији да буде судија и то се мора стопирати. Пред седницу Одбора дошао је муж Раде Трајковић, Веселин Трајковић, да утиче на наше чланове Одбора, на наше посланике да Радин брат буде изабран. Ја сам послао Стеву Драгишића, као шефа посланичке групе у Скупштину, да води рачуна да се случајно не догоди нешто непредвиђено. Он је рекао да Веселин Трајковић прави проблеме. Звао сам га и рекао му да се тога окане. Он је почео: не може то тако, наша породица је заслужна, она је оваква, онаква, они увек гласају за Српску радикалну странку и остало.

Одговорио сам да то нема никакве везе са овим да, једноставно, мора да се поштује одређена процедура и да овакви манири не доликују члановима Српске радикалне странке.

У уторак ујутру позвали смо Раду Трајковић да дође на седницу Председничког колегијума у девет сати. Председнички колегијум је био једногласан да она више не може да буде министар. То смо јој саопштили. Ја сам јој предложио да сама поднесе оставку. Рекао сам још - не мораш ни да конкретизујеш које су грешке. Она је то категорички одбила. Рекла је да јој је брат важнији од странке, да она, као сестра, пре свега треба да штити и заступа свога брата. Покушала је да направи неку сцену на седници. Није јој успело. Председнички колегијум је био једногласан. Пошто разго-

вор с њом није успео, ми смо кренули на разрешење. Саопштили смо то председнику Владе Мирку Марјановићу, као предлог Српске радикалне странке. То је онда конституисано у предлог скупштинске одлуке, с којим се изашло на Скупштину.

И ја сам на Скупштини, пошто сам трам да је то потребно увек кад се врше смене министара, образложио смену, и изнео само чињенице. Нисам рекао ниједну увредљиву реч ни о Ради Трајковић, ни о њеном мужу, чак сам истакао да су они били цењени чланови странке, цењени страначки активисти, да се странка њима поносила.

Изашао је на то Веселин Трајковић, који је рекао оно што је рекао. Из њега је сипала мржња, бес. Говорио је о диктатури, о тоталитаризму. Никада раније о томе њих двоје нису говорили. Заиста смо били у искреним, пријатељским односима, бар сам ја тако сматрао.

И поука има цену

Дисциплина се не може сматрати диктатуром. Дисциплина мора постојати у свакој озбиљној политичкој партији и у државним структурама. Без тога нема модерне државе, нема озбиљне политичке партије.

Рада Трајковић је то вече давала огавне изјаве за Студио Б. Оптуживала је Мају Гојковић. Њена агресија је усмерена према Маји Гојковић баш због тога што Маја води кадровску политику странке. Она је успут поткачила Јоргованку Табаковић, јер је можда неку суревњивост према њој имала од раније, пошто су обе из Приштине, не знам шта је тачно. Нема шта није рекла за то кратко време. А признала је да је заправо разлог тај што није успела да протежира свога брата.

Још је изјавила да она, као министар за бригу о породици, пре свега мора да води рачуна о својој породици. Значи, она је министар за бригу о својој породици. Остао је један мучан утисак у јавности, али мислим да је најбоље да се ипак све овако завршило.

Ово је добар науч свим другим министрима, и свим другим посланицима, не само из наше странке, него и из осталих странака. То је једна велика поука.

Мени је искрено жао што је до тога дошло. Рада Трајковић је изгубила. Убеђен сам да се већ покајала због тога што је урадила. Али, знате, ту је за кајање касно. Ја никада ништа лоше нећу да кажем, нећу никада ништа о њима да измишљам. Говорим само језиком чињеница, са искреним жаљењем што је уопште до тога дошло. Одлазак Раде Трајковић и Веселина Трајковића је извештан губитак за Српску радикалну странку, поготово на Косову и Метохији, где је ионако мало Срба. Али, тај губитак се мора стиснутих зуба издржати, јер, другачије се није могло.

Водитељ: Ако дозволите, да прокоментаришемо и примедбу, односно тврдњу госпође Раде Трајковић и њеног брата, о коме је реч, да је основни разлог уствари, што сте Ви тражили да се њен брат прво учла-

ни у Српску радикалну странку, па тек...

Др Шешељ: Никада с њом нисам о томе разговарао. Њеног брата уопште не познајем. Апсолутно га не познајем. Она се није ни усуђивала да ми то предложи. Знала је како бих реаговао.

Водитељ: Да ли је другима предлагала?

Др Шешељ: Рекао сам Вам већ, тражила је од Драгана Тодоровића - он је одбио и рекао да то не долази у обзир. Тражила је од Маје Гојковић, она је одбила. Тражила је од заменика министра правде. Е, он је мало попустио. Због тога смо га критиковали. Сваком човеку то може да се деси. Поготово кад она емотивно наступи, кад то тражи плачним гласом, кад пусти неку сузу. Она је, иначе, позната као изразито емотивна жена. А министар правде је попустио у једном тренутку.

Знате, мало је непријатно одбити кад се такве личности обрате човеку. Друго, функција министра садржи огромна овлашћења, огромну моћ, која проистиче из законских надлежности, а и моћ која се базира на ауторитету саме функције. Знате, министар из једног ресора својим ауторитетом може, ако злоупотребава своју функцију, да постигне нешто и у другом ресору. Због тога су веома опасне злоупотребе функција највиших државних функционера.

Дијагноза: вртоглава каријера

Министри су највиши државни функционери. Зато морају бити беспрекорно морално чисти, чврсти, непоколебљиви. Ако код њих проради користољубље, непотизам, похлепа, ако се осиле, онда је то страшно. А видите, мислим да је ту било и мало осиности. Ипак је то била, у извесном смислу, вртоглава политичка каријера. Малтене чим је ушла у странку, већ следеће године је постала савезни посланик и непрекидно је у свим мандатима била савезни посланик. Њен муж, председник Округлног одбора дуже време. Она, републички посланик. Па, она министар, а он декан. Постоји једна јеврејска клетва, најтежа клетва - да Бог да се осилио. То је погубно за људе, што би наш народ рекао - превелика мачку воловска глава. Кад се човек нађе на неком месту које надилази његове способности, онда долази у искушење да поклекне, да изгуби поверење.

Водитељ: Морам Вам искрено признати да је Ваша прича неубичајена, непримерена овим временима и не можете да се љутите ни на мене, ни на све оне који је примају са резервом, јер, значи ли то да су се судије, сада и раније, бирале без партијских припадности, утицаја, веза?

Др Шешељ: Једно је ако постоји партијски утицај, друго су везе. Знате, увек оне партије које су на власти имају један критеријум, суд о људима, који се врло често разликује од критеријума које имају партије у опозицији. И то је присутно свуда у свету. То је ствар политичке моћи. Е, сад је питање да ли ће се наша политичка моћ искористити за постизање општих

циљева, корисних народу и држави у целини, или за реализацију личних амбиција, личних и групних интереса. Ми инсистирамо на томе да наша политичка моћ мора да се користи у сврху обезбеђења државних интереса, интереса народа, а не личних и групних. Можда вам је неубицајено што смо до краја искрени.

Водитељ: Морате признати да нисмо навикнути на то кад је наша политичка сцена у питању.

Породичне везе пију воду у СПО-у

Др Шешељ: Па, знате, ми се тек сад, последњих 8 година, учимо демократији. Ми смо живели под диктатуром. Ми смо живели у сасвим другачијем систему. Друго, имате конкретан пример странака у којима цвета непотизам.

Погледајте шта СПО ради на градском нивоу. Колико ту има рођака, пријатеља, оваквих, онаквих. И на шта то личи? Демократска странка је правила списак од неких 30 истакнутих функционера у Београду, који су најближи сродници Вуку и Даници Драшковић. А то код нас не може. Заиста не може. И никад неће моћи. Јер, из тога произлазе корупционашке афере, разне злоупотребе, проневере и слично, паре се расипају ко зна зашто.

Не могу већ скоро две године да учине ништа за сремска села у земунској општини. Земунска општина, иако то није њена надлежност, него надлежност града Београда, створила је новац и изградила 28 километара водовода, од Сурчина до Јакова, Прогара, Бољеваца, Петровчића, Бечмена.

Град Београд је требало да издвоји два милиона динара, да би се та велика инвестиција привела крају, да би се тај водовод који је направљен, пустио у функцију. Они то неће да ураде. Сад земунска Општина мора да тражи новац да сама и то уради. Али, у нашем случају видите један кристално јасан, искрен и до краја принципијелан однос према основним питањима.

Водитељ: Навикнути смо на то да ви, лидери странака, често промовишете своје добре резултате, и противнике, наравно, критикујете, али стварно нисмо навикнути на ову искреност. Да бисмо до краја расправили, ја разумем да се, по процени Ваше странке, дотични господин није уклапао у постизање општег интереса, али госпођа Рада Трајковић је рекла да је госпођа, др Мира Марковић била за избор, а да сте Ви то спречили.

Др Шешељ: Пазите, толико је свашта натрабуњала Рада Трајковић у тој двадесетоминутној изјави за Студио Б, да је то страшно. Па, ако је већ говорила о Маји Гојковић да је љубавница великошоптгарске терористичке банде и тако даље, што се онда чудите што је помињала Миру Марковић, која никакве везе није имала са избором судија?

Какве ту везе може да има Мира Марковић? Али, њој је било угодно да тако не-

што каже. Онда је давала изјаве како су Томислав Николић и Драган Тодоровић добри људи, да се не слажу с овим, али боје се мене, па не могу јавно да кажу.

Водитељ: Има ли наде да ће овакви поступци, оваква доследност о којој сте говорили, када је одговорност функционера у питању, бити пракса?

Пловидба без компаса

Др Шешељ: Мислим да ће то и убудуће бити пракса Владе народног јединства. Знате, некад кад се смењују министри, каже се јавности све до краја, некад се не каже, али увек постоје неки разлози. Ми смо били спремни да ћутимо пред јавношћу, да не износимо све, да је Рада сама поднела оставку. Ми смо јој нудили да поднесе оставку и да само у једној реченици наведе да је свесна грешака. За нас би то било довољно.

Хтели смо да је сачувамо. Тако смо јој и рекли на седници председничког колегијума. И тако би се то и завршило да је она чисто људски прихватила. И, друго, кад је реч о том човеку, рекао сам вам - он има мрачну мрљу у својој биографији. Био је оптужен за корупцију.

Затим, изнела је да сам се супротставио што је са Милошом Маџуром ишла код Патријарха. Колико ја знам, она никада са Милошом Маџуром није ишла код Патријарха. Ево, питајте проф. академика Милоша Маџуру, да ли је икада ишао са Радом Трајковић код Патријарха и сутра обавестите јавност шта вам је рекао. Направите једну најобичнију пробу. Мене сад напада што сам примио Муфтију, што сам примио београдског католичког надбискупа. Видели сте данас у новинама. А пре њих двојице сам примио српског Владику Сремског, господина Васиља. Моје је да примим верске старешине свих вероисповести, да се као потпредседник Владе односим према

свима на принципијелан и коректан начин и да помогнем, ако негде могу. Али, када човек изгуби компас, онда више не зна шта говори. Она је у ситуацији да сада, једноставно, не зна шта говори.

Водитељ: Гледајући скупштину од пре неки дан, на реду су били врло важни закони. Дискусија је по први пут, усуђујем се да изнесем лично мишљење, била примерена скупштини. Нећемо сада делити комплименте, али, мање или више, одвијала се у стручним оквирима.

Др Шешељ: Зато што су закони били веома добри.

Водитељ: Ја сам срећан због тога што сте сви решили, и опозиција и позиција, да радите за добро ове земље.

О свему, ал' само без мржње

Др Шешељ: Пазите, и са свађама се ради за добротит ове земље. Нема ништа природније, него да се владајуће и опозиционе партије међусобно свађају и препиру.

Водитељ: Сукобљавање је било академско.

Др Шешељ: Само не сме да буде мржње. Шта значи академско? Знате, мало је то и сувише свилено и ушпиркано. Парламентарна пракса дозвољава и шале, и оштре речи, и увреде.

Водитељ: Слажем се, али захтева и стручност.

Др Шешељ: Видите шта се дешава у италијанском парламенту - потуку се некада, шта се дешава у енглеском, јапанском парламенту и слично. Али, то захтева стручност. Наша је основна бољка што смо имали много, много нестручних људи међу посланицима, а тамо не треба да седе нестручни људи. А што се тиче ових закона, нисмо имали ниједно квалитетно оспоравање од стране опозиционих странака. Закони су били добри и то су сви схватили.

Влада народног јединства доследно ће инсистирати на одговорности свих својих функционера

Водитељ: Чињеница је да је атмосфера нарушена због тачке 7, смене Раде Трајковић.

Др Шешел: Ја мислим да није нарушена, то је била једна епизода, која је текла неколико минута и ништа се страшно није десило. Када је наступио Веселин Трајковић, посланичка група Српског покрета обнове га је дочекала френетичним аплаузом. Мени су добађивали када сам говорио, узвикивали свашта. И ја сам њима узвратио по заслуги. Мене то ништа не узбуђује, нити их због тога мрзим. После сам се с њима у лифту возио на четврти спрат и шалили смо се.

То је важно. Дакле, треба да се свађамо, јер заступамо различите политичке позиције. Нема ничег природнијег од сукоба власти и опозиције по разним конкретним питањима. У парламенту се све може поднети, али не треба да сутра неког на улици мрзим због тога што ми је политички противник и што смо се у парламенту докачили.

Ја сам се неки дан сусрео са Радоманом Божовићем. Био је то један срдчан сусрет. Ја њега не мрзим због онога што је било, иако сам отишао у затвор, а претпостављам да ни он мене не мрзи и да то није био наш лични сукоб, него је то био сукоб, пре свега, политичких противника. Знате, ја сам се увек у животу тако понашао. Ја једноставно не знам да мрзим. Могу да мрзим непријатеље своје земље, а не могу да мрзим човека, конкретног појединца, од крви и меса, без обзира ком народу припада.

Водитељ: Дужни сте, господине Шешел, гледаоцима ТВ Палме виђење ваше посете Русији.

Од визије до иницијативе

Др Шешел: Имали смо веома успешну посету југословенске парламентарне делегације, у којој су били представници пет најмоћнијих политичких партија на савезном нивоу. Делегација је веома, веома лепо примљена од руских званичника - од председника државне Думе, господина Селезњова, до лидера свих парламентарних фракција и група и истакнутих представника органа извршне власти.

Водитељ: Ваш утисак?

Др Шешел: Две иницијативе су у питању. Једна је да наша земља, односно наша Савезна скупштина добије статус сталног посматрача у заједничкој скупштини Савеза Русије и Белорусије. Та иницијатива се приводи крају. Двадесетог октобра Савезно министарство иностраних послова дало је позитивно мишљење. Мислим да ће у уторак бити заједничка седница оба скупштинска одбора за међународне односе, да ће тамо проћи и конкретна одлука и да ће се ићи на следећу седницу Савезне скупштине, тако да ће наша делегација већ у децембру месецу у Белорусији присуствовати у својству сталног посматрача.

И друга је иницијатива Српске радикалне странке, која је изазвала велику пажњу и подршку у јавности, да наша земља по-

стане пуноправни члан Савеза Русије и Белорусије. Наравно, то је иницијатива на којој се мора много радити и која, пре свега, зависи од органа извршне власти, а не од парламената наше три државе. Али, и органи извршне власти би могли у том циљу да направе битне помаке. По мојој личној процени, та ствар највише зависи од извршне власти у Русији, од председника Русије, од председника руске владе итд.

Водитељ: Како Вам се чини њихово расположење?

Др Шешел: Нисам разговарао са председником Русије и председником Владе. Ово је била парламентарна делегација, разговарао сам са парламентарцима. Имали смо сусрет са првим замеником министра иностраних послова, господином Арделијем и првим замеником министра унутрашњих послова, господином Трашком. Имали смо једнопочасовни разговор са генералом Ивашовим, начелником Главне управе за спољне везе Руске армије. То су била три изузетно значајна разговора.

Са замеником министра унутрашњих послова покренута је иницијатива о потписивању споразума о сарадњи два министарства. Руска страна је направила нацрт тог споразума, који сам проследио Савезном министарству за унутрашње послове. Показивао сам већ тај нацрт стручњацима из наше амбасаде у Москви и они су проценили да је то један веома добар споразум. Мислим да ће он ускоро бити потписан.

Исток – правац српске привреде

Ми ћемо имати читав пакет економских споразума са Русијом, веома корисних за нашу земљу. На томе се интензивно ради. Напокон, комплетна наша јавност треба да схвати да је наша економска перспектива на Истоку, а не на Западу, јер су наше привреде комплементарне и ми на Истоку можемо продати своје производе, поготово текстилне индустрије, кожне индустрије и читав низ других.

Западу ми мало тога имамо да понудимо за продају, Запад би само куповао наше сировине, а хтео би да нам утрати своју застарелу технологију. Ако заиста желимо брз излазак из економске кризе, морамо максимално да искористимо развојне шансе сарадње са источним земљама, пре свега Русијом, Белорусијом, Кином, Украјином, Индијом и другим.

Друго, морамо мало дисциплиновати директоре наших фирми. Партнери са Истока су добронамерни, желе да нам помогну, немају задње намере и не иду на политичке уцене, и морамо да одвикнемо неке наше директоре од клечања пред западним фирмама, од трчања за провизијама и слично. Када идете на Исток, онда нема провизије, потписујете уговоре и онаште се по уговорима. А на Западу знају да подмазују преговараче масним провизијама. Оне су минималне у односу на суму коју предвиђа уговор, али за човека појединца то је много.

Многи наши директори су својевремено куповали застарелу технологију, да би добили провизију. Та технологија је остала овде и, нераспакивана годинама и деценијама, трунула, сећате се таквих примера. Већ постоје значајни споразуми са Белорусијом, али се наше фирме морају подстаћи на њихову бржу реализацију. Једноставно, свима треба ставити до знања да је то наш дугорочни стратешки интерес.

Водитељ: Били сте шест дана у Русији. Наш народ кад каже - Русија, мисли на Москву. Москва није Русија. Ви сте обišли скоро хиљаду километара.

Др Шешел: Види се једна велика разлика у степену развијености. Ја сам последњи пут био у Москви пре две године. Заиста сам пријатно изненађен фантастичним разликама за ове две године. По мом мишљењу, Москва је данас најлепши европски град. Толико је срећена, толико је дотерана, толико је изграђена, дограђена. Заиста је доживела прави препород.

Водитељ: Има доброг градоначелника.

Др Шешел: Има и доброг градоначелника, са којим смо такође разговарали. Примео нас је, код њега смо остали око сат ипо времена. Пружио је максималну подршку нашим националним интересима, позицији наше земље. Примео нас је и Патријарх московски и целе Русије, господин Алексеј други. И с њим смо водили један веома леп разговор. Имали смо и читав низ других сусрета. Наш амбасадор, господин Борислав Милошевић је у част наше делегације приредио пријем, на коме је било више од 300 званица: најистакнутије личности политичког, културног и јавног живота, истакнути официри и генерали, представници свих родова, свих видова оружаних снага. Међу њима су били и маршал Јазов и други.

Водитељ: Сем лепоте Москве, када сте ушли у дубину територије...

Др Шешел: Степен развоја је осетно нижи него у Москви. Очигледно је да и тамо треба још много улагања, још много захвата. Осећа се ентузијазам код људи. У целој Русији, по мојој процени, долази до великог раста патриотског расположења. Где год смо се појавили као Срби, били смо изузетно лепо примљени. Чим кажемо да смо Срби, одједном видите насмејана лица и симпатије људи. Наше иницијативе су такође наишле на велику пажњу јавности и на висок степен подршке. Разговарали смо са лидерима свих парламентарних фракција и група и сви су имали веома, веома пријатељски наступ.

Оно што је мене лично изненадило, и партијска група Јаблоко, за коју се говорило да је изразито прозападна, такође је са симпатијама и са подршком приступила разматрању наших проблема. То је партија Јавлинског и Лукина. Са Лукином се сусрео део делегације, Јавлински је имао срчани удар, па је био одсутан тих дана.

Водитељ: Господине Шешел, да ли ће те успети наше привреднике, наше пословне људе да мотивишете за сарадњу са источним тржиштем?

Др Шешел: Једно време су многи наши приватници радили са Русијом и остваривали веома добре послове. Градоначелник Рушков је рекао да огроман број на-

ших грађевинских фирми може још увек да нађе добре послове.

Водитељ: Упркос турској конкуренцији?

Др Шешељ: Упркос било каквој конкуренцији. Он је рекао да је спреман да потпомогне да се ангажују наше фирме. Што се тиче наших привредних предузећа, то је питање радне дисциплине и питање жеље за опстанком. Ако је циљ неког предузећа да се директор лично обогати и да прелива друштвени капитал (пошто каснимо с процесом приватизације), уз помоћ фирме у сопствене џепове, онда ће фирме и даље да таворе и да пропадају. Ако неко заиста жели да му фирма успе, онда је права развојна шанса на Истоку.

Водитељ: Господине Шешељ, да ли ћете успети да мотивишете наше људе да раде и са Западом, а не са западним администрацијама?

Компликовани закони растерују улагаче

Др Шешељ: Наши људи треба да раде са свим привредним субјектима са којима сарадња може да буде заиста корисна за земљу и за фирму о којој је реч, а не само за онога ко је посредник у склапању неповољних послова. То је, ваљда, основни принцип кога се морамо држати. То говори о неминовности заостравања дисциплине. Морамо убрзати процес приватизације. На томе се већ ради.

Ми, радикали, имали смо разне идеје за промену садашњег закона. Нисмо се још сложили око конкретних модела са коалиционим партнерима, али закон, такав какав је, мора да се спроводи. Иако имамо примедби, сматрамо да је много бољи од свега што смо раније имали. Никада нисмо имали бољу варијанту. Оно што је моја основна примедба, то је његова компликованост.

Водитељ: Али, без обзира на потребу мењања закона, како Ви кажете, јесу ли западни пословни људи и предузећа добродошли у овом тренутку?

Др Шешељ: Увек су добродошла сва предузећа из било које земље света, која желе да деловањем на нашем тржишту остваре профит, а да се држе наших унутрашњих закона. Морамо да направимо још читав низ олакшица у нашем законодавству, како бисмо привукли стране фирме. Дакле, не искључујемо сарадњу ни са једном државом, само нам је стратешки интерес да идемо тамо одакле нам прете бомбама и ракетама.

Водитељ: Имам податак да сте 1981. године постали доцент на београдском Правном факултету.

Др Шешељ: Никада нисам био доцент на београдском Правном факултету.

Водитељ: Али сте конкурисали.

Др Шешељ: Не, 1981. године сам још живео у Сарајеву и тамо сам био доцент на Факултету политичких наука. А докторирао сам на београдском Правном факултету 25. новембра 1979. године.

Водитељ: Знам да је око Ваше докторске дисертације било интервенција из редова тадашње политичке...

Др Шешељ: Није око докторске дисер-

тације. Докторску дисертацију сам одбранио у редовном поступку. Чланови комисије су ми били ментор, професор доктор Иван Красенић, председник комисије, професор Павле Ристић, члан комисије и Војин Димитријевић, члан комисије. Моја одбрана докторске дисертације памти се по томе што сам имао веома интересантну расправу са трећим чланом комисије, Војином Димитријевићем, у којој сам га победио. Једногласном одлуком сам одбранио докторску дисертацију.

Знате, ја сам тај докторат писао са изразито марксистичких позиција, у то време сам заиста био искрени марксиста, то никада нисам ни крио. Тема је била „Политичка суштина милитаризма и фашизма“, прилог анализи марксистичке критике грађанских облика политичке аутократије. То је био поднаслов. Ту се појавио Војин Димитријевић са књигом „Предрага Враницког „Марксизам и социјализам“. Био сам распалио и по њему и по Враницком. Пре тога сам писао један полемички текст против Враницког, који сам објавио у „Одјеку“.

Водитељ: Млађи гледаоци се не сећају Предрага Враницког.

Др Шешељ: Био је то један „мекши“ филозоф, који је глумио да је радикалних схватања, а увек био у дослуху са режимом.

Водитељ: Али, да се вратимо на основно питање. Да ли је око Ваше доцентуре или Вашег доктората...

Др Шешељ: То је било око избора у звање доцента.

Водитељ: Јесте, било је интервенција да Вам се то не потврди, због тога што нисте били политички подобни тадашњој олигархији.

Др Шешељ: Ја сам већ тада био у сукобу на Факултету политичких наука и у граду са извесним носиоцима панисламских тенденција...

Водитељ: То је широј јавности познато.

Др Шешељ: Покушали су да спрече мој избор у звање доцента. Још док сам био у војсци, ја сам докторирао као асистент и отишао на одслужење војног рока. Служио сам цели војни рок у Београду, баш овде на Топчидеру, на Сектору број 2.

Водитељ: Зашто не рећи, господине Шешељ, још увек се на београдском Правном факултету прича да сте за две године магистрирали и докторирали, а то је успео само др Војислав Шешељ.

Др Шешељ: Није баш било за две године, то је било за три године. Мало смањујете. У новембру 1976. године уписао сам постдипломске студије, 1978. године сам магистрирао, а 1979. године докторирао.

Водитељ: Неспорно је то да сте били блистав студент и врло брзо прешли у науку. Међутим, тада је Београдски универзитет реаговао. Господин, односно друг Шешељ, како се тада говорило, подобан је за доцента.

Др Шешељ: Није баш тако било, није се цели универзитет питао. Ја сам промовисан за доктора наука у мају 1980. године. Ректор је тада био Слободан Унковић. У војничкој униформи сам примио диплому доктора наука. Када сам изашао из вој-

ске, скоро годину дана је трајала моја битка за место доцента. Било је неколико упражњених места на факултету, али сукоб је попримио дубљу форму и то је тешко ишло. И преломи се на наставно-научном већу да се распише конкурс за предмет „међународни односи“, на коме није било сталног наставника. Диздаревићев син био је асистент и њему се чувао предмет. Он није био ни магистар. Као студент је био поприлично лош и у науци никад ништа озбиљно није пружио.

Водитељ: Али био је добар син свог оца.

Др Шешељ: Син из моћне породице. Та породица је својевремено дрмала Босном и Херцеговином. Да би се њему чувао тај предмет, ангажован је Војин Димитријевић да долази из Београда два пута месечно и да држи наставу. А главни патрон је био извесни Владимир Ђуро Деган, професор међународног јавног права, сада један од Туђманових саветника у Сарајеву, и професор на рижском Правном факултету. Пошто је на научно-наставном већу, морам признати тесном већином гласова победила струја која ме је подржавала, која је била превасходно српска, (али било је и доста професора муслимана, попут Цемала Соколовића, Хидајета Реповца и других, који никад нису били заражени фундаментализмом и панисламизмом и који су принципијелно наступали), распише се конкурс. Формира се комисија од пет чланова. Тад је кренула акција да се врбују чланови комисије да не потпишу реферат.

Водитељ: Мало је рећи акција, то су били прави притисци.

Др Шешељ: То су били жестоци притисци. У то су били укључени и политички фактори, политичке структуре, Председништво Савеза комуниста Југославије. Диздаревић су деловали на све стране. У то се укључио и Војин Димитријевић. Успели су да слома само Радована Вукадиновића из Сарајева. Он је прво обећао да ће потписати реферат, а онда је одбио. Од пет чланова комисије, четворо је потписало.

Ишли су код професорке Смиље Аврамов, код моје менторке Иванке Срњић нису ни ишли, знали су да не могу на њу утицати. Покушали су код Смиље Аврамов и објашњавали како сам овакав, онакав, непријатељ самоуправљања, националиста, нема шта нису говорили. Она је била непоколебљива, одбацила их је све. У Сарајеву је било запрепашћење када се Ненад Кеџмановић вратио са њеним потписом на реферату. А она је у то време, а мислим и данас, била највећи ауторитет из домена међународног јавног права. То је предмет, који је „старији брат“ предмета међународни односи.

Водитељ: Значи, имате лично искуство да су људи у једнопартијском систему под тешким притисцима дали предност стручности и квалификацијама у односу на политику. Сада сте на месту потпредседника Владе Републике Србије. Има ли наде да се и са тог места, а и са места лидера Српске радикалне странке заложите, да се омогући да се стручни, квалификовани људи такође укључе у помагање вама, људима на руководећим местима за решење ове кризе која нас је снашла?

Др Шешел: То нам је основни циљ. Ми имамо један проблем, с којим се суочавамо; у Влади су веома мале плате, стручњаци нам беже, уместо да долазе.

Водитељ: А тимови?

Др Шешел: Тимови се формирају од истакнутих научника са универзитета и са појединих института. То солидно функциониса. И овај пакет пореских закона смо радили уз помоћ економских института, експерата и тај посао је дуго трајао.

Водитељ: Зашто су плате проблем? Па, ти људи су патриоте, не ради се то само због новца.

Др Шешел: Знате, човек мора од нечега да живи. Ми нисмо у стању да значајније повећамо плате државних чиновника у догледно време, иако и на томе радимо, иако и ту правимо неке помаке. А што се тиче универзитета, наш је циљ да се универзитет ослободи политичких утицаја, да се посвети настави и научном раду. А политика треба да иде у политичке партије, у политички процес. Имали смо супротне процесе.

Они који су под Титовим комунистичким режимом били највећи прогонитељи, (сетите се професора Павла Николића, он је био један од највећих прогонитеља под Титовим режимом, добро га се сећају они, који су 1974. године критиковали нацрт ондашњег кардељевског Устава), претворили су се у највеће демократе.

Водитељ: Ја сам полагао уставно право код професора Николића, знам врло добро.

Др Шешел: Кад је пао комунистички режим, они су највеће демократе. Врше индоктринацију студената, врше политизацију универзитета. Погледајте ове професоре из Грађанског савеза. Грађански савез на изборима не може ништа да освоји. Један једини пут Весна Пешић је сама изашла на изборе, то је било 1992. године. Освојила је око 15000 гласова, мање од Мирка Јовића. Али, заузели су цео факул-

тет, манипулишу студентима, протезирају студенте који их следе, олакшавају им да убрзано заврше факултет, игноришу оне који нису спремни да их следе, који им се супротставе, прогоне их на испитима, онемогућавају их и слично.

Водитељ: Морам признати, брзо ми побегосте са ангажовања стручних и политички неопређених.

Др Шешел: Нисам Вам побегао уопште. Рекао сам Вам какав је наш проблем око ангажовања стручних људи. Да бисмо запошљавали у Влади стручњаке, још увек немамо новца.

Водитељ: Има ли воље, господине Шешел? Имате ли стратешки зацртано да су Вам потребни?

Др Шешел: Потребни су сигурно, али сада имамо прече проблеме. Трудимо се да не повећавамо број запослених у државној администрацији. У извесном смислу смо повећали, али не претерано.

Водитељ: Господине Шешел, не може држава добро да функционише без добре администрације.

Професионализација Универзитета

Др Шешел: Не може без добре администрације, то је сигурно. И не може без помоћи науке.

Ми ангажујемо научне институте, ангажујемо стручњаке и они су од велике користи. То ћемо убудуће још више интензификовати. Ви сте почели расправу о универзитету, па сам се зато на то концентрисао. Универзитет мора да се лиши политичког уплива, да се професионализује у правом смислу речи и да стручност буде основни критеријум. Онај, ко је спреман да претвори свој факултет у политичку партију, тај не показује стручност. Тај не показује ни добре карактерне особине.

Водитељ: Претерали смо опет с вре-

меном, али извињавам се и Вама и гледаоцима. Тако је то отприлике, када сте Ви гост у „Дијалогу“. Морам Вам рећи, добијам доста приговора да форсирам и промовишем Вас лично. Не знам да ли Вама пребалују што се појављујете тамо на некој „Палми“.

Др Шешел: Па, Ви сте ме обавезали да дођем у ову емисију.

Водитељ: Спремам се да то затражим од Вас и сада, јер мислим да је за сваку похвалу да потпредседник Владе Републике Србије увек и на сваки позив има времена да се одазове.

Др Шешел: Спреман сам увек кад ме позовете, али мислим да треба да позовете и остале потпредседнике Владе. Можда бисте могли почети са Милованом Бојићем, јер је сад имао прво ватрено крштење са мном и са Томиславом Николићем у Републици Српској. И он је био с нама тамо када смо напустили хотел. Пратили су нас СФОР-овци, сви су путеви били блокирани, најмање три хеликоптера било је непрекидно у ваздуху изнад наше колоне.

У Бијелини смо се зауставили у четири сата ујутро и ја сам тражио од ових наших момака да иду да донесу буреке и јогурт. Ми стојимо на улици поред аута, једемо буреке и јогурт, а шест хеликоптера се скупило изнад нас. Чуде се шта се дешава, не могу да верују својим очима да неко тако пркосно може да их игнорише. Мислим да ће се сви потпредседници Владе, и Томислав Николић и Ратко Марковић и Драган Томић одазвати, ако их позовете. Можда и председник Владе, Мирко Марјановић, ако може изаћи на крај са обавезама.

Водитељ: Морам да прихватимо да су обавезе и државни послови пречи од нас.

Др Шешел: Јесте, мислим да и наши коалициони партнери у Влади не беже од јавности. Успешно и добро сарађујемо. Неких озбиљних проблема до сада у Влади није било. Појаве се с времена на време, али ми их брзо и ефикасно решавамо. Усаглашавамо се око свих битних питања и ни са чим не идемо у јавност, у Народну скупштину, док све до краја не усагласимо. Због тога смо можда нешто дуже радили на овом пакету пореских закона, али мислим да можемо бити поносни на ово што смо урадили и што је Народна скупштина прихватила. Отуда мој оптимизам. Заиста смо се озбиљно прихватили посла. Осећају се и резултати тог посла. Не могу се ствари преко ноћи радикалније променити, али сам убеђен да народ има све више поверења у то што радимо.

Водитељ: Обећавате, дакле, да ћете се одазвати и други пут?

Др Шешел: Кад год ме позовете.

Водитељ: Хвала Вам и на времену и на разговору.

Др Шешел: Хвала вама.

Водитељ: Поштовани гледаоци, био је ово мало дужи „Дијалог“, у коме нам је драги гост био доктор Војислав Шешел, потпредседник Владе Републике Србије. Следећег четвртка је нови „Дијалог“, до тле уживајте и пријатно.

После пријема у Бањалуци у част новонабраног председника др Поплашена, Американци су хеликоптерима надгледали одлазак радикала

8. ДЕЦЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ДР НИКОЛА ПОПЛАШЕН У ЕМИСИЈИ „ИНТЕРВЈУ ДАНА“
ТЕЛЕВИЗИЈЕ „СТУДИО 99“ ИЗ САРАЈЕВА

ДОСЛЕДНО У ОДБРАНИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Никада српски радикали нису тврдили да се насиљем треба борити против интереса других нација. Морамо се сасвим јасно држати норми међународног права и Дејтонског документа, али никако не прихватамо усмена објашњења и својевољно тумачење. Председник Републике Српске др Никола Поплашен, одржао је запажен говор на Мадридској конференцији, у којем је нагласио суштинска и процедурална неслагања са усвојеном декларацијом.

Водитељ: Данас ћемо разговарати са доктором Николом Поплашеном, председником Републике Српске. Дobar дан, како сте господине Поплашен?

Др Никола Поплашен: Дobar дан и хвала на питању добро сам.

Водитељ: Је ли вам жао што нисмо данас у Сарајеву па да радимо овај интервју?

Др Никола Поплашен: Жао је мени многих ствари, али угодно је и у Бањалуци, главном граду Републике Српске.

Водитељ: Имате ли намеру да ускоро дођете у емисију „Интервју дана“ Студија 99 и да разговарамо, али и са нашим гледаоцима.

Др Никола Поплашен: Да, време је испред нас и оно ће показати да ли то има сврхе, или нема сврхе. Свакако је једна од мојих обавеза да објасним политику коју водим, политичке ставове које заступама, не само свим народима Босне и Херцеговине него и много шире. Дакле, све је могуће.

Водитељ: Били сте болесни дуго времена, какво је сад ваше здравствено стање?

Др Никола Поплашен: Постојао је један хендикеп у вези са озбиљнијом повредом. То је иза леђа. Надам се да озбиљних сметња неће бити, нарочито у погледу обављања дужности.

Водитељ: Неке ваше колеге на Факултету политичких наука, гдје сте предавали, сигурно ће сада овај интервју пратити са посебном пажњом. Шта њима имате рећи?

Елиминација конфликта свих врста

Др Никола Поплашен: Пратиће и други, а не само колеге. Што се тиче мојих бивших колега са Факултета политичких наука у Сарајеву и других колега, могу да

Др Никола Поплашен: за Србе не тражимо ништа што нисмо у стању да гарантујемо другим народима који живе у Републици Српској и Југославији

кажем да је посао на Универзитету озбиљан и одговоран, да га тако треба разумети и схватити и да га треба обављати професионално и не уносити ништа што не може да буде верификовано истином на овај или онај начин, испитивањем истине, на овај или онај начин. Нарочито је важно да се у образовни систем у целини, па и на универзитету, не уноси ништа што је у сукобу са елементарним хуманистичким и грађанским вредностима које су присутне у свету, било шта што сукобљава и супроставља људе, што подстиче мржњу и сукобе, конфликте било које врсте.

Функција образовања је управо супротна и ми је морамо тако разумети.

Водитељ: Рекло би се да сада, послје рата, Босна и Херцеговина и сви њени дијелови, има потребу за високим образовањем, тим прије што се много људи раселило, отишло, па и високообразовни, наставни, универзитетски кадар. Мислите ли да је у будућности могуће да буде сарадње између појединих универзитета у БиХ?

Успостављање сарадње

Др Никола Поплашен: Што се првог дела констатације тиче, то је очигледно тачно. И за Федерацију БиХ, где прилике нешто лошије познам, и за Републику Српску, нажалост, ратна драма и све последице рата произвеле су један разумљив одлив кадрова који су радили на местима који траже велику концентрацију знања и искуства.

Пре свега мислим да се на универзитету ради очигледно о врсти људи која по природи ствари има потребу да мирнијим и стабилнијим радом, где су драматичне прилике нешто што је у сукобу са њиховим природним очекивањем, тако да кажем.

Што се тиче сарадње, њу треба развијати на свим плановима, а не само између ентитета него и са суседним државама, са Европом и светом. Заиста, у модерном свету не може нико остати на концепту изолационизма, супростављања вредностима било које врсте, не само хуманистичких него и у погледу акцептирања и примене и техничких знања, која се развијају на високошколским установама без обзира на простор, без обзира да ли је реч о Босни и Херцеговини или много ширем простору. У том погледу, сваки универзитет би био осуђен на пропаст, на врло низак ниво и, да тако кажем, са становишта обима знања, на један пад и изолацију где се не би ишао у корак са временом. У том погледу, онај ко жели и планира будућност, мора бити оријентисан на сарадњу.

Водитељ: Са извјесном сумњом, па рекло би се чак и са одбојношћу, неки међународни фактори су дочекали ваш избор за председника Републике Српске. Како процјењујете то, откуд је тај коријен? Зашто? Да ли је то на неки начин и дио наоса који постоји према сличној странци, или странци из тога коријена, а који предводи господин Шешељ?

Др Никола Поплашен: Заиста се ра-

Делегација Републике Српске у паузи заседања Мадридске конференције

ди о неким људима из међународне организације, о људима из неких западних земаља. То није пре свега општи састав, нити опште уверење. Дакле, код неких људи је присутан много оштрији став него што сте ви формулисали. Ту су објављиване и неке тврдње о наводном шовинизму, чак и фашизму, које су потпуно неутемељене и без икаквих основа. Очигледно је неком требало да створи једну слику у јавности са таквим атрибутима да би спроводио неку унапред замишљену политику.

Нажалост, морам да их разочарам, такву шовинистичку или расистичку политику нисам никад заступао нити заступао. Моја оријентација је потпуно другачија. Њихово везивање мога имена за прилике са оне стране Дрине, за Српску радикалну странку и господина Шешеља има исти циљ. Ради се о политици која уопште нема те атрибуте, нити је имала, нити их планирамо.

Наша демократска оријентација у том погледу може да се аргументује нашом чврстом позицијом у одбрани интереса српског народа у целини, па и интереса српског народа у Босни и Херцеговини, али на један легитиман начин, без одузимања било којег права било ком народу који живи на простору БиХ или Југославије, уз чињеницу да ми за српски народ не тражимо ништа друго што нисмо склонии да гарантујемо или сматрамо да сасвим природно припада и другим народима.

Национално одређење и политички плурализам

Ради се искључиво о принципу равноправности и то на један легитиман начин. Никада, нити ја нити моја странка из које сам произишао није рекла да се насилним средствима и оружјем треба борити против интереса неке друге нације због интереса српског народа. То је заиста

ствар једног легитимног одређења, да не кажем права на самоодређење и права да се национално, политички и државно формулишу плуралистички интереси који нису у сукобу са интересом било које друге велике друштвене групе, ево, да кажем и религијске групе, а не само националне групе.

Дакле, ту је та замка, а сад је друга ствар што то неко тумачи овако и онако, у складу са својим уским интересом и са неким намерама, где очигледно нема места за аргументе.

Водитељ: Откуд, господине Поплашен, симпатије према госпођи Плавшић кад је реч о неким међународним круговима? Тим прије што се можемо сјетити да је она имала и те како радикалне изјаве кад је ријеч о стању и односима у Босни и Херцеговини и начину остваривања демократских права српског народа?

Др Никола Поплашен: Неке симпатије код појединих људи у односу на њену позицију су биле очигледне. Реч је о томе што је уз помоћ њеног лика остварено нешто од недобронамерних интереса, који долазе са ових простора и, да кажем, преко Океана. Ипак је код нас у неким условима исписан Устав који има полупредседнички, да кажем председнички карактер. Значи, председник Републике по том уставу има велика овлашћења и у том погледу искоришћена је позиција док је госпођа Плавшић била председник Републике.

Ја не оспоравам њене мотиве, њене намере, које не сматрам проблематичним, него је више реч о последицама које нису морале бити овакве, али оне јесу. То је део наше стварности и морамо стварност прихватити такву каква јесте да би смо је учинили бољом.

Водитељ: Докторе Поплашен, у остваривању демократских интереса српског народа у Босни и Херцеговини, у чему се разликује политичка стратегија између вас и, рецимо, господина Додика?

Др Никола Поплашен: Можда ће бити изненађење ако кажем да постоје значајни елементи сличности, па и подударности, између моје позиције и позиције господина Додика. Оно што је разлика, јесте да сам ја потпуно сигуран да не треба реговати потписом на сваки телефонски позив, на сваку формалну или неформалну инструкцију. Треба се сасвим јасно држати норми међународног права и Дејтонског мировног споразума, а не усмених објашњења, да не употребим неки чвршћи термин. То је једини излаз и једина могућност за будућност.

Водитељ: Докторе Поплашен, господин Гелбард је јуче довео у сумњу ваше опредељење за Дејтонски споразум. Он је рекао, баш сам записао да бих био прецизан у цитату, следеће: „Од доласка на власт Николе Поплашена, његова дјела и његове ријечи показале су да је он против Дејтонског споразума, а мени се чини да он користи демократске механизме у антидемократске сврхе”.

Шта рећи на ову доста јасну констатацију господина Гелбарда?

Др Никола Поплашен: Осуђујућу, кажите слободно!

Водитељ: Да, свакако.

Гелбардове предрасуде

Др Никола Поплашен: Што се тиче моје позиције, ја сам и у предизборној кампањи рекао да ћу бити изричито бранилац Дејтонског мировног споразума и његових одредби. Такође, ту је и моја оријентација да нећу ништа чинити што је на штету других народа и на штету заједничких функција Босне и Херцеговине, које су предвиђене Дејтонским мировним споразумом.

Напросто инсистирам, ако нешто чиним у том правцу, да ми се каже урадио си то и то, и треба да промениш однос, треба да промениш политику, одлуку итд. То сам захтевао и од господина Гелбарда.

Иза става који сте прочитали, морали би да стоје неки аргументи. Шта значи ако ја вама кажем да сте овакви и онакви, а немам никакву аргументацију за то. Ево, да ја вама сада кажем да сте ви антисрпски оријентисан политичар, који види будућност Босне и Херцеговине у протеривању Срба са оне стране Дрине и немам никакву аргументацију за то. Дакле, можете ли ви прихватити тај став. Ја ћу прихватити став господина Гелбарда и његове примедбе, али мора ми се рећи где сам погрешно.

Водитељ: Онда је...

Др Никола Поплашен: Не може се по боји очију или густини косе одличивати о нечијој политичкој позицији...

Водитељ: Он тврди да сте направили узупрацију функција Владе, што је супротни Уставу РС.

Др Никола Поплашен: Како сам ја направио узурпацију?

Водитељ: Не знам, ја вам цитирам његову изјаву.

Др Никола Поплашен: Да бисте имали потврду тога става, морао би господин

Гелбард рећи како сам то учинио. Ова влада је у једном прелазном периоду. То је Влада која није по мом укусу и ја сам гласао својевремено против ње. Признао сам њен легитимитет, она обавља функцију све до избора нове владе, али да бих ја узурпирао Владу, морао сам нешто конкретно и да учиним.

Како? Једино да отворим прозор и виčem - ево узурпирам Владу, не дам јој да ради. Ниједног министра из моје странке и Српске демократске странке нема у тој влади. Ниједан нема политичку одговорност у односу на мене.

Што се тиче уставних обавеза, неких министара и понашања Владе, и они се доводе у питање. Дакле, више се ради о блокади и узурпацији функција председника Републике, а не обрнуто. Ако је тачна тврдња господина Гелбарда, онда мора изнети конкретне оптужбе. Иначе, то остаје једна паушална примедба, која је потпуно неприхватљива. Слушаоцима и гледаоцима мора бити разумљиво да све примедбе могу усвојити уколико иза њих стоје аргументи. Јер се у супротном ради о паушалним оценама и уместо моћних аргумената имамо моћ силе.

Водитељ: Господин Гелбард је такође рекао да је враћање паритета југословенског динара нешто што је у супротности са интересима српског народа у Босни и Херцеговини, односно Републици Српској. Он такође тврди да су на тај начин само субвенција пропала економија у Југославији, односно Србији.

Др Никола Поплашен: Где је све пропала економија, у којим државама у свету, то је друга тема. Садржински се ради о томе да свој интерес у Републици Српској треба да формулишу њени грађани и легитимни органи. То је позиција Народне скупштине Републике Српске.

Ако ће и интереси људи који живе у Републици Српској бити формулисани преко Океана, онда је бесмислен Дејтонски мировни споразум, бесмислени су избори, наши државни органи итд. Наши органи и органи на подручју Федерације БиХ треба да формулишу интересе грађана, односно народа који ту живе у складу са Дејтонским споразумом и међународним нормама.

Ми потпуно прихватамо да потписници Дејтонског мировног споразума, нарочито велике силе, упозоре ако је нешто у сукобу са тим одредбама. Овде се ради о једној јасној позицији и то је свугде у свету - онај ко емитује једну монету, утврђује њене паритете. Некад то може бити погрешно, овако или онако. Шта би било да је Народна скупштина Републике Српске утврдила однос марке и долара, сви би се смејали томе, да је утврдила однос рубље и јена...

У овом случају ради се о динару који је средство плаћања у СР Југославији и за то је надлежна Народна банка Југославије. Може она лоше одмерити тај курс на своју штету или у своју корист, извлачећи вредност са неког другог подручја, на пример из Републике Српске, Бугарске, Грчке итд., или преливајућу вредност на та подручја. То је политика коју воде ти

органи. Уосталом, ту је одлуку донела Влада, а не председник Републике. То и није надлежност председника Републике. Влада је онда то ставила не седницу Народне скупштине РС па је Парламент донео ову другу одлуку. Не знам како бих ја имао ма какву другу одговорност у том погледу. Видите, могу мене оптужити и за корејски рат, вијетнамски рат, и за грмљавину, и за поплаве, али онда су то оптужбе такве - какве јесу.

Водитељ: На оштру осуду наишла је и ваша изјава о прекорачењу овлашћења СФОР-а приликом хапшења генерала Радислава Крстића.

СФОР прекорачио овлашћења

Др Никола Поплашен: Моја осуда? Видите, СФОР има мандат да у случајном сусрету ухапси оне који су оптужени од Хашког трибунала за ратне злочине.

Овде није реч о случајном сусрету, него о планираном хапшењу лица у цивилу, малтретирању и тучи генерала Крстића и његовог прагвоца. Према томе, ради се о начину који нема никакве везе са мандатом СФОР-а нити са нечим што је потписано у моделу како то СФОР треба да ради.

Са друге стране, чињеница је да је протекле три године генерал Крстић десетине и десетине пута био у просторијама СФОР-а и међународних организација, био на путовању ван Републике Српске и постојале су могућности без икаквог насиља и без употребе силе да се то учини на други начин и да се онда тестирају оптужбе за ратне злочине на начин који предвиђају правила Хашког трибунала.

Моја примедба и даље стоји да се ради о акту који се више може поредити са филмовима о терористичким акцијама него о чину који је описив у мандату СФОР-а.

Водитељ: Господине Поплашен, недавно сам боровио у источном дјелу Републике Српске и тамо сам разговарао са разним, обичним људима. И чуо сам, између осталог једну констатацију која на неки начин упућује на то да је људима више доста свега и да би жељели да се окрену ка будућности, раду, животу, егзистенцији итд. Једна од ствари коју су истицали јесте да би било заиста добро да се на свим странама суди онима који су осумњичени за било шта, а поготово за ратне злочине.

У том контексту, како видите тај процес и истовремено могућу сарадњу са Хашким трибуналом?

Неуједначени критеријуми и осуде

Др Никола Поплашен: Што се тиче осуде за ратне злочине, злочина је било, разуме се, на свим странама и то је, ваљда, коначно евидентно, укључујући и илустрацију „Казана” и „Лава” у Сарајеву. Ратни злочини и ратни злочинци се заиста морају осудити, без обзира на атрибут

националног или религијског, то није спорно. Довољан је доказни материјал да би се тај поступак покренуо.

Што се тиче Хашког трибунала, постоји и законодавство у Републици Српској, које је признато и усклађено са Дејтонским мировним споразумом и ја морам да се понашам у складу са Уставом и тим законодавством. Дакле, нема никаквог спора да ратни злочини морају бити осуђени. Наравно, проблематичан момент се јавља у томе што свако може изрећи сумњу, па у том погледу сви становници РС, да не кажем и Босне и Херцеговине, могу бити предмет хапшења да би се утврдило да ли је сумња тачна или није тачна.

Имали смо ми доста таквих случајева. Ухапсе, испребијају, поломе кости браћи Вучковић одведу их у Хаг из Приједора, па онда кажу - извините, грешка је и врате их назад. Онда се седам пута деси да неко ко је осумњичен за ратне злочине, а српске је националности, заврши смрћу. Једном нису помогли, други се убио, трећи је наводно пружио отпор итд...

Према томе, постоји нешто и што је не само правна и политичка димензија читавог проблема, него што је и процедурално и морално. Не мора се некоме сломи нога, извадити бубрези да би га упитали две реченице. Постоје нормалне методе рада. Не мора неко да умре у болници зато што му није пружена елементарна медицинска помоћ, да се не би дошло до онога што је испитивање невиности на Хашком трибуналу.

Како то да нико у принципу не догуби до тог чина ослобађања, рецимо, што се тиче српске стране. У том смислу, имам озбољне примедбе, а што се тиче чињенице да је неко чинио ратне злочине, неоспорно је за осуду.

Водитељ: Господине Поплашен, да ли ћете као председник Републике Српске, који има право и могућност да покрене одређене законске иницијативе, евентуално

покренути иницијативу о приближавању у сарадњи са Хашким трибуналом?

Др Никола Поплашен: Не знам, можда хоћу, можда нећу. Хашки трибунал би морао да покаже много више објективности, много више спремности да ради и делује на основу чињеница, а не на основу индиција које су сумњиве у сваком погледу, па завршавају овако како сам рекао - да се људи ставе у процедуру, да заврше смрћу.

Моје очекивању јесте, кад се неко оптужи и хапси, да постоје чврсти аргументи да се ради о ратном злочинцу, а да се из тога искључи политички противник, политички укус, То је нешто сасвим друго.

Инсинуације из Сарајева

Водитељ: То вас пита докторе Поплашен, и из разлога што се у дипломатским круговима у Сарајеву понекад може чути да је ваша политичка странка, није баш дослован израз, користим га само ради илустрације, странка са сумњивим намерама. При том се као аргументација користе извјесне назнаке, пријетње према господину Додичу, па чак и претње убиством, иде се до тога да неки чланови ваше странке разговарају и о могућим терористичким акцијама у односу према појединим институцијама, рецимо СФОР-у, ИППФ-у итд. Како процјењујете такво једно мњење, које је створано на основу ове аргументације?

Др Никола Поплашен: Не знам. Прво, да ли постоји такво мњење? У којим дипломатским круговима? У крајњој линији ако постоји, ради се о серији глупости. Не знам зашто бих одговарао на то питање.

Видите сад, као да ви мене питате: да ли ви намеравате некога убити, је ли тачно? То је глупост! Прво и да намеравам, зар очекујете да бих вам то рекао?

Водитељ: Не, ви. Говори се о неким члановима странке.

Српски радикали - српске демократе

Др Никола Поплашен: Ја сам члан те странке. То је једна ствар, друга ствар нема никаквих разлога да потпуно отворене не кажем да су све терористичке или насилне акције нешто што је забрањено и ван хоризонта деловања Српске радикалне странке. Никакве терористичке акције не спроводимо, него се ради о странци демократског карактера која иде легитимним путем. Ништа друго. Све остало су инсинуације и некоме треба да створи такву слику као покриће за неке тврде потезе.

Према томе, ако има таквих људи, они више говоре о себи него о Српској радикалној странци. Морају ми навести нешто што је конкретно. Морам се вратити на малопређашњу аргументацију. Шта ако ја вама нешто кажем, и ви тражите аргументе, а ја их немам. Према томе, што неки причају, негде су рекли, немам разлога да озбиљно одговорам на то.

Водитељ: Нисам имао намеру да у овом тренутку утврђујем истинитост или неистинитост таквих навода, него вам говорим о једном расположењу, које јесте резултирало и политичким притиском у правцу досадашње улоге председника РС у односу на Војску Републике Српске. Колико ми је познато ваше функције као команданта...

СФОР узурпирао надлежности

Др Никола Поплашен: Има нешто од истине у томе што сте рекли. Ту је била ситуација кад се рачунало да ја нећу победити, да је то врло мали проценат могућности. Међутим, расположење, како ви волите тај термин да користите, бирача у РС је другачије, ја сам победио и онда је настала једна конфузија са овлашћењима које постоје у Уставу. И онда је против Устава и против Дејтона донешена једна одлука, не пребацује се то на господина Радишића, председавајућег у Председништву БиХ, него на команданта СФОР-а, и високог представника. Тако да је сада нужна њихова сагласност, именом и презименом, да би дошло до неких промена у војсци.

То је било и не седници Врховног савета одбране Републике Српске, који је то оценио овако како сам рекао. Дакле, и начелник штаба, и председник Владе РС, и председник Народне скупштине РС, министар унутрашњих послова, министар одбране и ја смо заједнички констатовали да је то против Устава и против Дејтона. О томе сам обавестио генерала Мигза, команданта СФОР-а и високог представника господина Вестендорпа, и очекујем њихов одговор.

То је цела истина око тог проблема па ћемо видети како ће даље бити.

Водитељ: Када је ријеч о војном елементу у Босни и Херцеговини, рекло би се да има различитих концепција. Једна од њих је јесте и недавно изречена мисао господина Клајна, који је рекао да би у БиХ најбоље било извршити демилитаризацију, а наводно због тога што се пуно тро-

Сарајево, стадион „Кошево“: ископавања на недавно откривеној гробници, у којој су сахрањени побијени Срби

ши на оружане снаге, било у Федерацији БиХ, било у Републици Српској, да то економија не може издржати итд...

Међутим, стратешки промишљајући, има различитих ставова, рекло би се и у Федерацији БиХ, а претпостављам и у Републици Српској. Какав је ваш став о овој иницијативи, тим прије што је она исказана непосредно пред ову Мадридску конференцију?

Могућа демилитаризација БиХ

Др Никола Поплашен: У погледу војног елемента на Балкану, па и у Босни и Херцеговини, заиста постоје врло различита мишљења, погледи и оријентације и тешко би их било сад све коментарисати.

Оно што би морао да буде параметар у понашању јесте Дејтонски споразум, односно његов војни анекс. Према мојим информацијама, па и тврдњама представника СФОР-а и других представника међународних организација, сад сам темељитије у току, Република Српска је учинила све, ама баци све, што се од ње тражило у том погледу. Мислим да је права оријентација тражити од свих да се понашају у складу са Дејтонским споразумом.

Што се тиче будућности, могуће демилитаризације, ја лично не видим ништа лоше у томе, али морала би да постоји сагласност свих страна о томе. Не може се прихватити процес демилитаризације на једном подручју, а на другом милитаризација. Према томе, уколико би то био целовит процес и уколико легитимни људи, који представљају народе и ентитете на основу Дејтона, то заједно закључе, не видим ништа лоше у томе.

Водитељ: Докторе Поплашен, јачајући на једној или другој страни, потпуно је свеједно, војне снаге, обучавајући их за рат, немогуће је избјећи подозрење па и извјестан страх о могућим ратним сукобима у будућности.

Да ли ви видите једну такву опасност, и ако видите, у којим околностима? Наравно, питам због тога да би се то избегло.

Др Никола Поплашен: Па, скоро да сте одговорили на питање. Уколико се пропагира мир, будућност, толеранција и сарадња, а наличје тога је офанзивно јачање војних снага једног дела, онда то говори о противречним процесима. То говори да неко има друге намере или да више није искрен овај процес којим се обезбеђује мир и стабилност. То заиста мора бити ствар ширих оцена и у том погледу мислим да је одговорност на највишим потписницима Дејтонског споразума. Мислим и на велике силе и на представнике народа који живе на овом подручју.

Ако је мир и стабилност основна оријентација, основна вредност, а требало би да буде, онда из тога морају произићи консеквенце и у погледу војне силе, и у погледу припремања потенцијала који могу довести до новог крвопролића и конфликта.

Водитељ: Господин Весли Кларк је прије два - три дана изјавио да би у будућности, иако то сад изгледа као илузија, ипак треба размишљати о оптималним оружаним снагама, које би биле на јединственој платформи за цијелу Босну и Херцеговину. Да ли мислите да су то преурањена размишљања или пак има ту рационалне основе?

Др Никола Поплашен: Малопре смо нешто дотакли од тога. Оптималне снаге зависе од концепта и од стратегије. За неку групу нема оптималног атомског оружја, и унутар Босне и Херцеговине, ако има радикалне екстремистичке циљеве. Од политичког погледа, намере, увек призилази шта је оптимално за некога, ако се то посматра изоловано.

Малопре сам предложио критерије. Уколико искрено мислимо да је оријентација мир, политичка и друга стабилност, сарадња, будућност за све народе, без притисака, без надгласавања у елементу рав-

ноправности, отвореност према свим вредностима Европе и света, онда је, у тој оријентацији оптимано да уопште нема оружја.

Зато сам ја за тај став о демилитаризацији. Увек постоји могућност да неко има онакве или овакве намере и онда је то ствар процена људи који су у том погледу одговорни. Не може се до оптималног доћи ако једна страна мисли да је то оптимално, а друга супротно. Онда то није оптимално. Све зависи са ког становишта се гледа.

Оптимално је оно што обезбеђује мир и стабилност, и то мора да има консеквенце.

Водитељ: Докторе Поплашен, врати мо се као оном питању које је можда болно и интересује многе људе, а то је повратак. Под којим условом и како видите тај процес?

Опасне манипулације избеглицама

Др Никола Поплашен: Повратак избеглица и расељених лица је део проблема избеглица и расељених лица, које је по Дејтону могуће решавати и на друге начине: кроз замене имовине, надокнаде вредности итд. Повратак такође треба гледати са становишта основних вредности које формулише Дејтонски мировни споразум. Заправо, повратку или неком другом начину решавања може да претходи индивидуална воља сваког ко намерава да свој избеглички проблем реши. И та индивидуална воља мора бити заштићена од власти у Републици Српској и у Федерацији БиХ.

Кад кажемо од власти, мислимо на полицију и управни систем у целини. Полиција мора да штити физичку безбедност и приватну својину, државни апарат, да обезбеди све потребне папире, да би се то одвијало на један начин који гарантује једно од основних људских права. Основно људско право јесте и повратак, или одлука појединца да живи тамо или амо, али ту одлуку треба да штити репресивни систем у Босни и Херцеговини у целини, дакле, полицијски апарат у оба ентитета, и да то буде обезбеђено другим државним инструментаријем.

У том погледу треба чинити одлучне кораке да се то обезбеди, а следећи важан корак јесте, да постоје бројне последице рата у облику рушења кућа итд. Морају се, ту смо ми недовољно моћни, тако да кажем, обезбедити минимални и пристојани услови, да би ти људи могли негде да живе. Дејтонски споразум каже - чврсти објекти и минимални хигијенски услови. Очигледно се мисли, струја, вода итд...

Веће гаранције за нормалан живот

Није повратак-повратак у шатор, него морају постојати објекти који гарантују нормалан живот. Уз то треба да се мисли и на школске услуге, здравствене услуге, могућност запошљавања итд. Очи-

Злоупотребе од стране СФОР-а немају граница: градилиште војне базе западних снага на аеродрому Бутмир код Сарајева

гледно се ради о једном комплексном питању, као таквог га морамо сви узети у обзир и обезбедити да се реализује индивидуална воља.

Атрибути - Србин, Хрват, муслиман, припадник католичанства, православља или ислама су потпуно секундарни и не би смели да имају икаквог утицаја на тај процес решавања проблема избеглих и расељених лица.

Водитељ: Докторе Поплашен, ви сте, као председник Републике Српске легалиста, колико ми је познато. То истовремено подразумева да је сваки човек пред законом једнак, исти...

Да ли сматрате опортуним или пак мислите да би требао престати са политичким активностима којих је било; наговарају људе на бржи повратак тамо где заиста нема услова, или наговарају људе да се не врате тамо где има услова, на пример Србе у Федерацију БиХ?

Др Никола Поплашен: Тај глагол наговарати очигледно подразумева неку политичку активност. Требало би да значи: пласирати неке чињенице, а неке сакрити. У том погледу није добро наговарати никога. Наговарање је један од дефектних облика политичког деловања.

Мислим да људе треба целовито информисати о свим чињеницама са могућностима и проблемима, које подразумевају одређен потез, да би дошла до изражаја индивидуална воља, да би ту вољу заштитили. То је приступ, против сам наговарања било какве врсте.

Водитељ: То вас пита зашто су већ регистровани неки случајеви Срба, који сада живе у подручју Брчког, а који указују да има извесних политичких активности око њиховог евентуалног повратка у Сарајево, негативних политичких активности.

Међутим, када смо већ код Брчког, хтео бих да вас питам за ваше мишљење о томе да Србима који желе да се врате у општине на подручју Сарајева, како то да учине? Чуо сам и за приједлоге о томе да би евентуално једна од подстицајних ствари требала да буде стварање неке административне, или већ какве, целине од општина Илиџа, Рајловац, Вогошћа, Илијаш; које би у административном, политичком смислу могле пружити више удобности или више услова за повратак ових људи.

Др Никола Поплашен: О тој могућности нисам обавештен...

Водитељ: То је идеја ОЕБС-а!

Др Никола Поплашен: Не знам, то је у извесном смислу признање међународног фактора, па и ОЕБС-а, да је досадашња политика промашена. Ако су конституисани ентитети, тако што су конституисани Дејтонским мировним споразумом, онда је то признање да не функционишу, да нису добри.

Шта сад то значи? Имали смо онај егзодус Срба из Сарајева, који је подржан и праћен војно, а сад би да имамо стварање неке административне целине. Опет не знам како. Унутар града? Нејасан је концепт и не знам шта са тим треба да се обезбеди.

Шта значи административна целина? Напросто, нису ми јасни основни параметри. Видим да се иза тога крије идеја да нам наводно не иде тај повратак, нешто људи неће, нису задовољни, не осећају се сигурно и хајдемо нешто смислити. Мислим да је та идеја, како сам ја информисан, доста конфузна и нефункционална, и она би требала да буде много перспективнија и јаснија да бих могао имати суд о њој.

Водитељ: Докторе Поплашен, ваш став о Брчком. Када је ријеч о Брчком, у Федерацији се углавном чује да Брчко треба да припадне Федерацији, а у Републици Српској да припадне Републици Српској. Има наравно и оних средњих решења која говоре о дистрикту. Шта ви мислите да ће бити решење? Не оно што ви желите, претпоставити је шта желите.

По Дејтону, Брчко у Републици Српској

Др Никола Поплашен: Желим оно што пише у Дејтону. Дејтонски споразум је писан на основу принципа о континуитету територија ентитета и омера је 51:49. И сасвим је јасно да је у том смислу оборен Дејтонски споразум, уколико се Брчко изузме из територије и јурисдикције Републике Српске. То ће бити последица. Ми ћемо сматрати да је Дејтонски споразум оборен. Тамо пише јасно да ће се арбитражни годињу дана уколико се стране у конфликту не сложе да остане статус кво, дакле стање какво јесте.

Што се тиче разних очекивања, људи свашта могу очекивати. Мене не би изнадило ни да Албанија декларише да Брчко треба њој да припадне.

Водитељ: Приватизација. Процес приватизације ће вјероватно бити једна од тема која ће на предстојећој Мадридској конференцији бити посебно наглашена. Међутим, када је реч о приватизацији, очекује се да она буде у доброј мјери праведна.

Како видите могућност приватизације у контексту избјегличког проблема, дакле, приватизовања имовине тамо гдје су је људи стварали и стигали?

Др Никола Поплашен: Људи заиста очекују да приватизација буде праведна и морамо бити свесни да она може бити праведна само донекле. Нема апсолутно праведне и правичне приватизације. То је напросто један болан процес кроз који морамо проћи ради будућности економије, привреде, материјалног, и другог просперитета.

Склон сам да врло снажно подржим процес приватизације и у Републици Српској и у Босни и Херцеговини у мери у којој то од нас зависи. Сигуран сам да ће бити један број незадовољних, али боље је да буде један број незадовољних него да сви буду незадовољни и да се закопамо у једну врсту привреде и приведног миљеа који се показао као непродуктиван и неконкурентан.

Приватизација и тржишна привреда мора бити тренутна оријентација, без икаквог застоја и без обзира што ће бити незадовољства. То незадовољство треба

свести на минимум и учинити све да она буде што праведнија, да велике друштвене групе и поједини сегменти становништва не дођу у ситуацију да не могу да живе или да немају од чега да живе. То је то што је неправедно. У појединачном смислу увек ће неко бити више задовољан, неко мање задовољан. Ту нема никаквих дилема. Ми смо у том погледу усвојили основни пакет закона у прошлом сазиву Народне скупштине и сад се ради на оперативној реализацији.

Криминал са јасном дефиницијом

Оно што је уз тај морални моменат, правилно-неправилно, важно додати јесте да треба чинити све да се смањи обим криминала, корупције и намерног разарања предузећа да би се продала у бесцење. Све то спада у криминалне радње које треба спречавати на сваки начин. Мислим и на Републику Српску и на Федерацију БиХ. Криминалци се брзо удруже и споје и њихова агресивност и егоистичност су у том погледу бескрајни, али ваљда за то постоје позитивни законски прописи и санкције које предвиђају закони.

Нисам склон да се људи кафански оптужују уз пиће и да се из тога вуку мере, него то заиста мора бити по процедури коју предвиђа закон.

Водитељ: Бањалучани који данас живе у Федерацији БиХ или пак Срби који живе у Републици Српској, а дошли су на пример, из Сарајева, видите ли њихова права у смислу могућности добијања одређених бенефиција код приватизације?

Др Никола Поплашен: Та ће ствар бити регулисана законом. Нужно је само да имају држављанство; држављанство Републике Српске, Федерације БиХ. Оно је утемељено Дејтонским мировним споразумом и у том погледу ће доћи до одговарајућих решења. То је једно право које се не може оспоравати, а само држављанство подразумева неке друге узусе које регулишу закони. Закони се морају поштовати, и закони Републике Српске и закони Федерације БиХ.

Водитељ: Срби који су протјерани из Републике Хрватске и њихово право у контексту приватизације, како то видите?

Држављанство и за Србе из Хрватске

Др Никола Поплашен: Над њима је начињен геноцид, највећи у Европи после Другог светског рата. Ради се о стотинама хиљада људи који су лишени могућности да имају држављанство и отаџбину, иако је Република Хрватска била њихова отаџбина, јер су Срби тамо били конститутиван народ. Међутим, десетине и десетине хиљада Срба живе овде већ седам-осам година и ваљда након тог периода имају право на држављанство.

Водитељ: Неки дан сам путовао преко Славонског Брода и ушао у Босну и Херцеговину. Тамо сам видео да на самом ула-

зу пише Република Српска, а нигде нисам видео да стоји и државна застава. Како ви видите проблем граница, а посебно граница у контексту овог масовног шверца преко разних нелегалних прелаза?

Др Никола Поплашен: Да ли ме питање о проблему граница или о проблему шверца. Прво, шварц мора бити бити сузбијен и осуђен систематично. Шта вреди ако се неко бори, а други га подстиче. Не вреди да се једна полиција или неки униформисани људи баве шверцом, а други га спречавају.

Заиста је то заједнички проблем. Нема шверца у Републици Српској без шверца у Федерацији БиХ, Хрватској, Југославији итд. Брзо се то, нарочито у крупном криминалу, развије. Нема никаквог спора да је то озбиљан проблем и да су хендикепирани будети и Републике Српске и Федерације БиХ управо због крупног криминала, пре свега мислим са курентним робама, које на тржиште излазе без плаћања основних дажбина државе, и то је заједнички проблем.

Што се тиче граница, то је регулисано Дејтонским мировним споразумом. Постоје обележја и БиХ и Републике Српске и гранични прелази морају бити уређени на начин предвиђен законом.

Водитељ: Морам рећи да сам ја заиста видео да тако није уређено у Броду. Хоћете ли предузети мере?

Др Никола Поплашен: У складу са мојом надлежношћу предузимам мере, па ме онда господин Гелбард осуди зато што сам тражио да се обележи граница, да узимам ингеренције Владе.

Устав тачно предвиђа ту процедуру. Пазите, није функција председника Републике да побија заставу на граници, него да упозори одговарајуће органе да ураде свој посао. Ако је и упозорење мешање у стварни увид ових државних органа, онда је проблем у интерпретацији.

Водитељ: Докторе Поплашен, како видите у будућности проблеме функционисања централних органа па и могућих закона, који јесу прописани или какви нису прописани Дејтонским споразумом на нивоу државе, а заиста су потребни. О овом проблему који сте поменули о сузбијању шверца и криминала, као општој појави у било којем ентитету, до царина.

Др Никола Поплашен: Шта су вам то централни органи? Нема централних органа по Дејтонском споразуму...

Водитељ: На Вијеће министара мислим.

Др Никола Поплашен: То су заједнички органи. То је *yoim institution*, а не *central institution*, према Дејтонском споразуму.

Водитељ: У чему је разлика?

Др Никола Поплашен: Разлика је што заједнички органи функционишу на бази сагласности представника ентитета и представника народа, по процедури који утврђује Дејтонски споразум.

Централни органи сами себи описују послове у оквиру својих надлежности. И имају инструменте за реализацију тих надлежности. То је та разлика између Босне и Херцеговине прије Дејтона и послје Деј-

тона. Не оспоравам заједничке органе и склон сам да подржим да они буду врло функционални. У заједничком је интересу да неке ствари функционишу у интересу ентитета и народа. И треба да функционишу, јер је мање проблема, мање је трошкова, мање мука уколико желимо мир, просперитет, будућност итд.

Претварање заједничких органа у централне органе и њихово проширивање обара опет Дејтонски мировни споразум и враћа нас на једну позицију у којој један народ или један ентитет могу бити непринципијелно надгласани и произвести потенцијал за нове конфликте. То је непотребно.

Што се тиче проширења надлежности заједничких органа, прихватам ја то, али о томе се опет морају договорити људи у складу са Дејтоном, представници народа и ентитета. Како се год договоре, ја ћу прихватити уколико је то функционално и ојачава вредност таквог договора.

Водитељ: У ком смислу мислите да бити заједнички органи било добро да иду даље? Неке ствари живот тјера да се регулишу на цијелој територији, од признавања диплома, не знам да ли и то треба да се регулише, дакле, проблем из свакодневног живота, до ове царине о којој сте говорили?

Блокада институција

Др Никола Поплашен: Не треба ићи даље. Што је од заједничких органа прописано, надлежно, све се то може решити у оквиру постојећих заједничких институција. Ми имамо заједничку институцију представљања Босне и Херцеговине на нивоу амбасада по свету, па не функционисаће. Мора се то што постоји, учинити функционалним, као и друге заједничке институције у оквиру Савета министара, да се види треба ли ићи даље или не.

Према томе, не можемо блокирати и ово што имамо. То је једна хипертрофија институција, један привид, измишљањем нових министара, нових ресора, стварамо слику да ћемо отићи напред, да ћемо учинити нешто даље а нисмо учинили, нисмо ни искористили могућности које томе претходе.

Постојеће институције морају да буду функционалне, да раде свој посао и онда им треба обезбедити подршку сва три народа и оба ентитета, па ако хоћемо и финансијску подршку. Морају имати и ту основу, буџетирајући их из Републике Српске и Федерације БиХ. То говорим, пре свега, због проблема рада у амбасадама, који немају ни за папир, ни за телефонски рачун, па онда да људи седну и процене треба ли нешто даље од тога. Знате, сво остало је разговор напамет, процена без утемељења.

Водитељ: Господине Поплашен, живот просто тјера неке ствари да морају бити регулисане. Да ли ће оне бити регулисане кроз заједничке органе или ће бити регулисане директно између ентитета, то оставимо да ви, политичари, расправите, али живот једноставно тражи да се неке

ствари регулишу. Имате ли намјеру да се сусретнете са господином Ејупом Ганићем, председником Федерације БиХ, и о чему мислите да би било том приликом добро да разговарате? Који је то сплет питања?

Др Никола Поплашен: Што се тиче живота, уколико то шта живот тера итд., ја сматрам да људи на одговорним функцијама, укључујући и ову у политичком животу, морају имати тај рефлекс, тај осећај за живот. Шта је то што тера живот да то буде и део њиховог посла? Знате, не може сваки политичар одговорно обављати посао ако је натеран неким спонтаним догађајима, спонтаним током на терену па онда само има рефлекс, рефлексно делује. Морају многе ствари да се антиципирају, да се узму као предмет решавања, да би последице и штете биле мање.

Што се тиче мојих евентуалних разговора са господином Ганићем, лично немам ништа против тога. Господин Ганић је председник Федерације БиХ и сигурно постоје многа питања о којима би добро било разговарати, наговестити решења и имати сугестију према државним органима и Републике Српске и Федерације БиХ.

Међутим не зависи само од мене, то зависи и од господина Ганића и његове спремности да се озбиљно и равноправно разговара о темама које су од заједничког интереса.

Водитељ: Претпостављам да би једна од тема била свакако и питање специјалних односа Федерације са Републиком Хрватском, односно Републике Српске са Југославијом. У смислу размене гледишта у контексту ових односа, неоспорно је да на начин на који се то већ сада ради, као да је Босна и Херцеговина у економском смислу фактор обнављања некадашње Југославије, рекло би се барем да је тако кад је ријеч о економији. Некако се прелази преко БиХ, а да при том ниједан од ентитета не убире никакав приход за суштину финансирања. Како ви видите ове специјалне односе са Републиком Хрватском и Федерацијом, односно Републике Српске са Југославијом?

Др Никола Поплашен: Могли сте ову врсту аргумента искористити за могућност обнављања Хрватске, не само Југославије...

Водитељ: Мислио сам на екс Југославију, нисам мислио на садашњу Југославију.

Интерес народа у првом плану

Др Никола Поплашен: Мислим да је ту довољан опет један однос који принципијелно распекује интересе и позиције народа и ентитета и ја немам ништа против Споразума Федерације и Хрватске и мислим да не треба оспоравати Споразум Републике Српске и Савезне Републике Југославије.

Наравно, ниједним споразумом не сме се доводити у питање интерес српског народа, а самим тим и интерес бошњачко-му-

слиманског и хрватског народа. То је тачно, и не сме се доводити у питање међународно призната територијална целовитост Босне и Херцеговине, ништа ми имамо намеру то доводити. Видите, сваки споразум је добар. Сад ја треба да очекујем да ме неко подржи и похвали ако објавим неке рат и обезбедим конфликт.

Мало пре смо причали да има примедби на вас, да сте ви једна тврда линија која потенцира ово или оно, а сад је проблем, иако сам за договор или споразум. Не знам у чему је онда уопште проблем. Или је неким проблем што сам уопште жив, што сам уопште на било каквој функцији. Не знам шта је проблематично у споразуму. Људи треба да се договарају и споразумевају, али не на штету неког другог. Треба развијати односе. Читава Европа, Европска унија се интегрише, обједињује итд. Значи, оно што важи за друге не треба да важи за нас, а за нас не ваља што се са неким споразумевамо, не оспоравајући вредности које сам споменуо.

Треба се споразумевати и ширити везе са Југославијом, Федерацијом БиХ, Хрватском и другим деловима Европе. Свестрано се треба повезивати и обезбеђивати сарадњу, а не игнорисати кључне интересе народа и ентитета. Ако дође до тога, онда постоји процедура којом се то блоkira. Треба поштовати процедуру. Боље је поштовати политичку и правну процедуру него позивати се на „партнерство за мир“, број топова, тенкова, јер то онда води у лошем правцу.

Водитељ: Питао сам вас зато што, у смислу остале стратегије, је то нешто што се апсолутно подражава, али чини се као да Босна и Херцеговина постоје пропусни вентил преко којег се све може пребацивати у СР Југославију, у Хрватску, односно из Хрватске и СР Југославије. Недавно сам у Београду видио, рецимо, далматинска вина која пролазе без икакве контроле. У том смислу сам хтио поставити питање могуће заштите интереса било којег ентитета, односно државе БиХ у тим споразумима.

Пуни тржишни односи

Др Никола Поплашен: То је лоше. Промет роба, услуга, мора да се одвија по закону, опорезовано, одређене дажбине морају да постоје итд. То што ви описујете, део је криминала. Ваљда постоје неки тржишни односи. Кад идемо ка приватизацији тржишта, нема шта држава у то да се петља. То је ствар субјеката који ради и то је слободно. Држава мора да обезбеди да сви, који су у оваквом или онаквом промету, испуњавају државне услове који су законом прописани. Ви описујете једну ситуацију о којој смо говорили у контексту криминала.

Водитељ: Докторе Поплашен, шта учинити да међуентитетске границе буду административне?

Др Никола Поплашен: Па оне су већ такве.

Водитељ: Формално да, али чини се као да сада већа сарадња постоји између појединих ентитета и, рецимо Словени-

је, него што постоји унутар самих ентитета.

Др Никола Поплашен: Не знам, то је, чини се... Је ли вас неко зауставио и малтретирао кад сте дошли из Сарајева у Бањалуку или обрнуто. Не знам да такав пример постоји, изузев неких екцеса.

Људи који су били на подручју Федерације из Републике Српске такође немају неких великих жалби и примедби, изузев екцеса. Дакле, већ је реч о административним границама. Што се тиче важећег права...

Водитељ: Мислим на проток по нормалној процедури роба, капитала, а не на начин на који то сада очигледно одговара одређеним криминогеним групама на обе стране, да сачувају позиције и да заустављају неки нормалан проток са обе стране.

Др Никола Поплашен: Већ смо разговарали о томе. Нажалост, то је могуће и изгледа, то ће ваљати доказати, а ја нећу помињати имена. Овакво стање је могуће само уколико су добро укључени људи из државне структуре, па и државних политичких врхова у једном и другом ентитету БиХ, а можда и неки трећи који гостују овде. То треба зауставити, то треба спречити.

Не можемо се сада вратити на тему који је криминал добар, а који није. Није добар ниједан. Напротив, можемо ако ћемо озбиљно разговарати, тражити начине, вероватно је илузија да се уништи криминал на било ком подручју у модерном свету, да се до краја створи нека оаза праведности, морала, као из бајке, али сам сигуран да се може спречити крупни криминал. Зато морамо имати добру вољу. Ви сте споменули једну могућност када би то органи ентитета ставили на дневни ред, па када би то ставили у заједничке институције, када би ја, поред осталог наводим илустрацију, о томе разговарао и са господином Ганићем. Све би то морало да се договори и неће ништа нестати само од

себе. Морамо направити позитивне кораке да би смо се ослободили тога и ја сам на то спреман.

Водитељ: Важан проблем јесте успостављање амбасаде БиХ у Београду. Шта можете, др Поплашен, ви лично учинити да коначно профункционише ова амбасада?

Др Никола Поплашен: Оно што могу учинити ја чиним, колико то зависи од мене. То првенствено зависи од Председништва БиХ. С обзиром на надлежност, много више од господина Радишића него од мене.

Ако је реч о мојој политичкој подршци, у том смислу мислим да треба што пре успоставити односе и да ради будућности треба пацификовати односе између народа који живе у БиХ и народа који живи у Југославији. Различите конфликтне ситуације, различита тумачења узрока протеклог ратног крвопролића, боље је да остану ствар пуних истинитих оцена, стручних, научних, да их градим и на тој истини и на намери да се живи у миру на подручју Балкана.

И да сасвим поједноставим, милим да треба успоставити дипломатске односе што пре и да је то добар корак, можда за неке има то лоших страна, али сигуран сам да су лоше стране далеко испод оних добрих које би се тиме постигле.

Водитељ: Докторе Поплашен, које политичке снаге у Федерацији БиХ видите као погодан фактор за сарадњу у обостраном интересу и народа и грађана оба ентитета?

Превазиђени тоталитаризам

Др Никола Поплашен: Ваше питање, не баш сасвим, али у приличној мери имплицира тоталитаристичку оријентацију, која постоји у свету, а нарочито у односу на Балкан и БиХ.

Добри су они који мисле тако, дакле,

Српски радикали Републике Српске сарађиваће само са онима које је народ изабрао легитимним путем

другима треба отворити лобању, испрати им мозак и ми знамо шта је ваш интерес, не знате ви. То нам је познато из периода нацистичког и болшевичког тоталитаризма. Мени су погодне снаге за сарадњу оне које легитимно представљају народе који живе у Федерацији БиХ. Уколико грађани који живе тамо стоје иза тих политичких представника, онда сам ја сигуран да они представљају интересе тих народа и да се може реализовати то што се потпише и договори итд.

Према томе, са сваком ко је тамо изабран легитимним путем на начин који предвиђа устав и закон спреман сам да разговарам, да га поштујем у складу са нормама које важе за такве послове, за такве процесе.

Водитељ: Занимљиво је у том контексту да видимо те погодне снаге када је ријеч о хрватском народу. По вашој дефиницији то је, наравно, ХДЗ. У том контексту, шта је до сада реализовано, поготово, око размене културних добара?

Др Никола Поплашен: Колико знам, мало или ништа. Народ може бити одређен тоталитаристички и да стоји иза тога. Знате, није ни Хитлер дошао државним ударом на власт па је произвео последице које су довеле у питање човечанство.

Који је други пут? Нема другог пута. Како мислите да седне кабинет, седне група људи и рендген снимак мозга и одреди-ови могу политички представљати, а ови не могу.

У демократији нема другог пута, само онај који народ изабере. Друга је ствар ако ви можда подразумевате, нисам рекао да подразумевате, тврдњу да су представници ХДЗ изабрани фалсификованим и лажираним изборима. Онда је то опет криминал, а друга је ствар ако већина људи стоји иза њих. Историјски су се дешавале такве ситуације. Ми морамо поштовати оно што је избор народа. Иначе, улазимо у ситуацију која је несношљива. Свако ће онда имати критеријум какав жели, ићи ће на физичке особине: боја очију, висина, густина косе итд., поред неких менталних.

Што се тиче политичког представљања народа, уобличавања институција власти, немам другог изузев демократског приступа, да то мора бити резултат бирачке воље и да у складу са бирачком вољом треба да се конституишу органи власти.

Наравно, под претпоставком да људи улазе у изборни процес, кандидују се итд., усвајајући најелементарније вредности које постоје у свету. Ваљда нема никог у свету ко се кандидује на програму геноцида над неком другом нацијом, над неком другом религијом, разарања привредних и других добара, игнорисања људи. Постоје неке елементарне вредности које важе свугде у свету, а које се подразумевају за свакога ко представља неку друштвену групу, па и неки народ.

То је опет резултат времена, а те вредности су другачије биле пре триста или хиљаду година од ових данас. Ми живимо у модерном времену, на крају двадесетог века и те вредности су, макар оне мини-

малне, уобличене и формулисане и ја их подразумевам. То је једини мој услов да би признао легитимитет било које власти.

Водитељ: А шта уколико одговарајућу политичку моћ имају они представници који представљају само грађане у одређеном дијелу БиХ или у цијелој БиХ. Какав је ваш однос према могућој сарадњи људи? Да будем сасвим конкретан, ево на примјер према СДП-у и др Лагумицији?

Др Никола Поплашен: Мени то уопште није проблематично. Жив човек одлучује клико има осећања, колико је оптерећен, а уместо оптерећен можемо рећи да је оптерећен националном бојом, националном оријентацијом, а други ће рећи да је људски испуњен тим осећањима. Ономе ко је испражњен од тога може се рећи да је празан човек. Не може нико бити универзалан; са Месеца, Венере, Еским, Јапанаца и истовремено Србин, Хрват или Бошњак-муслиман итд.

Ту је реч о некој другој врсти дискусије. Грађанско друштво је настало као национално друштво. Из појма нације конституисано је грађанско друштво. Друга је ствар данашњих углова гледања. Странка коју сте поменули, господина Лагумије, има одређени легитимитет међу бирачима у Федерацији БиХ. Респектујем тај легитимитет и код мене ту нема ничег проблематичног. Зашто неко мора бити истог или сличног уверења моме политичком уверењу да би то био разлог за разговор, за дијалог? Не мора! Под претпоставком да он поштује моју позицију, ја поштујем његову позицију. То је довољно за дијалог и за толеранцију.

Пријатељи и толеранција

Уопште нисам склон томе да сви исто мисле. Пазите, у вишепартијском систему зато постоји више партија, више странака. Што се људи одређују за неке нагласке, за неке путеве и добровољно пристају да буду активни у некој идеолошкој позицији, а неактивни у другој или критикују другу позицију? Али и то подразумева толеранцију. Имам масу познаника, пријатеља, искрених пријатеља, који не припадају мојој странци. Шта значи та искључивост? Напросто, ми морамо развити ту врсту толеранције и борити се за пут на један легитиман начин уз подршку људи који предвиђају институције. Значи, не решава се политичко питање шаком, ножем или пушком.

Водитељ: Докторе Поплашен, где су онда разлози за искре између Коалиције за цјеловиту и демократску БиХ и, рецимо, ваше политичке странке, али и СДС? Да ли ћете, евентуално, ући у коалицију при формирању владе?

Др Никола Поплашен: Формирање владе је процес који је у току. Он је испред нас и надам се у наредним данима и недеља. Што се тиче неспоразума између странака испред којих сам кандидован и изабран и Коалиције за цјеловиту и демократску БиХ, пре свега Странке демократске акције ради се о концептуалним разликама.

Знате, рекао сам да поштујем Дејтон и ентитете, а концепт СДА је рушење ентитета и стварање унитарне БиХ. У свим консеквенцама, то је разлика, и због тога не постоји могућност, јер напросто нема толико сличних ствари да би могли да делујемо коалицијски. Коалиција за цјеловиту и демократску БиХ, односно СДА као најјача странка у тој коалицији, резултат је избора по правилима које смо ми прихватили и људи су потпуно легитимно присутни у Народној скупштини и имају сва права и обавезе народних посланика. То не оспоравам, и они одлучују као и сви други посланици. Ми се трудимо да обезбедимо услове као и за друге посланике у том погледу, али стварање владе је ствар коалиције политичких странака. Присуство у скупштини је резултат бирачке воље бирача и народа. Стварање владе је ствар скупштинске већине, подударности идеолошких, политичких странака које стварају скупштинску већину и изабере владу.

Тако је то свугде у свету, јер иначе би било непотребно да се стварају коалиције и да имамо вишестраначки систем. Онда би влада напросто одредила структуру скупштине и био би довољан дигитрон, а не председник странке и шеф клуба који учествују у преговорима. У том смислу, Српска радикална странка и Српска демократска странка неће ићи у коалицију са Коалицијом за цјеловиту и демократску БиХ, односно СДА. То је чиста и јасна политичка позиција. Неће ни они са нама. На тај начин није оспорено право нити једних нити других посланика да легитимно делују у оквиру Народне скупштине, да се боре за своје ставове, за своје идеје, да износе аргументе, да тражимо најбоље решење.

Водитељ: Господине Поплашен, у току овог разговора се из ваших одговора могло закључити да у великој мјери инсистирате на политичкој суверености БиХ, без диктата са стране. Наравно, диктат са стране биће у најмањој мери, уколико овде не постоји зрела политичка иницијатива која чини да буде у општем интересу и за добро људи. У том контексту желим да вас питам шта видите као битно, о чему би се требали усагласити заједнички органи БиХ када је ријеч о Мадридској конференцији. Шта мислите да је по приоритету заиста важно како би се убрзао процес имплементације Дејтонског споразума?

Др Никола Поплашен: Ваша формулација питања изгледа скоро као да сам ја тражио интервју од вас, а не ви од мене. Онда сте изнели низ судова које сад ја треба да коментаришем. Нећу одговарати на први део, а што се тиче другог дела мислим да би Мадридска конференција морала да потврди неке вредности о којима смо говорили, а које се односе на мир, на стабилност, аутономију народа и ентитета, како они кажу, и самоодрживе економије, приватизацију итд. Све то има утемељење у Дејтонском мировном споразуму.

Морала би и Мадридска конференција да потврди неке демократске политичке вредности. Ми имамо плуралне системе, вишестраначке скупштине. Видите,

овде су организовани избори по правилима које ми нисмо исписивали, не мислим само на српски народ него и на друге народе у БиХ, и дошло се до неког резултата. Они су написали изборна правила, контролисали кампању, бројали гласачке листиће, утврдили посланике, неке избацивали, неке нису. Резултат тога јесте да поштују њихове одлуке, знате и то треба уписати.

Не може се сада рећи-све смо ми изоргановали до у детаље. Мени је потпуно бесмислено скинуто девет посланика, без икакве аргументације, зато што је државна телевизија Србије против мога знања и без мога знања монтирала пар минута интервјуа па десет дана након тога пустила у Србији на неком сателиту снимак. Појма о томе нисам имао и остали смо без девет посланика. Ето и то је било. Они кажу да је то по правилима. По мени није по правилима. Интервенисао сам код ОЕБС-а у том погледу, а разуме се није било успеха. Резултат свега тога би био барем да се поштује одлука људи који су на тај начин избрани.

Афирмација основних вредности

То треба потврдити у Мадридској конференцији. Мислим да се мора инсистирати на тим основним вредностима и пусти људе да раде у складу са законским прописима и онда ћемо имати мир и стабилност. Не треба мени, барем ја тако видим проблем, сваки пут писмо или порука у медијима од Ганића, и Туђмана, или Милошевића. Народи који живе овде, морају сести, разговарати и договорити се. Изгледа да некоме то не одговара.

Нисам сигуран да овде није снажно присутна политика са којом се стварају услови да је увек потребан посредник. Као да се ради о племену које је далеко испод цивилизацијског нивоа и онда треба учити људе шта је семафор, каква је азбука, како се укључује транзистор итд. Мислим да су народи који живе у БиХ далеко изнад тог нивоа, да имају и способност, и потенцијал, и спремност, да дођу до политичких решења, али треба искористити ту прилику.

На неки начин то треба да потврди Мадридска конференција и зато сам склон закључку да не треба повећавати овлашћења високом представнику него напротив умањити их да би било какав потенцијал дошао до изражаја.

Водитељ: Докторе Поплашен, захваљујем вам се на овом другом интервјуу за Студио 99. Један је рађен прије него што сте ви изабрани за председника РС, чини ми се прије годину дана, тако некако. Ево, ради увесељавања наших гледалаца и једно питање које би се подразумевало, да ме не би сутра неко прозвао што нисам поставио такво једно увесељавајуће питање. Дакле, да ли се ви плашите могућих тајних оптужница па и одласка у Хаг?

Др Никола Поплашен: Не, не плашим се ничега, што би се плашио тога. С тим што морам да констатујем да би то било потпуно бесмислено, као што је катего-

рија тајне оптужнице бесмислена.

Шта то значи? Од римске цивилизације наовамо не постоји. Знате, ја држим тајни списак, видим некога, ухапсим га, па га само додам на тајни списак. Кад смо говорили о кредибилитету Хашког трибунала, требало је поменути и ово што сте ме сад питали. Не мислим ја само на Србе и српски народ него на све народе који живе на подручју БиХ, односно бивше Југославије. Напросто, то је једна категорија која нема никакву правну димензи-

ју, ни правно утемељење.

Што се тиче овог другог интервјуа, биће и трећи након следећих избора кад будем поново председник Републике.

Водитељ: То значи да предвиђате и у септембру нове парламентарне изборе, ово што се наговјештава.

Др Никола Поплашен: Две хиљадите године.

Водитељ: Не знам, видећемо. Хвала вам лијепо на интервјуу!

Др Никола Поплашен: Хвала и вама!

Све за српство а српство низашта:
др Никола Поплашен пред полазак на Мадридску конференцију

15. ДЕЦЕМБАР 1998. ГОДИНЕ

ГОВОР ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ДР НИКОЛЕ ПОПЛАШЕНА

НА МАДРИДСКОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ

„Господине председавајући, уважени министри, даме и господо,

пре три године потписан је Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини. Тада је прекинут вишегодишњи грађански рат и остварен основни услов за мирно решавање свих проблема.

У последње три године постигнути су значајни резултати у учвршћивању мира и стварању других услова за стабилан и просперитетан живот народа Босне и Херцеговине. Позитивни процеси видљиви су у Републици Српској нарочито у последњих година дана. У том погледу подржавам основне оцене и закључке из Извештаја високог представника за имплементацију Мирног споразума генералном секретару Уједињених нација, за период јули - септембар 1998. године.

Када је потписан, а и данас, Дејтонски мировни споразум се различито интерпретира. И поред тога, сигуран сам да се добра будућност народа који живе у Бо-

сни и Херцеговини и њених ентитета може обезбедити стриктним поштовањем јасних одредби Дејтонског мировног споразума.

У том смислу наглашавам следеће:

1. Није добро вршити ревизију или кршити Дејтонски мировни споразум на једностран начин. Промене одредби овог документа могуће су само уз сагласност свих његових потписника, оба ентитета и сва три конститутивна народа Босне и Херцеговине.

2. Нужно је убрзати процес приватизације. Република Српска је и политички и правно потпуно за то спремна. У том процесу желим да нагласим следеће важне тачке:

а) са донаторских облика помоћи привреда Републике Српске мора све више прелазити на интересне, профитабилне аранжмане;

б) средства се у већој мери морају усмеравати у производњу, а у мањој мери у потрошњу;

в) у процесу приватизације, у максимално могућој мери морамо се обезбедити од криминала, корупције, утицаја, идеологије једне или више странака и не-принципијелног утицаја државних институција.

3. Демократизација Републике Српске и Босне и Херцеговине у целини је процес који се не сме и не може зауставити. Она подразумева пуно функционисање демократског вишестраначког система, владавину права и већи степен професионализације и одговорности јавних медија у демократском процесу. Од изузетне је важности да све кључне политичке идеје на цивилизован начин буду представљене свим народима и грађанима Републике Српске и Босне и Херцеговине, како би могли да се одредељују на основу своје слободне воље.

4. Решавање проблема избеглих и расељених лица могуће је само у складу са одредбама Дејтонског мировног споразума. Обезбедићемо пуну физичку и

правну сигурност у реализацији имовинских права. То је нарочито важно за све оне који су се определили за повратак у ранија места становања, али важно је да се обезбеде и други начини решавања проблема избеглица које је предвидео Анекс VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

5. Решавање проблема избеглица и расељених лица, борба против криминала и корупције и, уопште, успостава владавине права, нису могући без доследне реформе полицијског и правосудног система Републике Српске. Ту реформу смо започели и морамо је убрзано наставити.

Резултати те реформе обезбедиће промене које ће гарантовати појединачна или колективна људска права без обзира на националну или верску припадност.

6. Република Српска с правом очекује да ће са следећом арбитражном одлуком коначно бити решено питање међуентитетске линије у области Брчког. Очекујемо да коначно решење потврди исправност принципа који су послужили као полазиште за писање текста Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

На тај начин очекујемо и већи степен извесности и сигурности за садашње становнике Брчког и Републику Српску у целини.

Даме и господо, нацрт Мадридске декларације у основи је прихватљив за Републику Српску. Међутим, када бисмо гласали о документима који се овде усвајају, ми бисмо то условили са низом појединачних примедби. Пошто је процедура усвајања ових докумената другачија, наглашавам да је у име Републике Српске члан 16 Мадридске декларације неприхватљив јер се у њему, без основа, декларише да га прихвата и Република Српска и да је спремна за имплементацију Мадридске декларације и њеног анекса. Дакле члан 16 је и суштински и процедурално некоректан.

Даме и господо, још једном подвлачим важност доследног поштовања одредби Дејтонског мировног споразума. То нарочито истичем због тога што би кршење тог Споразума у осетљивим подручјима, као што су оружане снаге, полиција, правосудје, образовање, информисање итд, угрозило мир и изгледе за миран и стабилан живот у Босни и Херцеговини. Уверен сам да такву драматичну перспективу нико не жели и да ћемо изнаћи пут у остварењу циљева за које смо се заједнички определили.

У име Републике Српске, захваљујем се учесницима ове конференције, а поготово великим и моћним земљама, које су пре три године прекинуле рат и кровопролиће и отвориле перспективу мира и стабилности. Посебно се захваљујем шпанској краљевској влади на коректној организацији ове конференције, чиме је наша нада у бољи живот постала утемељена и извеснија.

**АЕРОДРОМ БАЊА ЛУКА, 17. ДЕЦЕМБРА 1998. ГОДИНЕ:
ИЗЈАВА ДР НИКОЛЕ ПОПЛАШЕНА
ПО ПОВРАТКУ ИЗ МАДРИДА**

По завршетку дводневне конференције у Паризу, високу делегацију Републике Српске на челу са председником др Николом Поплашеним, на бањалучком аеродрому Маховљани, дочекали су председник Народне скупштине Петар Ђокић, начелник Генералштаба Војске Републике Српске генерал Момир Талић, чланови Владе, представници појединих политичких странка и градоначелник Бањалуке Ђорђе Умићевећ.

Поред председника др Поплашене, у делегацији Републике Српске били су: потпредседник Републике Српске Мирко Шаровић, председавајући Председништва БиХ Живко Радишић, премијер Милорад Додик, копредседавајући Савјета министара БиХ Боро Босић и замјеник министра иностраних послова БиХ Драган Божанић.

Износили своје утиске са управо завршене конференције Савјета за имплементацију мира, председник Републике Српске др Никола Поплашен је на аеродрому потврдио окупљеним новинарима да је делегација у Мадриду настојала да својим приступом и аргументима потпуно држи активним све одредбе Дејтонског мировног споразума.

Изјава др Николе Поплашене: Пре коначног усвајања Мадридске декларације и њених анекса, наша делегација је своје деловање покушала да учини што ефикаснијим. По моме уверењу, резултати наше активности уочљиви су посебно у Мадридској декларацији, мање у анексу те декларације. Лично имам двоструко осећање; и задовољства и незадовољства. Задовољства због тога што се у основним одредбама Мадридске декларације снажно апострофира Дејтонски мировни споразум, који је нама добра подлога и надам се да ће нам бити довољно добра основа за будуће деловање.

Други разлог за моје задовољство јесте то што су сви чланови делегације били јединствени и усаглашени око основног тона и карактера нашег наступа. Морам да кажем да у процедуралном смислу није предвиђено гласање о Декларацији, већ је предвиђена нека мени неуочљива врста усвајања од стране чланова Савјета за имплементацију мира.

Ми нисмо имали прилику да се изјашњавамо за или против, и у том погледу, у име Републике Српске, изразио сам незадовољство појединим одредбама и појединостима у тексту Декларације. Пред нама је да уочимо све елементе и детаље и да се у односу на Дејтонски споразум, Устав Републике Српске и наше законе, одредимо у имплементацији докумената које сам поменуо.

Nikola Poplasen, «el enfant terrible» de la Republika Srpska

El presidente de la entidad serbia de Bosnia acusa a Westendorp de haber violado los acuerdos firmados en Dayton

MADRID.— Es el *enfant terrible* de los serbobosnios. Como presidente de la República Srpska desde las elecciones de septiembre que le dieron el triunfo —el 46% de los votos— frente a la paloma Biljana Plavšić, Poplasen encendió a la prensa que ha acudido a Madrid a esta IV Conferencia de juz sobre Bosnia-Herzegovina.

Poplasen, de ojos fríos y escrutador, combatió en la guerra del lado de los terribles chetniks —la milicia serbia— y perteneció al ultranacionalista SRS, el Partido Radical Serbio.

«Muchos están encantados con mi elección y me han felicitado. Otros, no. Ciertos países tienen quejas de mí, pero éstas no tienen ninguna base y son falsas. Lo que pasa es que muchos vienen prejuizados, afirmó ayer al ser preguntado por la actitud que se tiene de él en

Poplasen, en la actualidad.

Westendorp recogió el guante: «Poplasen tiene una interpretación de Dayton distinta al resto de los mortales, para recordarle que tiene poderes para destruir si comete una violación flagrante de los acuerdos de paz.

El presidente serbobosnio reconocido, no obstante, que también hay muchas cosas buenas en el trabajo de Westendorp». Acepta sus reformas socioeconómicas: «Es completamente necesaria una privatización fuerte y rápida, la reforma completa y fundamental de la Justicia, de la policía y de los medios de comunicación».

En clave realista, descartó tener la misma legislación que sus primos hermanos de Belgrado. «Eso nos puede traer muchos problemas. Tenemos otro sistema político, otras condiciones».

No ocultó, por supuesto, que quiere rebajar los poderes del

Чланак у Мадридском часопису „El País” о председнику Републике Српске др Николи Поплашени

28. НОВЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И ПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ
У ЕМИСИЈИ „ГРАВИТАЦИЈА” БК ТЕЛЕВИЗИЈЕ

АМЕРИКАНЦИ ОДЛАЖУ РЕШЕЊЕ КОСОВСКЕ КРИЗЕ

Монопол САД на светској политичкој сцени диктира услове споразума Холбрук – Милошевић
Сви планови апаратчика Кристофера Хила су и по аршину међународног права чисте бесмислице
Разбијене терористичке банде способне још само за појединачне, подмукле акције
Србија се неће мешати у политику Републике Српске
Радикалски министри у Влади Србије своје функције бране и чашћу и знањем

Водитељ: Добро вече, гледате „Гравитацију”. Мој гост вечерас је др Војислав Шешел, потпредседник Републичке владе и председник Српске радикалне странке. Добро вече. Пре неколико дана у Приштини је потписана Декларација о Споразуму о оквирима за политичко решење кризе на Косову и Метохији. Која је суштинска разлика између тог предлога споразума који је председник Милутиновић утврдио заједно са најјачим странкама у земљи и предлога америчког амбасадора Кристофера Хила?

Преседан који прети и другима

Др Шешел: Разлика је огромна. Ова декларација коју смо усвојили, која је у организацији председника Милутиновића потписана од стране свих релевантних политичких фактора у нашој земљи и Хиллов план се разликују, пре свега, у томе што ова декларација подразумева да Косово и Метохија остану у правном систему Србије, уз давање најширих и највиших аутономних права националним заједницама, а Хиллов план предвиђа потпуно отцепљење Косова и Метохије од Србије и давање Косову и Метохији као федералној јединици толиких права каква данас немају ни Србија ни Црна Гора. То би вам била у једној реченици дефиниција те разлике.

Очигледно је да Американци не одустају од својих намера да под разним притисцима отму Косово и Метохију, да створе услове за стационарање НАТО трупа, а ми се томе морамо супротставити. Оно што је битно, биће ту још много проблема, биће ту још много притисака, јесте чињеница да смо ми овом декларацијом ко-

Др Шешел: Албанци нека се не жале ако пропусте ову прилику за преговоре

Српски радикали у Приштини: споразум који је потписан барем је зауставио страном војно мешање

начно кренули у контраофанзиву, да је политичка иницијатива сада на нашој страни и тешко неко може приговорити тој декларацији и њеном садржају. Нема те државе на свету која може да каже - то су недовољна аутономна права припадника националних мањина. С друге стране, и Американци сад теже могу ићи ка уценама и директним притисцима у циљу изнуђивања њима погодних решења.

Јер, питање је како би на то реаговале друге земље које се могу у најскоријој будућности суочити са таквим проблемом. Француска има велики број националних мањина, а не признаје ниједну. Шпанија такође има проблема са националним мањинама, а није спремна да им да ни део ових права које ми нудимо националним мањинама, које смо реализовали у Војводини, које нудимо националним заједницама на Косову и Метохији. Читав низ других земаља се суочава такође са таквим проблемима и онда се поставља још једно право политичко питање: како тај председан, који би се десио на нашем примеру, после да отвори простор другим деловима света за слично понашање?

Водитељ: Добро, реците ми ко и на који начин ће приволети Албанце да седну да преговарају са Србима?

Амерички покер у Србији

Др Шешел: Што се нас тиче, не мора нико да их приволи. Ми смо спремни за дијалог и нудимо дијалог. Нама се не жури да тај дијалог почне. Тај дијалог би се сада водио у најгорим условима по нас, у условима једног израженог монопола САД на светској сцени, доминацији једне велике суперсиле. Тај дијалог би се водио у условима битног потискивања Русије и Кине на међународној позорници, у процесу одлучивања о најважнијим питањима. Тај дијалог би се водио у условима посебно изражене америчке доми-

нације у Европи. Због тога се нама у принципу не жури. Спремни смо одмах. Ево нудимо одмах, нудимо непрекидно, али ако се вама не преговара, што би се нама по сваку цену преговарало? Што би нама толико био важан тај дијалог ако ви нећете, тако можемо отворено да кажемо Албанцима.

С друге стране, можемо исто тако да им кажемо - ако сте своју судбину везали за планове и програме Американаца, онда у некој другој ситуацији немојте да се жалите што сте пропустили оно што вам нудимо надокхват руке. Ко зна шта ће се сутра на неким другим меридијанима десити, како ће се променити однос снага у свету, који ће се нови проблеми појавити и који ће одвући пажњу великих сила итд. Значи, није нама о главу да почнемо одмах да преговарамо. Нудимо непрекидно дијалог, принципијелно га нудимо, принципијелне потезе вршимо у том правцу, имамо један пројекат коме се не може аргументовано нико озбиљан на свету супротставити. То је овај пројекат који је садржан у декларацији. Онда је сада ствар албанских политичких партија да ли ће прихватити или не.

Ако већина тих партија не прихвати, ми настављамо дијалог са оним националним заједницама које су прихватиле да учествују у дијалогу. Ту има и албанских партија. Прво, ту је национална заједница Турака, па онда организације муслимана, Рома, Горанаца и Египћана - и њих има 7.000, њихово је право да се изјашњавају како год желе. Може неко у научном смислу да оспорава да су они заиста прави Египћани, али нека основна светска начела у погледу људских слобода и права дозвољавају људима да се као Марсовци изјашњавају. То је њихово право. Има их 7000. Изјаснили су се по овом последњем попису становништва тако, и ми их поштујемо. Има ту и албанских партија, две албанске партије. Многи кажу то су сувише мале партије. Можда јесу, али не знамо јесу ли мале док се не појаве на првим изборима. Откуд зна-

мо да је Руговина странка велика, откуд знамо да је странка Адема Демаџија озбиљна странка. То ћемо знати тек после избора.

Сад морамо припремати те изборе. Ми слим да ћемо у овом дијалогу ићи у правцу припреме основних услова за одржавање избора, претходно за одржавање објективног, непристрасног пописа становништва. Спремни смо ту да омогућимо и међународним институцијама да пошаљу посматраче, да се увере да заиста вршимо један објективни попис становништва. Ми ћемо га сами водити, не може нико други у наше име и уместо нас, али могу да буду присутни и да контролишу да ли то радимо на објективан и непристрасан начин, или не радимо.

Водитељ: Ви лично сматрате да ће се Албанци одазвати том попису?

Држављанство, гарант свих права

Др Шешел: Па знате шта, кад пописивачи по Закону иду од куће до куће, онда они обављају свој посао. Ако негде неко не буде хтео са њима да разговара, он је сам себе искључио из пописа. Ми не можемо унапред да кажемо да ли је он држављанин или није. Ако се неко понаша на један такав аутистички начин, онда сам трпи последице и у политичком и у правном смислу, шта ми ту можемо. Нама је битно да смо спремни да заиста објективан попис становништва проведемо. Да утврдимо напокон колико има припадника појединих националности. То би био један скраћени попис, само за Косово и Метохију, јер нама тек 2001. долази онај темељитији попис, какав радимо сваких десет година по инструкцијама Уједињених нација. Овога пута би се изјашњавали људи о националној припадности, датуму рођења, и тако, неколико основних података, матични број би наводили, занимање и адресу. То би било довољно. На основу тог пописа треба сачинити бирачке спискове. Без бирачких спискова нема избора. Друго, ми смо свесни да је раније било много фалсификата при пописима становништва, да су измишљани људи, да су пописивани људи који су давно умрли, итд.

Водитељ: Има много оних који немају држављанство.

Др Шешел: Ти који немају држављанство, не могу ући у бирачке спискове, не могу одлучивати.

Водитељ: Како ће их онда водити држава?

Др Шешел: Она ће их водити као лица без држављанства, као апатриде, или као стране држављане, зависно од тога каквим документима буду располагали. Ако буду располагали документима да су држављани неке друге државе, онда ће се водити као странци. Ако немају ништа, онда ће се водити као апатриди - лица без држављанства, што не значи да су потпуно обесправљени. Имају нека грађанска права и слободу, такође према међународним правним стандардима.

Водитељ: Хоће ли им држава дати држављанство?

**Странци и апатриди
без бирачког права**

Др Шешел: Нису равноправни држављани. Што би им држава дала држављанство? У сваком конкретном случају, државни органи ће процењивати и његово понашање, и однос према држави, и све остало. Онај ко је лојалан, ко показује да је коректан, ко поштује законе - зашто не би добио држављанство? Ми се уосталом залажемо, ми, српски радикали, да сви Срби који су избегли из Српске Крајине, из Хрватске, из Републике Српске, из Муслиманско-хрватске федерације, и из других делова бивше Југославије, да одмах, аутоматски добију држављанство, али ипак тај процес иде споро. Тај би процес требало убрзати на подручју читаве савезне државе, али да се неки критеријуми установе. Тамо где се докаже да неко делује сепаратистички, нарушава правни поредак, зашто би добио држављанство. Не би му дала ни Немачка, ни Енглеска, ни Француска - зашто би му онда ми давали држављанство?

Водитељ: Шта ће се с њим конкретно догодити? Значи, ако не добије држављанство, остаје на нашој територији или одлази са територије.

Др Шешел: То су лица без држављанства - апатриди. Ми не морамо све да протерамо, али можемо протерати све оне који делују непријатељски према држави; оне који делују против правног поретка, против уставног принципа. Не би било хумано све протеривати. Има апатрида који се сасвим лојално понашају. Има апатрида у другим државама света, па имају посебна лична документа, имају посебне пасоше, могу чак да путују у иностранство с тим посебним пасошима и слично.

Ми треба да направимо и пројекат закона о локалној самоуправи, с којим би се изашло пред Народну скупштину. Нацрт тог закона Влада Србије је урадила још у мају месецу - Министарство за ло-

калну самоуправу. И ми чекамо да крене тај дијалог са албанским политичким партијама да бисмо посао привели крају. Затим, урадили смо и Пројекат статута Аутономне Покрајине Косово и Метохија у складу са уставним одредбама и спремни смо и о томе да водимо јавну расправу. Али видели сте, представници албанских политичких партија то не желе. Они очекују да ће неко споља обавити посао уместо њих; Американци, њихови тутори, инспиратори, старатељи. Американци покушавају да то ураде, а ми им парирамо како знамо и умемо. Биће ту још много изазова, биће ту још много претњи.

Водитељ: Да, то ме занима, шта ће бити са папиром, господин Хил иде са тим неким планом мимо.

**Сви Хилови пројекти
су правне бесмислице**

Др Шешел: Хилов план, Хилов папир, нема никаквог правног значаја. То је папир једне велике силе која располаже армијом, иза које стоји НАТО, која може да прети бомбардовањем. Правног основа да се Хил појави са својим планом, једноставно, нема. И у правно-формалном смислу, кад год Хил дође или у Београд или у Приштину, он долази да би наскао, да би размењивао мишљење. И не само Хил него и други представници Американаца и осталих западних сила. Али, суштински, он долази као представник једне велике силе која прети бомбардовањем. Сад су те претње утихнуле, али ми немамо гаранцију да се оне у догледно време неће обновити. Мало ће теже бити да се обнове, поготово после ове наше декларације, али и то се може очекивати ако ствари не буду по вољи Американаца и ако се они осете довољно снажним да крену у том правцу. Што се тиче тог Хиловог плана, ја сам неколико тих верзија читао. Хил је сваки пут новије верзи-

је прилагођавао новим захтевима албанских политичких партија, да је дотерао до тога да би по његовом пројекту Косово и Метохија имали више права у савезној држави него Србија и Црна Гора.

Водитељ: Да, томе су се данас и Црногорци успротивили.

Др Шешел: Па, ја не знам да ли су баш. Знате, то је изјава Војина Ђукановића. Он није баш у врху садашњег црногорског режима. Било би значајније да су се у том смислу изјаснили Мило Ђукановић или Светозар Маровић. Онда би то било убедљивије. Овако, то је једна изјава попут ових изјава Филипа Вуковића, које могу да обавезују али не морају, које могу нешто да значе а не морају, које су у принципу необавезујућег карактера за актуелни режим у Црној Гори.

Не би то посебна тежина била ни да је сам Мило Ђукановић изјавио, јер сте видели у време ових претњи бомбардовањем, у недељу на седници Врховног савета одбране, то је било уочи седнице Савезне скупштине, кад смо усвајали декларацију о Косову и Метохији, подржао је све одлуке, све ставове Врховног савета одбране и закључак да ћемо се бранити свим средствима, по сваку цену, ако се изврши агресија. Отишао је у Подгорицу и сутрадан, у понедељак, дао једну изјаву која је невероватна и у нашим политичким условима. Сасвим је контрирао ономе што је претходног дана подржао у Београду.

Водитељ: Добро, реците ми јуче су ослобођена двојица новинара Танјуга и то уочи Дана државности Албаније. Сматрате ли то провокацијом и уопште комплетну сцену да у једном месту, Драгобиљу, на нашој територији, ходају неки момци у црним униформама, где се виде само очи, и ослобађају наше новинаре?

**Наша борба
против терориста
није престала**

Др Шешел: Мени је драго што су новинари Танјуга ослобођени. Желео бих да се ослободе и други новинари и сви остали грађани који су у заточеништву. Нажалост, многи од њих су већ ликвидирани, побијени. Не мислим сад да је њихово ослобађање извесна провокација. Шта нас брига за који је то датум везано. Важно је да су они живи и здрави и да су напукон пуштени од стране терориста. Што се тиче маскираних лица која парадирaju тамо где нема наше полиције, ми смо смањили полицијске и војне ефективе на Косову и Метохији. Свели смо их на онај ниво из марта месеца ове године, што значи да ми немамо на сваком подручју данас, сваког дана, у сваком тренутку, довољан број полицајаца. Али зато је наша полиција много активнија, много се више креће и кад се појаве наши полицајци, ти бандити се разбеже. Али, ти бандити још код поприличног броја становника имају подршку, становништво им помаже да се сакрију, да се склоне, итд. Значи, имају много јатака. Да имамо веће полициј-

Косово и Метохија: куће у којима живе Срби избегли из Албаније

ске снаге, не би могли скоро нигде да се појављују. Овако ће се и даље с времена на време појављивати, вршиће атентате, убиства из заседе, још понеку отмицу, можда подметање бомби, итд. Треба рачуна на дугу стазу, с тим треба рачунати.

Водитељ: Шта ће конкретно урадити полиција, с обзиром да је после споразума Милошевић-Холбрук, број провокација и напада терориста на полицију процентуално повећан у односу на претходни период?

Др Шешел: Ми ћемо морати свуда тамо где имамо прилику да се суочимо са терористима, да их елиминишемо, да их уништимо, да их заробимо. И то наша полиција ради. Али, терориста и нема много. Максимално их може бити две до три хиљаде, разбацани су скоро на целој територији Косова и Метохије. Они нису респективна снага у војном погледу. Топлика групација терориста је опасна за јавни ред и мир и за безбедност грађана. И као што сте се могли уверити, полиција свуда где дође у додир са терористима, елиминише их. Неке ухапси, неке ликвидира, зависно од конкретних околности. Тако ће наша полиција да ради и убудуће. Дакле, борба против тероризма није престала. Она нам је сада компликованија него што је била пре два-три месеца. Она нам је сада тежа, јер смо смањили полицијске ефикасности, али је настављамо. Настављамо је са истим ентузијазмом уз веће напрезање полицајаца који тамо живе и раде.

Водитељ: Шта ћемо са преко 300 отетих Срба?

Др Шешел: Па рекао сам већ - многи од тих Срба су и побијени, ликвидирани. Не знамо тачно који су побијени, који нису. Тешко их налазимо, тешко је трагање за њима, јер су углавном смештени по приватним кућама и становима. Има огроман тих приватних кућа и станова и немогуће је да се изврши претрес - кућу по кућу, стан по стан. Појачаним мерама безбедности осталих грађана треба да парирамо терористима и да водимо истрагу и тамо где наша полиција може да открије, да лоцира место где су ти отети људи сакривени, да интервенише, да их ослобађа.

Водитељ: Рекли сте ми - биће још проблема, биће провокација и претњи Међународне заједнице. На шта конкретно мислите?

Српски квислинзи, америчке узданице

Др Шешел: Американци нас неће у скорје време оставити на миру. Њима је циљ да нам отму и Косово и Метохију, и Црну Гору, и Санџак, или Рашку област, и Војводину. И да у остатку те исказане Србије успоставе квислиншку власт. Они иду у том правцу, видите да опет делују преко неких политичких партија војвођанских Мађара, лансирају идеје које су супротстављене уставном поретку Србије, па преко неких муслиманских странака у Рашкој области, па преко не-

ких политичара у Црној Гори. Овде, у Србији, потенцирају неке облике опозиционог деловања који су директно режирани са Запада, неке политичке личности, маргиналне у сваком случају, до краја су инструментализоване. Видите, сада Американци имају три играча и не могу да се одреде на кога ће заиграти. Ту је Милан Панић, кога су опет извадили из нафтална, ту је овај Борис Вукобрат из Париза и ту је Мајкл Ђорђевић из Америке. Сва тројица су масони, сва тројица су инструментализовани од стране америчке обавештајне службе, али они их сада, пошто избори нису непосредно пред нама, пуштају да се међусобно такмиче, да у тим својим наступима покажу ко би био најуверљивији као лидер прозападне опозиције, на кога би типовали Американци.

И друго, имате овде издајничких политичких партија. Видите шта ради Вук Обрадовић. Он се сада, после осам година, хвали како има америчку подршку, то је страшно - бивши југословенски генерал. Па шта раде ови остали који се просто утркују да служе западним силама и хвале се како је тамо неко негде на западу с њима разговарао и дао им упутство како да делују против своје државе и против сопственог народа. Ево Вук Обрадовић се данима хвали. Он ужива у тој америчкој подршци. Али, сви ти људи имају само један, једини поглед - народ у Србији неће за њих да гласа. Вук Обрадовић је фалсификовао потписе на прошлим изборима, оних десет хиљада потписа које је морао да однесе као председнички кандидат. Имао је неку везу на ВМА и узимао је тамо здравствене картоне пацијената и преписивао матичне бројеве. Ето, то је радио. И сад такви људи су узданица америчке политике у Србији. То је трагично.

Водитељ: Осим ових људи које сте поменули, које ћемо ми конкретније проблеме имати у вези са Западом по питању Косова и Метохије?

Др Шешел: Запад ће опет да прети, да шаље ултиматуме. Американци ће да држе тај тзв. спољни зид санкција који су измислили непосредно по потписивању Дејтонског споразума. Добио смо гаранције пре потписивања Дејтонског споразума да ће санкције нашој земљи бити укинуте.

Онда су Американци измислили спољни зид санкција, да се санкције не би укидале до краја. И даље на томе инсистирају, Ви знате да има много наше имовине заплене у Америци. Европска унија је ове године забранила инвестиције у нашој земљи; вероватно ће инсистирати на тој забрани. Та забрана инвестиција омета наш процес приватизације, битно га успорава и то је реалан проблем с којим се сусрећемо.

Читав низ других проблема економске природе ћемо због тога имати. И они покушавају економски да нас исцрпе до краја, да би изазвали социјалне немире. Ми се томе супротстављамо како знамо и умемо и углавном држава функционише.

Водитељ: Шта ћемо ми да урадимо да

бисмо се вратили у Међународни монетарни фонд, да би успоставили контакте са Светском банком, да бисмо добили тај новац?

ММФ и Светска банка гадни господари

Др Шешел: Немамо ми шта да урадимо да бисмо се тамо вратили. У со да се претворимо, не можемо их умилостивити. То је инструмент да нас униште и они неће да нам олакшавају позиције. С друге стране, нама није нарочито ни неопходно да се вратимо у Међународни монетарни фонд и Светску банку. Ко год је тамо ушао, ко год се придржавао њихових правила и прописа, тај је пропадао.

Гледао сам неко вече на Студију Б бугарског амбасадора који је директно полемисао са мном, није ми поменуо име, али је рекао пре неколико дана, чуо је ту идеју у јавности, па је с њом полемисао и позивао се на пример Бугарске која је извршавала све налоге ММФ-а, али заборавио је само да каже да је у Бугарској, наглим одлукама, јавна потрошња скресана на 30% националног дохотка. Могли би и ми тако скресати јавну потрошњу, то би значило да пензионери не примају никакво пензије, да нема здравствене заштите, да нема бесплатног школства и слично. С друге стране, Бугарска је од свих земаља у транзицији, тзв. земаља у транзицији, најдаље одмакла у повећању јавних дугова. Бугарска има у односу на национални бруто производ 120%, на годишњи национални бруто производ 120% јавних дугова. Највећи део тих јавних дугова отпада на задуживање у иностранству. Тако да му ја захваљујем на тим идејама, али то није перспектива коју би прихватила наша земља. Јер не вреди нама формално економско оздрављење ако људи умиру од глади. Ми смо свесни, имамо сад јавну потрошњу 58%.

Ми морамо смањивати јавну потрошњу, али постепено, не смемо угрожавати људске судбине. Угрожене су нам судбине свима већ и санкцијама, и социјалном бедом, и економском кризом итд, али наглих резова не смемо имати. Лако је рећи - е престаје исплата пензија. А шта онда? Шта значи сад код нас да се нагло преполови јавна потрошња? То значи ликвидирање пензија и других видова социјалних давања. То значи ликвидирање свих облика бесплатне здравствене заштите, то значи ликвидирање бесплатног школства. И шта онда добијамо? Није тешко скресати јавну потрошњу.

Водитељ: На који начин ћемо добити кредите? На који начин ћемо да привучемо капитал? Доток капитала за који се конкретан...

Реформа фискалног система „мала врата“ страном капиталу

Др Шешел: Ја сам вам већ рекао. Нисам за задуживање државе и нисам за те кредите. Ми треба да створимо норматив-

не услове да се наше фирме самостално задужују и да својом имовином гарантују враћање кредита, а да држава буде гарант да ће се извршење обавити на тој имовини, уколико предузећа нису у стању да врате кредит. Ту треба да се ограничи улога државе. Ми смо за привлачење инвестиција и ту ћемо морати да направимо читав низ нормативних измена у нашем законодавству, како би се гарантовала улагања. Шта је потребно страном капиталу? Пре свега сигурност улагања, стабилни прописи и гаранција да ће моћи профит да изнесу. Не вреди ни да улажу ако не могу слободно да изнесу профит. Није нико луд да улаже на лепе очи.

Водитељ: Кад то реално можемо да очекујемо?

Др Шешел: Сад смо имали један пакет измена пореских закона. Спремају се пројекције наше економске политике за следећу годину. Спремамо пројекте комплетне ревизије фискалног и финансијског система. Читав низ закона је у припреми, и савезних и републичких, и мислим да ћемо следећу годину имати годину реформи и у правом смислу речи. Суштинских, заиста суштинских реформи.

Водитељ: Гледате „Гравитацију“ на БК телевизији. Мој гост је потпредседник Републичке владе, др Војислав Шешел. Спољнополитички одбори савезног парламента подржали су иницијативу да Југославија постане стални посматрач Савеза Русије и Белорусије. Реците ми која је наша суштинска корист?

СРЈ – карика у савезу Русије и Белорусије

Др Шешел: Суштина је пре свега у чињеници да јачамо своје међудржавне везе са земљама које су нам искрени пријатељи. И онда када нам је било најтеже, то је у тренутку директних претњи бомбардовањем од стране НАТО-а, које су дока-

зале то пријатељство. И ми пријатељство не ограничавамо само на те две државе; на Русију и Белорусију. Ми желимо даљи, што успешнији развој пријатељства са Кином, Индијом, Украјином, Јапаном, Бразилом, арапским земљама, афричким земљама - свим земљама које имају коректан став према нашој држави и не мешају у унутрашње послове и које нису спремне да агресивним притисцима онемогућавају нормалан живот нашим грађанима, нашим људима.

Што се тиче Русије и Белорусије, то су нам традиционални, историјски пријатељи. То су људи којима смо слични по пореклу, по језику, по култури, по традицији, итд. То су земље с којима никада нисмо ратовали. То су земље које пролазе кроз сличну судбину коју је и нама Запад наменио. И то су земље које нас искрено прихватају као пријатеље. Иницијатива је прихваћена и код нас, и у Русији, и у Белорусији; 14. децембра наша делегација иде у Минск, парламентарна делегација. Мислим да ће до тада и Савезна скупштина, већ на првој, следећој седници да изгласа одлуку о статусу сталног посматрача заједничке скупштине Савеза Русије и Белорусије, и то је само први корак у нашим даљим интеграционим процесима. Ви знате да је Српска радикална странка кренула са идејом да СРЈ буде пуноправни члан тог савеза. И та идеја је веома лепо примљена и у нашој и у руској и белоруској јавности. Наравно, свесни смо да на томе треба да се дужи време ради и да ту одлуку треба да донесу органи извршне власти који су по уставу надлежни за вођење спољне политике, а онда та одлука иде на ратификацију у Савезну скупштину, кад је реч о нашој земљи, и одговарајуће државне органе, кад је реч о Русији и Белорусији. Али убеђен сам да је процес кренуо и да се више не може зауставити.

Водитељ: Да ли ћемо радити тако нешто слично и са Западом, да ли ћемо по-

кушати да успоставимо неке контакте и са Западом?

Србија се неће додворавати непријатељима

Др Шешел: Овим питањем ме подсећа на дете кога неке силедије у комшилуку непрекидно туку, а оно кроз плач сваки пут говори - па ја сам вам пријатељ, ја бих са вама, ја бих ово, ја бих оно. Слушајте, не можете ниједном таквом детету, немоћном и слабом, да од силедије направите пријатеља. Јер силедија не би био силедија да се не понаша на тај начин како се понаша. Не вреди да ми говоримо Западу да смо му пријатељи, када нас он не третира као пријатеље. Запад хоће да нас уништи, а ми се упињемо из петних жила да му се додворимо. Нема ништа од тога. То је смешно.

Ако нас неће као пријатеље, не морају. Ако нека од западних земаља жели искрено пријатељство са нама, ми смо и на то спремни. Имамо релативно солидне пријатељске односе са Грчком, са Италијом, желимо и са другим земљама, надам се, лично сам убеђен да се ће се створити услови, после промене власти у Немачкој, да успоставимо искрено пријатељство и са немачком државом и са неким другим европским земљама. Али, што да ми тражимо пријатељство са онима који желе да нас бомбардују, који су већ убијали нашу децу, који су користили атомско оружје, оружје са осиромашеним уранијумом, бомбардујући Републику Српску. Како нам они могу бити пријатељи? Можда могу негде у даљој будућности, када се битне промене код њих десе. Али, што да тражимо од онога ко нас бомбардује да му будемо пријатељи?

Водитељ: Сада ми реците овако, ако поставимо хипотезу да страни непријатељ нападне нашу државу, ми можемо очекивати нпр. војну подршку из Савеза Русије и Белорусије?

Руска авијација „уразумила“ НАТО

Др Шешел: Та подршка је и најављена у руским изјавама, поготову изјавама белоруских званичника, али у сваком случају, ако нам запрети страна агесија, треба да рачунамо на сопствене снаге, да се уздамо у сопствене снаге, па ако притекне и страна помоћ, тим боље. Ви сте видели изјаве председника Лукашенка, онда изјаве маршала Сергејева, генерала Иванова, у време најгорих претњи НАТО-а. Тада је Русија дигла своју стратешку авијацију, то ми морамо да ценимо. Два су фактора одбила НАТО од већ готове агесије, такорећи, авијацију смо имали у ваздуху и ракете спремне за лансирање. Први фактор који их је одбио била је наша одлучност да се заиста бранимо по сваку цену, и они знају да се наша армија почела припремати, да су сви наши ефективни потребни за супротстављање тој врсти агесије били на борбеним положа-

Приштина: биће тешко да се изврши попис, али Албанаца сигурно нема преко 900.000

жима. И други фактор је био став пре свега Русије, али и Белорусије, и став Кине, наравно, која се дипломатским средствима супротстављала агресивним намерама НАТО-а. То су та два фактора која су нам створила услове да се релативно безболно извучемо из те опасности, да у преговорском процесу са представником агресорске силе, Ричардом Холбруком, учинимо минималне уступке са аспекта опасности која прети.

Вођитељ: Шта ћемо са ситуацијом у Републици Српској? Вестендорп је одлучио недавно на инаугурацији Николе Поплашена, да будете непожељни, јер, како каже - ваше активности не подржавају имплементацију Дејтонског споразума?

Вестендорпова паника победа радикалских идеја

Др Шешел: Мене Вестендорп већ у неколико наврата спречава да идем у Републику Српску. Прво сам покушао да одем на сахрану једном пријатељу у Брчко, негде одмах после избора, док се још нису ни саопштили званични резултати. Враћен сам са граничног прелаза на Рачу, па сам онда протерао великом акцијом СФОР-а у Бања Луци, кад сам дошао на свечаност поводом инаугурације Николе Поплашена за председника Републике, и пре два-три дана нисам могао да путујем на стричеву сахрану у Требиње. Обавештен сам да су се припремали да ме сачекају одмах на граници Херцеговине и Црне Горе. Значи, не бих могао да уђем. То показује само колико ме се западне силе боје. Јер, чиме ја претим - претим само идејама, политичким ставовима. Њима су моје идеје и политички ставови толико опасни да су на ноге дигли читав батаљон, хиљаду војника, преузели контролу над центром Бања Луке, блокирали хотел, са шест хеликоптера ме пратили, док сам се са својим сарадницима кретао од

Бања Луке према Бијељини и Павловића њуприји.

Значи, то показује њихов страх због нечисте савести. Његове идеје, Вестендорпове идеје, идеје западних сила, не могу издржати утакмицу са мојим идејама или идејама Српске радикалне странке. То је њихов проблем. Значи, ако не могу победити идеју, они елиминирају човека. Сетите се, из историје нам је позната таква политичка пракса, везана за неке друге меридијане, за неке друге друштвене услове, али методи су слични. Методи указују на тоталитаризам - тоталитаризам у свести и у конкретним политичким акцијама.

Вођитељ: Зашто наша Влада није званично протестовала због таквог геста, с обзиром да сте ви потпредседник Републичке владе, кога је извесни специјални представник протерао из Републике Српске?

Србија неће отежавати положај Републике Српске

Др Шешел: О томе смо разговарали, било је и страначког реаговања, потпредседник Владе и функционер ЈУЛ-а, Милован Бојић, јавно је реаговао, он је био и очевидац, реаговала је Српска радикална странка, али ми имамо један став - да у Републичкој влади не реагујемо поводом збивања у Републици Српској; тако председник Владе, Мирко Марјановић, није хтео да реагује ни на оно фамозно Додиково писмо, негде из септембра месеца ове године, јер је Додикова влада одавно прекинула све односе са Владом Републике Србије. Откада постоји ова влада Републике Србије, никаквих контаката није било, никаквих. Ми не желимо са наше стране да учинимо нешто што би компликовало ту ситуацију, ни ја нисам хтео инцидент по сваку цену у Бања Луци, иако ти официри СФОР-а и један ге-

нерал међу њима, нису смели ни да се погну на први спрат у мезанин хотела „Босна“, где сам се ја налазио у бару са једним бројем својих пријатеља. Нисмо имали ни оружје, ништа, али једноставно неки страх их је спречавао да се уопште сретну са нама, него су тражили посредника да ми уруче писмо.

То су трагикомичне ситуације. Ми смо се смејали на лицу места, али смо проценили да не треба ништа да учинимо, што би деловало у правноформалном смислу као мешање Србије у унутрашње односе Републике Српске, поготову у овој садашњој, деликатној ситуацији, када треба да се формира нова влада и када са свих страна западне силе прете да ће учинити ово или оно против српског народа и Републике Српске ако Додик опет не буде мандатар, а Додик неће бити мандатар, па макар на глави дубио.

Вођитељ: Очекујете ли да Калинић добије већину?

Додик - америчко сврачије јаје

Др Шешел: Па ја мислим да Калинић неће успети да формира парламентарну већину и ја сам му саветовао да за неки дан врати мандат, да би председник Републике имао већи маневарски простор, да би мандат могао понудити евентуално и некој личности из коалиције „Слога“ у другом покушају, али да то ни по коју цену не буде Милорад Додик.

Вођитељ: Да ли се може очекивати, рецимо Влада народног јединства, по неком моделу као што је урађено у Србији?

Др Шешел: Нисам сигуран да сада може, јер нема довољно политичке воље да се то проведе. Што се тиче Српске радикалне странке и СДС, ми смо на то спремни, али странке из коалиције „Слога“ нису на то спремне, поготово на то није спремна странка Биљане Плавшић и Милорада Додика. С друге стране, ми, српски радикали смо спремни да подржимо неку варијанту која би била коректна у смислу заштите националних интереса српског народа, у смислу елементарног патриотизма и гаранције очувања Републике Српске, да подржимо неку владу у којој не бисмо учествовали, али, наравно, не долази у обзир Милорад Додик, да вам то по трећи пут нагласим.

Вођитељ: Пређимо сада на случај Раде Трајковић, одлазак из странке, смењена је са места министра. Рекла је да свој одлазак узима за чињеницу да у вашој странци не постоји минимум демократског понашања.

Трајковићи затурили компас

Др Шешел: Случај Раде Трајковић не постоји у Српској радикалној странци, то је случај Студија Б, „Гласа јавности“, „Блица“, листа „Данас“ и сличних медија. Не чини на не проблематично само по себи то што да Трајковић никад раније није изре чињеница један критички суд о

Др Војислав Шешел и патријарх московски и целе Русије Алексеј II приликом недавне посете српске делегације Москви

унутрашњим односима у Српској радикалној странци. А и сада, кад је наступио против своје некадашње странке у јавности, видели сте да она нема никакав аргумент. Шта је то што се замера Српској радикалној странци? Каже - диктатура. Шта она сматра диктатуром - дисциплину? У нашој странци постоји дисциплина која обавезује и министре и све остале чланове. Она је јавно признала да се огрешила о ту страначку дисциплину тако што је протежирала свога брата да напредује.

Водитељ: Да ли је тачно да сте ви тражили да он приступи Српској радикалној странци?

Др Шешел: Ја уопште нисам имао појма о томе, нити Рада Трајковић каже да сам ја то лично изјавио. Она се није усудила да дође код мене са том идејом, него је покушала заобилазним путем, преко Драгана Тодоровића, преко Петра Јојића, преко Маје Гојковић, кад је реч о нашим члановима, и преко министра Јанковића, кад је реч о члановима других странака у Влади народног јединства; па је Драган Тодоровић одбио, па се Маја Гојковић категорички супротставила да се протежира било чији брат, и то је разлог толике агресије Раде Трајковић према Маји Гојковић. Она и нема такав агресиван наступ према мени, колики има према Маји Гојковић. Просто кипти мржњом. А шта је у питању, видели сте.

Она је на изврстан начин пукла у психолошком смислу и више се не контролише. Мени је жао што је до тога дошло. Рада Трајковић и Веселин Трајковић били су уважени чланови Српске радикалне странке. Они су у нашој странци од почетка, откад смо формирали Српску радикалну странку на Косову и Метохији, у мају 1991. године. На тај први конститутивни састанак, на коме је било петнаестак људи, дошли су обоје. Из те чињенице се извлачи све ово остало, да су обоје били страначки активисти и функционери, а не тако што је муж вукао жену, или жена мужа, као што се то негде другде дешава. Обоје су били истакнуте страначке личности, неко је брже напредовао, неко спорије, али су напредовали у страначкој структури и после на државним функцијама. Вероватно се то негде преломи, нека људска слабост проради у кључном тренутку, па се пробуди људска сујета, па онда и неки други елементи делују, и човек изгуби компас. Али, ми смо поносни. Видите колико год људи да је напуштало Српску радикалну странку, нико у тренутку напуштања није могао да говори о корупцији, нико није могао да говори о крађама, о проневерима, о непотизму и сл. Небулозне изјаве би се појављивале тек после, па је Слободан Јовић тврдио да сам заклао његову жену, али то је било две године након напуштања странке. Знате, у тренутку напуштања, аргумената против странке нема. Кад се напушта СПО, одмах се зна - породични односи, непотизам, пљачке, проневере, шпекулација, ово или оно. Код радикала тога нема. Кажу - диктатура. Диктатура-зато што нису могли да раде онако како су желели. Е не може.

Ми смо дошли на власт, ушли смо у Владу народног јединства. Можда ћемо успети у нашим намерама, можда нећемо, можда ћемо реализовати један део нашег програма, можда нећемо. То је сада питање, о томе ће народ да цени на следећим изборима. Али ја вам гарантујем да се нећемо обрукати у моралном и правном погледу, нећемо прекршити моралне принципе и нећемо се укључити у било какав криминал. И ако једног дана изађемо из Владе, изаћи ћемо чистог образа, неће се за нама прљави трагови вући.

Водитељ: Реците ми сада конкретно - ако се госпођа Трајковић обраћала некоме од ваших партијских челника за брата, да ли је неко од њих заиста тражио да

њен брат потпише приступницу странци? То вас питам у светлу тога колико је судство у Србији независно.

Дуг је пут до судијске функције

Др Шешел: Није, прво, не тражи се уопште од судије да буде члан било које странке. Друго, проблем код брата Раде Трајковић је био извештај Службе државне безбедности о неким његовим ранијим аферама. Он је својевремено био суспендован под сумњом да је примао мито, једва се исчупао из те афере. То је био основни

Српски радикали од првог дана својим примером служе за углед другим странкама

разлог. Друго, у нашој странци, у Влади Србије, за кадровска питања је задужена Маја Гојковић. Она је министар без портфела, члан Кадровске комисије и директно води кадровску политику. Она је била прва препрека Ради Трајковић. Отуда сва ова агресија. Маја је рекла - не може, он ти брат јесте, али не може.

Ту је вршена и нека провера, он се јавио на конкурс; тај конкурс је био пре више месеци. За свакога се прави одмах провера, знате, гледа се да није осуђиван, да се не води поступак итд. Мора да се то испита, ипак је судијска функција веома важна функција у систему, поготово из тог разлога што је судијска функција стална. Нема реизбора, нема смењивања судије. Судија може бити удаљен са судијске функције само ако испуни услове за одлазак у пензију и ако буде осуђен правоснажном казном на више од шест месеци затвора. Само под тим условима судија може бити елиминисан. Због тога у претходном поступку треба извршити све могуће провере. Те провере се обављају кроз Министарство правде, а поступак води одговарајући скупштински одбор. Кад се већ све провере заврше, кад се све реализује на основу јавног конкурса, скупштински одбор се појављује као предлагач скупштине.

Е сада, након што је разговарала са Мајом Гојковић и није успела, она је разговарала са Драганом Тодоровићем. И Драган Тодоровић је категорички одбио. Онда је ишла заобилазним путем, обратила се Петру Јојићу, заменику министра правде, он је био бољећив, па онда министру правде, па је то на неки начин у једном тренутку изгледало као да ће успети, док ја нисам сазнао.

Отаџбина се брани чашћу и поштењем

Сазнао сам три-четири дана пред седницу Скупштине и тада сам предузео све мере да се спречи. Када је чуо да то не може да прође ни у једној варијанти, брат Раде Трајковић је повукао кандидатуру, али, вероватно није очекивао, ни он ни Рада Трајковић, да ће то имати реперкусија и по њу саму.

Ми смо одмах сазвали седницу председничког колегијума и закључили да она више не може бити министар. Да је она остала на функцији министра, постојала је опасност да дође до ерозије морала унутар Српске радикалне странке, па и унутар Владе народног јединства, ако се такве ствари могу толерисати. Због тога је било неодрживо њено остајање на функцији министра. Имали смо у виду и чињеницу да је она заслужни страначни активиста итд. и процењивали смо да би најбоље било да сама поднесе оставку на функцију министра; да каже - због неких грешака, да их уопште и не детаљисамо, али мора да призна те грешке, јер су грешке објективне, неспорне, па да остане савезни посланик. Дакле, да ту направимо једну равнотежу, да на основу грешке, санкција буде умерена, да буде осетна,

значајна, али да не ликвидирамо човека, јер сваки човек може да погрешити и може му се пружити шанса да исправи грешку. Међутим, она је тада експлодирала, видели сте како је реаговала, одбила је да сама поднесе оставку, морали смо да идемо на смењивање. То је за нас завршена ствар. Е сада, ови медији измишљају, и „Глас јавности“, и „Блиц“ и многи други, како се расипа Српска радикална странка, како оно, како ово. После оваквог потеза наша странка само јача, јер и народ види колико смо принципијелни и доследни. Ми својим примером служимо за углед другима.

Водитељ: Реците ми да ли ће бити реконструкције Савезне владе и да ли ће неко од ДПС Мила Ђукановића можда добити премијерско место?

Радикали се не лактају за савезне функције

Др Шешел: Та реконструкција је најављена већ за јуни месец и договорена, али онда ти изборни резултати у Црној Гори као да су нас све изненадили и нико ме се ових месеци није журило да се та реконструкција заиста и обави. Ми сада идемо на усвајање савезног буџета и нисам сигуран да би до реконструкције могло доћи у децембру месецу. Све се некако очекивало да је могуће споразум са Демократском партијом социјалиста Црне Горе, па да се иде на што ширу коалицију на савезном нивоу, да све странке учествују пропорционално својој снази у Већу грађана и Већу република.

Последњи догађаји сведоче да то ипак није могуће, али би Савезна влада морала да се конструише онда на основу парламентарне снаге странака које су спремне да је подржавају и да у њој партиципирају. Очекујем после усвајања буџета да ће савезни премијер Булатовић и кренути у процес консултација. Што се тиче Српске радикалне странке, ми имамо један беневоленган однос - спремни смо да уђемо, али не по сваку цену. Дакле, у принципу се залажемо за што ширу коалицију, залажемо се за то да странке које уђу у владу пропорционално партиципирају у броју министарских мандата, на основу броја посланичких мандата и поставили смо неке услове, ако уђемо у владу, да се убрза процес доделе држављанства избеглицама, свим избеглим Србима.

Поставили смо услов који је делимично испуњен, око укидања контингента; контингенти су укинута, од 1. јанура не важе, али су замењени системом квота. Ми имамо примедби и на систем увозно-извозних квота, али то је већ мањи проблем у односу на онај који су представљали контингенти, као главни извор корупције у нашем систему. Спремни смо да разговарамо, дакле, али онако, не лактамо се, не упињемо се из петних жила да у то уђемо. Ако се договоримо - договоримо, а ако се не договоримо - настављамо да делујемо као опозициона политичка партија на савезном нивоу.

Водитељ: Како ви коментаришете

смену Јовице Станишића и генерала Момчила Перишића, да ли су само у питању функције којима је рок трајања прошао, или је у питању нешто друго?

Смена генерала здрава логика

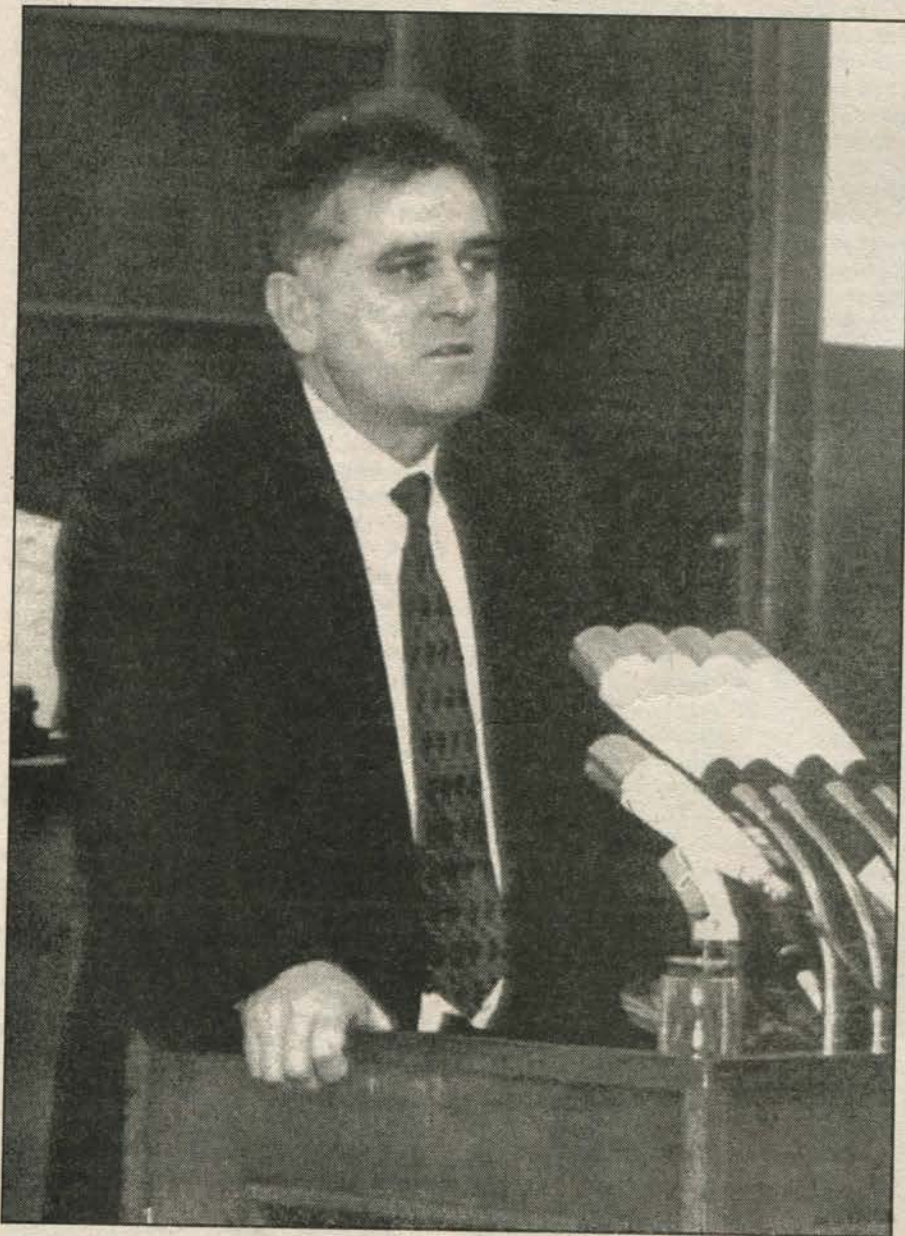
Др Шешел: Видели сте, када је Јовица Станишић разрешен дужности, да је то обављено уз сво поштовање његових заслуга, реалних, конкретних заслуга, и да је разрешен након што се више година налазио на функцији шефа СДБ-а, и то је по мом мишљењу један природан процес. Нико од стране државних органа ништа лоше није рекао за Јовицу Станишића, нити је он нешто лоше изјавио поводом те одлуке о разрешавању са дужности. Може човеку интимно да буде криво, може делимично да буде изненађен итд., али мислим да му је став био коректан. Што се тиче генерала Момчила Перишића, ја сам неколико пута у јавности о њему износио позитивно мишљење, а неколико пута и негативно. Замерио сам му својевремено залагање да затражимо пријем у НАТО, па онда недавну изјаву у Горњем Милановцу, али то није нешто нарочито страшно, нити је Момчило Перишић отишао са те функције из политичких разлога. Дакле, неком челнику у војсци или полицији можемо да упутимо и критике и замерке, али то не значи да он треба због тога да буде елиминисан. Али Момчило Перишић је на тој функцији негде од августа 1993. године. Значи, више од пет година. Е сада ви погледајте да ли се дешава у Америци, или да ли се дешава тако често да начелник Генералштаба остане на тој функцији пет година у Америци, у Великој Британији, у Француској, у Немачкој, у Италији? Свуда у свету, поготово у развијеном свету, води се рачуна, пошто је то веома, веома значајна функција и потенцијално опасна функција, да се нико сувише дуго не нађе на тој функцији, да се не осети баш тако сигурним у себе. Увек војска мора бити под стриктном контролом политичке власти. Никада војска не сме да се постави "al pari" са политичком влашћу, а поготово не сме да се постави изнад политичке власти. То онда руши и правни поредак, и демократски систем, и све остало. Један од кључних начина, од уобичајених начина да се то спречи, је веома јасно и високо изражена флукуација кадрова на тим кључним функцијама. Мислим да је то у овом случају разлог. Јер не мислим да постоји неки конкретан разлог за разрешење Момчила Перишића, бар га ја нисам чуо, нити га осећам. Рекао сам вам већ, ако сам лично имао неке замерке, нису оне биле тог карактера да би сада тражио његову смену, а нисам чуо ни од других политичких личности у нашој земљи. Него, једноставно, у једном тренутку је процењено да треба да се ту мало измешају карте, да се иде даље, и тако.

Водитељ: Хвала вам. Био је ово Војислав Шешел, потпредседник Републичке владе. Гледати сте „Гравитацију“.

2. ДЕЦЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ И ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ У ЕМИСИЈИ „СВЕДОЧЕЊА” ТЕЛЕВИЗИЈЕ „БЕЛ АМИ” НИШ

ВРЕМЕ ТЕШКИХ ОДЛУКА

Преговарачки лимит српског тима – Устав Србије и Југославије
Врх Државне безбедности затајио са информацијама
Смена генерала, логична и неопходна трансфузија свеже крви
Негативне стопе прираштаја становништва већа опасност него шиптарска терористичка организација
Радикали предложити формирање специјалног фонда, из кога ће се финансирати школство, здравство, пензијски фонд и дечји додаци

Томислав Николић: „Сви грађани треба да буду обавештени шта се од нас тражи на Косову и Метохији и шта нећемо дати ни по коју цену.”

Водитељ: Добро вече. У првој емисији „Сведочење”, наш гост је Томислав Николић, потпредседник Владе Републике Србије, потпредседник Српске радикалне странке и бивши председник Владе, ако се добро сећам, у сенци. Тема је Космет. Нажалост, сви знамо шта се тамо догађа. Господине Николићу, сматрате ли да проблем Космета може да се реши на задовољство Срба?

Николић: Могу само да изнесем свој оптимизам и да гледаоцима испричам шта смо урадили и шта нас очекује, а шта нас други терају да урадимо.

Ја сам један од оних који се у Влади Србије залажу да сви грађани Србије буду обавештени до које границе смо спремни да идемо, али и шта је то што од нас траже, што ми сигурно нећемо дати, ни по коју цену.

Као члан државне делегације која разговара са представницима националних група на Косову и Метохији, залажем се да објавимо све документе који су тренутно у оптицају. И оне незваничне, које договарају Американци са Руговом и његовим присталицама, и оне званичне, које је Влада Републике Србије већ скоро потпуно формирала.

Влада Србије положила све испите савести

Очекује нас још много мука у вези Косова и Метохије. На тај проблем смо упозоравали већ у време када су се Срби у Републици Српској Крајини и у Републици Српској борили да имају своје државе. И тада смо говорили да је следећи проблем са којим ће нас Запад суочити, највероватније Косово и Метохија. Усуђујем се да кажем да они ни ту неће стати и да ће после овога на ред доћи Рашка област и Војводина.

Из овога можемо да изађемо. Ове године смо ми, изабрани посланици, представници грађана Србије, повукли неколико добрих потеза. Формирали смо, нај-

пре, Владу народног јединства. Заиста ми је жао, то сам говорио и у време кад влада још није била формирана, кад Скупштина није била конституисана, што све релевантне политичке странке нису ушле у ту Владу, што је СПО погрешно проценило ситуацију.

Сад хвале Владу, а нападају Српску радикалну странку и онда долазе у колизију: изјављују да Влади смета Српска радикална странка, а, у ствари, радикали њима сметају да уђу у Владу.

Влада народног јединства, у потезима које вуче решавајући судбину Косова и Метохије, иза себе има 230 посланика. Значи, не само оне посланике који су гласали за Владу, него и опозиционе посланике, који виде да одступања нема.

Водитељ: Много шта од очекивања Србије и Југославије се не остварује на Косову. Мислим да се испоставило да је референдум био практично непотребан, можда Ви мислите супротно?

Николић: Референдум је био потребан и то је био један од добрих потеза које сам хтео да наведем. Референдум је показао вољу грађана, и није наметао решење. Ми нисмо изашли пред грађане Србије са спрењеним пакетом решења, па да на референдуму проверавамо да ли су та решења добра. Ми смо их само питали - да ли нам препуштају у руке тако важно питање, какво је решавање судбине Косова и Метохије. Е, сад, наравно, нисмо смели потпуно да отварамо карте према свету.

Тиме што смо у референдумско питање унели одредницу да смо против страног мешања у решавање судбине Косова и Метохије, мислили смо на страном војно ангажовање. Не постоји земља у свету која може да избегне натурање разних мисија УН, ОЕСЦ-а. Такве мисије постоје у свим државама у свету. Али, ми смо, као држава која има историју и традицију, одлучили да не дозволимо страном војно мешање на Косову и Метохији, да не дозво-

лимо да иједан војник, који није под командом Војске Југославије, или да иједан полицајац, који није под командом МУП-а Србије или СРЈ, буде на територији Косова и Метохије.

Водитељ: Једног момента су на Косово почели да пристижу верификатори. Они, Ви знате, покушавају да издејствују да их прате и осигуравају наоружани...

Кључ мира у покрајини у рукама НАТО-а

Николић: Споразум који смо потписали са ОЕБС-ом не дозвољава било какво војно или полицијско присуство, изузев верификатора, који су и сами пресвучени полицајци, војници, шпијуни - ми то врло добро знамо. Међутим, процес који Америка натура Македонији је врло симптоматичан и у будућности може да постане проблем у нашим односима са ОЕБС-ом, са тзв. међународном заједницом, па чак и да нам представља проблем на Косову и Метохији.

Наиме, Америка ће најпре, уз сагласност Владе Македоније, стационарирати трупе НАТО-пакта на граници према Косову и Метохији. Ако македонска влада, у то нисам сигуран, одбије да да званични пристанак, онда ће на силу стационарирати трупе које би, како они кажу, требало да послуже да се заштите верификатори, односно да се осигура њихово безбедно извлачење са територије Косова и Метохије ако ситуација буде таква да њихов живот постане угрожен.

Свима је ваљда јасно да безбедносну ситуацију на Косову и Метохији може да поквари само НАТО пакт. Ми смо је, и то у великој мери, покварили без своје кривице. Били смо суочени са скоро извесним бомбардовањем, много извеснијим него што је јавност о томе знала, и морали смо да прихватимо уступак који ће нас, највероватније, доста коштати: повлачење вој-

ске и полиције, повлачење састава који нису редовно на територији Косова и Метохије ван те територије, а редовног састава са Косова и Метохије у касарне и стална одредивања.

Наравно, разбијене терористичке банде, које су заиста биле разбијене и можда је недостајало неколико дана да се више никад не саставе, (зато је та акција НАТО била тако ригорозна), искористиле су нашу несрећу. У више од 280 српских села ми више немамо ниједног Србина.

Водитељ: Светске силе су својевремено предлагале да дође Фелипе Гонзалес. Мислите ли да би његов долазак спречио ово што се сад догађа?

Гонзалес

- ружан манир прошлости

Николић: Ја сам био против тога да он долази кад смо имали великих спорова око локалних избора, кад је било јасно да социјалисти покушавају да отму изборну победу коалицији „Заједно“, кад је било јасно да нити социјалисти умеју да предају власт, нити коалиција „Заједно“ уме да је узме.

Онда је тај Фелипе Гонзалес послужио као неко преко кога су се извадили и једни и други. Ушли су у стање које није могло дуго да траје, а које није доносило никакво решење. СПС је тада прихватила Фелипе Гонзалеса да се из целе ситуације извуче. Мислим да је то био последњи пут да неко решава наше међусобне спорове, посебно откако је у Влади Републике Србије Српска радикална странка. Неспособно је са програмом српских радикала да да било ко са стране институционализује решавање наших проблема мимо нас.

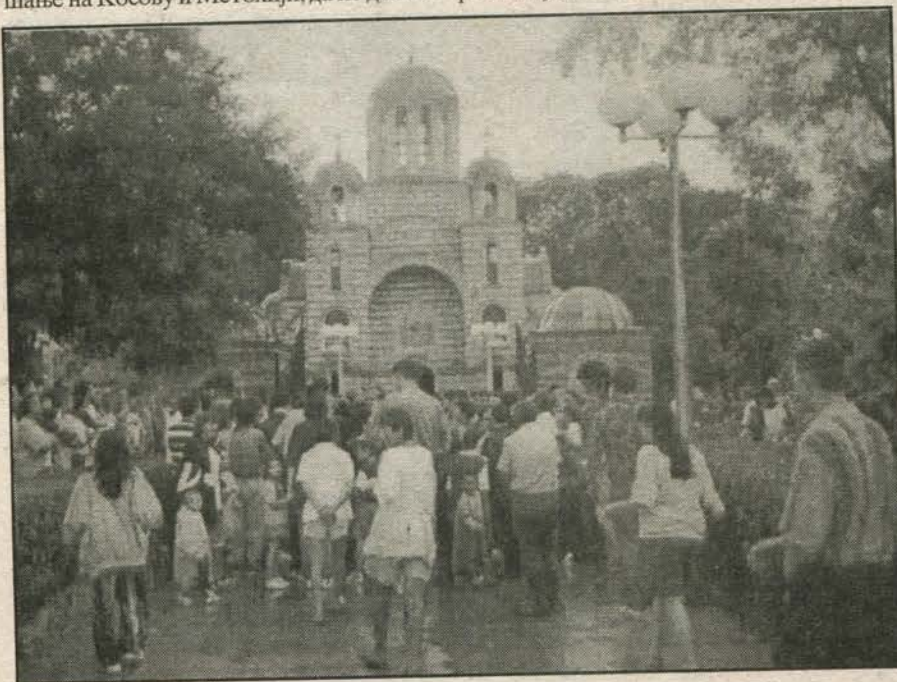
Први пут смо то дозволили кад се распадала СФРЈ и кад су страни представници седели на седницама Председништва СФРЈ. Тада су неки „добронамерни“, седели на седницама Председништва и то је постао манир у решавању наших проблема, што не сме више да се понови.

Мислим да је Фелипе Гонзалес неким својим изјавама у јавности себе елиминисао као човека који би уопште могао да буде верификатор.

Водитељ: Тренутно се у јавности оперише са више планова за Космет. Прво је био споразум Холбрук - Милошевић, па се онда појавио Хиллов план, па је влада Србије објавила Декларацију која се проширује на Савезној скупштини, па је стигла четврта варијанта, коју разне новине објављују, па преко Интернета сваког дана имате неки нови план. После потписивања споразума Холбрук - Милошевић, сви су узвикнули „то је то!“ Међутим, испоставило се да није. О чему се, у ствари, ради?

Преговарачка основа - Устав Србије и СРЈ

Николић: Превисше је планова и превисше необавештености, зато сам и тражио да упоредо одштапамо оно што они

За немירה на Косову и Метохији искључиви кривац је НАТО

траже и оно што ми нудимо.

Још пре конституисања републичке Владе, нас из Српске радикалне странке позвао је Драган Томић, дотадашњи, а и садашњи председник Скупштине и рекао да је ситуација таква да би сутра једна делегација Народне скупштине требало да путује на Косово и Метохију.

Питао је да ли шаљемо свог представника, јер се очекује да би могло да дође до разговора са представницима албанске националне мањине. Одмах смо одлучили и ја сам сутрадан ујутру отпутовао у Приштину. Тада је само СПО одбио да њихов представник путује и одмах су почели да нас нападају да ми немамо никакву платформу за разговоре.

Говорили су о томе хоћемо ли имати неки папир по коме ћемо се понашати или не, иако смо ми тада, све до споразума Милошевић - Холбрук, сваки свој наступ базирали искључиво на Уставу Републике Србије и Уставу СРЈ.

Ја сам путовао 18 пута, само једном сам имао прилику да разговарам са делегацијом коју је формирао Ибрахим Ругова и тада смо рекли Фехми Аганију да нам изнесе шта то Косово и Метохија, као аутономна покрајина, нису остварили у Републици Србији, у СРЈ, а могли би да остваре да су федерална јединица, или самостална држава. Хтели смо да видимо који су њихови захтеви и да им јасно и гласно кажемо - ово може, ово не може. Могли смо све да завршимо за дан-два.

Међутим, у то време, Ругова је имао свесрдну подршку Запада, Америке посебно, у настојањима да не излази на разговоре док му они не обезбеде терен. Он је то даље, као трансмисија, преносио на тзв. ослободилачку војску Косова. Прво, омогућавао им је да врше терористичке акте, а друго, рачунао је да ће му они својим успесима омогућити да има још бољу стартну позицију у разговорима са делегацијом Владе Србије, и то је потрајало неколико месеци. Онда смо ми решили да спроведемо посао који је обавеза сваке владе у свету - да нападнемо терористе свим силама.

И, тада је дошло до великих, жестоких акција. Видели сте, у селима у којима су Албанци предавали оружје, предавали су и топове. Заиста су били добро наоружани, зато што граница Југославије, до краја прошле године, није била добро чувана. И то треба да се призна.

Ми сада испаштамо туђе незнање, туђу несавесност, туђе грешке или туђу намеру. Имали смо отворену границу, кроз коју је у Републику Србију, у СРЈ, ушло толико наоружања да је могла да се опреми једна савремена армија и имали смо ситуацију да у забаченим срединама, у планинама, терористи имају своје касарне, да изводе војну обуку а да о томе наша Република и СРЈ не знају ништа.

Водитељ: Ја бих Вас прекинуо на тренутак, пошто сте сад зачели једну тему, за коју мислим да интересује јавност... Сад су у кратком року смењени шеф државне безбедности Станишић и шеф Генералштаба, генерал Перишић. Да ли је ово што сте малопре рекли одговор...

Смена због замора материјала

Николић: Не бих именовао оне који су смењивани. Не бих то чак ни назвао смењивањем, зато што је пракса у целом свету, и на тзв. демократском Западу, да се начелник Генералштаба и људи који воде службе безбедности не задржавају дуго на тим функцијама. Генерал Перишић је био предуго на функцији начелника Генералштаба - пет година. Шеф државне безбедности је био чак и дуже од њега, мислим седам година. Знате, ми председника СРЈ бирамо на четири године, па онда Скупштина решава ко ће бити нови председник. Председника Србије бирамо на пет година, па поново иде на изборе. Оставити једног човека седам година на највишој функцији у безбедности, или дуже од пет година на месту начелника Генералштаба, то је заиста веома, веома, да не кажем опасно, али требало би да буде упозоравајуће за свакога.

Дакле, не мислим да су ти људи одговорни за ово што се сада дешава, али сам, наступајући ове године на многим телевизијама и радио станицама, врло често од гледалаца и слушалаца добијао питања - како је било могуће да се све то у Југославију унесе, увезе, како је било могуће да се они тако добро организују, а да државне службе о томе немају података. На та питања нисам имао одговор.

Водитељ: То просто није могуће.

Николић: То је немогуће. Значи, или је чиније, или нечиније. Или нису ништа радили, па нису ништа знали, или су знали, па нису чинили, или су чинили да буде горе него што јесте.

И министарства на леду

Кад смо већ код споразума, наравно, нама је и сада Устав Републике Србије императив. Видели сте, и ова последња Де-

кларација, коју смо сачинили са представницима разних националних група, (исти на, ту нема представника најбројнијих - Албанаца на Косову и Метохији), је потпуно у складу са Уставом Републике Србије.

Председник Милошевић је имао дуге и тешке преговоре са Ричардом Холбруком. Ми смо обавештавани о свему што се ту дешавало, и учествовали смо у креирању текстова који су се за седам-осам дана преговора полако примицали потписивању. Разговори су били исцрпљујући и уцењујући, зато што Холбрук представља једну огромну силу, пред којом држете све државе на свету и не може да схвати да једна мала држава, која је свашта преживела за ових седам година - и ратовала, и гладовала, и доживела да нестају фабрике, да деца немају сигурну будућност, ипак не да свој суверенитет, не да никоме за право да у њеним границама одлучује шта ће бити. Дешавало се да разговори трају 15 сати дневно, а да од тих 15 сати Холбрук 13 сати проведе у телефонским разговорима.

Споразум који је потписан уопште не угрожава Србију и СРЈ и ми нисмо могли да му пронађемо замерку, изузев, наравно, да предвиђа решавање неких проблема на начин који нам није падао на памет до пре годину или две. Никад ми није падало на памет да би Албанци могли да имају своје судије, своју полицију, своје зграде факултета у којима ће по свом програму учити своју децу. Заиста, то би било тешко замислити у једној држави која не мора толико да се одупире притисцима са стране.

Међутим, ми смо дотерани на ивицу. Вечерас смо на седници Владе усвајали буџет за ову годину и морали смо да констатујемо да, и поред тога што смо за 10 одсто смањили учешће јавне потрошње у националном дохотку, то још увек износи 49,5 одсто, а то је проценат и за савезни ниво. Договорили смо се да ћемо ове

Томислав Николић је 18 пута путовао у Приштину као члан Владине делегације за преговоре са Албанцима

Иако узалудни, одласци у Приштину су српској дипломатији донели одлучујућу предност

године једино за социјалне фондове, здравство, пензије, за дечије додатке, да извршимо буџет, а да ће сва остала министарства морати да штеде - иако ће имати предвиђени буџет, неће имати средства колико је предвиђено.

Кад апаратчик кроји судбине

Толико смо притиснути да морамо и да попустимо, Међутим, после Холбрука, појављује се амерички амбасадор у Македонији - Хил, који је дипломата ниског ранга али, ето, пружила му се прилика да решава судбину једног народа, и он доноси један безуман папир. Тај папир смо ми последњи видели. Тај Хилов предлог је најпре објављен на Интернету, затим је подељен Ругови и његовим сарадницима, онда је стигао у „независне“ медије у Србији, чак је дат владики Артемију и Момчилу Трајковићу са Косова и Метохије, а тек потом га је добио председник Милутиновић. Позвао нас је и онда смо тај предлог добили и ми у Влади Републике Србије.

Ваљда Хил на тај начин врши неку хијерархију у Републици Србији, па оног с ким ће му бити најтеже последњег обавештава како споразум изгледа.

У ствари, они су стварали медијски притисак на нас, који ћемо о томе да одлучујемо. Хтели су да тестирају грађане Србије - колико су спремни да попусте и да ли су спремни да нас смене уколико тај споразум не будемо прихватили.

Споразум смо одбацили и о њему уопште нисмо хтели да расправљамо. Отишли смо у Приштину на нови разговор, који је био заказан после потписивања споразума са Холбруком, и на коме је требало да се појаве чланови Руговиног тима. Међутим, њих поново нема - они мисле да ћемо ми и даље да губимо време. Ми смо се договорили да Србију уреди-

мо према споразуму Милошевић - Холбрук, без обзира на то да ли ће Фехми Агани, или било ко други да је председник тог његовог тима учествовати.

Мислим да је Хил данас донео неки нови папир. Пред вашим гледаоцима и пред својом саветшћу кажем да даље од онога што смо се договорили са Холбруком, даље од Декларације коју смо објавили у Приштини, нећемо ићи, а ако грађани Србије не буду тиме задовољни, имаће прилику да бирају нову власт.

Водитељ: Делегација Владе Републике Србије, у којој сте и Ви, често путује у Приштину, а Агани и Демаћи то не фермају, да кажем српски. Зашто Ви уопште идете, кад знате да они неће доћи?

Иницијатива српске дипломатије

Николић: Мислим да смо тиме успели да стекнемо одлучујућу предност, да имамо дипломатску иницијативу и да сад врло тешко могу да предузму било какве мере против нас. Уз све ове споразуме које сам поменуо, нисам споменуо споразум Јељцин - Милошевић, који је потписан на инсистирање председника Русије Бориса Јељцина и његовог тима. Ми смо тај споразум потпуно испунили. Нама су Руси, који уз Кину могу да буду наши једини заштитници овог часа, рекли - ако овај споразум потпишете и ако га потпуно остварите, Русија ће вас подржати. Ми смо у потпуности остварили све што је замишљено споразумом Јељцин - Милошевић и Русија сад има и моралну обавезу да нас заштити.

Водитељ: Може и делимично.

Николић: Не делимично. Видите да се више на Савет безбедности не иде са било каквом резолуцијом. Американцима је јасно да поред Руса и Кинеза више ниједна резолуција, која би била тако ригорозна против Србије, неће проћи. Зато

сад покушавају да ванинституционално, користећи искључиво НАТО, евентуално прибегну мерама кажњавања. Међутим, ми смо корак испред њих.

Почео сам малопре да говорим о томе да смо имали велику акцију против терориста. У тој акцији су се терористи бранили из многих села. Ми смо чекали да се цивили повуку, а онда смо морали да разбијемо терористе који су били утврђени у селима. У то време тзв. Међународна заједница је говорила о прекомерној употреби силе, чак су покушавали да нас натерају да им дозволимо да они процењују какво наоружање има ОВК и да такво наоружање дозволе нама, као да постоји држава у свету која ће према бандитима да мери степен своје пресије, дозвољен Уставом.

Ми смо тада очекивали да ће употребити силу против нас. Мислили смо да би можда могли да употребе силу кад смо одбијали да повучемо војску и полицију са Косова и Метохије.

Сад кад смо та два услова испунили и кад више немамо ниједну офанзивну акцију према терористима, него се искључиво бранимо од њих, нема оправдања за евентуални напад. Истовремено, не могу да кажу да Влада Републике Србије или Слободан Милошевић не желе искрено да разговарају са представницима Албанаца. Ми закажемо те разговоре у сарадњи са међународном заједницом и на разговоре одемо.

Само држављанима гарантована сва права

Шта се десило у међувремену? Последњи попис становништва на Косову и Метохији, 1982. године, обавили су сами Албанци и све који исповедају ислам, сврстали су у Албанце. Значи: Роме, Горанце, муслимане; Турке - све су их сврстали у Албанце. На прошлом попису се нису одазвали, стиже време за нови попис. Ми не знамо прави састав становништва, али смо успели да, делујући за ових годину дана као једна јака, ефикасна држава, на Косову и Метохији убедимо многе који нису Албанци да могу слободно да се изјасне ко су. Није их мали број. Мислим да неалбанаца на Косову и Метохији може да буде више од 500.000.

Водитељ: Колико процењујете да има Албанаца?

Николић: Процене су различите. Ми смо све више убеђени у то да их нема више од 800 до 900.000. Велики број их је отишао из земље, али имамо довољно људи којима познају становнике села, па они онда могу да, као што су то и раније радили, пренесе децу из куће у кућу, из села у село. Они немају ни личне карте, немају ништа. Биће тешко да се попис изврши, али више од 900.000 Албанаца на Косову и Метохији сигурно нема.

Водитељ: Да ли ће држава да инсистира да ко није држављанин СРЈ напусти земљу?

Николић: Наравно. То је не само про-

грам Српске радикалне странке, то је програм који ће ова влада спровести до краја. Ми хоћемо да извршимо попис становника, да утврдимо ко је држављанин, ко није. Свако ко је држављанин, имаће сва права која му буду гарантовале декларације, разни споразуми, статут Аутономне покрајине који се припрема. Онај ко није држављанин, он је гост. Ако није мио гост, а обично онај ко је ту 20 година није мио гост ни у кући рођака, он ће сигурно изгубити гостопримство Републике Србије.

Водитељ: Поменули сте Хиллов план. Нисте још видели тај документ?

Николић: Не, очекујем да данас стигне.

Водитељ: Приметили сте да се тамо помиње чак да председник те територије, (како ће да се зове, то не знамо још), треба да уђе у савет одбране.

Перфидно комадање СРЈ

Николић: Да. Знате, ако бих почео то да анализирам, отишли бисмо у бескрај. Најпре, Косово и Метохија се извлаче из правног система Србије. Уставни суд Србије нема никаквих ингеренција на Косову и Метохији. Савезни уставни суд има ограничених ингеренција, само по неким питањима, која Косово и Метохија поверава савезној држави. То су одбрана земље, границе и царине, а, практично, највиша инстанца су међународне институције.

Албанци су упућени на то да се против свега што им ураде Србија или Југославија жале директно међународним институцијама. Предвиђен им је председник кога бирају грађани Косова и Метохије по принципу један човек - један глас, дакле, увек би био Албанац, и тај би био члан Врховног савета одбране.

Ту се намеће друго питање - зашто би Црна Гора остала у статусу федералне јединице, у коме јој је много тога дириговано савезним уставом, ако једна аутономна покрајина добије много бољи статус? Зашто би Црна Гора остала у саставу Југославије, зашто би била република, ако једна аутономна покрајина у оквиру Србије добија бољи статус него република? То би значило потпуно комадање СРЈ. Она би пукла по овом, и онако слабом, шаву, који се зове однос између Србије и Црне Горе.

Водитељ: Кад сте већ поменули Србију и Црну Гору, ситуација се заоштрава и даље, а ово може да буде додатни фитиљ да се ствар расплете, и то врло брзо.

Николић: Нажалост, црногорско руководство се лоше понело откако смо ушли у кризу на Косову и Метохији. Више су помагали Албанцима, албанским терористима, више су помагали тзв. међународној заједници, него својој матичној држави СРЈ. Највеће зло које су учинили је то што су пустили све мудахедине да се преко Црне Горе под оружјем извуку у Албанију.

Видели сте, кад је онај Краснићи убијен у Тирани, установљено је да је преко Црне Горе отишао са Косова и Метохије баш онда кад су наша војска и полици-

Др Војислав Шешељ и Томислав Николић после изласка из затвора у Ѓјилану, заједно су протеривани и из Црне Горе

ја баш притисле до краја албанске терористе. Истовремено су затворили врата за избеглице са Косова и Метохије, иако наш Устав гарантује слободу насељавања, слободу избора места у коме ће да се живи, а њих обавезује да приме све који се селе.

Мило Ђукановић је чудан политичар. Он има великих амбиција. Наравно да у оваквој Црној Гори, у којој је већина становника још увек просрпски оријентисана, не може да их оствари до краја. Он оде у Лондон, па тамо нападне СРЈ и Србију, онда дође на Врховни савет одбране па се сложи са свим мерама које предузимамо на Косову и Метохији, па онда ми имамо седницу Скупштине СРЈ, на којој расправљамо о ситуацији на Косову и Метохији, а он ујутру даје интервју свим медијима и напада нас због Косова и Метохије.

Он је човек који је располоуђен, рекао бих, између својих амбиција и обавеза које има као припадник једне државе и једног народа, који је само подељен у две републике.

Председничке амбиције деле браћу

Усијање односа између Србије и Црне Горе траје већ подуже. Можда већ неколико година. Требало је то одавно решавати. Наравно, такав однос не може да траје у недоглед. То мора да се реши. Да видимо, има ли могућности да сви који о нечему решавамо у овој нашој земљи, сви који у ове две републике о нечему одлучујемо, седнемо да разговарамо, да коначно видимо на шта се то жали Мило Ђукановић. Зашто је угрожена Црна Гора, зашто је неравноправна, да ли је то уопште тачно?

Није неравноправна по Уставу, а није неравноправна ни по понашању, које јој се потпуно толерише. Ви знате да савезна држава још увек није успела да спроведе све

своје ингеренције на територији Црне Горе, зато што републичке власти једноставно не дозвољавају да се Савезна Република Југославија меша у свој посао. Они мисле да је то њихов посао.

Водитељ: Мило Ђукановић је рекао да је, у ствари, Савезна влада тај камен спотицања, да, наводно, Србија спречава легитимне органе Црне Горе да уђу у Савезну владу и да је то један од разлога што се догађа то што се догађа.

Николић: То је његов угао гледања. Међутим, Мило Ђукановић заборавља да та дилема шта је старије - кокошка или јаје, траје откад постоји свет. Да Мило Ђукановић поштује изборне резултате, онда би Савезна скупштина и СРЈ сасвим другачије изгледале. Мило Ђукановић је победио у Црној Гори, али није освојио све гласове. Појединачно, као политичка странка, од њега је јача Социјалистичка народна партија. То показују изборни резултати и број освојених посланичких места. Мило Ђукановић би хтео да свих 20 посланика у Већу република буду из његове политичке странке. То није у складу са Уставом, иако Устав каже да република чланица сама утврђује Закон о избору посланика у Веће република.

С друге стране, не може Мило Ђукановић да одреди ко ће представљати републику у Федерацији. Ако тако гледа на ствари, онда смо могли да пошаљемо једног из Црне Горе и једног из Србије и да кажемо - то су посланици који представљају Србију и Црну Гору. Бирачко тело је шарено и у Србији и у Црној Гори. Ми смо у Србији ове године позвали све политичке странке које у Скупштини имају посланике, да сразмерно својој снази буду заступљене и у Већу република. Тако је требало да уради и Мило Ђукановић. Не може сад Мило Ђукановић да одређује ко ће бити председник савезне владе, ко ће бити председник савезне државе. Он може да, читајући Устав СРЈ, тражи функцију за Црну Гору. Устав каже да,

по правилу, председник Владе и председник државе не могу да буду из исте републике - чланице, али не може једна политичка странка из Црне Горе да одреди ко ће бити тај председник.

У Савезној скупштини се прави коалиција независно од тога да ли је и ко је победио у Црној Гори, а ко није. Српска радикална странка је члан владајуће коалиције у Србији, па ипак нисмо члан владајуће коалиције у СРЈ. Шта би сад ми требало да кажемо - да морамо да будемо на власти у СРЈ, иако немамо већину за то, иако је неко други обезбедио већину и може да формира Владу. Устав не гарантује ономе ко је на власти у републици чланица, да ће бити на власти и у федерацији. Мило Ђукановић то зна врло добро, али он то неће да призна пред својом јавношћу.

Блокада слободоумља у Црној Гори

А шта хоће Мило Ђукановић - да се Црна Гора подели? Па где би ишла та граница? И како би он то одлучио да најпре раздвоји Србију и Црну Гору, шта би радио са више од две трећине Црне Горе, шта би радио са Паштровићима, Кучима, Васојевићима, Зећанима, где би их? Нико од њих неће да изађе из заједничке државе. Како би поделио своју државу на два дела? Ратом? Тражи да му Запад помогне да Црна Гора економски боље стоји од Србије, да се живот у Црној Гори учини примамљивим.

Покушава да убеди цео свет да је Црна Гора једна млада демократска земља. Наши представници су ове године били у Женеви, на састанку свих комесара за избеглице. Комесар за избеглице из Црне Горе није се ниједном поздравио са комесаром за избеглице из Србије, али су пред-

ставници Црне Горе непрекидно делили брошуре којима позивају Запад да им помогне да изађу испод јарма, тираније, деспотизма, недемократије, јер су они млада демократска земља, и не желе да живе у држави чији је председник Слободан Милошевић. А у Црној Гори немате медије на којима може да се појави неко ко не припада ДПС-у. У Црној Гори немате емисију на телевизији на којој било ко може да каже било шта лоше о председнику Црне Горе. Уосталом, ево, у Црној Гори је пред усвајањем закон који смо ми пре две године нападали у Републици Србији, да се за увреду председника Републике иде у затвор од три месеца до три године. Ако је Црна Гора демократска земља, зашто би прибегавала таквим законима и таквим манирима?

Ја сам у Црној Гори доживео и да ми забрањују митинге, и да ме протерују, и да будем малтретиран и понижаван, иако сам био савезни посланик. Ја у њихове приче много не верујем.

Водитељ: ДПС је најавио ширење на Србију.

Кад разум заћути, прораде кофери

Николић: Ма, то је немогуће! Бирачко тело у Србији је подељено на четири политичке странке, а ја мислим да ће ускоро бити сведено на највише две. Ту више нема места ни за кога. Кад Радован Караџић 1991, 1992. године у Србији није успео да формира СДС, иако је имао велику популарност и симпатије међу грађанима Србије; кад то није успео ни покојни Јово Рашковић 1990. године, када су обојица покушавали да формирају СДС у Србији, то сигурно неће успети један Мило Ђукановић. Могао би да прође међу неким из Црне Горе који су на функцијама у Београ-

ду, али ја бих им препоручио да се не окривају превише, зато што могу да лете као куфер.

Водитељ: Значи, то је судбина...

Николић: Тако ће бити сигурно.

Водитељ: Црна Гора износи тезе сличне вашим.

Николић: Ја се нисам никад мешао у то како они решавају своје проблеме, иако ми имамо јаку политичку странку коју су Мило и Момир својевремено заједно истерали из Скупштине Црне Горе, увели своје полицајце и прогласили их за наше посланике. Ми се у њихове односе у самој Црној Гори, не мешамо, изузев што тамо организујемо своју странку. Сматрамо да све политичке странке на територији друге федералне јединице треба да имају своје огранке, или бар странке с којима сарађују. Дакле, формирамо странку, учествујемо на изборима и идемо у предизборну кампању. У само државно уређење Црне Горе ја се не мешам. И у Србији имамо заиста много посла.

Водитељ: Једна од тачака, око које ће се сто посто ломити копча, су избори на Косову.

Радикали се не боје нових избора

Николић: Ми смо политичка странка која је имала изванредан резултат на последњим изборима, и републичким и председничким. Ушли смо у Владу народног јединства, али смо спремни да, уколико потпишемо све споразуме на Косову и Метохији, одмах распишемо изборе на свим нивоима - на савезном, републичком и локалном, а спремни смо и да подржимо изборе на локалном нивоу само на територији Косова и Метохије, ако је то пут да се среди ситуација.

Међутим, Споразум предвиђа учешће припадника албанске националне мањине и осталих националних група у републичком и савезном парламенту. То се не може постићи декретом. Ми не можемо да кажемо - ево 30 места у Скупштини Србије, (мада Хил уопште не предвиђа за њих место). Њима очигледно не треба место у Скупштини Србије, зато што не рачунају да су Србија, али предвиђа 20 или 30 места у Савезном парламенту). Али, то се декретом не може. Не можемо сада да кажемо да ћемо да избацујемо посланике Србе са Косова и Метохије, и убацујемо неке нове, Албанце.

Избори су на територији Савезне Републике Југославије били у 29 изборних јединица, као и на територији Србије. Немогуће је сад одвојити изборне јединице, зато што се у великој мери преплићу. Нису јасно оцртане границе Косова и Метохије као изборне јединице. Ми се залажемо за то да се избори распишу на свим нивоима. Ако се ми, који смо на власти, а природно је да се они који су на власти боје избора, не бојимо избора, онда не треба да их се боје ни опозиционе странке. Е, сад је питање шта оне очекују од тих избора.

Водитељ: Вероватно да победе.

Николић: То су наде. Неки ће и умре-

Конференција за штампу у Скупштини Србије након последњих избора, на којој су радикали изнели све неправилности и уочене махинације

ти с тим надама.

Водитељ: Да се вратимо на партијски део. Ставови радикала су, чини ми се, били много оштрији пре потписивања споразума Холбрук - Милошевић. Сећам се иступа вашег лидера, Војислава Шешелја, па и Вас, када сте говорили да уопште не треба попуштати.

Време тешких одлука

Николић: Знате шта, ја имам породицу, па чак и да не осећам шта грађани Србије мисле, преко своје породице видим шта се у Србији дешава. У време када је Србијом завладао страх од бомбардовања, (ви знате, имали смо чак и земљотрес, више од 70 одсто грађана је помислило да је бомбардовање и то су јавно, отворено признавали), у време претњи као странка која је на власти, успели смо да сазнамо и понешто што нисмо знали као опозиција, посебно о томе колико држава може да се одупре, колики би били губици. Било је јасно да има места за попуштање.

Опозициона странка има један наступ, један речник. Постоје ствари које опозициона странка по инерцији нападају зато што сте опозиција. Искључиво када су у питању витални национални интереси, опозиција има право да се сложи са влашћу, али, углавном, власт и опозиција се не слажу. Ми се нисмо тако понашали када је избио рат у Републици Српској Крајини и Републици Српској. Оставили смо политику по страни, ухватили пушку и ишли у рат заједно са онима који су у Србији били на власти.

Сада, када смо на власти, очигледно је да смо преузели у своје руке судбину целог народа и да од наших поступака зависи много тога. Ја покушавам да увек говорим истину и да будем искрен. Не могу да кажем да смо ми у Влади имали било каквих мимоилажења око тога. Једноставно, нисмо никоме попустили. Није било оног: ако ви не попустите, паиће Влада, па ћемо тек онда имати хаос и расуло. Једноставно, сели смо и разговарали у чему можемо да попустимо, да и вуци буду сити и овце на броју, и закључили смо да има места да Српска радикална странка ублажи неке своје опозиционе ставове, а да тиме Србија не изгуби ништа од онога што је имала док смо били у опозицији.

Ми смо то свесно прихватили, али споразум Милошевић - Холбрук, је, отприлике, крај у попуштањима сваког разумног човека, посебно сваког Србина. Евантуално, морам да признам да смо у овој Декларацији оставили још мало места. Ми нисмо баш до краја срочили Декларацију тако да не може да се попусти. И ту има места за попуштање, али ми ћемо то грађанима Србије благовремено објаснити.

Водитељ: Како процењујете ситуацију међу радикалима на Косову, после искључења Раде Трајковић и оптуге, да је Маја Гојковић шпијун?

Николић: Ја знам да сте Ви озбиљан новинар. То су заиста питања која су оти-

Српска радикална странка је прерасла своје чланове, важан је само страначки интерес, никад интерес појединаца

шла у прошлост. Али, хоћу да Вам одговорим...

Водитељ: Каква је позиција Српске радикалне странке на Косову?

Странка – брак из љубави

Николић: Позиција Српске радикалне странке никада није могла да буде уздрмана појединим наступима, добрим или лошим. Ми смо странка која на Косову и Метохији, у српском бирачком телу, има своје гласаче. Знате, када, поред толико крађа на изборима на Косову и Метохији, ми ипак освојимо посланичка места и на савезним и на републичким изборима, то је знак колико смо јаки и колико јако упориште имамо.

Е сад, десило се то што се десило. Странка је жив организам, људи долазе и одлазе, неко издржи, неко не издржи. Ми смо ко зна колико чланова заменили откада странка постоји. Неке људе подигнемо на врх, онда они помисле да могу сами да лете, да им није баш потребна ни странка, да су прерасли, превазишли странку, а онда морају да схвате, веома болно, да странка има своје механизме, да је странка један уговор, као држава, као брак. Има тога што и ја можда не бих урадио, али сам свесно прихватио да у мојој политичкој странци одлучује већина и да је воља већине за мене закон. Баш као и у држави. И ја бих волео да сам могао негде да прођем на првено светло, да стигнем брже у Ниш. Али, када је већина у Скупштини одлучила да мора да се чека зелено, ја станем, па га сачекам.

То вам је као брак. Док сте момак и девојка, ви имате свој посао, свој новац, своје изласке, своје друштво, а када се човек ожени и увече некуд крене, појави се неко на вратима и каже - где ћеш? Па још и ако те пусти, каже - остави бар новац. То је знак да нема више толико слобода. Нико није индивидуалац, посебно не у јед-

ној политичкој странци, која мора да убеди грађане Србије да има свој профил, који уопште неће да мења. Ми не можемо да мењамо профил политичке странке.

Онај ко дође у сукоб са странком, изгубиће, па макар то био и Војислав Шешел, макар то био било ко! Странка је све нас прерасла и превазишла, ми смо само точкови, који јој помажу да иде даље.

Водитељ: Невезано за Раду и за Мају, десило се да један министар оптужи другог министра. Каква смо ми то земља и држава где министар оптужи министра за шпијунажу и ником ништа?

Кад похлепа заслепи вид

Николић: Терате ме да причам нешто зашта мислим да није битно. Не бежим, могао бих да вам причам целу ноћ шта је све Рада Трајковић постигла захваљујући томе што се бавила политиком у Српској радикалној странци. Али, пазите, она је вредела нашој странци. Она је угле-дан лекар у Приштини, имала је добре патриотске говоре, носила је у себи патриотски набој.

Сада, када смо је звали на Централну отаџбинску управу, да, по Статуту, расправљамо о њеној одговорности, морали смо на три адресе да јој шаљемо позив, зато што је добила нови стан, а нисмо знали адресу. Она је министар, савезни посланик, муж јој је републички посланик, декан на Медицинском факултету. Тражила је да јој син, чим заврши медицину, буде асистент, зато што је добар студент. Сазнао сам пре неки дан да јој је кћерка радила на америчком радију у Приштини до пре месец и по дана. То је нешто што је крила од нас. Шта је то што је требало још да се учини да Рада Трајковић схвати да њу ова странка цени и да јој се одужује за оно што је уистину за ових седам година дала?

То што се поједини министри између

себе не воле - ми их нисмо ни узимали у Владу зато што се воле. Ми смо их узели у Владу да могу да обаве одређене послове под контролом странке. И сви министри Српске радикалне странке врло добро знају да није никакво понижење то што сваког јутра дођу код мене у канцеларију и донесу свој распоред рада за данас. Онда се договарамо, ако су неки важни састанци, ако су иступи, ако има неки материјал о коме треба да решава, како да ради, да не би погрешно. Рада Трајковић је неколико пута избегла да се са мном консултује. Она сад као своја велика дела износи у јавност да је уложила новац у нека дечја обданишта сама, без знања Владе. Без обзира на то што би било јако прихватљиво то што је давала за децу, ја то не могу да опростим. Било за шта да је давала новац, а да ми то нисмо знали, то није добро уложен новац, тим пре што смо ове године исплатили само осам дечјих додатака. Ми се сада упиremo да пронађемо новац, да исплатимо дванаест дечјих додатака, треба нам 550 милиона динара, а новац је из тог истог Министарства отишао за неке друге намене.

Водитељ: Да оставимо ту тему. Шта је било, било је. Ви сте јуче чули саопштење портпарола Беле куће.

Николић: Цинично и подмукло саопштење, у коме се поново потцењивачки односе према Савезној Републици Југославији, посебно према председнику Слободану Милошевићу.

Водитељ: Зар Ви не мислите да је то нови сигнал Аганију и овима на Косову да наставе овако како терају?

Под америчким плаштом мира-ратни добоши

Николић: Знате, човеку, који то узгред анализира, могу да се наметну многе идеје. Рецимо, споразум Милошевић - Холбрук може неком да се учини као прилика да ми склонимо полицију и војску, а да онда Американци пусте терористе да се поново врате на територије, па да нас поново доведу да разговарамо, али сада као неко ко војску и полицију нема на том месту. Ја мислим да Америка поново покушава да омогући Ибрахиму Ругови јачу платформу од оне коју он тренутно има.

Истовремено, Америка је свесна да пред собом има читав један тим у Републици Србији и да ми више нећемо дозволити да баш свако дође да разговара са председником Југославије или Србије. Ми ћемо да одређујемо ниво. Па, ако је преговарач амбасадор Америке у Македонији, може наш амбасадор у Македонији да га прими и да са њим разговара. Зашто бисмо ми врх ове државе излагали разговорима са безначајним политичарима? Ако је велика земља, нека пошаље великог политичара. Ако цени нашу државу и ако хоће да помогне, (а они се сви заричу у то да је све њихово мешање усредсређено на то да нам помогну), онда нека дође врх те државе да помогне да се ситуација на Косову и Метохији коначно реши.

Чим чујем да они тврде да смо ми земља без демократије и да нећемо да сарађујемо са Хашким трибуналом, онда знам да се спрема нешто ново.

Водитељ: Ви сте малопре рекли да се бојите да је на реду Рашка, па Војводина.

Експанзија наталитета кроји границе

Николић: Да смо били мало паметнији на почетку, када је напад на српство отпочео, да смо сви стали у један фронт, као што смо стали сада, (бар сви релевантни), ми бисмо сада имали српску државу на Балкану, у границама које су сви релевантни политичари тада означавали као границе српског народа. Наравно, један се за њих никад није борио, други је престао негде на пола, а остали смо само ми, српски радикали, који не одустајемо. Кад неко не зна више шта да каже, каже - како сте бранили, такву сад државу имате. Ми смо бранили колико смо могли и што смо могли да одбранимо, то смо одбранили. Привремено нисмо успели да створимо јединствену српску државу. Теоретски никада од ње нећемо одустати.

Сматрамо да су велики делови српских територија окупирани од стране Хрвата и муслиманске БиХ. Видећемо како ће се у будућности ствари развијати, али, у случају Републике Србије мењају се сви принципи, које је до сада примењивала међународна заједница.

Уосталом, Декларација Уједињених нација о неповредивости граница, која гарантује међународно признате границе, а посебно Југославији, као оснивачу Уједињених нација, повређена је неколико пута. Повређена је када су се ујединиле две Немачке, али је онда речено да се народи уједињују, а да спољне границе остају исте и они тиме не узнемиравају ни једног од суседа. Повређена је други пут када се распадала СФРЈ и када је грубим тумачењем међународног права констатовано да републике - чланице федерације, могу да буду самосталне државе. Али, сад заиста никаквим тумачењем не може да се утврди да делови територије једне републике - чланице могу да буду самосталне државе. И велики је проблем за међународну заједницу да све то увије у неке форме, да дође неки Бадентер, шта знам како се већ зову ти...

Нас угрожава негативна стопа раста становништва у српском народу, у деловима територија, које насељава исламско становништво, које је у експанзији. И то је проблем, са којим се ова држава, изгледа ми, тек сада отворених очију суочила. До сада су људи који су били на власти, жмурели пред том чињеницом. Очигледно је да после кратког застоја код припадника албанске националне мањине, од неких десетак година, кад су (бар људи који су међу њима били паметнији), имали троје, четворо, петоро деце, не више, рађање је на Косову и Метохији поново неконтролисано.

Потмуло бујање сепаратизма

Зашто Рашка? Рашка уставно-правно чак није ни аутономна покрајина, то је један округ у Србији, Рашки округ, у коме је Краљево главни град. Међутим, очигледно да се територија празни од Срба, да остају само муслимани и да ће једног дана не-

Томислав Николић испред споменика Дражи Михаиловићу у Канбери, Аустралија: да су се Срби на време ујединили, имали би своју државу на Балкану

ко моћи у неколико општина да заведе локалну самоуправу, која би била потпуно муслиманска. А онда, очигледно је да ће, ако се Албанцима на Косову и Метохији дозволи било шта што није у оквиру правног система Србије, исто то највероватније подстакнути са Запада, тражити и муслимани.

Имамо Војводину, која је аутономна покрајина, са седам општина, у којима су Мађари већински живаљ. Посебно тешко стање је у Суботици, у којој бисте, да не знате да сте у Србији, врло тешко закључили у којој држави се налазите. Чак и Мађарска влада сада почиње да прича о томе како би статус који добију Албанци на Косову и Метохији, требало да добију и Мађари у Војводини. Има и неких лудака Срба по Војводини, који мисле да Војводина може да буде изван територије Србије, да је тобож пљачкана од стране Србије, да ми са ове стране Дунава пљачкамо оне северно од Дунава.

Има припадника националних мањина који заиста нити су проблем, нити ће икада представљати проблем у овој држави. То треба ваљда гласно и јасно рећи. Треба охрабрити и Словаци, и Румуне, и Русине, зато што заиста још увек представљају спону, која Србе као већински народ, који никада никог није ни угрожавао, ни угњетавао, везује са националним мањинама.

Водитељ: Пре неколико дана је у Крагујевцу одржан састанак Покрета за независну Шумадију. Значи да се полако шири ...

Николић: Ма добро, када комадање државе почне, онда му краја нема. Онда би неко могао да каже: а шта то везује нас из Ваљева са онима из Пирота? Ако то дозволимо, онда заиста не заслужујемо ни да смо народ, нити да имамо државу. Међутим, ви добро знате, тзв. независни медији имају један необјективни приступ. Као што државни медији само са једне стране завирују у догађаје, тако и ови, тзв. независни, само са друге стране. Као што ови тра-

же да ли има бар нечега позитивног, па да на томе граде причу, тако и независни медији траже да ли има нечега негативног, да на томе направе причу.

Не знам да ли у Шумадији има десет људи, које би човек могао да наговори да једног дана гласају за то да се Шумадија отцепи и да буде држава. Чак и да отцепе ту државу, ја бих у тој држави био председник. Сигурно ме људи више воле него те лудаци, који говоре да би Шумадија требало да живи сама. Толики наши преци изгибоше да нам направе ову државу, а ми сада, изгледа да смо докони, да немамо шта да радимо, па решили да растурамо оно што су они створили. На сву срећу, не само у Србији, него чак и у Црној Гори, која је много угроженија него што се у јавности види, таква идеја, једноставно, неће проћи.

Водитељ: Мало пре рекосте да сте данас били на седници Владе Србије на којој се расправљало о буџету. Има ли нешто да обрадује гледаоце?

Тешка година пред нама

Николић: Ја сам, откако сам у Влади, већ три пута одложио гостовање на телевизији у Нишу и сваки пут је разлог била седница Владе. Морам да кажем да нас чека једна изузетно тешка година. Приходи су све мањи. Многа предузећа не исплаћују плате, а многа исплаћују у виду давања која се не опорезују, из којих практично нема прихода за буџет. Многи велики послови обављају се мимо прописа и од њих држава, такође, нема никакве користи. А ми смо као влада дужни да испуњавамо све, посебно социјалне обавезе.

Ми смо данас Скупштини Србије предložили Закон о формирању специјалног социјалног фонда из кога ћемо финансирати школство, здравство, пензије, дејче додатке. А приходе ћемо намицати

по различитим основама, да сад не обелодањујем, пошто је то још увек само одлука Владе. Истовремено, усвојили смо јачко скроман буџет. И ове године смо строго пазили на буџетску потрошњу. Ниједно министарство није имало испуњење буџета веће од планираног, иако смо имали званично признату инфлацију, која нас је затекла само седам дана после формирања Владе.

Чека нас много тешка година. И то треба рећи грађанима Србије јасно и гласно, без увијања. И даље ћемо државу финансирати само из реалних извора прихода. Ниједан динар нећемо штампати, то гарантујем, зато што иза те одлуке стоји цела влада и све три велике странке, које чине Владу. Ми ћемо кресати сву потрошњу, изузев, већ само помину, онога што ће држава морати да испуни. Имали смо занимљиве дискусије на самој седници Владе, јер поједини министри не схватају да није никакав пораз ако неко Министарство не добије средства у оном проценту у коме добијају остала, и мисле да неко има нешто против њих.

Очигледно да ће неке активности у Србији бити одложене за боља времена. До испуњења социјалних обавеза, кресаћемо све, колико год будемо могли.

Водитељ: Да ли знате како зову ову Владу у народу?

Николић: Не знам.

Водитељ: Таксисти.

Популарност препуштамо глумцима и певачима

Николић: Ми смо увели неколико нових такси, које представљају драгоцене изворе прихода, којима смо премостили два изузетно тешка месеца ове године. Постоје људи којима наше мере неће бити по вољи. Али, ми мере уводимо због већине грађана. Ево, данас смо донели одлуку да уведемо таксу на мобилне телефоне - сто динара месечно. Али, мобилни телефон је луксуз. 99 одсто грађана Србије нема мобилни телефон. Ако овај један проценат има новаца да се користи мобилном телефонијом, мораће да да још 100 динара месечно, зато што нам то треба искључиво за фонд, из кога ћемо исплаћивати социјална давања. Да вам не причам за још неке таксе, које смо увели.

Ми се не бојимо тога да ћемо таквим мерама изазвати огорчење јавности, или изгубити бираче. То су мере на којима ћемо морати да insistирамо. Ми ћемо морати све више да узимамо од оних који имају, зато што је све више оних који немају. Не можемо да дозволимо да нам нестане један део становништва, само зато што смо се трудили да будемо популарни у народу. Нека дође неко ко мисли да филмски глумци могу да буду у Влади Републике Србије, нека дође да се смешка народу и да га народ воли, а да не предузме ниједну меру да државу извуче из кризе. Не би дуго остао на власти. А овако, појединци гуњају против наших мера, нападају нас медији који нам никада неће бити наклоњени.

Грађанима треба јасно рећи да их очекују можда и веће тешкоће од садашњих

Међутим, велику захвалност дугујемо грађанима Србије, који имају много стрпљења, који виде да ова влада још ништа није украдала, да ова влада ниједан стан није доделила, да ова влада живи заједно са народом. Наравно, ми министри живимо боље од народа, то је ваљда свима јасно. Ја сам тај посао бирао, уз тај посао иду и одређена задовољства, привилегије и одређене обавезе. Свако себи бира пут. Ми, министри, сигурно боље живимо са четири хиљаде динара месечне плате, него они који примају 400, 500 или 1.000 динара. Али, тамо где можемо да пронађемо средства, та средства ћемо тражити.

Неки се понашају злурадо, измишљају порезе и таксе које никада нећемо увести, кажу да ћемо опорезовати самце. Наравно, то нам не пада напамет, то никада неће бити усвојено, то су глупости. Али, да ћемо видети шта је луксуз и још више опорезовати луксуз, то је тачно и то треба да буде јасно грађанима Србије.

Водитељ: Све време господин Николић избегава да помене медије. Рекли сте малопре - неки лудаки, неодговорни, пљачкаши и ја се бојим да господин Радомировић због вашег и мог разговора не плати казну, јер је такав закон.

И лаж има цену

Николић: Знате шта, ко буде помислио да је луд, слободно нека ме тужи. Ја сам рекао да има неких лудака у Војводини. Нисам навео име ниједног лудака, зато што моја медицинска дијагноза не би била валидна, нисам довољно стручан. А да сам стручан и да сам лекар, обавезивала би ме Хипократова заклетва да не откривам ко је тај за кога видим да је луд, него бих морао да га позovem, да га лечим. Питајте ме о Закону о информисању.

Водитељ: Да ли је он додатна такса да се узме од оних који имају за оне који немају?

Николић: Не, ово је за наук. Те казне су за наук оних, који су срзали новинарство на најниже гране. Кажу, чак је и резолуција Уједињених нација опоменула Републику Србију да не затвара медије, да дозволи медијима да се слободно понашају. Ми ништа нисмо забранили. Ви у својим новинама можете да кажете да сам ја украо два милиона динара, само ће то да Вас кошта. Ваше новине неће бити забрањене, и следећи број ће да изађе, само ће те бити дужни да написано или докажете, или да платите онолико колико вам суд одреди по закону.

Водитељ: Ту има једна нелогичност, господине Николићу, бар ја мислим. Значи, ко има пара, ако их има, може да руши систем преко новина, да позива на бунт.

Николић: Ја причам о лажима. А систем, позивање на бунт...

Водитељ: То је два милиона и осамсто.

Николић: То је два и осамсто по овом закону, а онда ће јавни тужилац да га пита да ли он случајно тиме чини кривично дело, па ће да одговара и по другом зако-

ну. Видите, ако ви кажете да сам ја лудак, да сам украо, ви ћете по Закону о информисању да платите неку казну. А онда мени остаје право да Вас лично тужим, да и мени надокнадите штету. Мени то не иде у цеп. Нећете ви доћи у ту ситуацију, али када би дошли, то не иде у мој цеп, то иде у фондове. А када бих Вас ја лично тужио за ту увреду и када не бисте могли да докажете, онда би ишло у мој цеп.

О чему се ради? Ви, као главни и одговорни уредник, врло добро знате да информације треба проверити. Имате довољно времена да проверите нешто пре него што то објавите. Многи кажу - кратак нам је рок од 24 сата. Иако телевизију БК јако лоше видим у Крагујевцу, гледао сам део емисије из овог студија, где један новинар тражи презумпцију невиности, па каже: какав је то начин да ја идем на суд да доказујем да нисам крив, требало би да онај ко ме је оптужио докажује да сам крив. У ствари, ви би требало, пре него што нешто објавите, да budete сигурни да је то истина.

Свима који желе да се баве издаваштвом у некој области препоручујем да добро провере информације које објављују. Ако имате довољно времена пре него што објавите информацију, онда вам не треба ни пола сата да је докажете. Имајте скупљене доказе када нешто објављујете. Немојте да ми кажете да објављујете нешто, па после зовете и питате да ли има доказа да је то тачно.

Е, до сада су се новинари тако понашали. Једва су чекали да неко дође, да нешто лане и да они кажу: рекао тај и тај. Ма, мене уопште не интересује ко је рекао, мене интересује ко је то објавио. Јер, довољно је да ви дођете до списка свих психијатријских случајева у Нишу, да почнете да их позивате на телевизију, на радио, у новине, да они почну свашта да говоре и да се ви кријете иза тога што су они луди. Не може тако. Ви морате да бринете и о угледу новине коју штампате и о угледу телевизије чији сте власник и оснивач, главни и одговорни уредник.

Закон је изванредан. Закон не треба мењати. Једног дана, када ми одемо у опозицију... Е, ја ћу добро да размислим. Ако власт буде лоша према мени, ако ме буду поново хапсили, терали у затвор, ја ћу опет да причам да су криминалци, лопови, издајници и све ћу да им натоварим, нека то повећава моје казне. Али, то је начин да покажем да се нисам уплашио.

Водитељ: Дошли сте на праву ствар. Ја се бојим да овај закон, који сте донели у сарадњи са социјалистима, ЈУЛ-ом и осталима у Скупштини, није Шешелев закон...

Законе не доноси др Шешел, већ Скупштина

Николић: Закон је донела Скупштина.

Водитељ: Није Шешелев закон, али се у јавности третира као Шешелев закон, што, наравно, није, слажем се. Дошли сте у ситуацију да, ако вам се деси да опет будете опозиција, немате више где шта да ка-

жете, не зато што ја не желим то да штампам, него зато што не смем да штампам. Ја имам овде неке ваше интервјуе...

Николић: То вам је продавало новине.
Водитељ: Да не анализирамо сада шта је било.

Николић: Да, хоћете да кажете да нећемо имати медије.

Водитељ: Не да нећете ви...

Николић: Ми смо добијали изборе и када нисмо имали медије. Српска радикална странка никада није имала медиј којој јој је био наклоњен.

Радикали дуго били медијска пасторчад

Водитељ: Није тачно.

Николић: Једно време смо имали већ ома коректне односе са „Сведоком“ и са „Аргументом“, морам да признам, али то су спорадични случајеви. Најпре, једном недељнику ништа не вреди то што може нешто да пласира, треба вам дневна новина, треба вам радио и телевизија. Ми такве медије никада нисмо имали. Изузев пада који смо имали 1993. године, а морали смо да га имамо, јер нас је СПС напao из свих оружја, ми смо стално добијали све већи и већи број гласова.

Понекад смо и ми у политичкој борби лансирали непроверене информације, али тада је то било дозвољено, сада није дозвољено. Још једна ствар: када је усвојен закон о томе да је увреда Председника Републике кривично дело, ми смо одмах сутрадан говорили да је тамо неко издајник. Али, то је био наш отпор, наша борба. Ако неко мисли да може на тај начин да се бори против ове власти, нека и даље лансира такве приче, само што ће то сада да кошта.

Уосталом, ми нисмо забранили да се критикује Влада, никада ни против кога неће бити поднета никаква пријава, ако каже да се у Србији тешко живи, да су мале плате, да се нередовно исплаћују примања, да је Влада неспособна, да Влада не уме да обавља свој посао. То није основ по коме бисте могли да budete кажњени. Али, ако у вашим новинама неко објави да је неки министар нешто украо, да је ово, да је оно, онда...

Водитељ: То је друго. Али и раније је постојао закон који је судио новинама и новинарима, господине Николићу. У том закону је постојао рок пријаве... За што је по овом закону рок тако кратак?

Николић: Да се убрза пресуда.

Водитељ: Тамо пише да мора да се реши у року од 30 дана.

Николић: Изузев једне пресуде у случају „Српска реч“ - Марко Милошевић, ниједна друга није донета.

Водитељ: Што само тада?

Николић: Па не знам, вероватно су постојали несумњиво јасни докази.

Водитељ: Рецимо, тужена је и ваша новина. Образложење за одбацивање пријаве било је - издавач је Скупштина града, или тако нешто.

Николић: Не знам, то је било можда пре 15-20 дана. Знаш да је одбачена пријава...

Водитељ: Објашњење је било отприлике да је издавач Скупштина града, која не подлеже под јурисдикцију судије за прекршаје.

Николић: Ја мислим да није баш тако писало у образложењу, али нека буде да је тако.

Водитељ: Ту је негде.

Николић: Ја мислим пре да није постојао нико, ко је угрожен писањем.

Водитељ: Да се вратимо на закон и да емисију приводимо крају. Мислим да закон у добром делу штити права личности и грађана, права свих нас. Међутим, заиста је бесмислено да у земљи, где људи примају 100 марака или не примају ни 100 марака, ви забрањујете казном од 10 до 100.000 марака. То је заиста нелогично.

Николић: Знам, али ви сте у земљи, у којој је плата 100 марака, нашли могућности да штампате новину, да ту новину продајете у великом тиражу и да на тај начин остварујете профит. Ми смо проценили да ви имате толико пара да можете да платите те казне. Да смо проценили да имате више пара, можда бисмо прописали још веће казне. Јер, због тога што нам је народ сиромашан, не можемо да уведемо тако ниске казне да свако може у овој држави да ради шта хоће.

Водитељ: Новина „Сведок“ је шест динара од првог броја. Већ три године је шест динара, а све друго је поскупело. Ви тврдите да има огромног профита, наравно да нема.

Николић: Не, не, ја не тврдим ништа. Ја само кажем да су казне ...

Водитељ: Ви сте овим законом укинули извештаје са конференција за штампу као метод извештавања, забранили сте фелтон. Сад ћу да вам кажем шта мислим. Када би репринговао ваше говоре, ви би могли да ме тужите по овом закону.

Николић: Ја вас ни за једну реч ту не бих тужио.

Водитељ: Али неко може.

Николић: Нисмо вам забранили интервјуе са важним политичким личностима. Значи, сви они који су посланици, који имају имунитет по било ком основу...

Водитељ: Само у Скупштини.

Николић: Не, ви не одговарате за оно што ја вечерас кажем.

Водитељ: Не ја, господин Радомирчић.

Николић: Неће ни он да одговара. Не може он да одговара за оно што ја у директној емисији кажем, а познат сам као човек који је јавна личност и имам имунитет. Не може он да трчи сваки час иза камере, да ме држи за уста.

Водитељ: То је цела суштина овога што вам ја причам.

Николић: Нико вас због тога неће казнити. Али, ако бих ја вечерас рекао нешто што је увреда, што представља повреду закона, а он или нека друга телевизија у Србији то репринзира, онда би могао да буде кажњен.

Водитељ: Сад знам на шта мислите. ТВ Крагујевац је реемитовао програм Студија Б.

Николић: Ја сам то рекао и у Скуп-

штини Крагујевца. Оно што говорим на једном месту, говорим у целој Србији. Споменуо сам скупштину града Крагујевца ...

Водитељ: Ја сам мислио да то важи само за стране програме.

Николић: Не, ако онај који је емисију емитовао директно у програм, није могао да заустави говорника, то му не даје за право да репринзира емисију. А тек не даје за право осталима широм Србије да ту емисију репринзирају и да тиме доказују како могу да изађу изван оквира закона. Дакле, ништа вам не забрањујемо, али вам не дозвољавамо оно што је забрањено.

Водитељ: Да, то је лепо речено. Могу ли сад нешто да вас замолим?

Николић: Можете.

Водитељ: Оно што је кажњиво по закону, наравно, кажњиво је. Али, да преиспитате те казне, јер сам чуо да се припрема савезни закон. Да се мало ублажи ствар.

Николић: Прво, уопште не мислим да повлађујем било коме. Мислим да су ове казне добре. Мислим да ни у Влади Републике Србије о смањивању тих казни нико не размишља.

Водитељ: А о повећању?

Николић: Не, зашто? Видите, више се грађани не жале на новине као до пре неколико месеци. Нема више информација „из извора блиских Влади“, „блиских врху СПС-а“, „блиских врху Српске радикалне странке“, нема више информација о томе да сам ја већ прешао у СПС, да је онај прешао тамо ...

Водитељ: А да ли је то тачно?

Николић: Не, наравно, тај филм није снимљен и неће да се снима.

Водитељ: Значи, Ви процењујете да ће овај закон, какав је, да опстане.

Николић: Док опстане ова влада.

Водитељ: Докле?

Николић: До следећих избора. Не мислите ваљда да смо се борили за власт, па

да, чим наступи нека тешкоћа, побегнемо. Ми ћемо на власти остати до следећих избора. Ја бих волео да то буде за четири године. Толики је уставни рок.

Водитељ: Овде имам неки интервју господина Шешела, могу да Вам покажем, може и камера да сними, у којем каже овако: Одувек сам желео да будем власт и постао сам власт.

Николић: Чегу ту има лошег? Сврха политичке борбе је да човек дође на власт. Питање је само које методе користити у тој политичкој борби. Војислав Шешел се служио искључиво дозвољеним демократским методама, ишао је на парламентарне изборе, на њима освојио 82 посланичка места и ушао у власт. То му је била жеља, цео живот му је прошао у жељи да дође на власт. Мислите ли да је то нешто ружно?

Водитељ: Добро, још на крају да Вас питам - када ће свима нама да буде боље?

Николић: Нама свима предстоји још доста мука, доста година опоравка. Све док не решимо статус државе, док не решимо национално питање, мислим да нам неће дозвољавати да нам буде много боље. Зато апелујем на српско јединство. Зато апелујем да се око многих ствари свађамо, али да око онога, што не дозвољава било какву свађу, не буде међу нама никаквих разлика. Апелујем на то да, када ми кажемо Американцима да не могу да нам регулишу односе, које не дамо да регулишу, то исто кажу и остали, а не да се пред српским народом праве јунаци, националисти, који чувају своју државу, а да трче по страним амбасадама да се извињавају за оно што су јавно рекли.

Водитељ: Да ли имате нешто да поручите Нишлијама?

Николић: Волео бих да долазим чешиће на телевизијске емисије.

Водитељ: То је био господин Николић, потпредседник Владе Републике Србије. Ја се захваљујем.

Медији никада нису били наклоњени српским радикалима, тако је било и за време посете Владимира Жириновског

10. ДЕЦЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И ПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ
У ЕМИСИЈИ ТЕЛЕВИЗИЈЕ КРУШЕВАЦ

КОРАК ПО КОРАК ИЗ ТАЛОГА ПРОШЛОСТИ

Уколико НАТО трупе крену на нашу земљу са македонске територије Србија ће и Македонију сматрати агресором
Подршку Америкаца има само отпад српске политичке сцене
Влада Србије донела сет одличних закона међу којима су стратешки – Закон о републичком буџету и Закон о акцијском фонду

Само српски патриоти могу сачувати Косово и Метохију

Водитељ: Прошла је опасност од ваздушних напада, којима су западне силе условљавале политичко решење ситуације на Косову и Метохији.

Др Шешељ: Први и најважнији фактор је то што смо ми показали крајњу чврстину и одлучност да се бранимо свим средствима, ставили то до знања западним силама и почели свеобухватне припреме, да тако заиста и поступимо ако дође до напада.

Водитељ: И показали Американцима....

Минимални уступци Владе народног јединства

Др Шешељ: Американци су то знали. Показали смо им национално јединство и Влада је добро функционисала, све озбиљније странке су се супротставиле настојањима западних сила. Врло је мало оних које су се држале другачије и таква одлучност је учинила своје, с друге стране, значајну подршку пружиле су нам Русија, Белорусија, Кина и друге пријатељске земље. Видели сте кад је Русија енергично реаговала, многим НАТО генералима се следила крв у жилама. Јесте Русија економски исцрпљена, јесте социјално слаба, али Русија има страшно наоружање на располагању. И Русија је напокон схватила да не сме дозвољавати Западу то бескрајно понижавање. Русија има стратешки интерес на Балкану, ми смо руски традиционални савезници. Ми данас и страдамо зато што смо традиционални руски савезници на Балкану. Због тога нас Американци мрзе и помажу све српске непријатеље. Изјаве премијера Примакова, маршала Сергејева, генерала Иванова, учиниле су своје, и изјаве председника Лукашенка, белоруског председника;

тако да се и наша међународна позиција битно поправила. Даље се поправља и овом иницијативом за планирање савеза, чврстог савеза Русије, Белорусије и Југославије. Први корак је већ направљен. Наша Савезна скупштина изгласала је одлуку да постанемо стални посматрачи парламентарне скупштине Савеза Русије и Белорусије, а сад је ствар извршне власти да води активности даље, у том правцу. Ја сам и ту велики оптимиста. То значајно јача наш међународни положај.

У таквим условима вођени су испрпљујући преговори између председника СРЈ, Слободана Милошевића, и америчког изасланика Ричарда Холбрука. Ти преговори су трајали данима, дуго, дуго. По седам сати су биле поједине сесије. Резултат тих преговора је онај споразум, који је прихватила и Влада Србије. Ми се сада држимо чврсто тог споразума. Он је за нас значајно дипломатско достигнуће. Не могу да кажем да ми је драго што смо ми по том споразуму прихватили посматраче ОЕБС-а, што смо прихватили надгледање наше територије од стране неорбених авиона, али то је минимални уступак са аспекта опасности која нам је претила. Знате, кад уђете у преговоре, увек сте свесни да негде нешто морате попустити. Мислим да смо ми попустили минимално, заиста минимално, али, Американци би сада заобилазним путем да надокнаде оно што нису постигли у тим преговорима. И сад се појављују разне варијанте Хиловог плана. Ето видели сте, ми смо и последњу варијанту одбацили. Био је састанак код Милана Милутиновића. Били су представници свих озбиљних парламентарних странака, владина делегација и представници свих националних заједница са Косова и Метохије. И овај Хилов план, иако је блажи од претходног, значајно блажи, издваја Косово и Метохију из састава Србије. Ми то не прихватамо. Не долази у обзир.

Водитељ: Како коментаришете то да

је нова македонска власт дозволила стационарање НАТО трупа на својој територији?

Дозвола стационарања непријатељски чин Македоније

Др Шешељ: Дозвољавала је то и стара власт. Процес је почео под старом влашћу. Нова власт је то потврдила и то је непријатељски чин македонске владе према СРЈ. И треба Македонија да зна - уколико било ко с њене територије нападне на нашу земљу, ми ћемо и Македонију сматрати агресором. Не долази у обзир да било чије стране трупе дођу на нашу територију, поготово не долази у обзир да дођу НАТО трупе. Под маском потребе да у случају принудног извлачења посматрача ОЕБС-а или верификатора реагују, Американци су довели 1.500 војника и то из других земаља. Њима је потребно за сваку евентуалност да те војнике жртвују да би изазвали неки шири инцидент на Балкану, да би то био повод за ангажовање НАТО-а. Ми схватамо колика је опасност у томе. Схватамо да је и међу посматрачима ОЕБС-а огроман број шпијуна, огроман број официра обавештајне службе у цивилним оделима.

Ми морамо да истрајемо у својој политици. Ја мислим да ни следећа година неће донети разрешење ситуације, али ми смо направили позитиван корак даље, после овог споразума Милошевић - Холбрук, и важна је ова декларација свих релевантних политичких фактора у Србији, поводом Косова и Метохије. Наш план за Косово и Метохију су објавили сви медији пре извесног времена, то је толико добро сачињено с наше стране да Американци једноставно немају контрааргумента. Са Запада још ниједног озбиљног аргументованог напада није било на тај план. Па чак је и један амерички званичник рекао - па добро, и Срби су изнели

свој план, па ће Албанци свој, па нек се износе планови. Сачињено је прво, заиста, на темељу споразума Милошевић - Холбрук, укључена су сва међународна достигнућа на плану заштите права националних мањина, сви међународни стандарди, сва релевантна међународноправна документа. Не може се том плану ни опеелити.

Заобилазни путеви америчке стратегије

Али није то оно што желе Американци. Баш њих брига за Албанце. Њих они не интересују. Американце интересује да дођу НАТО трупе и да се та територија издвоји из састава Србије. И само их такав план може задовољити.

Пошто Американци сада виде да не могу директно нешто посебно да постигну на Косову и Метохији, прво њихови штићеници су лепо, шиптарски терористи су летос, иако су били максимално инструментализовани од стране Американаца, претрпели жесток пораз, и Американци очигледно нису у стању да такав облик, такве видове терористичких дејстава обнове у тако масовној варијанти, и иду сада заобилазним путем у два основна правца. Један правац је Црна Гора - подстицање сепаратистичких тенденција које очигледно постоје у Црној Гори. Американцима је циљ да се разбие заједничка држава и ту већ има извесних проблема. Видећемо како ће те ствари ићи даље. То је оно чега се ја лично тренутно бојим.

Други, заобилазни пут је обарање режима у Београду. Видели сте, амерички званичници су сада кренули директно, отворено, поименично против Милошевића и против Владе народног јединства. И они окупљају онај политикански круг око себе, који намеравају да искористе у том циљу, али с те стране нама не прети нека озбиљна опасност. Кога су ту напали? Тог Мајкла Ђорђевића, Милана Панића, Борисава Кодлака, масоне, емигранте, који су се тамо на сумњив начин обогатили, сад би у својој политици да протежирају западне интересе.

Затим, сав овај отпад са домаће политичке сцене; све ово што је претрпело катастрофални пораз на изборима, што је показало да је неспособно. Читав низ малих странака и међу њима тог бившег гувернера Аврамовића који заиста јадно и бедно делује у свему томе. Сећате се каква је својевремено све обећања давао, а сам је после признао да он није ни творац оног програма економске стабилизације. Никола Станић га писао, а Аврамовић је служио за пропаганду преко медија. Па је онда обећавао сељацима, пензионерима, радницима, незапосленима, овоме, ономе, укључујући и оне чувене Аврамовићеве златнике, које нико никада није видео. Сећате се оних златника од 33 грама, што је обећавао да ће прво дати сељацима у откупку пшенице, па нико није добио.

Водитељ: Ово неће бити под ударом новог закона о информисању.

Др Шешељ: А шта би ту било под уда-

Јарославље: др Војислав Шешељ полаже венац на споменик руским војницима погинулим у Другом светском рату

ром? Јесам ли нешто неистинито рекао? Чекајте, нови закон о информисању, немојте тако да тумачите. Нови закон о информисању не спречава помињање људи, не спречава јавну критику. Нови закон о информисању кажњава само изношење лажи и неистина.

Водитељ: И неистина.

Никола Станић
аутор Аврамовићевог програма

Др Шешел: Има ли у овоме што сам ја рекао нека лаж или неистина? Нема. Новине су саопштиле, о томе се писало, о томе се зна да је Никола Станић писао текст тзв. Аврамовићевог програма. Никола Станић је сада заменик гувернера Народне банке Југославије, члан Гувернерског савета. Ево, сутра имамо неки састанак поводом овог пројекта фискалне и монетарне реформе у нашој земљи. А што се тиче Аврамовића, сви знамо шта је све обећавао, а како су прошла његова обећања, укључујући и тај његов златник. Нема ту ништа неистинито. А тежина критике није санкционисана законом. Законом је забрањено да се каже да је неко нешто учинио, што он заиста није учинио. Е ту се изриче казна. Тамо где се говори истина, ма колико истина била некое тужна, некое тешка, некое неподношљива, она не може доћи под удар закона.

Водитељ: Рекли смо на почетку емисије да су стигла бројна питања гледалаца, она још увек стижу, па ја предлажем да дамо реч нашим гледаоцима. То су уједно и питања о којима смо и ми мислили да поразговарамо са нашим вечерашњим гостом, потпредседником Владе Србије, др Војиславом Шешелом. Милена Гајић из Крушевца пита: „Када очекујете да ће Републици Србији бити скинут спољни зид санкција?“ То смо мало дотакли у разговору.

Спољни зид санкција
америчка умотворина

Др Шешел: Спољни зид санкција је ванинституционалног карактера и то никада раније није ни постојало у међународном јавном праву, не постоји ни данас. Тај спољни зид санкција измислили су Американци када су после Дејтонског споразума морали пристати на укидање формалних и званичних санкција Савета безбедности Уједињених нација против наше земље. Један од услова да СРЈ потпише Дејтонски споразум било је укидање тих санкција. И обећано је унапред, званично, да ће те санкције бити укинуте кад се постигне мир у БиХ. И кад је споразум постигнут, санкције су укинуте. И онда су многе западне земље вратиле амбасадоре у Београд, итд.

Затим су Американци измислили спољни зид санкција. Шта он подразумева? Да Американци и даље терају неке своје приватне санкције против нас. И даље не пуштају наше бродове који су заплене-

ни у америчким лукама, и даље блокирају новчане улоге наших банака у америчким банкама преко ЗИТ-е, и даље немају амбасадора у Београду, и даље не признају нашу државу, СРЈ, и даље спречавају да се она врати у Уједињене нације, итд. То је тзв. спољни зид санкција. То је америчка самовоља, и ништа више. Тако се и Хитлер понашао, својевремено, само што су Американци перфиднији. Хитлер је био бруталан и до краја отворен. Американци све то раде прикривено и у рукавицама, а исти су им циљеви. И није случајно што Американци цепају Југославију управо по оним шавовима, по којима је то цепање већ Хитлер 1941. године проводио.

Водитељ: Жика Миладиновић из села Церове у околини Крушевца пита: „Шта господин Шешел мисли као владин функционер о идеји да се за главни град Србије прогласи Приштина?“

Прескупа „селидба“
главног града

Др Шешел: Па ја сам први у српској јавности лансирао ту идеју, али додуше 1997. године, и књига коју сам објавио забрањена је судски. То је књига „Демократија и догма“, 1987. године је забрањена. Касније је слободно штампана и неколико издања је доживела. И тада је било шанси да се то уради. Сада је сувише скупо. Ми нешто чинимо у том правцу. Тамо смо отворили седиште Владе Србије. Доста владиних функционера је тамо, доста министара често путује на Косово и Метохију итд., али да би се главни град преселио, треба имати огромне паре. Мислим да без 10 милијарди долара није могуће извршити то пресељење. Треба сазидати објекте, треба уградити инфраструктуру, све остало провести, знате, имао сам идеју да се војне и полицијске академије преселе, итд. Али сада за то нема могућности.

Некада је било. Можда ће опет негде у перспективи бити, али ја се надам да ћемо ми раније разрешити тај проблем Косова и Метохије.

Водитељ: „Све суседне земље“, каже Драгана Васиљевић из Трстеника. „су у програму „Партнерство за мир“. Зашто Југославија није укључена и можемо ли без Европе? О томе смо делимично већ говорили.

Србија је увек Европа

Др Шешел: Ово друго нам је наметнута фраза - те хоћемо ли у Европу, те можемо ли без Европе. Ми смо у Европи одвајкада. И као што ми не можемо без Европе, не може ни Европа без нас. Не може се наша земља географски избрисати. А што се тиче партнерства за мир, то нашој земљи ништа не пружа нити ми желимо да се укључимо у партнерство за мир, нити би Американци тако једноставно пристали на наше укључење. Њима је циљ да нас претходно очерупају, да нам отму Црну Гору, Косово и Метохију, Рашку област, или Санџак, и Војводину. Онда, ону малу Србијицу, која би преостала, примили би у партнерство за мир, да је лакше контролишу са неким квислиншким режимом, сачињеним од челника овог савета за промене, нпр. Америка жели да нас уништи. Америка је свесна да Русија не може вечито остати на коленима.

Водитељ: Па зашто баш Србију?

Др Шешел: Зато што смо ми овде руски савезници, традиционални, одувек. Зато што су Словенци и Хрвати увек били под контролом Ватикана; зато што су босански муслимани и санџачки муслимани увек били оријентисани на Турску; зато што су Шиптари увек били оријентисани на Турску и исламски свет; зато што су Македонци увек били ни тамо ни тамо, ни као нација се до краја нису дефинисали и sazрели.

Конференција за штампу на београдском аеродрому, после повратка др Шешела из Русије: Американци знају да ће нам Руси помоћи

Значи, проблем смо само ми, Срби, што смо самосвојан народ, што смо једини, од оних народа које сам побројао, доказали да смо у стању да сами формирамо државу и сами да обновимо ту државу. То нико од ових других није у стању. Словенци никад нису имали државу. Хрвати су 1102. године изгубили државу и никад је више нису могли формирати док им је Тито није поклатио, захваљујући српској глупости. Муслимани су потомци Срба који су под турском окупацијом прешли на ислам, који су били квислинци под турском окупацијом. Албанци никада нису били у стању да формирају своју државу. Албанија је формирана компромисом великих сила после балканских ратова, како би се Србији испречило да директно изађе на Јадранско море. То је био једини и искључиви мотив формирања албанске државе. Србија је требало преко северне Албаније директно да изађе на Јадранско море.

Водитељ: Неки данашњи политичари, па и историчари, подгревају тезу да је наводно Тито обећао Албанији Косово.

Један од првих митинга на којем је говорио лидер српских радикала: међу првима се усудио да каже нешто против Ј. Б. Тита

Србија у Титовим ланцима

Др Шешељ: То је тачно. Ту постоје историјски документи који о томе сведоче. И Тито и Кардељ. Каква је то била варијанта? Тито је хтео да формира Балканску федерацију у коју би ушла и Бугарска, поред ових југословенских република, и Бугарска и Албанија. Тито је хтео Албанији да да Косово, а да се онда цела Албанија са Косовом укључи као федерална јединица. Тито је на све стране тражио равнотежу према Србији. Тито се увек највише бојао Срба; управо њихове државотворности. Па је у претходној Југославији прво разбио српске земље; одвојио Славонију, Лику, Банију, Кордун, делове Далмације, БиХ, Црну Гору, Македонију од Србије, а формирао две покрајине, да би спутао Србију, да би је везао у ланце. Ни то му није било довољно. Хтео је с једне стране да има равнотежу у Бугарима, којих је тада било 7-8 милиона, и с друге стране у Албанцима, које би ојачао прикључењем Косова и Метохије. Претходно је забранио прогнаним Србима да се враћају на подручје Косова и Метохије.

Водитељ: Да пређемо на остала питања. Миодраг Стојадиновић из Варварина: „Шта ће бити са вишком запослених у привреди и администрацији?“ Па да вежемо са овим о брзини усвајања последњег закона, не чини ли вам се да Народна скупштина никада није била јединствена?

Пакет ефикасних закона

Др Шешељ: Идемо једно по једно. Ми не смемо отпуштати раднике масовно зато што су вишак, што су технолошки вишак. Ми и не отпуштамо у администрацији, иако је вишак у администрацији највећи. Шта се дешава због тога? Због то-

га су плате у администрацији веома, веома ниске. Због тога имамо бекство способних кадрова. У Влади Србије чиновници са средњом школом примају негде око 800 динара месечно. Са факултетом 1.500 динара. Чиновник у највишем звању - стручног саветника има плату 1.800 динара. То једноставно иоле способније људе демотвише и многи беже на друга радна места.

У привреди је ситуација у принципу још тежа. Ми морамо кроз процес приватизације, поготово већих фирми, већих предузећа и укључивањем страног капитала, постићи уговоре којим би гарантовали одржање запослености. Ако сада постигнемо уговор о приватизацији, на пример „Беочинске цементаре“, после тога долази „Велики Поповац“, па „Бенерал Јанковић - Косјерић“ имамо четири цементаре, све четири су привлачне и страним партнерима. Ми ћемо тражити нешто мање новца од странаца, под условом да се они обавезу да неће бити отпуштања радника, заправо да ће се задржати онај број запослених који сада тамо постоји. То је један од принципа којим се руководимо, тамо где Влада има надлежност. Што се тиче овог другог питања, заиста је Народна скупштина веома брзо донела читав сет нових закона.

Водитељ: Могу рећи да је било доста питања на ту тему, па онда можда нека уопштена оцена по вама.

Др Шешељ: Ми смо законе добро припремили. Влада је добро припремила читав сет ових закона, буџет и буџетске законе. Дакле, донели смо Закон о републичком буџету за следећу годину, буџете локалних самоуправа, донели смо аграрни буџет, донели смо социјални програм са одговарајућим законским нормама којима се поткрепљује тај социјални програм и донели смо Закон о акцијском фонду. То је оно што је веома, веома значајно, то су стратешки закони на којима се базира наша укупна економска и соци-

јална политика за наредну годину.

И појављује се ту један закон на иницијативу групе народних посланика, где је заправо постигнут изванредан компромис, па је СПО пристао да гласа и за буџет и за све ове законе. То је овај закон о посебним правима изабраних лица. Ту се у јавности подигла поприлична гужва, нервоза се нека створила, има доста критике. Делимично је та критика оправдана, није у потпуности. Морам признати да је и мени било мало непријатно због тог закона. Не знам да ли сте гледали тај пренос, ја сам изашао из скупштинске сале кад је то стигло на дневни ред, пре тога сам изашао. Једна група посланика, пре свега из СПО-а, је покренула иницијативу. И то су први потписници Милан Божић, Александар Чотић, Богољуб Пејчић и Александар Милутиновић. Пошто ме сваки пут питају о том закону, па можете и да се уверите како стоје ти потписи (показује иницијативу са потписима). Шта је ту било? Хтели су, пре свега неки посланици, да се поправи њихов положај, а онда је то повукло за собом поправљање положаја и осталих изабраних лица.

Радикална реформа судства

Шта је добро што је постигнуто? Поправљен је положај носилаца правосудних функција, судија пре свега, и тужилаца. Мислим да је то оно што је добро, јер ми морамо за месец-два дана донети нови закон о судовима, морамо извршити реформу правосудног система. О томе тек разговарамо, тако да вам износим само свој став, пошто се у Влади још нисмо усагласили, али мислим да ће ствари ићи у том правцу. Ићи ћемо на обједињавање свих судова. Нећемо имати посебно редовне, привредне судове, него јединствен систем редовног судства. Затим ћемо обавезати судије да буду ажурирани, посебно у грађанским парницама. Постоји

ограничење да човек може највише три месеца провести у истражном затвору, а још три месеца само под посебним околностима. Зашто не бисмо ишли на ограничење и у грађанским парницама, а не као сада, али имамо парнице које трају по 17 година. Ја имам конкретне примере.

Дакле, морамо обавезати судије да раде много више, и да раде савесније и марљивије, тако што би били оцењивани по проценту преиначених, укинутих или враћених пресуда. И ту би били ригорозни услови - у одређеним околностима престајала би судијама судијска функција. Друго, имамо око 2.600 судова, судија и тужилаца укупно. Ту би требало ићи на рационализацију. Довољно би било и 2.000, али да они буду много боље организовани и да много ажурније раде, а онда им треба створити услове да су неподмитљиви. Од судије општинског суда који ће имати најмање 6.000 динара плату па надаље.

Водитељ: Имам утисак да примедбе грађана не иду у том смислу за судије, пре свега за функционере.

Др Шешел: То је оно што је позитивно.

Водитељ: Да, то је позитивно.

Др Шешел: Е сад, што се тиче функционера...

Водитељ: Народ посебно скреће пажњу, наши бар гледаоци, на онај део кад престане мандат посланику у Скупштини. Да ли он и даље ужива неке привилегије?

Корупција подстакла закон о посебним правима

Др Шешел: За посланике нема привилегија. Сад ћу вам објаснити то. Ово је кључно за судије и то је највећа сума новца која се мора обезбедити. Рекао сам - то је 2.600 људи. Ови сви остали, нема их више од 300, значи, са аспекта буџетског оп-

терећења, сума је мала.

Водитељ: Мислите на посланике, јел' тако?

Др Шешел: Па, има 250 посланика, томе додајте...

Водитељ: Али чини ми се да закон важи ретроактивно, од првог сазива.

Др Шешел: Не, не важи. Нисте онда прочитали закон. Изашао је у „Службеном гласнику“. Било је неких идеја, било је неких варијанти. Ништа то кроз Владу није прошло.

Водитељ: Да за сваки четворогодишњи мандат, посланик има...

Др Шешел: У Скупштини је усвојен закон који је Влада одобрила. У општинама је било разних идеја. Немојте рачунати радни материјал. Можете видети из самог текста иницијативе, објавићемо сада у новом броју „Велике Србије“ како је то изгледало. Сад се СПО мало вади, па каже - они су хтели само за судије, па је Влада ово додала. Није тачно. Ово је потписана иницијатива, видели сте и сами.

Водитељ: Јесте, али је изгласано у Скупштини. Гласали су и социјалисти и радикали.

Др Шешел: Гласали су сви и један је консенсус постигнут. И СПО је обећао да ће гласати за све буџетске законе. Видели сте, гласали су за буџет, гласали су за све буџетске законе. Све је прошло скоро једногласно осим гласова муслиманских странака, Коалиције Војводина, итд.

Водитељ: У условима у којима живимо такав један додатни материјални за службује...

Др Шешел: А то што је штампа писала је скресано, није остало. То смо све на Влади прочистили, избацили. Три основне функције које су остале с тим већим привилегијама су функције председника Републике, председника Скупштине и председника Владе. Оно што је њихова највећа привилегија је да доживотно имају право на лично обезбеђење, што је по мени у реду. У свим државама на свету и

председнику кад истекне мандат, води се нека пажња, морају га чувати, знате, срамота је за нацију да неко убије тог председника. Слично је то урађено у свим другим западним земљама. Није сад ту нешто посебно проблематично.

Шта је овде проблематично? Проблематично је то што у овом тренутку Скупштина доноси такав закон. Знате, кад се грчевито боримо да решимо неке економске проблеме, социјалне проблеме, кад се народ суочава са великим несташицама, није добар тренутак одабран, и то је моја лична оцена. Значи, требало га је донети већ 1990. године, или је можда то требало мало да сачека. Сад је закон донесен, шта је пред нама? Ја ту не бих драматизовао ствари, издражавам неко своје лично нерасположење, и ја сам га показао. Да сада улазим у сукоб поводом тога, да се супротставим, доводио бих у питање много значајније ствари као што су ови буџетски закони и правила би се гужва, на крају крајева ни око чега.

Сложили смо се да судијска функција мора бити истакнута. Било је председника општине који су се бунили - како сада судија општинског суда има већу плату од мене? Па наравно да треба да има. Ко је председник општине у односу на судију? Судија заиста треба да буде нешто изузетно значајно, нешто изнад свега на нивоу где делује. Мора бити човек од личног ауторитета, али мора бити неподмитљив. Да би био заиста неподмитљив, мора имати неку егзистенцијалну сигурност, а не да га неко може за сто марака, или за 1.000 марака или за 10.000 марака...

Водитељ: Да ли то важи за друге професије; нпр. за лекаре, професоре?

Др Шешел: Првенствено за судије, да бисмо ишли на уништење корупције. Ја сам већ наговестио. Рађимо на томе да средимо стање у правосудју, јер без тога нема обрачуна с криминалом. Ви знате да постоји читав низ примера из праксе, и неки адвокати су у то умешани. Убиство може са 100.000 марака да прође без казне. Ми то сад морамо у корену сасећи. Наравно, то исто треба урадити у догледно време и у здравству и у школству. Не можемо све одједном. Тамо је много више „носилаца јавних функција“ него у правосудју. Овде је реч о 2.600 људи и ићи ћемо на смањивање тог броја. У здравству и школству је много већи број и тешко је одмах да се постигне ово што желимо постићи. Друго, шта нам је циљ? Циљ нам је да најбољи правници одлазе за судије, а не да нам се дешава као до сада да нам најбољи правници беже са судијске функције.

Водитељ: А партијска припадност, да ли је битна или није?

Ванстраначка категорија

Др Шешел: Партијска припадност не сме да има никаквог значаја. Не сме, по мом личном мишљењу, мислим да ћемо и у закон уградити, видећемо какав ће бити закон, немојте ме сада држати за реч, и ми се усаглашавамо у Влади, водимо расправе и некад превагне једна или друга

Скупштина Србије: нема привилегија за посланике

варијанта. Влада народног јединства је влада свакодневних компромиса, и на то треба рачунати. Моје мишљење је да судија не сме бити члан иједне партије, ни владајуће ни опозиционе, док обавља судијску функцију. Кад оде у пензију, онда може да се учлани у коју год жели.

Сад имамо и супротну праксу од оне на коју ви указујете. Има судија који су под утицајем људи из владајућег апарата итд, али има и судија који су под утицајем страних сила, под утицајем западних сила, под утицајем опозиционих странака. То су ове судије који су чланови удружења судија, или друштва судија, како се то зове. Видели сте по њиховим наступима. И њихово понашање је неспојиво са обављањем судијске функције.

Имамо судију Врховног суда Ивошевића, да ли се тако зове, који се по жутој штампи непрекидно бави дневном политиком. Судија Врховног суда! Или имамо судију Уставног суда Слободана Вучетића, који је дежурни коментатор страначких активности, и то са аспекта политике западних сила. И то је неспојиво са обављањем судијске функције. Значи, шта желимо? Дисциплину, ред у судовима, да судови суде по закону, по Уставу, да су неподмитљиви, да су некорумпирани и да имају изражену судијску савест изнад свега.

Водитељ: Гледалац из села у околини Крушевца, Ненад Јаковљевић, пита: „Да ли је паметно и економично да посланици - председници примају 25 пута веће плате од радничке класе и то доживотно, иако за ту функцију нису изабрани доживотно? Неке радничке плате су чак и по 300 динара.“

Жута штампа надувала привилегије

Др Шешељ: Пазите, посланичке плате износе 10 просечних плата по овом закону.

Водитељ: Или 18?

Др Шешељ: Ма није 18. Прочитајте закон. Ја то нисам ни у Предлогу закона видео. То ни у једној варијанти није било - посланичка плата 18 просечних. Ни у једном предлогу то није било. Плата председника Републике је 22 просечне, и само он има право на то доживотно; он, председник Владе и председник Скупштине.

Водитељ: Судићи по овим питањима, гледаоци не реагују на плату председника Републике. Вероватно се мисли да...

Др Шешељ: То су само три функције које су овако изузете и које имају трајна примања, бенефиције. Остали немају. Осталима се тај стаж може само рачунати у просек. Треба прочитати закон. Закон је изашао у „Службеног гласнику“. Жута штампа је то надувала и додавала по својој вољи.

Водитељ: Били сте и прошле године у ово време гост у емисији „Отворени студио“. Шта је било са вашим силним обећањима у предизборној кампањи о расподели станова и вила и кућа на Дедињу, о бољој економској ситуацији у земљи и бољој материјалној ситуацији радника?

Маса пензија 15 одсто већа од масе плата

Др Шешељ: Ја нисам говорио о расподели, него о распродаји. Ми смо летос кренули са том распродајом. Неког ту застоја има. Објављен је оглас у „Политици“ крајем јула месеца, можда 24. јула, о продаји првих 18 државних вила. Новац је намењен за куповину полицијских станова. Као председник владиног Одбора за привреду и финансије, још нисам добио извештај о тој продаји, а продаја је већ требало да буде завршена. Значи, већ смо кренули са продајом тих вила. Имамо проблема са идентификовањем државне имовине, јер нам све општине нису доставиле податке о државној имовини на свом

подручју; око 40% општина још није доставило. Наша републичка дирекција за имовину Републике Србије није у стању сада да крене са неким програмом реализације и продаје онога што држави није неопходно. Чим будемо спремни да то радимо, ићи ће у социјалне фондове.

Водитељ: „Где је исплата пензија коју сте обећали у предизборној кампањи? Пензије су смењене, стандард пао. Иако пензије касне, режијски трошкови морају да се плате, па се струја искључује“, пита Стаменковић из Крушевца.

Др Шешељ: Нису смањене. Само један месец смо имали смањење пензија. То је мислим био јун месец, јер су у том месецу и плате пале. Имали смо за све месеце из првог дела ове године повећање пензија. Сада тренутно нисмо у стању, тренутно кажем, наглашавамо то, да повећавамо пензије, али их бар редовно исплаћујемо. Идемо на то да се у сваком месецу две половине пензија исплати. Морате имати у виду да је укупна маса пензија у нашој земљи 15% већа од укупне масе плате. Значи, сваки запослени ради за 1,15 пензионера. И видели сте на који начин ми проналазимо тај новац. Сад су нам ускратили инвестиције Европске уније. То је једна врста санкција поводом Косова и Метохије. Ми се довијамо како знамо и умемо и због тога уводимо и таксе на мобилни телефон, и таксе на оружје, и читав низ других. Многи су поставили питање у јавности зашто су увојене таксе на регистрацију возила. Сад смо те таксе претворили у закон и смањили смо износе код такси на возила старија од пет година.

Водитељ: Која су углавном и увожена из иностранства.

Др Шешељ: Па није само то. Има и других, има и бесних, најсавременијих типова...

Водитељ: Али мислим на онај најшири слој.

Таксе не подстичу инфлацију

Др Шешељ: Сад смо то умањили за ова старија возила. Ми смо били у дилеми - да ли да повећамо цену бензина или да уведемо ове таксе? Да смо повећали цену бензина, подстакли бисмо инфлацију, јер се повећана цена бензина одмах рефлектује на читав низ других производа. А кад повећавамо таксу, онда не подстичемо инфлацију. Због тога смо ишли на таксу. Морате признати да од априла нисмо имали поскупљење бензина. Значи, једна ствар је морала да се уради, или овако или онако - ми смо одабрали ову варијанту, мислим да нисмо погрешили.

Водитељ: Гледатеља из Крушевца се слаже са вама, вероватно, па каже: „Господине потпредседниче, да ли бисте могли да ми дате одговоре на следећа питања: докле ће у нашем судству владати јавашлук и неправда и да ли је потребно да парнице трају и 20 година? Лично мислим да је реалније да се тиме позабавите, а не да бацате акценат на таксе којих је иначе превише.“

Др Шешељ: Морамо акценат да ста-

Све што се изгласа у Скупштини медији приписују радикалима, нарочито оно што може да им наруши углед

вимо на све. Заиста некада може изгледати да се батргамо као пиле у кучинама и никако да испливамо из тога што смо затекли, из тог стања које нам је и споља наметнуто и које је код нас годинама таложено, деценијама таложено, као израз промашеног система који смо затекли 1990. године. Ја мислим да један по један проблем решавамо. Лакше решавамо проблеме из сфере јавних служби, јавних делатности, него привредне проблеме.

Боља кредитна политика

Али решавамо и приведне проблеме, и негде се осећа значајно побољшање, нпр. у фабрици „Застава“ и у металском комплексу уопште, коме смо дали 500 милиона динара повољних кредита ове године. Наручили смо послове, наручили смо пољопривредне машине и тракторе, па су неки успели да испоруче, а неки нису. Не знам како стоји ваш „14. октобар“ у Крушевцу, и он је учествовао у томе и не знам колика му је била реализација. Има фирми које су стопроцентно извршиле своје обавезе, има фирми као београдски „Змај“, који је извршио само 50%. Или „ИМП“ из Раковице. Ми ту сад сагледавамо квалитет појединих фирми. Кад већ добијемо новац који се улаже у производњу, онда треба да адекватно одговоре својим обавезама. Сада не могу да кажем како је то код „14. октобра“, али надам се да је то изнад овог просека који смо у Србији постигли по питању материјализације уложеног.

Водитељ: Гледалац из Крушевца пита: „Колика би требало да буде плата професора у средњој школи?“

Др Шешел: Па, уопште, комунистички режими су потцењивали професорско занимање. Знате да су у свим источноевропским државама, под комунистичким режимом, професори су били нека последња категорија, кад је реч о интелектуалцима.

Водитељ: А шта ви лично мислите?

Др Шешел: Ти режими су се бојали образованих људи, паметних људи и стварали су у школству принцип негативне селекције. Мало је ентузијаста који су одлазили у просветне раднике јер су желели то да раде. Велики је број који су одлазили тамо јер нису имали где друго. Мислим да морамо створити услове, проћи ће доста времена да то заиста постигнемо, да професорско занимање буде једно од најпривлачнијих занимања, као што је пре рата било занимање учитеља - једно од најпоштованијих и добро плаћених занимања. И тако је исто кад је реч о здравству. То су три категорије: судство, здравство и просвета, где држава мора да уложи много, али мора да заведе ред и дисциплину.

Водитељ: А средства информисања?

Критика без санкција

Др Шешел: Што се тиче средстава информисања, све треба да буде слободно и препуштено тржишту. Ја чак мислим да имамо и претеран број државних медија.

Шта сматрам државним медијима? Не само државни радио и државну телевизију него све оно што се из јавних прихода финансира, па чак и гласила...

Водитељ: Практично је наша кућа...

Др Шешел: Јесте, из јавних прихода се финансира државни медиј. Па чак и гласила друштвених фирми, само је прикривен облик власништва и ништа више. Све треба то да се препусти тржишту, да држава задржи једну државну телевизију, један државни радио, а остало да се приватизује и да буде потпуно слободно. Данас је код нас све потпуно слободно. Апсолутно је све слободно. Шта ми кажњавамо? Ми кажњавамо само лажи и клевете и забрањујемо да се реемитују страни шпијунски политичко-пропагандни садржаји, као што су Глас Америке, Дојчевеле, Би-Би-Си, Тас интернационал, Слободна Европа. То ми забрањујемо. Лаж и клевета нису дозвољени. Није дозвољено позивање на противуствано рушење поретка, на оружаном насиље, само то није дозвољено.

Водитељ: Чињеница је да ова наша област, да тако кажем - информисање, није баш законски уређена како треба. Ту, пре свега, мисли на права али и обавезе приватних медија који збиља ничу у свим градовима. Дешава се да има и по петнаест радио-станица, телевизијских...

Др Шешел: Нека их има, нека их има стотину ако опстану на тржишту. Не смета нам ништа. Само их обавезујемо да не измишљају, да не емитују лажи и клевете. Само их обавезујемо да не раде против државе, да не позивају на противуствано рушење поретка, на оружаном насиље итд, да не преносе оно што страни шпијунски центри користе против наше земље и ништа више. Све остало су слободни.

Водитељ: Гледатељка Зорица из Крушевца каже: „На свим досадашњим изборима моја породица је вама давала глас. Од када сте у Влади, у вашем деловању је

приметна промена. Да ли очекујете да ће ваши досадашњи гласачи и на следећим изборима вама дати глас?“

Опозиција нема одговорност власти

Др Шешел: Мислим да ће огроман број дати и да ћемо стећи много нових гласача, али то ћемо видети на следећим изборима. Шта се променило? Кад је човек у опозицији, онда има само једну обавезу пред собом - да напада власт, и ништа више. И власт је увек лако нападати. Кад смо били у опозицији, имали смо безброј аргумената, али сад смо се први пут нашла на власти и суочили са проблемима и одговорношћу. Одговорни смо за сваки потез. Знамо да нас народ критикује, да нас многи људи нападају. Неко нас и псује, и све је то природно. Народ увек треба да се љути на власт, да критикује власт, да напада власт.

Водитељ: Кад би сада или на пролеће били избори, какве би биле шансе странака које су сада на власти?

Др Шешел: Ја сам оптимиста. Мислим да би Српска радикална странка привентствено, али и све странке Владе народног јединства, имала више него на прошлим изборима. Јер и народ је свестан тешкоћа у којима се налазимо, свестан је страних притисака и њихових циљева и да смо неке битне помаке направили, да полако сређујемо ствари у држави, да полако уводимо неки ред и дисциплину.

Све што ми, политичари, радимо, срачунато је на то да постигнемо боље резултате на следећим изборима. Ми непрекидно мислимо на те следеће изборе. Сваки потез, и ова вечерашња емисија, размисљао сам док сам путовао овамо како ће се то рефлектовати на расположење народа, какав ће учинак имати и какве ће резултате наша странка постићи на следећим изборима. То је природан начин

Др Шешел у разговору са новинарима: смисао Закона о информисању је да се искључе издаја, лажи и клевете из јавног живота Србије

развишања који карактерише све политичаре. И то је један испит који не можемо прескочити. Ту је народ онда да суди. Е сад, политичар који је на власти, има много већу одговорност од политичара који је у опозицији. Ја сам одговоран за све што ради ова влада - негде више, негде мање, али сви носимо, сви чланови Владе, одговорност и за укупно стање у друштво, у економији, у социјалној сфери, у друштвеним службама и у држави.

Водитељ: То би било у сразмери с овим повећањем припадности?

Др Шешел: Ако се сећате, у предизборној кампањи, прошле године, неколико пута сам поновио да се највише бојим претераних очекивања. И непрекидно сам то напомињао, ако се сећате. Прошле године су многи обећавали...

Водитељ: Од стране кога? Од стране нас грађана?

Радикали не дају нереална обећања

Др Шешел: Да, од стране грађана. Многи су обећавали у кампањи потпуно бесплатно школство? Ја сам једини говорио да то није могуће. Многи су обећавали потпуно бесплатно здравство. Једини сам говорио да то није могуће, јел' истина? Да ли се сећате тога?

Водитељ: Јесте, говорили сте.

Др Шешел: А што се тиче оних посебних примања, што сте поставили потпитање...

Водитељ: Да, кажем да су политичари они који треба да носе већу одговорност, па у том смислу...

Др Шешел: Ја лично мислим да председник Републике, без обзира ко је на тој функцији, и председник Владе, и председник Скупштине, по истеку мандата, морају да уживају такву заштиту. Мора да их чува полиција. Мора неко да брине о њиховој безбедности.

Водитељ: Како је то у другим државама?

Др Шешел: Исто тако. У Америци чак председника, без обзира, можда му је пре 20 година истекао мандат, непрекидно ословљавају са „председниче“. Он има ту титулу и оно што га прати. Не можемо председнику Републике по истеку мандата препустити да се сам сналази. Не може он сам себи обезбедити заштиту. Неки манијак ће можда хтети да убије бившег председника.

Водитељ: Један гледалац на с пажљиво прати, на чему се ја захваљујем. Послали сте, поштовани гледаоци, доста питања и још увек стижу. Пошто нас прати пажљиво, он овако каже: „Кад ће бити укинут спољни зид санкција?“ Наш гледалац подсећа да господин Шешел није одговорио на то питање вечерас. А друго питање које поставља исти гледалац: „Спомињете Аврмовића, да ли се сећате да је тада марка била динар за марку, а вечерас у Крушевцу 8,8 динара?“

Др Шешел: Није ваљда толико? 8,8!?

Водитељ: Да, тако гледалац каже.

Др Шешел: Можда је Крушевац вечерас рекордер у Србији. Ја мислим да је ипак нешто нижи тај курс.

Водитељ: Како бисте коментарисали овај скок марке на црном девизном тржишту?

Др Шешел: Хајдемо прво једно по једно. Прво, што се тиче спољног зида санкција, неће га Американци укинути док нам не отму Косово и Метохију, Рашку област и Војводину, или док им ми довољно убедљиво не докажемо да нам то никад не могу отети. То остаје. Можемо на глави да дубимо...

Водитељ: Променом председника или...

Др Шешел: Нема то никакве везе с председником. Њима Милошевић сад смета...

Водитељ: Не нашим председником него председником...

Подршка Запада разбјачима Србије

Др Шешел: То је тајна политика, стратешки интерес Америке. Можда, ко зна шта се може десити. Ево нешто се мења у немачкој политици. Ми смо видели да и републиканска и демократска администрација у Америци имају исти став према нашој земљи - непријатељски. А то значи да је то неки дугорочни геостратешки интерес Америке, који је формиран у тој влади у сенци и у неком масонском кругу, ко зна где, и да га амерички председници само спроводе. И није ствар уопште да ли је Милошевић на тој функцији или је неки други човек. Питање је само да ли он пристаје да да Косово или не пристаје. Јер, Американци сад отворено кажу - Милошевић сад не да Косово, хајде да га срушимо, доћи ће неки други, тај ће нам дати Косово. Да ли ће тај други бити Милан Панић, Вукобрат, Ђинђић, пе-

ти, десети, није уопште битно. Американци ће се одредити на онога који им обећа унапред да ће предати Косово, Рашку област, Црну Гору, Војводину, ко ће прихватити све њихове услове. То је суштина америчке политике. Кад је у нашој земљи владала еуфорија услед појављивања Драгослава Аврамовића, гувернера Народне банке, чудотворца, спасиоца, генија, како су га све називали; само је Српска радикална странка била против њега од првог дана, да ли се сећате тога? И гласали смо једини против избора. И опозиционе и режимске странке, све су биле уз њега. Ми смо схватили да је у питању једна обмана. Нема у економији чуда. У економији је све одавно проучено и све јасно до краја, ко је читао књиге. Наши политичари не читају књиге. И почетници у економији, и студенти првих година Економског факултета, знају како се зауставља инфлација - престанком штампања новца без покрића, и ништа више. И лако је било зауставити инфлацију. Али да ли је било економског препорода? Колико је трајао курс динар - марка? Колико времена, да ли се сећате?

Водитељ: Па непуну годину, можда.

Др Шешел: Ма није толико. Како толико? Трајао је до јуна месеца. У јуну месецу ишли су са оним првим кредитима... Милијарда динара је штампана и дати су кредити. Тада је пао динар. Онда жетва, онда ова Аврамовићева обмана да ће златницима плаћати пшеницу...

Водитељ: Како коментаристете овај најновији скок? Да ли ће се до Нове године наставити тај...

Др Шешел: А ми смо онда имали, дакле, те постепене падове динара; тако да је већ у септембру 1995. године курс био 2,8, почетком 1996. је био 3,3, па се то држало неко дуже време...

Водитељ: Пред сваку нову годину имамо...

Др Шешел: Кад се удвостручио скоро курс... Није пред сваку Нову годину,

Време избора: радикали не дају маркетиншка обећања

Савезна влада је прогласила девалвацију кад је формирана Влада народног јединства, крајем марта месеца ове године. Тада је установљен нови курс.

Водитељ: Да ли ће бити девалвације до краја ове године?

Шпекулације надувале курс

Др Шешел: Не, и данас смо добили гаранције од Савезне владе, и ми смо сви категорични у Републичкој влади - нема девалвације.

Водитељ: Да ли се динари штампају?

Др Шешел: Ми хоћемо да оборимо овај курс. И данас сам имао разговоре и са Мирком Марјановићем, председником Владе, и са Бориславом Милачићем, министром финансија - не штампају се динари. Чули сте изјаву и гувернера Народне банке, Влатковића - не штампају се динари. Реч је о шпекулативним радњама. Још их нисмо потпуно идентификовали.

Водитељ: Ко износи динаре на улицу?

Др Шешел: Има неких индиција да се шпекулативне радње изводе преко Црне Горе, не могу вам то гарантовати, још их нисмо идентификовали. Претходни овај пад био је везан са шпекулативним радњама из Републике Српске, понашањем Додикове владе и одлуком те владе да се установи курс 7,5 динара за једну конвертибилну БиХ марку. То је био један удар, јер је једна милијарда динара похрлила у Србију. Имали смо један психолошки удар у времену претњи бомбардовањем. Убеђен сам да ове шпекулативне радње неће моћи дуго да форсирају овакав курс марке и мислим да ће то почети да пада.

Водитељ: Незваничне прогнозе кажу да ће марка бити до краја године 10 динара.

Др Шешел: То нам лансирају још од јуна месеца, и то група Г-17, ова група економиста коју такође подстиче и финансира Запад. Очекујем да ће већ од понедељ-

ка марка почети да пада и да ће курс бити око 8 динара, негде испод осам динара за једну марку. Ево видећемо следеће недеље да ли сам у праву. Мислим да ће овај психолошки ефекат да падне и да ће пасти и ефекат ових шпекулативних радњи. Мислим да су у питању чисте шпекулације и ништа више.

Водитељ: Бранко Вељковић: „Изневели сте очекивања својих бирача јер од кад сте ушли у Владу, уведени су високи намети.“

Намет само на луксуз

Др Шешел: Да видимо који су то намети. Већ сам о некима говорио. Ми немамо покушење струје, осим једног од 9,5%. Кад је увођена зимска тарифа, која је по закону требало да буде 50% већа од летње тарифе, Влада је донела одлуку да то не буде 50%, него само 20%. Затим, одржали смо цене основних животних намирница под контролом. Заиста смо их одржали под контролом.

Водитељ: Пре свага хлеба, и уља, и брашна, и шећера.

Др Шешел: И онда смо морали негде да попуњавамо социјалне фондове. Ишли смо тамо где још има новца. То што смо завели таксу на мобилни телефон, ја се поносим. Док нисам постао потпредседник Владе, нисам носио мобилни телефон.

Водитељ: Да ли ће бити таксе и на телитеске антене?

Др Шешел: Не знам, мада то није лоша идеја. Имате добре идеје.

Водитељ: Шпекулише се и са тим.

Др Шешел: У принципу, паметна држава узима новац од онога ко има, а даје ономе ко нема.

Водитељ: Ви сте током разговора и поменули ту бројку. Да ли се зна тачан број посланика који ће уживати доживотне повластице?

Др Шешел: Ниједан посланик не ужива доживотне повластице.

Водитељ: То, мислим да разјаснимо, тај детаљ. Дакле, кад престане мандат, посланик Републичке скупштине има...

Др Шешел: Право на плату шест месеци по престанку мандата; има право да прима посланичку плату.

Водитељ: И ништа више?

Др Шешел: И ништа више.

Водитељ: Да ли ће порез на неожењене и на неударе повећати наталитет и појасните разлоге? Али, ово је интересантно питање.

Нема пореза на нежење

Др Шешел: Нема тог, то је измишљотина коју лансира жута штампа и неки центар за специјалан психолошки рат. Гарантујем вам док је ове владе, неће бити пореза на неударе и на неожењене. То је глупост.

Водитељ: Али интересантно је питање наталитета.

Др Шешел: Јесте, али не може се питање наталитета решавати порезима. То је крајње глуп начин.

Водитељ: Буду ли редовнији дечји додаци, то је већ неки разлог да...

Др Шешел: То је начин да се помогне.

Водитељ: Тома Живковић, власник „Липасила“ у Појатама, вероватно сте се средили и лично поздравља госта у студију и позива га да после разговора у студију буде гост нашег новоотвореног ресторана на наплатној рампи у Појатама. Ако идете у том правцу...

Др Шешел: Захваљујем на позиву, али ја одмах после емисије крећем за Београд.

Водитељ: Пита наш гледалац Нинослав Петронијевић: „Да ли сте вечерас у функцији потпредседника Владе или председника Српске радикалне странке?“

Др Шешел: И једно и друго.

Водитељ: Ми смо госта представили, према томе...

Др Шешел: Где год се појавим, ја сам и једно и друго, док ми трају те функције. Само некада када је нешто осетљивије, нагласим да је моје лично мишљење, да не говорим у име Владе или у име странке. Када је дефинисан став Владе или странке, онда кажем да је то наш став.

Водитељ: Гледалац из Крупевца пита: „Како то да више немате примедби на званичну власт, нема чупања микрофона, нема више ниједног Радомана Божовића, а криминал никад већи у привреди и државним органима?“

Др Шешел: Мислим да смо ове године показали да смо заострили борбу против криминала. Друго, ја нисам више у опозицији па да поливам Радомана Божовића, нисам чупао микрофон, него онај прекидач који је омогућавао Радоману Божовићу да искључује струју посланицима док су говорили. Знате, то је мала разлика, али битна. Али имам још доста замерки, ја још нисам задовољан стањем на државној телевизији, на пример.

Водитељ: Говори се о некој промени.

Док су српски радикали у Влади, под овим кровом водиће се рачуна о стандарду свих, нарочито оних најугроженијих

Радикалска власт најкоректнија

Др Шешел: Имам и примедби према нашим коалиционим партнерима, на пример у Крушевцу. У Крушевцу Српска радикална странка још нема своје страначке просторије. Једина смо парламентарна странка која у Крушевцу нема просторије.

Водитељ: Да, има ту посланика, то је господин Милић Димитријевић.

Др Шешел: Не само што има посланика из Крушевца, има и из Трстеника, из целе Србије имамо 82 посланика.

Водитељ: Каква је ситуација у Трстенику.

Др Шешел: У Трстенику је другачија ситуација. Тамо од формирања странке имамо страначке просторије, и у свим околним местима, само у Крушевцу немамо. Ево, наши коалициони партнери се крајње некоректно понашају према Српској радикалној странци у Крушевцу.

Водитељ: Председник наше општине је уједно и посланик. Ви се вероватно сретате у Скупштини.

Др Шешел: Понекад се и сретнемо, мада се нешто посебно и не познајемо, али видите како се у Крушевцу понашају према нама. То није коректно, а тамо где смо ми на власти, на пример у Земуну, ми смо веома кокретни према свим другим странкама. Све парламентарне странке имају своје просторије које плаћају само 10% закупнине.

Водитељ: Нама остаје да вам верујемо на реч.

Др Шешел: Проверите.

Водитељ: Гледалац пита: „Да ли под удар Закона о информисању долази истина и неистина? Господин Шешел је и раније изјављивао да ће марка бити испод шест, а сада да ће бити испод осам динара.“

Др Шешел: А кад сам то изјављивао да ће марка бити испод шест?

Водитељ: Вероватно је гледалац то негде или прочитао или измислио.

Др Шешел: Измислио. Па нисам могао да кажем да ће бити испод шест кад је установљен званични курс шест динара за једну марку, крајем марта месеца, је ли тако? Значи, ја сам говорио и неколико пута сам јавно реаговао кад је дошло до тих психолошких удара и био сам у праву. Можда се сећате неколико примера из септембра месеца и раније, кад је дошло до смиривања и пада. Ја се надам и овога пута да ћемо то постићи, ево предузимамо све потребне мере па ћемо видети већ следеће недеље.

Водитељ: Марко Игњатовић из Лазарце: „Зашто упорно тврдите да су цене стабилне, када стално расту?“

Пад производње диже цене роба

Др Шешел: Говорио сам о ценама основних прехранбених производа, а не о свим ценама. А цене расту зато што је смањена производња.

Водитељ: И већ смо говорили да доста пара одлази на Косово из оправданих разлога.

Др Шешел: Није то разлог што расту цене. То је разлог што држава не удовољава ефикасније својим обавезама. Да паре не одлазе тамо, ми бисмо брже исплаћивали пензије, деције додатке и плате просвети, здравству итд. То је негативни ефекат наших улагања у активности на Косову и Метохији. А што се тиче раста цена, реч је општој привредној ситуацији, о мањој производњи него што је неопходно. Дакле, морамо да подстакнемо производњу. Ми смо ту производњу ове године подстицали у пољопривреди. У аграрном буџету смо имали милијарду динара, и то смо уложили у пољопривреду: 362 милиона динара ћемо и следеће године исплатити сељацима као премије за млеко; испоручиоцима млека 362 милиона динара из буџета Србије. Уложили смо 500 милиона динара у металски комплекс. Сад се трудимо да нешто постигнемо у сфери текстилне и кожне индустрије, па ћемо видети како ће те ствари да иду.

Водитељ: Гледатеља из Срња: „С обзиром на све усвојене законе, да ли ће се усвојити закон којим ће се заштитити незапослени који на бироу чекају дуже од 10 година?“

Др Шешел: Ми већ имамо тај фонд за запошљавање и обавезу уплаћивања извесног процента из плате сваког запосленог у нашој земљи, али тешко је, ми не можемо постављати питање колико је ко на бироу. Ако спроводимо приватизацију, онда ће сваки власник одлучивати кога ће запослити, и за њега ће неки општи утисак бити пресудан, или неки конкретан интерес. Ретко ће се који руководиоци тиме колико је ко на бироу...

Водитељ: Да, то већ имамо, чини ми се.

Др Шешел: Јесте, тешко је ономе ко при заводу чека посао.

Водитељ: Јесте. Драган Петровић из Крушевца, вероватно има студенте у Београду, па пита: „Шта се збива на Електротехничком и Филолошком факултету у Београду?“

Неспретност декана не обезвређује Закон

Др Шешел: Па не збива се ништа посебно, осим што неки мешетари опет покушавају да одвоје студенте од учења и да их злоупотребе у политичке сврхе. Ми смо Законом о универзитету почели ефикасно да заводимо ред на универзитетима у Србији, доста успешно. На неколико факултета наилазимо и на трапавост појединих декана, показују мало неспретности, па су се тензије подигле више него што би смело и више него што је потребно, али и неки од студената који у томе учествују нити су читали Закон о универзитету нити разумели о чему се ради, али као да се због нечег буне. И ја мислим да треба мало више да се посветимо раду са студентима. Требало би да неко од владиних политичара оде и на те факултете, и да разговара са студентима, да се ствари разјасне, да се јасно раздвоје они који су дошли на универзитет да студирају од оних који су ту да мешатере,

да стварају проблеме и изазивају неке политичке ефекте.

Водитељ: Ево, од једног гледаоца имамо и иницијативу или идеју; Дејан Милосављевић пита: „Да ли је могуће да се заостали деценијски додаци исплате преко договања за утрошак електричне енергије или путем бонова?“

Др Шешел: Осам месеци о томе разговрамо, размишљамо, и гледаћемо прву приватизацију успешно да проведемо, кад је реч о ових 75 фирми, о чијој приватизацији директно брине Влада, али како морамо радити? Лако је исплатити бонове, али морамо дати покриће електропривреди за те бонове. Идеја коју ја непрекидно заступајем у Влади, да прве паре буду једна велика новчана ињекција електропривреди, а да у вредности тог новца издамо бонове којима ћемо исплатити заостале деценијске додатке. Тако онда не бисмо изазвали инфлаторни удар.

Водитељ: Остало нам је још пар минута до краја емисије. Молим вас да мало краће одговорате, да пробамо да одговоримо свим гледаоцима. Један се гледалац интересовао да ли ће бити кредита за малу привреду, за привредни сектор.

Кредити приватницима најрентабилнији

Др Шешел: Кредита би морало да буде. Пре свега за приватни сектор, ту се нешто спорије мења свест људи, и у банкарском свету, и у друштву уопште. Лично сам присталица да се кредити тамо највише пласирају, јер је тамо најлакше наплатити. Да знате, кад дате кредит друштвеној или државној фирми, она га не врати. Прошле године је огроман број фирми добио кредите из Фонда за развој од новца који је стечен продајом 49% телефонске компаније. Ни до данас нису вратили те кредите иако су рокови били кратки и камате веома повљне. Када је приватник у питању, њему је најсигурније дати кредит. Потпише се хипотекарни уговор, и он свом својом имовином гарантује да ће кредит вратити, и ако не врати у одређеном року, узмемо његову имовину и готово. То је најједноставнији начин, а привредни је најпродуктивнији. Међутим, ми морамо извршити реформе око комплетног балканског сектора. На томе се сада ради, сутра већ имамо састанак, други састанак те врсте стручног, консултативног тела у коме ја учествујем и већ је готов пројекат.

Водитељ: „Како ће се исплаћивати земљорадничке пензије које касне годину дана?“ - пита гледалац из једног села.

Др Шешел: На исти начин као и остале пеније, само ту морамо да створимо, да акумулишемо, више новца.

Водитељ: „Да ли је могуће да је продужен војни рок?“

Др Шешел: Не, није истина.
Водитељ: „Господине Шешелу, у предизборној кампањи обећали сте да ћете се заложити да се штедише ИНОС банке и других приватних банака обештеће, шта је са тим?“

Др Шешељ: Донели смо у Савезној скупштини Закон о враћању старе девизне штетње. Закон има неке позитивне, неке негативне ствари. Законом су јасно обухваћене банке које долазе у обзир. То су банке које су имале дозволу Народне банка Југославије за банкарско пословање и за девизну штетњу. Ту је још и Дафмент банка и још неке банке. Да ли је и ИНОС банка, не могу сад напамет да кажем. Ако није ушла, онда је то зато што није имала дозволу за такву врсту пословања.

Водитељ: „До ког коефицијента је дозвољена плата директорима? - пита гледалац.“

Др Шешељ: Па то све зависи, то је аутономна ствар сваког...

Водитељ: Предузећа?

Др Шешељ: Привредног предузећа, да.

Водитељ: „Како можете сада овако да говорите, када сте иритирали народ са вашим примањима, као и са примањима свих посланика у парламенту?“

Др Шешељ: Не знам како сам иритирао народ са својим примањима. Ево, моја садашња плата, примам само плату као савезни посланик, је око пет и по хиљада динара. И то никада није била тајна. Када год ме је неко питао, ја сам искрено и отворено одговарао о томе.

Водитељ: Један гледалац тражи да објасните изјаву о прикључењу Савезу Русије и Белорусије. О томе смо већ....

Влада јединства национални интерес

Др Шешељ: О тој иницијативи говорила је Српска радикална странка, ми желимо потпун савез. У првој фази је постигнуто то да је наша држава стални посматрач заједничке Скупштине Савеза Русије и Белорусије.

Водитељ: Гледалац из Крушевца: „Хоће ли бити прилике за легализацију возила из Црне Горе и Републике Српске која нису ушла у други круг?“

Др Шешељ: Са Црном Гором смо завршили. Шта ће бити са Републиком Српском, са возилима из Републике Српске и Српске Крајине, о томе размишљамо, још нисмо постигли дефинитиван договор.

Водитељ: „Да ли ће бити републичких избора, и да ли то одговара Српској радикалној странци?“

Др Шешељ: Да, ми бисмо желели изборе на свим нивоима, али прво ће се одржати локални избори, укључујући и покрајинске на Косову и Метохији, а онда савезни и републички.

Водитељ: „Да ли је Влада националног јединства својим најновјим законима, одговорна за раст марке на црном девизном тржишту?“

Др Шешељ: Не, ови закони на то нису утицали. Овим законом нисмо увели ништа ново, осим таксе на телефон и таксе на оружје, а то никако није могло утицати на девизни курс.

Водитељ: „Прошле године на предизборној кампањи у Трстенику, господин

Шешељ је за премијера Марјановића и за Југословенску левицу изрекао неке ружне ствари. Како се сада осећате у њиховом друштву?“

Др Шешељ: Врло се пријатно осећам. Нема ништа природније од тога да опозиција напада режим и да режим напада опозицију. Уосталом, ми смо били у толико жестоком сукобу са Социјалистичком партијом и Југословенском левицом, и не само да су различите речи биле употребљаване него сам ја и два пута у затвору био. Да ли је тако? Ако сам ја могао да пређем преко тог затвора, а прешао сам, не зато што волим левицарске партије и њихове функционере, него зато што је то било у једном тренутку у народном интерсу и што је народ тако пресудио на изборима. Ми смо онда закључили да све оно што је ствар прошлости, треба да остане историчарима. Нови лист смо окренули 24. марта. Ако ћемо ми сада испитивати шта је ко коме нажао учинио, и шта је ко урадио док је тај сукоб трајао, онда ће ова влада бити потпуно неефикасна.

Водитељ: Питања која управо листам, углавном се односе на законе донете у Скупштини, такође на примање пензија, дечијих додатака. Сматрам да смо о томе доста говорили у овој емисији. У току емисије јављао су председник Скупштине општине Крушевац, господин Миле Михајловић; објаснио је да је Скупштина општине Крушевац донела одлуку о додели просторија Српској радикалној странци у улици Хајдук Вељко у Крушев-

цу још у јуну ове године, али се председник Српске радикалне странке у Крушевцу није појавио.

Др Шешељ: Ако се није појавио, значи да није обавештен. То је много лепа вест да је још у јуну Скупштина општине донела одлуку о донели страначких просторија, али нешто је ту у општинским службама вероватно зарибало. Обавештење ми није ни уручено, али ако је то заиста тачно, и ако су то условне просторије; што значи да су просторије са зидовима, прозорима и вратима, са мокрим чвором, и електричним осветљењем, телефонским прикључцима; ја сам захвалио председнику општине на тој информацији. Сутра ће наш председник скупштинског одбора отићи у општину да преузме кључеве од просторије.

Водитељ: Поштовани гледаоци, овим бисмо емисију привели крају. Надам се да смо у разговору дотакли сва она питања која сте ви упућивали. Захваљујемо председнику Владе Србије и председнику Српске радикалне странке што нам је био гост. Позивамо вас да и убудуће повремено гостујете у емисији, да евентуално неке наводе, које смо сада овде изговорили, проверимо у времену које долази.

Др Шешељ: Када ме позовете, ја ћу доћи.

Водитељ: Хвала најлепше на разговору.

Др Шешељ: Хвала.

Водитељ: Пријатно.

Др Шешељ је у Владу народног јединства ушао због народног интереса, опраштајући онима који су га затварали

6. НОВЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: МИНИСТАР ЗА САОБРАЋАЈ И ВЕЗЕ
И ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ДРАГАН ТОДОРОВИЋ, У ЕМИСИЈИ „ВЕЗЕ“ ТЕЛЕВИЗИЈЕ „ГАЛАКСИЈА“, ЧАЧАК

НОВИ ЗАКОНИ ЛЕК ЗА ЗЛОУПОТРЕБЕ

Новим изменама и допунама Закона о путевима промењена улога Дирекције за изградњу и реконструкцију
Боља контрола финансијских токова услов већег улагања у путну мрежу Србије
Инвестициони пројекти Министарства убудуће ће се реализовати по приоритетној листи
Непопуларне таксе део новог социјалног програма

Драган Тодоровић: Закон о информисању требало је донети још у време избијања рата, тада би и јединство Срба било извесније

Водитељ: Добро вече, ово је емисија „Везе“, у којој је вечерашњи гост господин Драган Тодоровић, министар за саобраћај и везе у Влади Републике Србије. Господине министре, добро вече, добро дошли у наш студио.

Тодоровић: Добро вече, боље вас нашао.

Водитељ: Ово није први пут, ви сте већ у јулу месецу боравили у нашем студију, били сте гост у овом истом студију. Нова републичка влада формирана је пре нешто више од седам месеци. У међувремену, од њеног формирања до данас, усвојен је низ закона. Неки од тих закона усвојени су по хитном поступку. Како се иначе оцењује рад Владе и, уопште, на какав пријем, на какав одјек, наилазе ти новоусвојени закони? Мислим пре свега на Закон о информисању. Истина, то није из вашег сектора, али није на одмет да ви као министар то прокоментаришете.

Законима против специјалног рата

Тодоровић: Тешко да би требало да ја дајем оцену о раду Владе, из простог разлога што сам ја министар те владе. Мислим да Влада ради на најбољи начин у условима који стоје на располагању. Мислим да то најбоље оцењују наши грађани. Знам да има великог незадовољства, знам да је тешко живети у овим временима, али мислим да народ ипак позитивно оцењује улогу Владе, и најбоље ће ту своју оцену рећи на следећим изборима, како су радиле политичке странке које се данас налазе у Влади националног јединства, и показаће то бројем својих гласова. Што се тиче досадашњих закона, који су прошли кроз Скупштину Републике Србије, мислим да је јавност највише заинтересована, односно да се највише забуркала по питању Закона о информиса-

њу. Мислим да је то одличан закон. Жао ми је што тај закон није дошао много раније, што тај закон није дошао 1992. године. Мислим да би доношењем оваквог закона о информисању 1992. године многе ствари решили, многе ствари предупредили и омогућили овом народу нешто повољнију позицију и мало бољи живот. О чему се заправо ради? Ради се управо о закону који покушава да спречи специјални рат против наше државе. Молим вас, то уопште није ништа ново. Мислим да су још 1947. године почеле процене да ће се будући ратови водити на неколико поља, да ће једно од главних поља управо бити рат на психолошкој основи, односно да се производе жељене реакције код одређене групе или одређеног народа. Значи да дођете у могућност да изазивате панику, страх, неспокојство, незнање, једноставно што би наш народ рекао - слућеност. Знате, у психологији, то ће вам рећи сви студенти који се баве мало тим проблемом и полагају испит, да је ту могуће произвести одређене реакције мање-више скоро код сваке особе. Да је то доказ, најбоље вам говоре предузећа која се баве формирањем јавног мњења, тзв. паблик рилејшн фирме, које управо ако желе да протежирају неки производ или нешто, гледају да произведу жељу код одређеног дела неке популације. Управо је рат на овим просторима почео специјалним ратом преко медија. Ми смо били отворено ловиште за нови светски поредак тако што смо им омогућили да несметано, без икаквог ограничења, пласирају све оно што су хтели, како би управо произвели оне осећаје које очекују од овог народа. Првенствено да произведу страх, да произведу незнање, да их следе. То могу да вам документујем из дана у дан. Ево, прекјуче је у „Гласу“ изашао чланак, који говори да је већ донето готово решење за Косово и Метохију, односно да је председник Југославије, Слободан Милошевић, прихватио решења која му је понудио амерички амбасадор Хил, посредник у преговорима између Срба и Шиптара. Сутрадан потпуно нешто друго, говори да је то једна од шест верзија које су понуђене, али се нису усагласиле, да се управо спрема седма итд. Али, када нормалан човек узме да чита оно, па погледа који су услови, не може једноставно да се обузда, а да то у њему не произведе гнев, да не произведе неку врсту незнања, зар на то да се пристане итд. Управо они и желе да произведу таква осећања. Данас прочитате такву вест, сутрадан прочитате неку другу. Нон-стоп нас бомбардују на све могуће начине, преко којих допиру до наше свести, како би нам показали и приказали себе и своју нацију као супериорну, њихов систем као идеалан и да су Богом дани, односно да треба да сачекамо моменат када ће они доћи и кренути да нам уређују живот у нашој сопственој држави. Због тога мислим да је овај закон донет касно. Али каже наш народ - боље икад него никад, па мислим да ћемо тек кроз одређено време имати могућности да проценимо све његове позитивне утицаје. Овај закон је у највећој мери произ-

вео гнев и незадовољство код оних који управо служе тим интересима. Знате, ја разумем једног Американца, разумем Немца, разумем и Енглеца, он може да буде према нама индиферентан, да буде незаинтересован, може и да нас не воли, али не разумем наше људе који су потекли са ових простора. Који је то разлог и који је то мотив у њему да он делује против сопственог народа? Знате, ово време ће проћи и неко ће ово време оцењивати. Све може да се опрости, али једна ствар не може, а то је издаја сопственог народа.

Вестендорпова кап „демократије“

Мислим да ће врло брзо доћи до могућности да се свачија улога у овом времену процени на најбољи могући начин и да ће наћи свако своје место. Редимо, ја бих вам упоредио не тако давну ситуацију у Републици Српској са оном ситуацијом у Републици Србији и са вапајима које је Запад уперео према нашој држави и да се омогући нека њихова такозвана слобода штампе. У предизборној кампањи у Републици Српској, Карлос Вестендорп је поставио комесара у свакој радио и телевизијској кући на територији Републике Српске. Могли су да емитују само онај програм који је одобравао комесар, који је био постављен формално испред Владе Републике Српске, а у ствари га је поставио Карлос Вестендорп. По завршетку избора, мали број људи је знао да је било забрањено радио и телевизијским кућама да изнесе процену резултата протеклих избора. Избори су завршени у недељу у 16 часова, а нисте могли да изађете ни на једну телевизију и да дате процену како су избори протекли. Замислите, нигде у Западној Европи, ни у једној држави, не прође један једини минут када се затворе бирачка места, а да тог момента преко свих важнијих ТВ кућа, од-

носно емисија, не изађу еминентни политички коментатори који не износе процену протеклих избора, а у Републици Српској се то забрањује. И то се забрањује од оних који се овде нама представљају као појам демократије, као појам правде и свега онога у шта нас убеђују. А овде траже од нас да преносимо оно што производе у њиховом лабораторијама за специјални рат, нама емитују и то нам продају као слободу штампе. Ето, то је укратко, колико сам могао само из свог угла да изнесем, везано за Закон о информисању, због чега мислим да је он дошао касно, да је требало да дође много раније. Али мислим да ће и сада произвести онај повољни учинак који смо желели.

Водитељ: Само ћу још једну ствар да вас питам, везано за тај исти закон. Било се врло доследно у примени закона; одмах након доношења закона власници и оснивачи листа „Европљанин“ и „ДТ“ преса кажњени су врло драстичним казнама. То је практично била максимална казна. Да ли ће то бити и даље пракса?

Законске казне примерене штети

Тодоровић: Не знам да ли је била максимална казна, суд је о томе одлучивао. Чињеница је да су обе стране имале могућности да у редовном судском поступку, који је прописан за такво дело, изнесу све своје доказе пред судију и да је суд тако проценио. Не бих проценивао ни да ли је велика, ни да ли је мала казна. Мислим да је примерена оном делу које је учињено. Мислим да је то било тачно планирано да се уради, да то није ни најмање случајно, да је „Европљанин“ био пробни балон да се види како ће држава реаговати и да ли ће бити доследна. Видели су да немамо ни најмањег разлога да попустимо пред нашим непријатељима, него управо имамо разлога да примени-

Драган Тодоровић је и шеф изборног штаба: конференција за штампу у бившем седишту Српске радикалне странке

мо закон и убеђени смо да суд неће морати да интервенише у таквој мери као што је у неким ранијим периодима то требало да се деси.

Водитељ: Ето толико о том закону. Оно што је у припреми односи се на Закон о изменама и допунама Закона о путевима. О том закону расправљаће посланици у Републичкој скупштини већ у уторак на следећем заседању. Шта доноси овај закон?

Нови ветрови на нашим путевима

Тодоровић: Морам да вам кажем да је то први закон који је Влада одобрила и мислим да је добар закон. Закон о изменама и допунама Закона о путевима односи се на Дирекцију за изградњу и реконструкцију. Досадашњи статус Дирекције за изградњу био је доста чудан. Уједно је Дирекција за путеве била и државна управа и предузеће, тако да због тог статуса неке ствари нису могле да се раде на одговарајући начин. Чак је и директор Дирекције за путеве био уједно и помоћник министра за саобраћај и везе. Рецимо, републички инспектор за путеве није могао да донесе одлуку коју треба да испоштује по рангу виши орган од њега, односно помоћник министра за саобраћај и везе. То је један од разлога. Други разлог је што је област путева једно од највећих богаства са којима располаже Република Србија. Мислим да сам то и у гостовању у јуну, јулу месецу, када сам био овде, рекао, да се отприлике проценује да је све што ми имамо везано за путеве вредно око 13 милијарди, и да је то нешто што је највредније у Републици Србији. Такође, да би требало имати бољу контролу, која ће омогућити да Влада, односно држава, боље управља са тим са чиме располаже и да треба да има бољу контролу. Мислимо да смо оваквом концепцијом управо то остварили. Сада ће Дирекција за путеве бити посебна републичка организација, од посебног интереса, као што је Хидрометеоролошки завод. То је посебна републичка организација, то није јавно предузеће. Она ће имати тачно по закону свој делокруг посла, односно шта треба да ради. Али има једна ствар, коју ће држава ту сада имати на најнепосреднији начин, а то је увид, односно контрола како се троше средства, која су за наше прилике изузетно велика, која се убирају на прописан, законит начин, како и где се троше. То ће се остваривати преко Савета дирекције који ће бирати Владу. Тај савет ће чинити председник, заменик и пет чланова које ће бирати директно Влада. Савет ће, између осталог, сваких шест месеци подносити извештај Влади преко ресорног министарства саобраћаја и веза. Тиме ће и ресорно министарство саобраћаја и веза имати много више и утицаја и увида у посао којим се бави Дирекција за путеве. Има нешто што мислимо да ћемо у великој мери успети да урадимо, а то је да одлив новца, за који мислимо да не би требало да иде

на такав начин, поготово везано за наплату путарине, да ћемо успети дорадом тог закона, трудимо се да све, што будемо радили, радимо изменама и допунама закона, а не уредбама, значи, да спречимо или да онемогућимо у највећој мери одлив новца који се убира приликом наплате путарине и да аутопут по том питању учинимо много ефикаснијим и много кориснијим за државу. Такође, покушаћемо да и у путној привреди и у односима који владају у путној привреди успоставимо одређене односе, који би гарантовали свима да имају исте шансе. Сада, нажалост, није таква ситуација. Сада је тешко одредити који су баш ти критеријуми, који неке онемогућавају да добије пут или нови коловоз, а неком другом не омогућавају. Значи, прво морамо све ставити у исти положај, односно равноправан положај и друго, одредити критеријуме који ће сваки положај одредити. Једноставно, када зна и када жели нешто да добије, знаће отприлике да онај поред њега, оно село поред њега или град има исте или боље шансе од њега због тих и тих критеријума. Сада се плашам да неки други елементи имају више утицаја на то него стварна потреба, односно стварни разлози.

Водитељ: Према неким подацима, 30% магистралних и 66% регионалних путева у Србији, и 44% магистралних и 37% регионалних путева у Црној Гори, су у врло лошем стању.

Тодоровић: У Црној Гори? Ја сам републички министар саобраћаја...

Водитељ: Само износим те податке, а желим да вас питам, наравно, оно што се

односи на Србију: колико може уопште да утиче и колико се издваја средстава за развој путне мреже и за побољшање квалитета тих путева, магистралних пре свега?

За сада само крпљење привредног „крвотока“

Тодоровић: Нажалост, јако мала средства могу да се издвајају, из простог разлога што је наша укупна привреда у таквој ситуацији да средства која су нам потребна не долазе у том обиму. Покушавамо само да закрпимо, просто речено, толико да то не угрожава безбедност саобраћаја и то само на магистралним и делимично на регионалним путевима. А локални путеви су у великој мери толико пропали да чак представљају и опасност за безбедност саобраћаја. Такође, мостови који се налазе на тим путевима су у доста лошем стању. За ових шест година, колико се наша држава од 1992. године налази у овом стању у коме се налази, односно од почетка распада СФРЈ, не успева се да се уради онај посао који би требало Министарство саобраћаја и веза да уради, а то је да одржава, да изграђује и да у сваком моменту чак има и нешто за резерву, како би путна привреда одиграла ону улогу коју треба да одигра, а то је практично привредни крвоток. Има делимично кривиче и у самом систему функционисања путне привреде. Једно је везано и за Дирекцију за путеве, а у највећој мери је везано за то што су извори средстава минимални, тако да се располаже са средствима која су једва довољна, ето да кажем, да се окрпе рупе.

Министар који се ослања само на информације са терена:
Драган Тодоровић у обиласку аутопута Београд-Ниш

Лет за Приштину: авио-компаније земаља које су увеле санкције нашој земљи мораће да плаћају веће таксе

Водитељ: Господине Тодоровићу, до малочас сте причали о магистралним, регионалним и локалним путевима. Шта је са аутопутевима? да ли се планира наставак изградње ових аутопутева и шта је са оном варијантом Београд-Јужни Јадран? да ли се дошло ту до неких помака?

Тодоровић: Да, постоји битан помак. Мислим да је у изради пројекат дела од Београда до Рудника.

Водитељ: Да ли је усвојена коначно једна од две понуђене варијанте које су биле пројектоване?

Фреквентност саобраћаја услов за инвестирање

Тодоровић: Коначну варијанту ће усвојити онај ко буде ушао у изградњу аутопута. Ја знам да су се водиле полемике између градова који се налазе на тој жељеној релацији, да ли ће ићи ближе неком граду, не бих их овде наводио, да ли је политички утицај неког из неког места већи или мањи, али мислим да ћемо бити у ситуацији да ће аутопут Београд-Јужни Јадран радити онај ко буде имао новца, радиће га на основу параметара који су у свету уобичајени, а то је фреквентност сваког пута, односно број возила која пролазе тим путем. То ће бити основни услов да би неко уопште ушао у такву инвестицију. Да би се аутопут исплатио, отприлике се даје у концесију на 25 година. То је неки максималан период. Тај ко буде уложио средства за изградњу аутопута, претпоставља се да би

просечна цена аутопута Београд-Јужни Јадран била преко пет милиона долара по једном километру, према томе, погледајте која су то средства потребна да би се тај пут изградио. То значи да онај ко буде ушао у тај посао, добро ће размислити којим правцем му је најреентабилније да иде, управо да би убрао највећи приход. Њега онда неће интересовати ничији политички утицај, нити моћ. Онда ће он проценивати све оне услове, који су битни да тај пут задовољи највећи број оних који треба да се превезу тим аутопутем. Шта је потребно да уради држава? Потребно је да држава уради добар пројекат, јер нико неће да крене у тај посао док не буде имао готов пројекат, док не буде имао све већ унапред предвиђено и да зна са чиме ће рачунати. Ми ћемо се потрудити да у што краћем времену обезбедимо тај услов, значи да понудимо пројекат, који би понудили ономе ко буде спреман да уложи паре у ову изградњу и, нормално, да са Републиком Црном Гором усагласимо ставове везане за тај аутопут. Ето, то је оно што могу да вам кажем везано за аутопутеве. Све друго је, верујте, нишано везано за наше жеље, као и за брзе пруге. И ја бих желео да имамо много више аутопутева, да тај аутопут буде изграђен бар у неким правцима, рецимо према Јужном Јадрану, да завршимо крак према бугарској граници, да га продужимо преко Прокуља, Приштина, Пећи и да га спојимо са путем Београд-Јужни Јадран. Али, то су жеље. Морамо да сачекамо нека боља времена да би се то остварило. Сада је битно да са оним, са чим

располажемо, газдујемо на најбољи могући начин и да обезбедимо сигурност нашим корисницима путева, да могу безбедно да возе брзинама које су прописане.

Пројекат „брзих пруга“ – пусти санак

Водитељ: Поменули сте малочас и „брзе пруге“. Докле се стигло у материјализацији пруга?

Тодоровић: Што се тиче „брзих пруга“, мислим да смо стигли тамо где смо и почели, до жеља. Мислим да од тих „брзих пруга“ неће бити ништа. Све више се кристалише мишљење да нама у ствари „брзе пруге“ и нису потребне. Глас стручњака све више долази до изражаја и формира се један став да би нама највише одговарале пруге до 160 километара, да би то било оптимално за нашу државу, с обзиром на величину пруга, односно на оне потребе које имамо. Али нажалост, као и у путној привреди и у делу где Министарство покрива железницу, ситуација је доста лоша, управо везана за финансијска средства. Мада се ту издваја оних 3% које је усвојила републичка скупштина, то су недовољна средства, да би се чак и поправило оно што би било неопходно, да колико-толико брзину на нашим пругама доведемо у такав склад да бар имамо просечну брзину од 60 до 70 километара. Ми имамо деоница, нажалост, и то на магистралним путевима, где су нам ограничења и 30 километара, што је апсолутно незадовољавајуће, не обезбеђује ни минимум неког добродоћивања на железници. Такође имамо застарели возни парк. Поготово то имамо у вучним локомотивама, у локомотивама које служе на ранжирним станицама за препакивање вагона. Због тога трпимо велику штету. Прошле године смо морали да платимо преко 20 милиона швајцарских франака за вагоне који су задржани на нашим пругама, јер нисмо успели на време да их отпремимо. То су проблеми са којима смо се сусрели од првог дана. Међутим, иако се покушава са неким ремонтом, нешто са увозом локомотива из Румуније, покушавамо са Чесима да дођемо до неких локомотива које би нам одговарале, још увек нисмо на адекватан начин тај проблем решили. Две ствари су основне. Једна ствар је новац, друга ствар је организација железнице која није најбоља. Затим, огроман систем и мислим да се ту није на најбољи могући начин располагало са новчаним средствима, па су због тога овако лоши резултати.

Водитељ: Да ли можете да нам прокоментаришете и новине у авио-саобраћају, да ли је ту било неких измена? Била је једна најава да ће стране авио-компаније плаћати по 30 марака по сваком путнику.

Тодоровић: Долара. То је и остало. То је Уредба Владе Републике Србије. То је једна од уредби коју је донело Министарство, јер то је било могуће донети једино уредбом. Све стране авио-компаније, које су увеле санкције према нашем авио-превознику и које имају редове летења према нашој земљи на аеродромима Београд,

Ниш и Приштина, мораће да плате по сваком доласку путнику 30 долара и по сваком одласку путнику 30 долара, као и за све чартер летове, као и за све специјалне летове. Од тога су изузета само деца, мислим до две године старости, и посаде авиона. Управо смо данас послали упутства аеродромима како ће се примењивати та уредба и мислимо да ћемо, захваљујући тој уредби, имати колико-толико могућности да оне лоше последице, односно штете које трпи наш авио-превозник, бар минимално поправимо. Надам се да ћемо морати да је примењујемо кратко време, односно да ће престати забрана летења ЈАТ-у, да ће наш авио-превозник кренути да ради свој посао, који би требало да ради. Али ево, и на примеру ЈАТ-а показује се отприлике сва аморалност западног система, односно новог светског поретка. Нама и нашем авио-превознику су забранили да лети, а они лете. Знате, када ви неком забраните да ради неки посао и ви узмете тај посао, то је исто као кад би неко имао киоск на тротоару, појави се неко и каже - ти више не можеш овде да радиш и уђе он у тај киоск и он ради. То је само непримерена сила, која се примењује према нашој држави, како би нам се нанеле најтеже могуће економске штете. Због чега то према ЈАТ-у? Па због тога што је уопште у транспорту, поготову у ваздушном транспорту, где је у питању најсавременија технологија, могућност трансфера и могућност зараде најбоља. Јер то је транспорт који доноси највише користи. И нема чекања. Знате, ви продате карту и тог момента имате новац. Они то знају и због тога су управо те рестрикције увели према ЈАТ-у. Рецимо, у друмском саобраћају нису, јер знају да ту не можемо да имамо толико пара, имамо застарели возни парк. Имали смо, мислим да до сада имамо око 130-140 тзв. зелених камиона, који су таквог квалитета да одговарају прописима Еуро 1 и Еуро 2, да би могли да возе по свету. Сада могу да се надовежем и на оно ваше прво питање о За-

кону о информисању, да вам докажем и покажем колико је неморалан западни свет, односно нови светски поредак. Можда је неко од гледалаца поставио то питање, због тога што се у „Политици“ појавила вест да је укинута та такса. То је донета вест која не одговара истини. Укинута је нешто друго. Ми смо подигли 100% таксу за узлетање и слетање страним авио-компанијама, које су нашим авио-превознику увеле ту таксу. Међутим...

Водитељ: Значи, реципрочна мера, је ли тако?

На издају и неправду истом мером

Тодоровић: То су реципрочне мере. Међутим, није прошло кроз Управни одбор, па је морало да се укине. Али ћемо инсистирати да што пре Управни одбор донесе ту одлуку и да се та мера поново врати, јер мислимо да имамо право да применимо реципрочне мере.

Водитељ: Желим да прокоментаришем из Закона о друмском саобраћају члан 42, који се односи на обављање ауто-такси превоза. У Чачку је било неких конкретних проблема и постављало се питање да ли постоји обавеза ауто-такси превозника да поднесу захтев за утврђивање утицаја за отпочивање јавног превоза општинском инспектору за саобраћај или инспекцији за друмски саобраћај републичких органа.

Тодоровић: Знам да са Чачком има неких проблема, везаних за тумачење закона уопште. То је било у летњим месецима, када је забрањен рад ауто-школама, па су дигли буку на Министарство за саобраћај и везе Републике Србије, мада ми такву одлуку нисмо донели, јер нисмо ни надлежни за ауто-школе. Такву одлуку је донело Министарство унутрашњих послова, из простог разлога што сигнализација није била урађена на адекватан на-

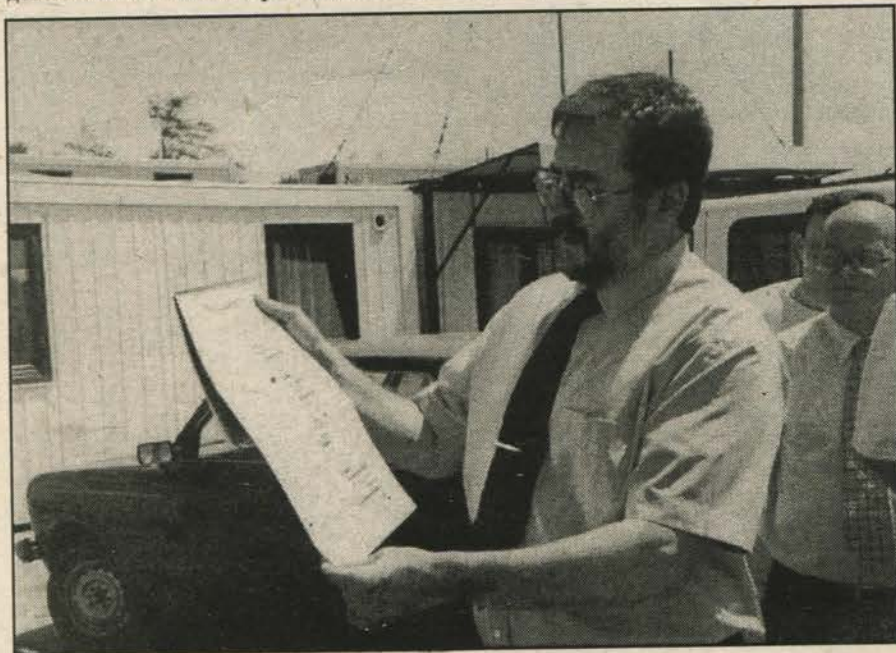
чин у општини Чачак, односно улице нису биле обележене. Чак је нешто било везано за лош рад семафора итд. Тако и овај члан закона, о коме говорите, није у надлежности Министарства за саобраћај и везе Републике Србије, него је у надлежности Савезног министарства за саобраћај. И ми имамо велике проблеме због тога што тај закон, чија се измена одавно припрема, није завршен и што се коначно не донесе, како би многе ствари биле решене. Поготово је то везано за превоз, такозвани комби-превоз између наше државе и суседних држава, односно за превоз наших радника који се налазе у иностранству, везан за превоз са аутобусима, који имају одобрене или чак неодобрене линије између наше државе и страних држава. Када тај закон буде донет, мислим да ће многе ствари бити чистије. Али да вам одговорим једноставно и конкретно на ово питање - нисмо ми надлежни за тај посао. Вероватно је локална власт донела неку уредбу, по којој тражи да такси служба, односно возило, треба да има одређене услове, тражи преглед таквог возила и одређује да ли може то возило да врши такав посао или не. Тако је то и у Београду, тако је то у свакој другој општини у Републици Србији. За тако нешто надлежна је локална власт, није надлежно Министарство саобраћаја и веза. Према томе, мораћете да поведете рачуна на следећим изборима како ћете гласати.

Водитељ: Добро, то је одговор на питање које су упутили таксисти, будући да је пре пар дана на нашем програму најављено ваше гостовање. Наравно, они су сматрали за потребно да питају вас као ресорног министра.

Тодоровић: Извињавам се, али они морају тачно да знају. Знате, да би било шта неко урадио, мора да уради на основу неког прописа. Ако се тражи преглед возила, односно одређени услови, мора да се наведе тачно на основу ког закона, уредбе, прописа итд. Онда се зна ко по закону то може да донесе. Према томе, мислим да они то имају и да ту не би требало да буде никакве дилеме.

Водитељ: Морам само да кажем да је од почетка емисије до овог тренутка стигло доста питања гледалаца. Оно што сам успут видеља, мало су гледаоци били иритирани и вашим одговорима, односно коментаром Закона о информисању. Једно питање је: да ли све ово значи да се враћамо у шести век пре наше ере? Претпостављам да се односило на то излагање, будући да је приспело одмах, чак у току вашег одговора.

Тодоровић: Не сећам се из историје да је у шестом веку постојала телевизија и да су постојала јавна гласила, али претпостављам да су и у шестом веку пре нове ере и у 16. веку пре нове ере, тамо где је постојала организована држава, да се та држава штитила. Сигуран сам да је овај закон добар. Не враћамо се ни у један век. Покушавамо да заштитимо нашу државу. Мислим да је то најједноставније да дођу до кодекса који су сви новинари морали да испуне, да потпишу приликом добијања акредитације за праћење залиског

И у Министарству за саобраћај и везе српски радикали су затекли много нејасноћа. Драган Тодоровић је гаранција да ће све бити сређено

рата. Тамо им је строго прецизно прописано које реченице смеју да употребљавају, које речи, у ком смислу могу да буду употребљене итд. До тих танчина се иде да би уопште добили акредитацију и да би могли да извештавају. Па и са тако прецизним упутствима они су морали да прођу војну цензуру која је уведена. Па, сетимо се фокландског рата. Зашто та господа која мисле да је ово закон који нас враћа у било који век иза нас, не погледају како је енглеска влада и енглеска председница у то време, Маргарет Тачер, почела рат на Фокландима. Шта је урадила прво са медијима? Окупила је новине и тачно су добили на који начин могу да извештавају. То раде све озбиљне државе. Мислим да смо ми постали озбиљна држава и то показује и овај закон.

Водитељ: На основу тога што сада говорите, морам да вас питам следеће, што сам пропустила на почетку: колико се тај закон примењује на Косову? Шта је са листовима који излазе на албанском језику? Да ли постоји контрола тих листова? Шта се ради у тим случајевима?

Ускоро и „Коха диторе“ под лупом новог закона

• **Тодоровић:** Ту имамо одређен проблем што се тиче Косова и Метохије. Сви листови и све радио станице, које су функционисале на албанском језику, чини ми се да је преко 54 гласила излазило само у Приштини и проблем је изазван тиме што преводи, који се добијају, стижу доста касније, па се до сада није кренуло са применом закона и на Косову и Метохији. Најављено је да ће врло брзо Министарство информисања доћи до могућности да сва гласила, па и гласила на Косову и Метохији, има под лупом, односно да ће имати могућности да има увид шта пише и да ће сви морати да одговарају уколико крше Закон о информисању, тако да их уопште не бих посебно излагао. Чињеница је да је на Косову и Метохији стање сада овакво какво јесте из простог разлога - потписан је овај споразум између председника СРЈ Слободана Милошевића и Ричарда Холбрука, да је то тек у фази припреме, да наша држава максимално покушава да уради све, како ми не бисмо послужили свету као повод, новом светском поретку, да нас оптужују да кршимо ове одлуке које је донео Савет безбедности УН. Убеђен сам да ће се стање на Косову и Метохији релативно врло брзо средити и да ће и јавна гласила на Косову и Метохији, као и сва друга гласила у Србији, доћи под удар закона, уколико га буду кршили. Не само Закона о информисању него и сваког другог закона. Знате, кад имате један део територије на којој је, практично, до јуче беснео терористички рат, где смо имали рат против терористичких банди, онда је тешко било и мање је зло то што пишу него ово што су кренули да ураде, односно да отцепе Косово и Метохију. Поново да кажем да ће врло брзо доћи време да ћемо под контролу ставити и листове на албан-

ском језику. Нико нема право да крши закон, без обзира на ком језику излазио и без обзира којој националној мањини припадао.

Водитељ: Значи, Закон ће бити строго поштован и на том делу.

Тодоровић: Па закон и служи због тога да би се поштовао.

Водитељ: Гледалац пита када ће се тражити да плаћамо порез на кисеоник?

До новца једино из реалних извора

Тодоровић: На кисеоник? После да нас оптуже да нам је неко дао тај предлог. Нећемо увести таксу, или како већ рече ваш гледалац - закон, али ћемо се потрудити да дођемо до реалног финансирања ове државе где год будемо имали могућности да до тог новца дођемо, трудећи се да динар остане стабилан, да не дође до хиперинфлације, да почне привредни опоравак, да будемо у стању да исплаћујемо пензије, деље додатке и социјална давања. Али не по цену штампања пара, него једино и искључиво из неких реалних прихода. Нажалост, тих реалних прихода има јако мало и можете узети само тамо где она објективно постоје. Платили су сада наши грађани ову пререгистрацију, јер им је дата могућност да возила са црногорским таблицама пререгиструју на српске таблице, па ће сада плаћати таксу приликом регистрације на кубикажу, и кад год се нешто плаћа, и ко год плаћа, то је много. Знате, и мени је много. Али има једна ствар - ова држава или ће опстати, тешко, велика је мука, али не дозвољавамо да ни једног јединог момента кренемо у хиперинфлацију. И подсећа нас на једну ствар; године 1992. први пут када су нам завели санкције, ипак смо ушли са великим резервама и као држава и као грађани. И није та 1993. година била тако давно, да бисмо је заборавили. Сећате се каква је инфлација била, како је за кратко

време једноставно све отишло, такорећи, у небеса, у распад. Али погледајте сада. Сада колико-толико постоји стабилност. Како мислите да ми ту стабилност произведемо уколико не будемо у стању да финансирамо оне обавезе које ова држава има. Првенствено ова држава има обавезе да исплати пензије, да исплати социјална давања по разноразним основама, да исплати плате својим чиновницима, радницима у привреди који у највећој мери не раде, али да бар преко неких минималних личних доходака опстану, да то буде неки егзистенцијални минимум. И тамо где имамо могућности, да ето узмемо неки динар, јер мислимо да је то много корисније, јер ћемо тиме сачувати државу, а у ово време које мислим да на одређен начин полако почиње да се издваја приватни сектор, који полако почиње да ради, који полако почиње да ствара доходак, да ће полако и предузећа у државној својини, она која буду успела да нађу адекватне програме или која буду нашла оне који ће их једноставно купити, да ће полако почети да производе, и да ће полако почети да зарађују. Онда ће држава имати мање потребе да преко оваквих, непопуларних начина, пуни државну касу. Не можете него узети тамо где нечега има, да бисте опстали. Нема, ево, ја вам говорим на примеру ЈАТ-а. Како наша предузећа да раде кад ниједно наше предузеће не може да послује са Западом, да послује на нормалан начин. Ниједна њихова држава неће да гарантује свом предузећу пословање са Србијом, односно са Југославијом. У моменту пословања са нашом државом постоји повећан ризик, због тога се смањује цена и имате само могућност да практично користите инфлуативни капитал.

Али то није добро за једну државу. Ми нисмо у могућности да покренемо тај циклус у привреди. Треба то кредитирати. Одакле? Треба створити такав банкарски систем који ће то омогућити.

Водитељ: Морам да вас питам следе-

Стисак руке српским јунацима на Косову и Метохији

ће: у последње време смо сведоци да је донето низ уредби, низ нових измена закона и углавном се већина односи на то да су уведене нове обавезе које се односе на грађане, не толико на привреду колико на грађане. Почев од обавезне пререгистрације возила, затим савезних закона.... Само да вас питам: колико се водило рачуна, колико ће сви ти намети утицати, практично, на стандард становништва, будући да су нам плате такве какве јесу и да живимо у таквим економским условима у каквим живимо? Колико ће, дакле, све то додатно оптеретити људе који иначе месецима примају минимални лични доходак или га уопште не примају?

За допуну социјалног фонда

Тодоровић: Добро, ево ја бих могао да вам одговорим контрапитањем и да вас питам: Мислите ли да је онај који има минимални лични доходак купио ауто у Црној Гори, да га је увезао, регистровао у Црној Гори, па га сада пререгистровао у Србији? Мислим да је нереално. Не, али нереално је то очекивати од онога који има минимални лични доходак. Могуће је да има неке резерве које је могао да стекне. Реално, није могао значи из свог дохотка то да уради. То је урадила једна категорија становништва која је имала неки новац, који је зарађен у неком периоду и који се чувао за одређену намену. Онога момента када се појавила могућност да се возила региструју у Црној Гори, а да се вози у Србији, број наших грађана који је то искористио, колико ја знам, 106.000 возила је пререгистровано у Србији из Црне Горе. И то је огромна вредност, огроман новац су наши грађани дали да би узели тај ауто, и то је урађено у Црној Гори. Тамо су плаћени на незаконит начин, пазите, тај ауто није увезен уопште, јер у нашу земљу могуће је увести, и у Србију и у Црну Гору, само по савезном закону, уколико се плати савезна царина. Уколико се плати савезна царина, морате да испуните одређене услове. Ауто мора да буде нов, или да сте радили у иностранству, о чему морате да донесете потврду и да сте дотични ауто, уколико је старији од четири године, поседовали, ваљда, претходне две године. Од ових аутомобила ни један једини није по тој основи увезен. Ова држава, ова Република, трпела је велику штету због тога. Дошли смо у ситуацију да се све дажбине плаћају у Републици Црној Гори, да се та возила возе у Републици Србији. Она су практично нелегална. Да би то стање какво јесте озаконили, јер, пазите, долази следећа регистрација, свих тих 106.000 платиће регистрацију и све оно што иде у Црној Гори, а неће платити у Србији. Да бисмо све то колико-толико исправили, ми смо донели одлуку, односно донета је уредба, да се пререгиструју, а да ће после те уредбе ти аутомобили који нису извршили пререгистрацију бити плењени. Колико ја знам, та акција се и спроводи. Колико се ревностно спроводи, немам неких информација, али

имамо чврсте гаранције и Министарства финансија и Министарства унутрашњих послова да ће се та мера спроводити и да ће сва возила са таблицама из Републике Црне Горе, која немају уредну документацију да су платила царину и да су по Закону СРЈ увезена, бити плењена и продавана на лиценцији.

Такса на кубикажу не погађа сиротињу

Е сад, враћамо се поново на ово ваше питање - да су грађани били изложени додатним трошковима, плаћајући додатна средства за пререгистрацију у Републици Србији. Када узмете царину коју би требало да платите, прво и основно не бисте могли уопште да увезете, и ја сам увезао један ауто, другачије не бих могао да га увезем, јер је ауто од 1983. године. Према томе, ни по каквом закону не бих могао да га региструјем у Србији, регистровао сам га у Црној Гори. Платио сам овде те дажбине и сада га возим. Нико ме на то није присиљавао, пристао сам јер мислим да је то за мене најбоља солуција. Да је била нека боља солуција, не бих дао ни један једини динар. Исто су то урадили и ових сто шест хиљада других грађана. Проценили су да ли им одговара да плате ауто толико колико су платили, да плате дажбине у Црној Гори и да га плате овде у Републици Србији. Ја верујем да су дошли до истог закључка као и ја, да им се то исплати и платили су, а сада возе легализован ауто. То је био њихов избор.

Водитељ: Добро.

Тодоровић: Не знам колико је добро, али је тако.

Водитељ: Да, то је тако, нисам мислила преваходно на уредбу о пререгистрацији, на људе који имају тај лични доходак, али смо суочени са тиме да су уведени нови порези и још неке дажбине морају да се плате, а сви грађани су обавезни да то чине.

Тодоровић: Који су то порези? Молим вас, да будемо прецизни. Нису уведени нови порези. Омогућена је пререгистрација возила и уведена је такса на возила по кубикажи. Није популарно бранити државу која узима новац, али ја вам опет говорим. Возила до 1000 кубика плаћају колико знам 300 динара и највећи број наших грађана управо има такве аутомобиле. Значи, то су они до средње класе или нижа средња класа. Сви они који имају преко те кубикаже плаћају више. Они који имају преко 3000 кубика плаћају 6000, ваљда од 2,5 до 6 хиљада, то иде и то се пење. Значи, они који имају више и који имају неко скупле средство, плаћају више. Не знам о којим другим порезима говорите, који су уведени.

Водитељ: Мислила сам на оних 4% или 6% колико је уведено на све производе, а то се односи на финансирање војске. Томе подлежу сви.

Тодоровић: Томе подлежу сви, молим вас, али ситуација у којој се ми налазимо, где смо имали практично отворену агресију против наше државе, морали смо да обезбедимо функционисање наших полицијских снага на делу територије Косова и Метохије и морали смо то да финансирамо.

Водитељ: До када ће важити све то?

Тодоровић: Док се ситуација не среди и док не крене тај привредни циклус. Ја морам да вам кажем другу ствар која ће тек доћи, везано за порезе односно нешто што ће грађани тек имати могућности да посредно процене, колика је та корист. Ми смо се трудили да уведемо порезе на самој фабричкој капији. Значи, да се држави плате порези пре него што производ изађе на тржиште и да што веће приходе држава убере на реалан начин, да не долази до могућности махинације. Знате, узимање на изјаве па роба иде за Црну Гору, па се само папирима то затвори, а продаје се овде, тако је рађено са цемента, са дуваном, и са многим производима, са

Влада Србије морала је увођењем посебног пореза да финансира полицијске снаге на Косову и Метохији

Блиски сарадници: српски радикали све одлуке доносе демократски, у међусобним консултацијама

дуваном итд. Сада ћемо гледати да се све плати на фабричкој капији. Самим тим што ћемо повећавати буџет, смањиће се потреба да се неким додатним мерама грађани оптерећују, односно да се опорезују. Међутим, ви треба да знате једну ствар, да држава на Западу страшно много захвата од зарада, од дохотка, страшно много. Питајте било кога ко ради у било којој држави на Западу, колико он плаћа осигурање за своја кола, колико плаћа одређене таксе и шта све мора да плати. И управо због тога што толико плаћају, имају одређен стандард. Ни пола ствари ми нисмо у могућности да уведемо да се плаћа, јер је стандард наших грађана таквакав јесте. Не можемо другачије него да покушамо да преживимо ово време у коме се сада налазимо и да дођемо до неких бољих времена које знамо, које памтимо, али и која ће бити производ učinика наше привреде и наших људи.

Водитељ: Морам да вас питам и ово, да ли се припрема измена Закона о порезима и колико се ви залажете за оно што сте иначе, док нисте били на месту министра, заступали, мислим на све челнике странке?

Тодоровић: Заступао сам да се плаћа на капији предузећа. То смо одувек заступали.

Водитељ: Ја мислим да је био и став да се повећа основница пореских обвезника, а да се смање порези.

Тодоровић: Трудимо се.

Водитељ: Да ли заступате и даље такав став?

Тодоровић: Не само што заступам већ то у пракси и потврђујемо. Први пут је почело смањивање издвајања из личних доходака. Та издвајања су била око 121%, а ми смо први пут то свели на 94%. Трудимо се да проширивањем броја обвезника смањимо те порезе, односно да она средства која су потребна за буџет распоредимо на што већи број оних који стварају неки доходак. Мислим да је ту наше мини-

старство за трговину имало доста успешан период иза себе, да смо многе нелегалне токове роба успели да спречимо, поготову на Косову и Метохији, где смо то увели у легалне токове. Није то толико, не можете изаћи са неким великим резултатима, али кратко је време. Не можете једноставно све урадити, оно што мислите да треба и што стварно треба да се уради. Ради се корак по корак.

Водитељ: Ево и питања на ту тему: зашто нема опорезивања високих зарада када закон о томе постоји?

Тодоровић: Није истина да их нема. Баш у оној уредби где смо донели да се опорезује, таксативно је тачно наведено до којих граница и колико се опорезује, тако да то није тачно.

Водитељ: Питање: да ли ће се плаћати посебна такса за сателитске антене?

Тодоровић: Ја за сада о томе не знам ништа, али ја лично бих увео порез за сателитске антене. Зашто не би увели порез на сателитске антене? Пазите, све оно што излази из неких оквира, који је ван оних услова у којима живи највећи број наших грађана, треба да се плати.

Водитељ: Питање: да ли бисте могли да одржите неки састанак са Одбором аутопревозника из Чачка, то је поводом онога што сте упутили.

Тодоровић: Ја сам, чини ми се, приликом гостовања у јуну месецу рекао да наше министарство није задужено за аутопревознике, ни за оне који се баве превозом терета, ни за оне који се баве путним превозом, сем што имамо великих проблема. И у једној и у другој области имамо проблеме. Што се тиче теретног саобраћаја, у највећој мери проблеми су везани за превоз у међународном транспорту, јер је врло мали број тих међународних дозвола, поготово је мали број аустријских, словачких и чешких дозвола, и ту је проблем са Привредном комором Југославије. Дана је био један састанак у Привредној комори Југославије, а једна од тачака је би-

ла везана за друмски транспорт, односно за проблем дозвола. Што се тиче проблема са превозом у путничком саобраћају, ту су редови вожње, али ћемо пробати да неке ствари решимо, поготово ћемо се трудити да везано за путнички саобраћај покушамо да, ако икако будемо могли, законом уредимо редове вожње. Покушаћемо да то урадимо заједно са Комором Србије, да урадимо један програм, програм реда вожње, кога ће морати сви да се придржавају и који ће бити доступан свакоме. Довољно је да постоји решење од Министарства саобраћаја и веза, па да се испуњавају услови за такву врсту делатности, имаће право да конкуришу за оне редове вожње који их интересују, а по одређеним критеријумима ће то добити. Колико ћемо успети, време ће показати.

Водитељ: Да ли ћете дозволити пререгистрацију за возила из Републике Српске?

Тодоровић: Колико ја знам, што се тиче Републике Српске, тај посао је завршен прошле године и више се неће, не само из Републике Српске него ни из Црне Горе, ниједно возило регистровати у Србији на овакав начин.

Водитељ: Да ли је тачно да су само транспортна предузећа у обавези да имају паркинг? Тај закон није примењен у Чачку и Горњем Милановцу.

Тодоровић: То је обавеза коју је прописало Министарство саобраћаја и веза. Не само да имају паркинг него да имају раднике који су аутомеханичари, аутоелектричари, који су способни да одржавају тај возни парк, или да имају уговоре са сервисима који имају могућности да им пруже такву услугу. То је најмањи проблем који се уопште појављује, везано за нашу транспортна предузећа. А они који немају раднике те струке обично потписују уговоре са одређеним ауто-сервисима, који им по том уговору дају те услуге или не дају, али важно је да уговоре са њима имају. Што се тиче паркинг простора, и ту се наши људи сналазе. Изнајмљују тренутно или потписују неке уговоре у којима доказују да имају тај паркинг простор за своја транспортна средства, тако да мислим да никоме то није представљало проблем, да не би добио од Министарства саобраћаја и веза решење да може да се бави том делатношћу. Ево слободно, нека се јави мени лично тај који није успео зато што није испунио ове услове.

Водитељ: Ако се кажњавају новинари који лажу, зашто се не кажњавају политичари који лажу? И само још једно питање: како коментаришете изјаву Војислава Шешелја да за изјаву коју он буде дао неће бити одговоран он већ новинар?

Нови избори, суд правде за политичаре

Тодоровић: Закон о јавном информисању третира област јавног информисања и посленика у тој делатности, а то су новинари и они који уређују, односно који су власници новина. Политичари, знаци, третирају се по другом закону и они поседују имунитет. Политичар не може бити одговоран за оне речи које изјави, па

те речи могу да буду и лажне. Политичар се кажњава тако што на следећим изборима његово деловање од избора до избора процењује народ и својим гласовима награђује или кажњава политичара. То је оно што је основно. Политичар може одговарати као физичко лице ако изнесе лаж за некога, изнесе лажне чињенице, а за своје политичке говоре не може бити кажњен. Мислим да је то добро и да такав закон и треба да остане.

Водитељ: По чему мислите да се са овом владом боље живи, јер је курс марке нпр. 7,3?

Тодоровић: Од званичног курса, то је 20% више. Уз све ове муке које смо преживели, разлика између тог црног курса и званичног курса је 20%, уз ово што смо пребродили на Косову и Метохији, свакодневно финансирање наших полицијских снага. Можда је неко могао и боље, али нека се сете наши грађани 1992. године и 1991. године, и тада је инфлација била. Нека се сете владе Анте Марковића, када је марка била 7 динара. Па за које време је успела да двоструко изгуби, односно за које време је динар успео двоструко да изгуби своју вредност. Мислим да је то успех у овим условима. Није то добро, али је успех у овим условима у којима се ми налазимо да задржимо такву стабилност динара и да се црни курс разликује само за 20% од званичног, а у највећој мери је томе допринела ситуација на Косову и Метохији.

Водитељ: Да ли имате конкретан предлог решења овог стања у држави, у коме се већ пар година уназад налазимо?

Српски радикали не толеришу злоупотребе

Тодоровић: Када будем имао такав предлог, одмах ћу се кандидовати за председника државе. Мислим да не постоји човек који има конкретан предлог. Многе ствари морају да се промене, много воде још мора да протече нашим рекама да би се ствари промениле. Мислим да се ствари мењају, убеђен сам у то. Ипак путујем Србијом, уочавам неке промене од 1993. године, када сам кренуо да путујем Србијом. Мислим да се полако, али ипак набоље ствари мењају. Могу да вам кажем да поред путева где год кренете ничу неки нови објекти. Којој ће они сврси служити, ја не знам. Да ли ће се нешто производити, да ли ће то бити трговина, значи да је неко проценио да има шансе у нечему и зато улаже новац. Чим се то дешава, значи да има наде. Ја сам убеђен, кад смо издржали све ово до сада, да ћемо успети да тај замајац покренемо. Требаће нам доста времена. Не постоји чаробно решење, али је битно једно, да у што већој мери спречимо злоупотребу унутар државе. Мислим да смо у великој мери успели. Нека неко од ваших гледалаца наведе неку аферу у којој је учествовао неко од министара, првенствено из Српске радикалне странке, односно, аферу за коју је везана ова влада од 23. марта. Видите, навешћу вам конкретан пример шта смо урадили, и то ве-

лики број наших грађана зна. Сетите се цемента до пре неког времена, како сте могли да га купите и где сте могли да га купите, искључиво за девизе. Сада већ можете на стовариштима да га купите нормално за динаре. Сада се та разлика између фабричке цене и тржишне цене мало разликује. Раније је била огромна. Цемент је могао да се узме по ниским ценама, али су могли само повлашћени. На тржишту сте могли да га купите само за девизе. Сада је то већ другачије и почеле су цементаре, које су биле практично на ивици egzистенције, да раде скоро пуним капацитетима, поготову цементара у Поповцу. Тамо је уведена принудна управа, промењен је управни одбор и функционери одлично. Допуштено је да се, не баш слободно, формирају цене, али постепено су се повећавале и ево, скоро да су достигле тржишну ниво. Самим тим је скочила и вредност цементарама и сада већ нећемо дозволити и нема потребе да се та цементара прода будзашто. Доћи ћемо до њене реалне цене. Када будемо успели да успоставимо односе у свим предузећима на такав начин, односно у целој држави, онда ће то бити најбољи знак да је држава почела да функционисати и онда ће бити мањих потреба да захвата преко оваквих такси, као што се сада ради. Онда ће држава нормално би-

ти финансирана, односно њен буџет ће бити пуњен из реалних извора.

Водитељ: Ето, господине Тодоровићу, кажу из режије да је ово већ крај емисије. Остало је доста питања на која нисте одговорили, а ваше гостовање овде изазвало је велико интересовање.

Тодоровић: Једино да продужимо емисију или да дођем неком другом приликом.

Водитељ: Да, свакако, будући да је телефон непрестано звонио. Хвала вам што сте били гост у нашем студију. Наравно, остаје отворен позив да поново будете гост у овом студију.

Тодоровић: Мени је стварно жао што нисмо успели да одговоримо на сва питања, поготову што мислим да је основна сврха оваквих емисија да што већи број гледалаца дође до изражаја и да постави питања. Међутим, ево обећавам, кад ме позовете, ја ћу доћи поново, а ви сачувајте сва та питања. Према томе, не бежим ни од једног питања, да одговорим на њега.

Водитељ: Хвала вам на гостовању.

Тодоровић: Хвала вама на позиву.

Водитељ: Гост у нашем студију био је господин Драган Тодоровић, министар за саобраћај и везе у Влади Републике Србије.

Никоме није више стало од српских националиста да наша држава коначно профункционише, тако треба схватити и новчана издвајања

23 НОВЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И ПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ
У ЕМИСИЈИ ТЕЛЕВИЗИЈЕ „ДЕВИЋ“ ИЗ СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ

ОБРАЧУН С МАФИЈОМ

Четири програмске тачке ујединиле левицу и радикале
Косово и Метохија, проблем који не познаје страначка обележја
Америчка варијанта Косово федерална јединица, легалан пут до отцепљења
Реконструкција финансијског и фискалног система прекида папиролошки ланац шверца нафтом, цигаретама...
Нови порези тађе цепове монополиста и пуне социјалне фондове

Код српских радикала све се ради јавно, тако је и у случају Раде Трајковић

Водитељ: Добро вече, драги гледаоци. Наш гост је др Војислав Шешељ, потпредседник Владе Републике Србије и председник Српске радикалне странке. Видим да у последње време имате проблема са женама. На пример - Рада Трајковић. Ове жене ће да нам дођу главе, господине Шешељ. Од жена се најлакше страда.

Др Шешељ: Не, од жена се не страда. Прави мушкарци никада не страдају од жена. Прави мушкарци могу да страдају од сабље, од пиштоља, али од жена не. А то што се десило са Радом Трајковић је проблем какав се појављује у свим политичким партијама, али, за разлику од других странака, ми не кријемо ништа од народа. Ми увек изађемо у јавност и до детаља објаснимо шта се десило. Има тога и у другим странкама, али то иде тихо, испод жита, уз нагодбе. Код нас никаквих нагодби нема. Кад неко погрешно, ми јавно кажемо да је погрешно и то је све.

Наравно, жао ми је што је до тога дошло, јер је Рада Трајковић била заслужни члан Српске радикалне странке. Од првог дана, од када смо формирали странку на Косову била је наш члан, активиста, већ од првог мандата савезни посланик, па у поновљеном мандату опет савезни посланик, па министар, њен супруг је био председник Окружног одбора. Њих двоје нису напредовали у странци тако што су једно друго вукли, него су од првог дана заједно били активни.

На конститутивном састанку наше странке, у мају 1991. године у Приштини били су њих двоје и још пет-шест људи. Они су чинили језгро наше организације на Косову и Метохији. Рада Трајковић је била патриотски, њени говори су били јавни, имала је

симпатија, док, у једном моменту, није направила грешку.

Водитељ: Која је то грешка?

Министарство за бригу о својој фамилији

Др Шешељ: Грешка је та што је покушала мимо прописа да протежира свога брата, како би он напредовао са функције судије општинског на функцију судије Окружног суда у Нишу. То није ишло. О њеном брату је постојало и негативно мишљење Службе државне безбедности, јер је раније био умешан у неку корупционашку аферу.

Ја са тим нисам био ни упознат. За то сам сазнао у прошли четвртак, пред седницу Народне скупштине. Рада Трајковић је покушала да протежира брата преко наших страначких органа, преко Извршног одбора. Драган Тодоровић се супротставио преко Маје Гојковић. Маја Гојковић је министар без портфеља и задужена је за кадровска питања, члан је кадровске комисије Владе. Отуда огромна нетрпељивост Раде Трајковић према Маји Гојковић.

Нажалост, заменик министра правде Јојић и министар правде Јанковић у једном тренутку су попустили њеним притисцима. Међутим, када сам ја за то сазнао, опет сам све довео у питање и грешка је исправљена. Тада је дошло до ерупције негативног расположења код Раде Трајковић. Убеђен сам да се одмах покајала. То што и даље срља, говори да је у поприлично тешкој психичкој ситуацији. Јер, није лако све то поднети.

Не знам да ли сте гледали Студио Б, да ли се Студио Б гледа у Смедеревској

Паланци. Била је у једној емисији, где је, заправо, показала све. Признала је да је њен брат био узрок проблема, у ствари њено ангажовање да он напредује, и више пута је поновила да јој је брат важнији од странке. Какав је да је, брат јој је тако је рекла. Све остало су чисте небулосе.

Она је имала пре овога један наступ на радију, негде у Бачкој, и тада је хвалоспевима обасипала Српску радикалну странку, односе унутар странке и сл. Сад ме напала да сам диктатор. Какав диктатор? Ја само инсистирам на дисциплини, до краја инсистирам на принципијелности и отворености, поштовању закона и ништа више.

На Мају Гојковић је највише мржње истресла, најгорим увредама се обрушила, нема шта није рекла за њу. Драгана Тодоровића је напала како на свим седницама Извршног одбора инсистира да се све више чланова учлањује у странку.

Водитељ: Она је, као најважнију критику, изнела да сте Ви инсистирали да се њен брат учлани у Српску радикалну странку, па онда неће бити проблема.

Судство ванстраначко

Др Шешељ: То није истина. Ја никада у животу нисам видео њеног брата и никада са њом нисам разговарао о његовом напредовању. Она се није усудила да то питање мени постави, него је покушала заобилазним путем, преко Драгана Тодоровића и Маје, па када није успела, ишла је директно на министра Јанковића и заменика Петра Јојића.

Водитељ: Значи, нисте инсистирали да се њен брат учлани у Српску радикалну странку?

Др Шешељ: Нисмо никада разговарали на ту тему. Она није ни рекла да сам ја њој то директно рекао и да је то био услов. Њој је, можда, неко од ових наших активиста рекао: шта ми имамо са њим, он није ни наш члан. То је могуће. То не могу да оспоравам. То се могло догодити у неком неформалном разговору, ништа друго.

Водитељ: Добро, то не би требало ни активиста да каже, с обзиром да се Ви залажете да судије не буду у странкама.

Др Шешељ: Ми се залажемо да судије буду ван странака. То је наш принцип од почетка. Али, и сами не можете да се сетите шта сте све од јутрос, када сте устали, рекли у неким необавезним разговорима. Можда сте се шалили, можда сте неком нешто одбрусили. А часни људи никада оно што су чули у приватним разговорима не износе у јавност. То је, ваљда, неко основно полазиште у понашању часних људи.

Водитељ: Добро, да оставимо Раду Трајковић.

Др Шешељ: Ја је нисам ни тражио. Ви сте почели са том темом.

Водитељ: Не, ја сам рекао - жене - а ви сте одмах скочили да објашњавате.

Др Шешељ: Нисам ја ништа скочио. Ви сте рекли да ће ми жене доћи главе. Ја мислим да ми жене никада неће доћи главе.

Водитељ: Па добро, колико ја видим, Рада Трајковић је малтене заљубљена у вас.

Морални кодекс

Др Шешељ: Жене долазе главе неуљубљеним и неуспешним мушкарцима. Зашто би Рада Трајковић била заљубљена у мене? Ми смо били у изузетно добрим пријатељским односима, у односима максималног поверења. Али, није то она врста љубави на коју ви асоцирате. Рада Трајковић је мајка троје деце. Ја сам отац четворо деце. Ја сам био у изузетно добрим односима и са њеним супругом, Веселином Трајковићем, професором Медицинског факултета у Приштини. Он је, у кадровским комбинацијама које су предложене у Влади, на наш предлог постао декан.

Странка је имала поверења и у Раду Трајковић и у Веселину Трајковића. Ту нема ничег спорног, ми то не кријемо. Ја ништа лоше немам да вам кажем ни о Ради, ни о Веселину Трајковићу до тог покушаја да се њен брат исфорсира за судију Окружног суда. Заиста се не могу ничег лошег сетити.

Можда се сада она присећа да сам ја зао, да сам неморалан, да сам диктатор, да сам глуп, да сам луд, може да каже шта год хоће. Ја заиста немам ништа лоше да кажем до момента када је покушала да протежира брата преко страначке политике. И сама је изјавила да јој је брат изван странке. Лоше је све ово што је урадила након што смо је у томе спречили. То је заиста лоше и не може ни под какав морални стандард да се подведе.

Бивша министарка за владу породицу најгоре увреде сручила је на Мају Гојковић и Драгана Тодоровића

Водитељ: Да се вратимо, господине Шешел, озбиљнијим темама. Ви сте били овде прошле године почетком септембра. Тада сте били опозиција, нисте били у власти. Сада је Српска радикална странка у власти. Тада сте тврдили да ће, вероватно, господин Вук Драшковић и Српски покрет обнове да уђу у Владу. Били сте заједно код председника Милошевића. Како сте рекли, ви сте разговарали о општим стварима, а Вук Драшковић се нешто договорио са председником Милошевићем, и ето, појавио се на РТС-у на првом програму, итд. Рекли сте и да Ви никада нећете да ступите у ту Владу, јер нећете да мењате свој програм.

Вукови услови Влади амбасадорске фотеле

Др Шешел: Ми смо били у званичној аудијенцији код Слободана Милошевића после његовог избора за савезног председника и водили смо разговоре о општим политичким питањима. Тај пријем се није тицао предстојећих избора у Србији. Што се тиче Вука Драшковића, он је непрекидно био у неким комбинацијама са социјалистима и то се није крило од јавности. Њихови преговори су трајали шест месеци. Сам Вук Драшковић је излазио на телевизију и говорио које услове поставља - амбасадорска места, па ово, па оно. Има нешто о чему није говорио, то су виле на Дедињу и сличне ствари.

Што се тиче српских радикала, ми смо имали крајње принципијелан став. Одмах после септембарских парламентарних избора, ми смо се залагали за четворну коалициону владу националног јединства. Тражили смо да у владу уђу сви: Српска радикална странка, Социјалистичка партија Србије, Југословенска левица и Српски покрет обнове. Шест месеци смо на томе инсистирали - Драшковић није хтео. Социјалисти се нису изјашњавали, пустили су да Драшковић таласа у јавности. Драшковић је говорио да он сам жели коалицију са левицарским странкама и да тражи нагодбу.

Водитељ: Тврдио је, ако хоће да прихвати његов програм.

Др Шешел: Његов програм су били амбасадорски положаји и сличне привилегије. А за нас је говорио да не долази у обзир да формирамо нормалну владу, него је могућа техничка коалиција, па да припремимо нове изборе. Искључиво је на томе инсистирао.

Пошто Драшковић није хтео да уђе у четворну коалицију - кога нема, без њега се може. Србија је морала имати Владу, или да иде на поновне изборе. У тренуцима када смо ми прихватили да уђемо у владу, кренула је акција западних сила око Косова и Метохије. А шта да су се оштриле ствари?

За нас је питање формирања ове владе било питање очувања Косова и Метохије. Ми смо то саопштили јавности. Влада је принципијелно састављена, на основу једног озбиљног политичког програма. Тај политички програм је саопштен у На-

родној скупштини кроз експозе премијера Марјановића, а Влада је саздана пропорционално нашој снази у Народној скупштини.

Ја сам непрекидно понављао да је за нас много повољније да уђе и Српски покрет обнове, јер би однос снага био другачији, лакше би се међусобно контролисали. Овако, у Влади има 15 радикала, 15 социјалиста, 5 јуловаца и 1 ванстраначки члан. Онако би био другачији однос снага. Радикала би било 12, из Српског покрета обнове 7 или 8, било би све много транспарентније и другачија би равнотежа била. Међутим, ко зна како би таква влада функционисала, да ли би се већ одавно распала. Ова, за сада, солидно функционише.

Водитељ: Господине Шешел, то је Влада националног јединства. Ви сте имали свој програм. Ви од свог програма нећете да одустајете. Интересује ме, чисто теоретски, чији програм спроводи Влада националног јединства, да ли Ваш, да ли програм ЈУЛ-а, да ли програм СПС, или је то неки заједнички програм све три странке?

Косово и Метохија—основа јединства левице и радикала

Др Шешел: Нико од нас није одустао од свог програма. Ми, радикали и даље инсистирамо на свом програму у сто тачака, који смо објавили у више стотина хиљада примерака и са којим је народ упознат. Ова Влада се базира на минимуму заједничких програмских циљева све три странке. Ми смо навели који су то заједнички програмски циљеви. Прво, одбрана Косова и Метохије, суверенитета

и територијалног интегритета Србије уопште. Затим, решавање најтежих економских проблема, решавање најтежих социјалних проблема и стабилизација укупних политичких и економских прилика у Србији. То је онај минимум на коме смо се нашли. Ми смо већ постигли извесне резултате на том плану.

На Косову и Метохији смо сузбили најекстремније видове шиптарског тероризма, разбили најјаче шиптарске терористичке банде. Још увек има тих бандита у мањим групама, које врше атентате, отмице, убиства из заседе али нема више ниједне озбиљне организоване формације.

У економској сфери кренули смо са читавим низом реформских захвата. Кренули смо одмах на обарање стопе доприноса и пореза на плате. Затим, донели смо 10 пореских закона, где смо пореске обавезе почели да преусмеравамо са оних који немају новца, на оне који имају. Почели смо да заводимо финансијску дисциплину, ред код акцизног плаћања роба, сузбијамо шверц нафте, бензина, цигарета, алкохолних пића итд. На том пољу смо већ постигли значајне резултате.

У социјалној сфери имамо највише проблема због несташице новца и због повећаних финансијских издатака за Косово и Метохију. Ми о томе отворено пред јавношћу говоримо. Наследили смо један страхан проблем, који је направио Републички фонд пензијског и инвалидског осигурања неадекватном методологијом обрачуна пензијске основице. Потпуно су из обрачуна искључили запослене раднике који су на принудним одморима, па су направили хаос. Дошло је до тога да је укупна маса пензија 15% већа од укупне масе плата. Ми нисмо за то да се

Др Војислав Шешел на Косову и Метохији за спас српства у Владу Србије

Интервју на лицу места, на Косову и Метохији

укидају пензије и било које право из социјалног осигурања, али са тешком муком сваког месеца обезбеђујемо паре да се пензије исплате.

Водитељ: Господине Шешел, набројали сте ова четири програмска циља, око којих се коалиција Српске радикалне странке, ЈУЛ-а и СПС сложила. Хоћете ли да кренемо од оне четврте тачке, или да кренемо од Косова, које сте навели као прву тачку?

Кад кадија и оружјем звечка

Др Шешел: Што се тиче Косова и Метохије, наш проблем више нису шиптарски сепаратисти. Ми смо у септембру месецу већ скршили њихове терористичке банде. Наш проблем су западне силе. Наш проблем је Америка, која покушава да нам отме Косово и Метохију, Црну Гору, Санџак и Војводину, која прети, звечка оружјем, нема шта нам не ради. То је наш кључни проблем. Ми се са тим проблемом носимо и одолевамо како знамо и умемо.

Што се тиче овог предлога споразума о коме говорите, он је резултат консензуса свих озбиљних парламентарних политичких партија у Србији, свих националних заједница са Косова и Метохије и свих паметних, иоле озбиљних идеја које су се последњих месеци појављивале у јавности.

Тај предлог споразума нуди Шиптарима максимум националних права, максимум мањинских права, али не дозвољава отцепљење Косова и Метохије од Србије. И, овај споразум најближи је концепту Српске радикалне странке који сам излагао прошле године у предизборној кампањи.

Све оно што Шиптари не желе унутар нашег система, могу да раде самостално,

али не могу да владају над косовским Србима, Турцима, муслиманима, Горанцима, Ромима и сл. То је суштина. Сада јасно дефинишемо националне заједнице на Косову и Метохији: српску, шиптарску, муслиманску, ромску, горанску и све ствари се тамо могу решавати искључиво консензусом.

Водитељ: Мислим да Американци нису за то да се Косово и Метохија отцепи. Да су били за то, они би дали да се отцепи и Република Српска.

Др Шешел: То су две ствари које се не могу мешати. Што се тиче Републике Српске, Американци не дају да се она отцепи, јер су им тамо Срби потребни да држе у шаџи муслимане, као и Хрвати. А, друго, Американци не желе јачање Србије, него њено слабљење. Значи, један део српског народа су отцепили и држе га у логору као заточеника, који им помаже да се држе под контролом муслимани, јер муслимане треба посебно контролисати, а с друге стране, не дозвољавају јачање Србије. Србија би нагло ојачала прикључењем Републике Српске, то је свима јасно.

Америчке амбиције од илегале до нелегалности

Што се тиче Косова и Метохије, Американци се још не усуђују да отворено траже директно отцепљење, јер се тиме руше основни елементи међународног јавног права, који су с муком конституисани након распада бивше Југославије, Совјетског Савеза и Чехословачке. Тада су нарушени основни принципи Конференције о европској безбедности и сарадњи, која је гарантовала непроменљивост послератних европских граница.

Ујединила се Немачка, затим, распао се Југославија, распао се Совјетски Савез, распао се Чехословачка. Из тога су

Американци извукли закључак. То што се Немачка ујединила, две државе су се спојиле у једну, ништа се битно није променило. А овде су се распале сложене државе, федерације су сложене државе, састоје се из простих држава, федералних јединица и све чланице бивше федерације функционишу као нормалне државе, задржава се само принцип непроменљивости граница. На томе они инсистирају.

Косово и Метохија нису имале тај елемент. Захваљујући Уставу Србије који је донет 1990. године, Косово је само аутономна покрајина у оквиру Србије, није федерална јединица. Према томе, Косово и Метохија нема ни према новом принципу међународног јавног права основу за отцепљење. Зато Американци прво раде на стварању те основе, немилосрдно гурају варијанту да Косово буде федерална јединица у саставу Југославије. Чим стекне статус федералне јединице, само је питање дана када ће се отцепити. Онда се иде на референдум. Вољом народа се отцепи - и готово. Значи, морају конституисати правне атрибуте државности Косову и Метохији, да би...

Водитељ: Који су то правни атрибутути? Они сад већ имају владу и...

Др Шешел: Каква влада? Нема владе.

Водитељ: Имали су владу, своју владу...

Др Шешел: Коју владу, у избеглиштву? У егзилу? Никома влада у егзилу није донела правни основ за отцепљење.

Водитељ: Ево, сада праве војску...

Др Шешел: То су све илегалне ствари, Американци су свесни тога и на то се и не позивају. Американци желе да обезбеде милом или силом наш пристанак да Косово буде федерална јединица у саставу Југославије. Тиме све своје проблеме решавају. Ми то ни по коју цену не смемо прихватити.

Водитељ: Имамо једног гледаоца на вези. Изволите.

Гледалац: Хтео бих господину Шешелу да поставим једно питање. Ја се сећам да је, кад је долазио овде, у Смедеревску Паланку, изјавио да је Слободан Милошевић највећи криминалац. Па, како је онда могао да ступи у владу са социјалистима, ако је дотични господин криминалац? Да није можда и он? Ја се никада не бих удружио са људима који су криминалци. Толико.

Однос снага у влади воља народа

Др Шешел: Целе 1993, 1994, 1995. и 1996. године трајао је жесток политички обрачун Српске радикалне странке са СПС, ЈУЛ-ом, претходно са Савезом комуниста - покрет за Југославију. У том сукобу нама су речи, јаке речи, биле једино оруђе, а они су нас хапсили, прогонили, малтретирали. Ја сам тада више пута био осуђиван, био у затвору у неколико наврата, итд. То је показатељ колико је то био жесток сукоб.

И, сваки пут кад би применили неку

репресивну меру према нама, ми смо у нашим изјавама били све жешћи. Увек је мој говор на затворској капији по изласку из затвора био јачи од оног говора због кога сам отишао у затвор.

Међутим, народ је 1997. године на изборима пресудио да ниједна странка не може сама да влада. Народ нас је својом вољом, својом политичком вољом натерао на сарадњу. Питање је да ли ће се задуго уопште десити у Србији да једна странка добије 50 одсто гласова. Највећи политички противници силетом различитих околности били су присиљени на сарадњу. Та сарадња је у интересу народа. Та сарадња не значи да се ми волимо, да смо ми драги једни другима, да смо идеолошки слични. Не, ми се и даље идеолошки веома разликујемо. То се може видети по нашим јавним наступима и по нашем политичком деловању.

Овде је питање да ли ћемо ми дозволити да међусобна мржња поприми такве облике да наноси штету држави као целини, или ћемо тражити могуће тачке компромиса. Озбиљни политичари увек налазе могуће тачке компромиса. Ми смо те тачке компромиса нашли и делујемо на тим тачкама. А кад народ пресуди другачије, кад повери једној странци преузимање власти на временски период од четири године, онда ће се опет заострити међустраничке борбе.

Водитељ: Можда је гледалац алудирао

на то да сте могли да направите коалицију са господином Вуком Драшковићем, јер Српска радикална странка и СПО имају више од половине мандата.

Вукова додворавања

Др Шешељ: Јесте, али са Вуком Драшковићем то није било могуће из више разлога. Прво, зато што он сам није хтео. Он је нудио само техничку коалицију и то да се одмах иде на нове изборе. Друго, ни смо могли наћи заједнички језик код кључних питања.

Вук Драшковић се и данас додворава Американцима. Имао је сад неку емисију на БК телевизији, он хвали Американце као наше пријатеље, напада панисламски покрет, исламске земље због Косова и Метохије. Има ту утицаја панисламизма и муслиманског фундаментализма, али је тај утицај маргиналан. С друге стране, тај фундаментализам највише прави проблеме Американцима у Албанији, и у целом свету, јер Албанија је једна од база за деловање против америчких интереса. Наш кључни проблем је Америка, а он још ниједне речи да изговори против Америке. Он јој се стално додворава, он стално налази оправдање за њену позицију.

Трећа ствар, ви сте видели из искуства Зорана Ђинђића да се ништа озбиљно не

може радити са Вуком Драшковићем. Да смо направили коалицију са Вуком Драшковићем, прошли би као Ђинђић. Ми смо то исправно проценили. Учили смо на туђим грешкама. И добро је што смо учили. Никад више, ни убудуће, нико жив више неће хтети са Драшковићем. Неће хтети ни левичарске партије са Драшковићем. На републичком нивоу неће сигурно. Можда му пропусти неког министра без значаја у Савезну владу. Важно је да његов не буде министар иностраних послова, министар финансија, министар унутрашњих послова и готово. Неће ни Ђинђић, Демократска странка никад више, са Драшковићем неће ни тај ваш Савез за промену. Ко год је са Драшковићем ових осам година имао неку сарадњу...

Водитељ: А СПС?

Др Шешељ: Кажем вам, неће ни они, неће ни левичарске партије. Кад кажем левица, мислим и на СПС и на ЈУЛ. Не пада ником живом напамет да нешто озбиљно прави са Драшковићем. Драшковић се толико обрुкао, компромитовао. Видели сте како смо ми реаговали на само један покушај непотизма у нашој странци. Непотизам је код Драшковића опште политичко правило. Њему страначки активности постигну резултате на изборима, а онда, уместо да их распоређује на политичке функције, он доводи булументу рођака, па њих распоређује.

Са Вуком Драшковићем није било могуће ући у коалицију. Српски радикали не могу делити власт са онима који се и данас додворавају Американцима

Водитељ: Па добро, Ви имате много мање рођака...

Др Шешел: Ја имам више рођака него он. Али, ја не протежирам рођаке. Имам много више рођака и много сам бољи у односима са својим рођацима него он. Знате, породице Шешел, Вујовић, Перишић, све су то моји најближи рођаци. Али, нигде не можете рећи да сам некога политички протежирао зато што ми је рођак. Код њега је то опште правило деловања. На пример, београдска власт је огрезла у криминал, у корупцију, у отимачину.

Водитељ: Хоћете ли на следећим изборима опет да правите коалицију, рецимо са СПС-ом?

Нови избори испит зрелости Срба

Др Шешел: Не зна се то унапред. Ми на следећим изборима желимо да будемо...

Водитељ: Добро, претпоставка.

Др Шешел: Ми на следећим изборима желимо да будемо појединачно највећа странка. Прошли пут нам је за длаку измакло.

Водитељ: Вама као председничком кандидату.

Др Шешел: А и странци. Ми имамо 82 посланика, а социјалисти 86. Ако Албанци изађу на изборе, биће нова....

Водитељ: Са њима можете да правите....

Др Шешел: Не с њима да правимо, него ће бити прекомпозиција политичких снага, јер више српске партије неће моћи да рачунају на већи број гласова у косовско-метохијским изборним јединицама. На Албанце ће отпасти отприлике 20 до 30 мандата на републичким изборима. Ја не знам унапред колико, али српске странке ту могу имати врло мало.

Водитељ: Ти мандати ће отићи наустраб СПС-а.

Др Шешел: Ја вам из тога извлачим закључак. Ако остане садашњи однос снага, то је за нас већ квалитативан скок и може се десити да Српска радикална странка буде појединачно највећа политичка партија. Ми на то рачунамо. Знате, сад ме уведите у то да се бавим футуристичком.

Водитељ: Добро, у принципу.

Др Шешел: Можемо да кажемо принципијелно како би то изгледало. Ми бисмо опет били спремни на најширу могућу коалицију, али на принципијелним основама. Како ће то изгледати и колико ће друге странке освојити, видећемо.

Водитељ: Имамо гледаоца на вези.

Гледалац: Добро вече. Једно питање. Како сте могли ући у Владу са социјалистима, кад знате да су лопови, криминалци? Говорили сте да ћете их похапсити кад дођете на власт. У предизборној кампањи су вам спремали хајку, да ли сте заборавили? Сада заједно са њима спремате овом јадном народу нови харач. Толико. Довиђења.

Преусмеравање новца у цепове социјале

Др Шешел: Ја сам већ објаснио како је био жесток политички сукоб. После таквог сукоба биле су могуће две варијанте. Прво, да остане свако на својим позицијама, да нико ни са ким не разговара и да се Влада не може формирати, па би се ишло поново на изборе. Можда би резултати били другачији, али не битно другачији. И опет не би било могуће ништа.

Значи, једна је варијанта била остати немилосрдно на својим позицијама у директном сукобу, друга је варијанта разговарати и тражити компромис. Озбиљни политичари увек улазе у компромис. Озбиљни политичари не смеју да буду људи мржње. Мржња увек разара оног који мрзи, а не онога који је предмет мржње. И четврта ствар - отаџбина је била у толикој опасности, да се није смело оклевати. Која је била алтернатива? Алтернативе није било.

Тачно је да су социјалисти ишли са неким неприхватљивим облицима предизборне кампање, али Вук Драшковић је радио још горе. Тврдио је да сам Хрват, што је за мене могла бити најтежа увреда, на крају крајева. Не знам која би то тежа увреда била. Али, ја никада нисам показао ни мржњу према Драшковићу, ни мржњу према социјалистима. Мени је то некада смешно. Чак мислим да претерана јавна критика те врсте, уз измишљотине, монтирања, клеветања, више користи мени, него њима који то раде.

И на крају, што се тиче овог харача о

коме говори гледалац, нема никаквог харача. Ми само преусмеравамо пореске обавезе са оних који немају паре на оне који имају, и ништа више.

Гледалац: Добро вече. Поздрављам Вашег госта. Ја сам члан Радикалне странке. Могу да кажем да сам годинама уживала да слушам господина Шешела, који је сваког момента био спреман да одговори на свако питање. Међутим, могу да Вам кажем да сте ме дебело разочарали и да ја сигурно више нећу бити члан Радикалне странке, а и пријатељи које имам, изгубили су поверење у Вас. Не можете Ви да кажете - ја сам се тада борио за власт и причао сам једно, а сада сам на власти, радићу друго. Ви никада више нећете имати ни онолико колико сте...

Др Шешел: Где сам то рекао, госпођо?

Гледалац: Рекли сте на телевизији. Неколико пута сте то поновили.

Др Шешел: Јесте ли Ви то чули својим ушима?

Гледалац: Јесам, својим ушима сам чула.

Др Шешел: Да не измишљате мало?

Гледалац: Молим вас, немојте да идем у затвор за ово.

Др Шешел: Нећете у затвор. Нисте се ни представили, како да вас нађем, госпођо.

Гледалац: Кад сте долазили до власти, ви сте смели све да причате, а сада сте се потрудили, као и власт која је главна, да више нико ништа не сме да каже. Ја бих вас подсетила на још једну вашу изјаву. Ви сте је скоро дали, немојте да кажете да сте

Српска радикална странка на последњим изборима се са 82 изабрана посланика доказала као најјача странка у Србији

Увек прихваћени у народу зато што прате његов пулс: још док су били опозиција, српски радикали су најавили борбу против криминала

постали заборавни, јер то нисте, то вам гарантујем.

Ви сте скоро изјавили: шта хоће ти пензионери? Држава нема пара, оно што су они уложили, пропало је, и шта ми ту можемо. Ја бих вам то одобрила да је на челу државе неко други. На челу државе, док је пропало оно што смо ми стварали, био је Слободан Милошевић. Фонд је пропао. И даље је на челу Слободан Милошевић. Да ли неко треба да одговара за оно у шта смо 35 година улагали? Да неко може сада да нам каже - е, то Вам је пропало, и ви то да потврђујете?

Водитељ: Можете ли мало да скратите?

Гледалац: Само још једно кратко питање - замолила бих господина Шешеља да сада, пошто је већ у Смедеревској Паланци, прође кроз главну улицу и да прочита како пише: „локал на издају“, „локал на издају“, „издаје се локал“, „издаје се локал“. Затворени су и они локали који су били отворени. Људи су уложили своју девовину да би их отворили, да нешто раде, и зараде. Међутим, власт им је врло брзо покупила све што су имали. Зврје празни локали. Народу је онемогућено да ради. Сада народ знате како ради? Илегално. Са торбом у руци. То није решење.

Не може ова власт да похвата све оне који нешто носе у торби. Треба отворити радњу, треба запослити људе. Дођите само и погледајте - ако не плати порез, њему се ставља печат на радњу. Он не може ни да сачека да докупи паре, па да има и за себе, и за државу. На овај начин држава постаје све сиромашнија и сиромаш-

нија. Много смо се надали у Вас, а будите сигурни да и ове гласове које сте до сада добили, нећете више никада добити.

Водитељ: Хвала госпођо што сте се јавили.

Нови порези рампа шверцу

Др Шешељ: Мене просто изненађује у позитивном смислу та ваша велика убеђеност у сопствене политичке процене. Немам ништа против, највише волим питања те врсте. Та питања пружају највећу шансу да се ствари објасне до краја.

Што се тиче наше пореске политике, она је добра, она је веома промишљена и ми правимо потезе који иду у правцу сређивања прилика у привреди. Већ у мају месецу донели смо измене и допуне Закона о порезима и доприносима на плате. Са 124 одсто порезе и доприносе смо оборили на 98 одсто, што значи да смо за 26 одсто смањили оптерећење плата. То је велико растерећење привреде.

Читавим овим пакетом пореских закона, који су недавно усвојени, ми смо преусмеравали обавезе са оних који немају паре, на оне који имају паре.

Ми опорезујемо оне који су били на челу главних шверцарских канала, попут ових фри-шопова. Само један пример да вам наведем. За један шлепер жвакаћих гума остваривала се зарада од 60.000 марака, за један шлепер вискија зарада од 150.000 марака, да не говорим колике су зараде биле и каква мешетарења са нафтом, бензином и слично.

На пример, увезе се сирова нафта, преради се у нашој рафинерији у Панчеву и лажним папирима се представља да иде за Црну Гору. Једном чак нека панамска фирма, као, деривате нафте извози за Панаму. Папири су излазили из Србије, нафта и бензин су остајали овде. Преко Црне Горе се најчешће све затварало папирима, да би се избегле пореске дажбине држави, а онда је то ишло овде на црно тржиште и остваривао се екстра профит.

Из извора које сада подводимо под контролу, намеравамо да финансирамо пензије и остале видове социјалних давања. Друго, ми смо затекли празан пензијски фонд, нисмо ми испразнили тај пензијски фонд. Треће, народ гласа на изборима. Полигичари су онакви какве народ жели, какве народ подржава. И ви можете да мрзите мене, да мрзите петог, десетог до миле воље, имате свој политички став.

Није паметно да кажете да сте били члан Српске радикалне странке, јер, открили сте се у почетку - рекли сте: члан Радикалне странке. Ниједан српски радикал, ни бивши, ни садашњи, такву грешку не би направио. То је мени одмах упало у очи. Нема потребе да се претварате. Што бисте се претварали? Кажите у којој сте странци. Не морате ни да кажете, изнесите став, критику. И треба да критикујете. Моје је да одговорам на Вашу критику, ако сам у стању да одговорим. Тај пензијски фонд је празан. Пензије не могу да се исплаћују из садашње уплате у пензијски фонд и из садашњих доприноса за плате. Не може чак ни трећина пензија да се обезбеди. Не би пензија било никако, да нисмо увели те таксе. Одакле? Циљ је био да се не доштампавају динари. Држимо курс динара.

Водитељ: Да ли се мање пуши, да ли се мање троши бензин?

Др Шешељ: Пазите, није проблем што се мање или више пуши, него што је огроман број цигарета ишао у шверцарске канале, па је уместо та порез иде држава, новац ишао приватним лицима. То је наш проблем. И ми сада то уводимо у ред.

Водитељ: Те шлепере није возила госпођа. Те шлепере је возио неко у врху Владе.

Др Шешељ: Јесам ли ја то возио? Е, откад је ова Влада, ми смо се ухватили укошгац с тим проблемом.

Водитељ: Али Ви, господине Шешељ.

Др Шешељ: Баш смо ту загризли. Цели овај пакет пореских закона...

Водитељ: Изгледа да...

Др Шешељ: Тек ћете да видите. Биће још спектакуларних ствари наредних дана.

Водитељ: Ко вама брани тамо у Влади...

Др Шешељ: Поставите ми сва питања.

Водитељ: То ме баш интересује, ти шлепери.

Др Шешељ: Шта, ко ми брани?

Водитељ: Ко Вама брани да забрани те шлепере? Јел неки много велики људи?

Елиминација системских узрока криминала

Др Шешел: Није циљ да их забранимо, него да их опорезујемо, да наплатимо акцизе, царине и овим пакетом пореских закона тообезбеђујемо. Како? Тако што се акцизе плаћају одмах на граничном прелазу. До сада је улазило у земљу, па је папирима приказивано као да иде у продају преко фри-шопова. Фри-шопови су били облик прикривања шверца. Ми смо сад укинули све унутрашње фри-шопове. Постоје још само на међународним аеродромима и међународним лукама. Нигде их више нема. Читав овај пакет пореских закона управљен је у том правцу да се сузбије криминал.

Водитељ: Поставите онда и своје царинике тамо, господине Шешел. И шефа царине.

Др Шешел: Има већи број ухапшених цариника у последње време. Штампала је писала о некима од њих. Ми то радимо. Али, не можете ви рећи - е, знам ја њега, он је лопов, хајде да му скинемо главу. Не можете никоме рећи да је лопов док не докажете. Пре свега морамо елиминисати системске узроке криминала. Овим пакетом пореских закона ми пре свега елиминисамо системске узроке и могућности криминала.

Водитељ: Значи, неће моћи шлепер да уђе на царину док не плати акцизе и порез?

Др Шешел: Не, не. Он улази на царину и одмах плаћа. Не може да прође. То је суштина. Друго, натерали смо Савезну владу да укине и контингенте, други велики извор корупције. Она је сад увела квоте. Значи, не тражите дозволу да нешто увезете, него се само региструјете и кад се каже - квота за ову годину је задовољна, обуставља се. Није ни то добро, али је много боље од оног система контингентата, где се за увозно-извозне дозволе наплаћивала огромна провизија.

Водитељ: Шта је са овим цистернама нафте, горива итд?

Др Шешел: Исто то. Он мора да плати. То је садржај овог закона. Говорили смо у Народној скупштини о томе. Не знам да ли сте пратили. Кад се преради нафта, или кад се увезе прерађена нафта, одмах се плаћају све обавезе држави, после сте слободни да радите с том нафтом шта вас је воља. Може кроз десет руку да прође, не интересује нас. Битно је да се одмах све плати држави. Раније није плаћано, па се папирологијом затварало преко фиктивних фирми, углавном црногорских, али и неких других из Републике Српске, па чак и из иностранства. Нафта је остајала овде, а држава није добијала свој део пореза, акциза, царина и остало.

Водитељ: Ко је сад у царини? Да ли је још увек Кертес?

Др Шешел: Кертес је и даље шеф царине. Хоћете сад да разговарамо о Кертесу?

Водитељ: Не, не, ако на царини треба да се плати...

Др Шешел: О свему ћемо разговарати, али то је ингеренција Савезне владе.

Ми ту не можемо ништа да урадимо.

Водитељ: Црногорци не признају Савезну владу.

Др Шешел: Али, зато смо пресекали шверцерске канале преко Црне Горе. Сто хиљада аутомобила је нелегално увезено преко Црне Горе. Сад смо то пресекали. Легализовали смо, уз одређену таксу, оно што је већ прошло, ако није на време заустављено. Ранија влада није на време то спречавала. Ми сад спречавамо.

Водитељ: Реците, господине Шешел, ту у осине гнездо...

Др Шешел: Свуда смо пипнули у осине гнездо. Ја сам свестан. Можда ће се лоше завршити. Можда ћу остати негде изрешетан рафалом.

Водитељ: Можда су то многи велики људи.

Др Шешел: Велики шверцерски канали су основни извор криминала. Осамдесет посто нерешених убистава везано је за шверцерске канале, за њихова међусобна прегањања, њихове међусобне обрачуна. Морамо сломити кичму мафији, и овим прописима сламамо ту кичму. Не може преко ноћи, али ја вам отворено кажем - сламамо, и рекао сам већ на неколико примера, на који начин сламамо. Очекујте спектакуларне акције. Не могу унапред да вам најављујем - биће ухапшен тај и тај...

Водитељ: Не, не требате Ви уопште...

Др Шешел: Али, очекујте спектакуларна хапшења. Обрачун с криминалом ће бити изведен до краја.

Водитељ: Имамо једног гледаоца.

Гледалац: Зашто се од грађана тражи да своје обавезе исплаћују уредно и на време? Уколико то не ураде, плаћају високе камате, а знамо да нам плате веома касне. Рецимо, плате нам пристижу за август или за септембар, а Електродистрибуција већ испоставља рачуне за децембар, за неутрошену струју и то са камата-

ма, плус камате за РТС. То је прво питање. И друго питање - зашто ниједан часопис на Косову није забрањен, када их има гомила и сваког дана сеју мржњу против ове наше државе? Хвала лепо.

Водитељ: Хвала гледаоцу.

Пензионери фонд хронична главобоља власти

Др Шешел: Питање је заиста умесно, али је ситуација наслеђена. Прво, Влада не управља предузећима. То кад добијате плату у предузећу зависи од успешности или неуспешности предузећа. Ми настојимо да поправимо опште услове пословања.

И, друго, појединим привредним секторима, оним најзначајнијим, трудимо се да помогнемо добрим кредитима, наплатом послова, и слично. Више од милијарду динара смо ове године дали за пољопривреду и више од 500 милиона динара за металски комплекс. Не дали овако, него наручујући послове.

Неке фирме из металског комплекса су стопроцентно извршиле своје обавезе према држави. Неке само 50 одсто. Ево, на пример, београдски „Змај“ само 50 одсто од онога што смо унапред платили. Свуда треба нешто новца уложити.

Ја лично сматрам, и то је сада став Владе, да је погрешно делити паре. Тиме се ништа не решава. Параме које усмеравамо, наручујемо послове. Код металског комплекса - тракторе, неке друге машине и слично. У пољопривреди наручујемо одређене врсте роба. Ми смо ове године плаћали сељацима пшеницу 20 пфенига, нисмо остали дужни ни цента, а на светском тржишту је 12 пфенига килограм пшенице. Ми смо свесно плаћали 8 пфенига више, да бисмо сачували пољопривредну производњу. Ко сад дугује сељаци-

Иако актуелна власт у Црној Гори не признаје савезне законе, ипак су пресечени главни шверцерски канали из ове републике

Увођење реда у информисање био је посао који је требало много раније урадити

ма? Само нека предузећа и задруге, држава не дугује ништа.

Водитељ: Добро, господине Шешелј, у реду је то за предузећа, али, колико сам ја разумео гледаоца, он пита зашто да пензионери и запослени у школству, здравству итд. плаћају - они су државни службеници.

Др Шешелј: Свим државним службеницима касне плате, па и министрима.

Водитељ: Рекли сте - кад дођете на власт, министри неће примити плате док се не исплате пензије.

Др Шешелј: И ево сад идемо прво на исплату пензија, па онда иду плате министрима. И пензије и плате касне идентично, а увек се пензије исплаћују два-три дана пре плата. Дечији додаци касне много више.

Водитељ: Али, рекли сте, док се све не исплати...

Др Шешелј: Молим Вас, не док се све не исплати. Пензије прате плате, односно плате прате пензије. Прво се исплате пензије, па онда плате. Касне министарске плате, касне плате државних чиновника, не повећавају се. Плате државних чиновника су сада најниже. То је катастрофа. У самој Влади не можемо да запослимо стенографа, него пензионере од по сто година ангажујемо да дођу да нам стенографишу важне седнице, јер нико неће да дође у Владу да ради за тако ниску плату. То је ситуација у којој се налазимо. Сужавамо привилегије. Ниједан стан није купљен, ниједан се министар није уселио у нови стан откад је ова влада.

Водитељ: Јесте ли продали оне силне аутомобиле?

Др Шешелј: Сад продајемо 20 вила на Дедињу и у центру Београда. Продајемо их наменски, да би се полицајцима купили станови, јер другачије не можемо да обезбедимо паре. Крајем јула био је у „Политици“ конкурс за продају 20 вила.

Водитељ: И, да ли се јављао неко?

Др Шешелј: Јавило се доста.

Водитељ: Шта је са зградом Централног комитета на Ушћу? Вучић је рекао да је продата за 200 милиона долара. Има купца - компанија Кока-кола.

Др Шешелј: Ја нисам помињао компанију Кока-кола.

Водитељ: Вучић је помињао компанију Кока-кола.

Др Шешелј: Нисмо сами освојили власт да можемо цели свој програм да реализујемо. Зграда ЦК је укњижена као власништво СПС и ЈУЛ-а, Савеза комуниста Покрета за Југославију, итд. Они су правни следбеници бившег СКЈ и тако је укњижено. Ми смо то као опозициона странка раније оспоравали са одређеним аргументима.

Водитељ: То сте знали и кад сте обављали.

Др Шешелј: Ја сам још на почетку рекао - улазак у ову владу значи свакодневно постизање компромиса. Нико од наше три странке не може очекивати да ће свој програм у целости остварити. Ми остварујемо онолико својих програмских циљева, колико се међусобно договоримо. Сваки дан трају некад исцрпљујући договори по одређеним питањима.

Већ дуже време не можемо да се договоримо око измена и допуна Закона о приватизацији, односно својинској трансформацији. Ја вам само кажем да је функционисање овакве владе, где су идеолошки потпуно различите странке, само по себи бременито одређеним проблемима. И те проблеме треба репавати, али да се влада не онеспособи да удовољава својим основним функцијама.

Водитељ: Имамо једног гледаоца на вези.

Гледалац: Добро вече. Само једно питање за господина потпредседника и његовог кума. Они су обојица прекодринци,

јел' тако, дошли су преко Дрине. Ја бих се понудио да им платим скелу да их вратимо, да ослободе ову јадну Шумадију од намета на вилајет. Нека причају приче неком другом, тамо преко Дрине.

Др Шешелј: Ово је лепа понуда. Само, господин се није изјаснио колико кошта тај превоз скелом. Господин се очигледно руководи предрасудама. Свако од нас у актуелном политичком животу изражава ставове једног дела становништва Србије. Неко већег, неко мањег. Догод постоје људи који подржавају нашу политику, ми остајемо на политичкој сцени. Онима чија концепција не пролази, остаје само да овако искаљују бес, мржњу - и ништа више.

Водитељ: Зашто, по новом Закону о информисању, нисте гонили шиптарске листове за клевете о Србији?

Закон о информисању није забрана јавне речи

Др Шешелј: Код сваког закона, посебно код кривичног и прекршајног, постоји нешто што се зове политика гоњења. Политика гоњења зависи увек од процене одређеног државног органа: суда, тужиоца итд. да ли се већа штета за друштво остварује гоњењем или негоњењем.

У нормалним приликама води се рачуна о степену друштвене опасности, па се каже: неко је некоме украо сто динара, али то је сувише мали износ да бисмо ангажовали полицију, да бисмо приводили, водили истрагу итд. Када је реч о шиптарским листовима, Коха дигоре и другим, много већа опасност прети ако сада почнемо да их кажњавамо, забрањујемо, да пленимо имовину, итд. Тиме призивамо велику опасност од притисака западних сила и НАТО пакта, зато што је то још врло осетљиво питање. Ми тамо ред у медијима треба да заведемо тек када заведемо јавни ред и мир у целој покрајини, на целом Косову и Метохији. Значи, када потпуно сузбијемо тероризам, онда идемо на ове периферне ствари.

Законом нисмо ишли на забрану јавне речи. Ми само забрањујемо клевету и забрањујемо отворене позиве на насилно рушење уставног поретка, и ништа више. Ево, сада су у „Гласу јавности“ објавили да је Српска радикална странка у дослуху са шиптарским терористима. И, ја сам поднео прекршајну пријаву. Кажњени су због тога. Пре тога су објављивали да сам заклао жену Слободана Јовића, да сам крао црквене паре, да сам радио ово, да сам радио оно.

„Дуга“ је пре неколико година објављивала да сам силован у Сјеничком затвору и да сам клао неку муслиманску децу по Босни. Тако нешто не може нигде да се објави, ни у Америци, ни у Француској, ни у Немачкој. Ја увек напомињем, може свако јавно да ми каже да сам глуп, да сам блесав, да сам луд, да сам ово или оно, да сам ружан и шта ја знам.

Водитељ: Или да сте диктатор.

Др Шешелј: Па и то. Ништа ми не сме-та. Али да се каже да сам урадио нешто

што нисам урадио, то не може. Не може неко да каже да сам клао муслиманску децу, ако нема доказа. Или ја морам ићи у затвор ако сам заиста клао, или он мора ићи у затвор зато што лаже.

Сада су објавили да је Српска радикална странка у дослуху са шилтгарским терористима. Наравно, немају никакав доказ и кажњени су. То је суштина овог закона. Ево, и у овој емисији могу свашта да ми кажу, нема везе. Али, не може неко да напише, да објави, да сам учинио нешто што нисам учинио.

Водитељ: Господине Шешел, да се вратимо на рад Владе. Ипак од њеног рада зависи малтене живот свих грађана. Рекли сте да сте за то да се жестоко критикује рад Владе. Имам утисак да Министарство за власничку трансформацију не ради ништа. Имам утисак да сте Ви, рецимо, рекли министарки Јоргованки Табаковић да мало сачека, прећути, да не ради ништа.

Без савезног закона нема акцијског фонда

Др Шешел: То министарство ради можда и највише у Влади.

Водитељ: Ништа се не дешава.

Др Шешел: Како? Неколико хиљада фирми је кренуло у процене вредности, али постоје објективни проблеми у закону. Ево, данас је усглашен Закон о акцијском фонду и тај закон иде на следећу седницу Народне скупштине, почетком децембра. Ево које су кључне радикалске примедбе на овај закон: прво, што приватизација по овом закону није обавезна, затим, што је учињена једна неправда према грађанима. Само извесне категорије грађана могу да добију акције по попусту или бесплатно, а неке друге не могу. Могу само запослени у државном и друштвеном сектору, или пензионери државног и друштвеног сектора и пољопривредници,

било да су осигурани или да нису осигурани да уживају те бенефициране акције, а неко ко је запослен у приватном сектору или је имао слободну професију као књижевник, уметник, адвокат, новинар итд. - нема право. Сматрамо да је то неправда. Затим, код куповине акција с попустом рачунају се само године радног стажа остварене у Србији. Ако је наша земља правни следбеник претходне Југославије, онда мора све то да се узме у обзир.

Водитељ: Знам, господине Шешел, али ко ће све то да узме у обзир?

Др Шешел: Сваком држављанину у радној књижици стоји радни стаж и то је најисправнији начин - на основу радног стажа. Затим, постоји један проблем на савезном нивоу власти. Тамо није донешен закон о инвестиционим фондовима. Да ми сада поделимо грађанима бесплатне акције, па они још с попустом откупе одређен број акција, то су сувише уситњене акције да би сваки грађанин могао да учествује у управљању.

У савременом, цивилизованом свету, два су основна права из власништва над акцијама - учешће у управљању и дивиденда. А, без учешћа у управљању немате контролу над дивидендама, немате контролу ни над профитом уопште.

У цивилизованом свету се формирају акцијски фондови и ви имате сто акција „Гоше”, неко други има 15, неко 20, неко ово, неко оно. Све је то мало да би свако од вас био у управном одбору или у скупштини акционара итд. Е онда, постоји акцијски фонд, па ви своје акције поверите акцијском фонду, па и неки други, трећи, четврти, пети, сто грађана, хиљаду грађана, повери акције акцијском фонду, а онда се акцијски фонд појављује као субјект свих тих акционара, као њихов представник. Он обједини те акције и каже - ја као акцијски фонд имам 25 одсто власништва, имам 25 одсто учешћа у управљању. То је суштина.

Не могу да се формирају акцијски

фондови, јер савезни закон још није донет. Мора што пре да се донесе савезни закон. То је један од проблема са којим се суочавамо. Други је проблем што није донет савезни закон о старој девизној штедњи. Овај републички закон о својинској трансформацији предвиђа да се средства из старе девизне штедње равноправно могу користити у откупу акција као готов новац. Али, савезни закон о старој девизној штедњи није донет да се државне обвезнице издају на конто те старе девизне штедње, јер је државна обвезница онда новац, онда она иде у промет, у трговину. Разумете?

И, трећи је проблем што по савезном Закону о својинској трансформацији не постоји могућност да се акцијама купује ван берзи. Прописано је да се акције могу куповати и продавати само на берзи. Ваше акције можете мени продати само посредством берзе, не можете овако директно да ми пренесете ваше акције, јер оне гласе на име и, само ако берза овери ту трговину, она је валидна. То су три проблема са којима се суочавамо на савезном нивоу. Ето зашто нам је прилично уочена својинска трансформација. Е, сад ту изналазимо неке компромисе и вршимо притисак на савезну Владу да се иде на Савезну скупштину с тим. Знате каква је ситуација и на савезном нивоу власти.

Водитељ: Знам, али то се, господине Шешел, тумачи као одуговлачење, не улази се у власничку трансформацију, губимо време...

Закон о приватизацији на раскршћу догми

Др Шешел: Ко одуговлачи?

Водитељ: Наша Влада.

Др Шешел: Влада не одуговлачи. Ја вам кажем који су објективни, а који су субјективни проблеми. Закон је донесен прошле године. Ја вам говорим који су његови недостаци. Сада сам набројао основне ствари.

Водитељ: Слажем се са тим. Али...

Др Шешел: Пре свега, недостатак је што приватизација није обавезна и што одлуку о приватизацији доноси само предузеће. Као кад би, нпр. ви имали коња, и, уместо да одлучујете хоћете ли коња продати на пијаци, коњ сам одлучује хоће ли бити продат или неће. Како другачије да вам објасним? То је суштина овог нашег проблема. Закон је донет прошле године. Ми смо гласали против. Сада покушавамо да се усугласимо, да га бар мало дотерамо, да га поправимо, да би могао да функционише.

Водитељ: Па знам, господине Шешел, али 10 година је 10 година, све земље су отишле у власничку трансформацију. Прича је била...

Др Шешел: Ја Вама у детаље објашњавам. Мислим да је ово требало урадити већ 1990. Моја књига „Демократија и догма” је забрањена 1987. године, између осталог и због тога што сам се у њој залагао да понудимо страним фирмама и страним банкама имовину над нашим фабрикама уместо враћања дугова.

Водитељ: Па дајте...

Српски радикали у Савезној скупштини залажу се за доношење закона о инвестиционим фондовима како би се извршила што поштенија приватизација

Др Шешел: Забрањени су ми 1987, а тада је било шансе да се то уради. Сада нико неће. Сада нам не вреде фабрике. Ово је мени већ 102, 103 емисија ове године. Ја сам непрекидно гост на локалним телевизијским станицама и то намерно радим, и мислим да сам изузетак у томе. Зашто? Зато што волим да чујем шта народ мисли, зато што на основу питања која добијам сагледавам где су главни проблеми, што нешто коригујем и у својој свести и у својим идејама, у својим погледима, у својим потезима и слично. Дакле, учим кроз одговарање на ова питања, а наравно, волим и да полажем рачуне за оно што радим. Не избегавам то.

Гледалац: Имам питање за господина Шешела. Откад се појавио на политичкој сцени, цела моја породица је гласала увек за радикале, а сад нас је срамота. Како га није срамота да се појави у јавности после свих обећања које је дао, а ниједно није испунио? Хвала.

Др Шешел: Мене је срамота што сте ви гласали за Српску радикалну странку, ако сте уопште гласали. Али, ја сам интимно убеђен да уопште нисте гласали. Оркестрирани сте, сувише су вам идентична питања, сувише су вам идентичне поставке, договорили сте се да на то иде. Знате, то је бесмислено, а било би ме срамота да сте заиста гласали за Српску радикалну странку.

Водитељ: Да се вратимо, господине Шешел, трансформацији...

Др Шешел: Јел су ово оркестрирали ваши или СПО?

Водитељ: Немам појма.

Др Шешел: Све их нешто срамота. Хајдемо конкретни. Ја отворено говорим о проблемима. Отворено говорим о нашим мукама, о ономе с чим се суочавамо.

Водитељ: Докле ћемо да одуговлачимо са приватизацијом, то је врло важно питање.

За разговор је потребно двоје

Др Шешел: Ја сам се увек залагао за убрзану приватизацију. Сетите се колико сам се супротстављао Бинђићевом закону из 1994. године, који је већ обављену приватизацију вратио на почетак и то је у људима убиле сваку вољу. Људи су преузели акције, отплаћивали их. Хиперинфлација је обезвређивала и плате и пензије, што не би и вредност акција? Али је нешто већ у доброј мери напредовало.

Докле ћемо се враћати на почетак? Зато се ја нисам нарогушио да овај закон на који имам примедбе, уништимо у потпуности, него да покушамо да га поправимо, а ствари се поправљају у политичком процесу. Не зависи све од моје воље, већ од воље разних политичких фактора. Предстоји нам усаглашавање.

Водитељ: Имате ли подршку од људи из других политичких партија?

Др Шешел: Не можемо да се договоримо око питања обавезности приватизације. То је кључно питање. Ја вам отворено говорим, не можемо око тога да се до-

Једна од књига др Шешела забрањена је 1987. године зато што се у њој залагао за продају неуспешних фабрика страним улагачима

говоримо. Око тога је расправа у Скупштини вођена још прошле године. Ми смо тражили обавезну приватизацију, али скупштинска већина је била против. Али, ми смо бар ушли у проблем, ми га разумемо.

Питајте ове из Српског покрета обнове, они не знају ни о чему се ради. Ми водимо расправу о десет пореских закона, а они убаци неке будалаштине, јер о озбиљним темама немају шта да кажу. Знате, некад недостају партнери за озбиљне разговоре. Ово су озбиљни, стручни разговори.

Водитељ: Добро, значи, не можете да се договорите са вашим коалиционим партнерима?

Др Шешел: Разговор на ову тему сам почео том констатацијом. Ту најтеже иде договарање с коалиционим партнерима.

Водитељ: Конкретно, ко то највише кочи?

Др Шешел: Не могу ја људе да помињем поименично.

Водитељ: Не поименично.

Др Шешел: Него?

Водитељ: ЈУЛ или СПС?

Др Шешел: На неколико стручних консултативних састанака, ми радикали, пре свега Јоргованка Табаковић и ја смо остали усамљени јер нисмо успели да убедимо коалиционе partnere да то треба убрзати, заострити, изменити и слично. Али, опет настављамо и јавно о томе говоримо и на седницама Владе и на седницама стручних тела.

Водитељ: Знате шта, господине Шешел, из тога произилази да ти чланови Владе нису ни чланови СПС, јер у програму СПС стоји...

Др Шешел: Ја не знам шта стоји у програму, знам шта стоји у закону. Ја не читам програме туђих странака, пратим политичко понашање представника других странака и знам шта стоји у закону.

По нашем закону приватизација није обавезна и препуштено је вољи самих

предузећа да одлуче да ли ће ући или неће ући у трансформацију. Тако је по нашем садашњем закону. Ја не могу из ове коже да искочим. Желео бих да се то промени, али како, немамо ни скупштинску већину. Само смо ми радикали за то. Ево, питајте било ког из СПО, видећете да он не разуме о чему се ради.

Водитељ: Можете ли да се усагласите са Српским покретом обнове кад су они за приватизацију?

Бесциљно таласање СПО-а

Др Шешел: Они су на речима за приватизацију. Питајте било ког из СПО шта је акцијски фонд, видећете да не зна. Питајте шта је инвестициони фонд, видећете да не зна. Они знају само о враћању имовине Карађорђевићима, и да таласају...

Водитељ: Значи, они неће вама да помогну да се изгласа овај закон о приватизацији?

Др Шешел: Неће, јер они то ни не разумеју. Они би сад гласали да им се врате Карађорђевићи.

Водитељ: Али знате ли ви шта сте сад рекли?

Др Шешел: Шта?

Водитељ: Ви сте сада рекли да ћемо ко зна колико година овако да тапкамо.

Др Шешел: Због овог закона процес приватизације ће бити спорји, али он иде, он је кренуо. Ево, сад се врше преговори око приватизације Беоцинске цемента. То је једна од фабрика која је под специјалном контролом Владе, а такмиче се енглеска и француска фирма која ће дати боље услове. Појављује се ту и лоби. Неки протежирају енглеску, неки француску фирму с неким интересом. Знате, ми некад морамо да се суочавамо са тим лобијима, да сузбијамо њихова деловања, и да принципијелно то дамо ономе ко највише понуди.

Водитељ: Хвала Богу, мислим то је тако нормално, али ове друштвене фирме типа „Гоша“?

Др Шешељ: Је ли „Гоша“ покренула поступак приватизације?

Водитељ: Јесте, и „Гоша“ је проценила своју фирму. Ваш помоћник, госпођа Зекић, овде је рекла да то још није стигло у њену дирекцију.

Др Шешељ: Није стигла процена? А што није стигла?

Водитељ: Можда је и стигла, можда госпођа Зекић то није видела, а можда још нису ни послали. Али су јавно објавили да „Гоша“ вреди 180 милиона долара.

Трансформација аутономна воља предузећа

Др Шешељ: Процена је требало да се упуту у Републичку дирекцију. Шта је даља процедура? „Гоша“ затим расписује први круг, упућује јавни позив за упис деоница у првом кругу. Ту сви грађани имају право на бесплатне деонице под одређеним условима, до 60 одсто. Обавеза је да се то распише на огласној табли предузећа, у „Службеном гласнику Србије“ и у једном дневном листу.

Водитељ: Господине Шешељ, примедба на рад Вашег министарства за власничку трансформацију: по закону је свака фирма била обавезна да до 1. јуна или јула изврши процену вредности и да јепослаће у Дирекцију. Значи, онда ваша министарка окрене лепо телефон и каже - ви нисте послали до 1. јуна оно што сте ...

Др Шешељ: Прво, то није наша министарка.

Водитељ: Па добро, она може и да интервенише...

Др Шешељ: Ви сад причате шта она може. Не мора она то, у овој земљи има десетине хиљада фирми и она не може да памти ни назив сваке. Она поступа према обавезама фирми. Фирме су по савезном закону биле обавезне да иду у процену вредности. Непрекидно је пролонгиран рок и ми, радикали, смо прошли пут оборили пролонгирање рока. Гласали смо против и рок није пролонгиран, али се нигде не примењују санкције за неизвршавање обавеза. Од савезне владе зависи да ли ће се оне примењивати јер, реч је о савезном закону, а Дирекција која је у надлежности Министарства за својинску трансформацију врши само контролу процене, контролу поступка приватизације.

Водитељ: Поново имамо једног гледаоца на вези.

Гледалац: Добро вече. Поздрављам господина Девића и волео бих да знам у ком се својству налази Војислав Шешељ овде, да ли као потпредседник Владе или као председник странке?

Др Шешељ: Ја сам овде и у својству председника странке и у својству потпредседника Владе као један од коалиционих партнера у тој влади и отворено говорим и о раду Владе и о раду странке.

Водитељ: Причали смо о једном од министарстава републичке владе.

Александар Вучић и Јоргованка Табаковић налазе се на челу два министарства у којима се много и напорно ради, можда више него у другим министарствима

Др Шешељ: Ја вам говорим о проблемима са којима се сусрећемо. Ви сте пошли од тезе да то министарство ништа не ради. Ја вам кажем да то није истина.

Водитељ: Тачно, ја и даље остајем при тој тврдњи.

Др Шешељ: Па то није истина. То је једно од министарстава које највише ради. Закон не каже да министарство спроводи својинску трансформацију, него предузећа самостално. Министарство само контролише поступак и процену вредности преко своје дирекције. Дирекција проверава процену, а министарство контролише комплетан поступак. Проверава и дирекцију и комплетан поступак приватизације, а воља да се уђе у приватизацију је аутономна воља предузећа и ако „Гоша“ неће да уђе у приватизацију, нико је не може натерати. Ја сад условно говорим, јер само на основу ваших произвољних информација износим овакве ставове.

Водитељ: Они су урадили ту процену, јавно су то објавили.

Др Шешељ: Значи имају процену, сад расписују јавни позив за упис првог круга. То су бесплатне акције. Ко има право на бесплатне акције? Сви запослени у државном и друштвеном сектору, сви пензионери који су радили у државном и друштвеном сектору могу се пријавити да упишу бесплатне акције. Кад се упишу бесплатне акције, онда се упућује јавни позив за други круг, где се купују акције с попустом и акције за готов новац у целом износу. То су вам два круга приватизације. Што се прода у та два круга, прода се, што остане непродато, усмерава се у акцијски фонд. Ниједна фирма није још стигла до завршетка другог круга, тако да ми нисмо ни закаснили. Знате, водимо један разговор у коме ја знам цели текст закон, знам суштину, а ви не знате, ви осећате да вам недостаје приватизација.

Водитељ: Знам ја да је била необавезна.

Др Шешељ: Жао вам је што је спора. **Водитељ:** Није ми жао, него видим да то кочи.

Др Шешељ: Жао је свима, и мени је жао, али не разумете шта је кочи. Ево, ја сам вам то изложио, само још да нацртам.

Водитељ: Не, па питао сам вас ко вам тамо смета, ко вам брани, ви нећете конкретно да кажете.

Др Шешељ: Па ја Вам кажем, не можемо да се договоримо ми, као коалициони партнери.

Водитељ: То онда није Влада, како се каже, националног јединства, кад не можете да се договорите.

Др Шешељ: Не можемо по свим питањима, по многим се договарамо. Не можемо да се договоримо око евентуалних измена Закона о својинској трансформацији, али се договоримо око десет-двадесет других питања.

Договорили смо се о целом пакету о десет пореских закона, јер смо прво ангажовали стручњаке да нам помогну, па смо сваки став продискутовали, па кад смо све то добро сварили, изашли смо пред Народну скупштину. Осам месеци је трајао тај посао. Није то мали посао био. То је један од најкрупнијих послова који смо радили ове године. А ја бих био најсрећнији да сад успемо да се договоримо, да изађемо пред Народну скупштину и кажемо - мењамо Закон о приватизацији. Прво, приватизација је обавеза, постављамо рок тај и тај.

Водитељ: Можда хоће ови људи из Српског покрета обнове.

Др Шешељ: Па немојте, чекајте, ваљда водимо неки озбиљан разговор.

Водитељ: Али мора нешто да се уради у вези ...

Др Шешељ: Па видите да Српски покрет обнове од сва три коалициона партнера напада само нас радикале. Зашто? Зато што смо им пореметили неке рачуне упавши у Владу. Они су мислили да нико неће с нама и зато су се онако упорно

цењкали. Понекад нападну ЈУЛ, а никад не нападају социјалисте.

И друго, СПО то не разуме. За њих је приватизација као на нивоу градске власти Београда, ко где шта стигне. То је за њих приватизација. Они све носе кући. А то је проблем. Морате имати озбиљног партнера који то разуме. Социјалисти и ЈУЛ ово разумеју, али њихова је концепција другачија, њихова идеологија је другачија и не можемо да се усагласимо. Ми бисмо одмах мењали Устав и рекли - не постоји друштвена својина.

Водитељ: Али није идеологија, њима пише...

У мањку три закона

Др Шешел: Ја Вам само кажем да не можемо да се усагласимо око промене Закона о приватизацији. Док се не усагласимо око промена, спроводимо закон какав је сада, јер из ове коже не можемо искочити. Да би се овај закон какав је сада убрзано спроводио, недостају и три момента који зависе од Савезне владе и Савезне скупштине. То су Закон о инвестиционим фондовима, Закон о слободној препродаји акција и Закон о старој девизној штедњи. И Скупштина Србије и Скупштина Црне Горе дале сусаглашеност, а Савезна скупштина никако да их усвоји. Ето, то су још три додатна разлога са савезног нивоа власти, који нам ометају убрзану приватизацију.

Водитељ: Имамо још једног гледаоца на вези.

Гледалац: Добро вече. Хтео бих да поздравим господина Шешела, и да му поставим два питања. Да кажем одмах господину Шешелу да нисам присталица Радикалне странке и да вероватно, после свега овога што се десило, не бих ни био. Прво питање - како сте могли да уђете са СПС у коалицију, кад сте, пре него што сте ушли у ту коалицију, рекли за госпо-

дина Милошевића да је мафијаш, да је лопов, да му је син овакав, да му је жена онаква...

Др Шешел: Сина му нисам никад помињао, господине.

Гледалац: Како нисте?

Др Шешел: Никад. Ја нападам само политичке личности, не дирам у породицу.

Гледалац: Само да Вам кажем - господин Николић је рекао: нас полиција малтретира. Међутим, кад сте ушли у Владу и кад су студенти имали штрајк, господин Тома Николић је рекао да ће да изведе полицију. Значи, на српску децу ви ћете да изведете полицију. Док сте били у опозицији, онда сте говорили - полиција врши над нама репресију, малтретира нас, а сад ћете ви на српску младост да изведете ту исту полицију. Боље на те пензионере који су гласали за СПС и за вас изведете полицију кад изађу да траже пензију. То би било реалније. Ако се већ силите на српску младост, онда изведите и на те пензионере, па да то лепо заокружимо.

Сад сте донели овај Закон о информисању. Значи, ако неко нешто каже против вас, ви га кажњавате са 500 хиљада, са милион динара. Сви знате у каквој смо ситуацији и сад да ви неког казните са милион динара. Мислим да је то бесмислено. Ако можете да ми полако, само лепо, одговорите.

Жесток одговор разбијачима

Др Шешел: Све ћу вам полако и лепо одговорити. Прво, говорио сам о ранијем сукобу између нас и социјалиста. Па, сетите се, ко је кога први почео да напада најтежим речима? Социјалисти нас. Сетите се оног саопштења Главног одбора СПС из септембра 1993. године. Уочи нашег обарања Шаиновићеве владе су за мене рекли да сам ратни злочинац, да сам

криминалац, да сам ово, да сам оно. Је тако? Од тога је и почело, онда увреда увреду стиже. Нисам им остајао дужан, то су све чињенице, нико од нас то не крије. Не можемо ми да ископавамо сада ко је и шта коме рекао, ко је где претеривао са увредама, и ко је био оштрији.

Ја одем у затвор због једне увреде, излазим из затвора, изричем још тежу на затворској капији, одмах држим говор. Окупе се људи, сачекају ме пред затворском капијом, ја држим нови говор. Ја нисам попут Драшковића писао покајничка писма из затвора, кумио, молио за милост и слично. Излазио из затвора још пркоснији него што сам био.

Али, то је једна фаза наших међусобних политичких борби. Ушли смо у Владу јер је народ тако пресудио. Није се могла другачије планирати влада. Ја бих био најсрећнији да је народ нама дао више од 50 одсто гласова, да имамо више од половине посланика. Е, онда би радикали за све сами одговорали. Овако заједнички одговарамо. Имамо проблем више што морамо међусобно да се усаглашавамо. Ми нудимо и међусобне преговоре, да се договоримо - хоћемо ли овако, хоћемо ли онако, да се убеђујемо.

Што се тиче демонстрација, ми смо критиковали режим што није искористио полицију кад је руља разбијала зграде по Београду, да интервенише, да их премлати и похапси. Демонтирање је зграда Политике, јел истина? Полиција уопште није интервенисала. Зашто? Има ко је крив што полиција није интервенисала. Тамо где су демонстрације биле мирне, полицијци су правили кордон и стајали. Шта ће, тада нема потребе да се изводи полиција. Полиција се изводи онда кад долази до нарушавања јавног реда и мира и до уништавања имовине или угоржавања живота и безбедности људи. Кад се руши, кад се разбија, има да се прочита лекција, да им никад више не падне напамет да то раде.

А нису то била деца, све су то били пунолетни људи. Ако наврши 18 година и има право да гласа, није више дете. Он је нечије дете, али није дете у правом смислу речи. Он је човек, грађанин. Мора да буде одговоран за своје понашање. Ми радикали кад смо демонстрирали, полиција нас је хапсила и тукла и водила у затвор, али никад нисмо разбијали. Никада. Против сам сваког разбијања и не дао им Бог да се опет деси да изађу негде и да почну да разбијају, биће жестока реакција. Свако има право на политички став. А поводом медија сам био јасан. Клевета, неистинита чињеница, не сме да се лансира за било ког човека. „Политика“ је већ два пута кажњена, јел тако?

Водитељ: Јесте.

Клеветај ал' плати

Др Шешел: Највећи дневни лист је два пута кажњен, јер је објавио неистините информације. И треба да се науче људи - за те ствари се кажњава и у Америци, и у Енглеској, и у Француској и у Немачкој, и у Италији. Свуда се за то кажњава, мора и код нас. Ево, можете да ми каже-

Српски радикали су критиковали режим што није искористио полицију када је руља разбијала зграде по Београду. Стајање у кордону није имало смисла

те који год хоћете увредљив израз. Што год смислите, слободно кажите, али не можете да кажете да сам неког убио, да сам нешто украо, не можете да кажете да сам проневерио то и то итд. То је оно што је опасна клевета.

Најекстремнији пример: да сам клао муслиманску децу у Босни. То је „Дуга“ својевремено објавила. Или, Слободан Јовић је неколико пута давао изјаву, објављивали су је „Дневни телеграф“, „Недељни телеграф“, ко све још, да сам му заклао жену. Е, то је оно што не може. Или сам ја стварно заклао жену, па морам ићи у затвор, или он мора ићи у затвор што клевете, или мора платити ову казну. Боље је кад се плати казна, него кад се иде у затвор. И опет клевета није забрањена, она је само кажњива. Можете ви да клеветате, али онда будите спремни и да платите.

Водитељ: Имамо један проблем, господине Шешел, код Закона о информисању. Господин судија Вујачић је рекао да се закон коси са барем три, четири, пет...

Др Шешел: Који судија Вујачић? Да није Вучетић?

Водитељ: Јесте, Вучетић. Он је образложио...

Др Шешел: Није ништа образложио, никаквих аргумената нема. Овим законом се афирмише слобода штампе. Постоји нешто што је важније од слободе штампе.

Водитељ: Али, коси се са другим законима, са Кривичним законом и правима човека и грађанина...

Др Шешел: Не коси се уопште. Зашто се коси? Нигде Кривични закон ни Устав не ограничавају новчане казне у прекршајном поступку. Друго, казна је унапред одређена и свако ко се у то упушта мора да зна да је то кажњива радња. Да сад неко за мене негде напише да сам клао муслиманску децу, тај унапред треба да зна колика је казна за такав прекршај. И треба сам да процењује - хоће ли се излагати том ризику или неће, ако нема доказа да сам заиста клао. Докле ће се нешто објављивати без икаквих доказа? Дневни телеграф објављује - Шешел потписао покуљење струје 30 одсто, у мају месецу. Да ли се сећате тога?

Водитељ: Сећам се.

Др Шешел: А ми смо само једном покупили и то 9,5 одсто. А колико пута су објавили да смо штампали паре, да иде девалвација. Не могу да се лансирају измишљотине, јер су опасне. Ево, за Мају Гојковић су на насловној страни „Гласа јавности“ објавили да је у љубавној вези са Жељком Симићем, јел тако? А сад је на Студију Б Рада Трајковић назива шиптарском курвом. Јесте ли чули то?

Водитељ: Рекла је шиптарска к.

Др Шешел: Па добро, свако је схватио о чему се ради. Замислите како је њој у приватном животу. Како је Жељку Симићу у приватном животу. И они су у ситуацији да некоме објашњавају да то није истина, да је то само злонамерна измишљотина и слично. А кад јој кажу да је била у љубавној вези са врхом шиптарске теро-

Од сада ће новинари два пута да размисле пре него што објаве непроверену вест

ристичке организације и редакције листа, иде ли то? Јел то допуштено са аспекта морала, са аспекта уставног поретка и основних принципа који се тичу слободе и права човека и грађанина? Ваша слобода медија не сме да буде толика да ви мој живот угрозите. Ви можете да објавите да сам ја у некој љубавној вези, ја дођем кући, жена ме сачека код врата. Јел тако? Може ли то да се ради?

Водитељ: Таман посла.

Др Шешел: Па, ево, Маји су то два пута урадили. Жељку Симићу су једном објавили. Жељко Симић има своју љубавну везу, Маја Гојковић своју. Како је њима кад то морају да објашњавају? То, ипак, изазива трагичне последице.

Водитељ: То је све потпуно у реду, али коси се са кривичним законом, поступак је брз, ја одговарам као уредник, то је мало без везе.

Редовни суд—правни лек

Др Шешел: Прекршајни поступак је скоро увек брз поступак. Кад вас ухапсе због угрожавања јавног реда и мира, одмах вас упућују у затвор. Је ли тако? Увек је било тако. Колико су пута мене раније по прекршајном поступку ухапсили и одмах водили у Падинску скелу или у Централни затвор. Одмах судија за прекршај изрекне казну и одмах вас води. Тако вам је у прекршају. Ту су мале затворске казне, зато што је поступак брз и што је реализација одмах, жалба не одлаже извршење. И намерно је овде висока новчана казна да се напокон опамете и да не лансирају клевете, којима угрожавају животе људи. Оваквим клеветама се угрожавају животи људи.

Водитељ: Ако се односи само на то, онда је у реду.

Др Шешел: Човек може због такве клевете, због такве лажи и самоубиство да почини. Закон се односи и на позивање

на противуставну промену поретка. Постоји виша судска инстанца која исправља. Има још и заштита код редовног суда. Има три инстанце где се то преиспитује. „Дневни телеграф“ и „Монитор“ су кажњени јер су објавили позив на противуставно рушење поретка у виду огласа. Не може то нигде у свету, па не може ни код нас.

Водитељ: Добро, значи клевета и позивање на рушење уставног поретка?

Др Шешел: Јесте, и ништа више.

Водитељ: Онда је у реду.

Др Шешел: Слажете ли се да је добар закон?

Водитељ: Слажем се, ако је то.

Др Шешел: То је то. Прочитајте закон.

Водитељ: Али, господине Шешел, може судија другачије да протумачи неке ствари.

Др Шешел: Онда постоји виша судска инстанца, да исправи. Има основни суд за прекршаје, па има Виши суд за прекршаје, па се онда код редовног суда још може жалити и они надоканде штету. Ево, виши суд у Крагујевцу оборио је првостепену пресуду против неке новинарке „Гласа јавности“. Значи, има могућности да се пресуда преиспита, да се исправи. Само кад човека стрељају, не може се ништа исправити. Ми до стрељања нисмо дошли. Ево, сад радимо и на укидању смртне казне. Према томе, могућа је судска грешка, али се судска грешка може исправити.

Водитељ: Онда ја прихватам закон, ако је тако.

Др Шешел: Објавићемо га у специјалном издању „Велике Србије“. Ево, дали сте ми идеју да то урадимо.

Водитељ: Гледалац на вези. Изволите.

Гледалац: Добро вече. Хтео сам да питам Воју, да објасни за „Гошу“, пошто је то ипак једна велика фирма у Паланци. Пола Паланке живи од те фирме. Молио бих га да ми објасни како је могуће да ми још нисмо ни за мај месец примили пла-

те. Има људи који још нису ни за фебруар примили плате. Не може сада Шешел да каже да он не може ништа. Значи, мора да зна да 7.000 радника овде гладује, а они траже обавезе од нас, да се све плаћа, камате иду.

„Војо треба да те је срамота имена свога што си дошао ту и што си се појавио.“ Буди свестан да следеће изборе никад нећеш да добијеш. Ни од пензионера, ни од студената, ни од радничке класе нећеш добити глас. Треба да те је срамота, јер си све обмануо. Можеш да се смејеш, можеш да радиш шта хоћеш. Доказ ти је ова жена Рада из Приштине. Онако поштenu жену си најурио, а држиш тамо неке министарке које су полтронке и трче за тобом. Толико.

Отворено о свему

Др Шешел: Да, поштена жена, али је хтела да протежира брата. Значи поштени су они који се упуштају у непотизам, којима је брат важнији од политичке партије којој припадају и општих принципа и закона. Ево, сами сте показали ко сте и шта сте. Зашто би мене било срамота? Ја отворено говорим о свему. За мене нема никаквих табу тема. Спреман сам да одговорим на сва питања. Редак сам политичар који је спреман да одговори уживо на сва питања. Не знам из које још странке прихватају да дођу, да овако уживо одговарају на питања гледалаца.

Друго, не сматрам се баш толико глупим човеком да не схватам да је реч о ор-

кестрираном наступу. Али, ви на то имате право. Ја само констатујем, али ви имате право, без обзира што сте у наступу непријатни и што идете са увредама. Што би мене било срамота? Ја нисам ништа украо, нити сам кога слагао, нити сам преварио, нити оклеветао. Све што мислим, кажем свима отворено, свиђало се то људима или не. Друго, кад је реч о „Гоши“, што је важније питање, „Гоша“ је друштвено предузеће. Код нас су сва предузећа у већој или мањој кризи. У кризи нам је цела привреда.

Кад је реч о друштвеном предузећу, Влада нема интересије око управљања. Ми само у неким критичним моментима, кад се стекну одговарајући услови, можемо да заводимо принудну управу. Такве иницијативе поводом „Гоше“ никад није било. „Гоша“ је самостално привредно предузеће, мислим да је било ангажовано око нашег металског комплекса кад смо неке послове наручивали.

Водитељ: Јесте, ишао је директор са господином Милошевићем у Кијев. Отворио је и неку фирму тамо. Јел можете само кратко о путу у Белорусију и Русију?

Др Шешел: То је била веома успешна посета парламентарне делегације. Одбор за спољну политику Већа грађана и Већа република Савезне скупштине је донео одлуку да се иде и делегација је била вишестраначка. Нудим вам филм од сат и по, можете да га емитујете на вашој телевизији, па ће гледаоци добити исцрпну информацију о томе.

Водитељ: Господине Шешел, хвала вам на гостовању у овој емисији.

Др Шешел: Било ми је задовољство. **Водитељ:** Надам се да ћете опет да дођете.

Др Шешел: Кад ме позовете.

Водитељ: Сада са вама позивам ваше прве сараднике, Тому Николића, Александра Вучића.

Др Шешел: Тома Николић је требало да гостује, али опет је имао важне обавезе. Они су спремни да дођу. Можете да зовете и Томислава Николића и Александра Вучића и Јоргованку Табаковић и Мају Гојковић, све чланове руководства Српске радикалне странке. Не само да ће желети да вам се одазову, него су и обавезни да вам се одазову, пошто је наш принцип јавност рада.

Водитељ: Надамо се да ћете донети и неку стратешку одлуку да народ почне да ради. Кад народ почне да ради, он ће лакше плаћати таксе и порезе.

Др Шешел: Ми сада водимо борбу за голи опстанак и преживљавање.

Водитељ: Дајте неки програм да народ почне да ради.

Др Шешел: Па имамо стотину програма, али нема капитала да се поткрепе ти програми.

Водитељ: Не знам зашто се свађамо са Американцима, они имају највише пара.

Др Шешел: Они страшно воле да дају паре.

Водитељ: Добро, била је ово још једна емисија и хвала вам.

Др Војислав Шешел са члановима делегације Савезне скупштине у посети Русији, почетком новембра ове године

8. ДЕЦЕМБАР 1998. ГОДИНЕ: МИНИСТАР ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
И ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ У ЕМИСИЈИ ТЕЛЕВИЗИЈЕ „ПЕТ“ ИЗ НИША

ОДГОВОРНОСТ ЗА ЈАВНУ РЕЧ

На удару новог Закона о информисању и државна медијска чеда
„Независни медији“ прећуткују чињеницу да у Србији нема цензуре
За магловите, измишљене „изворе информација“ задужен кривични закон
Кодекс професионализма – Закон о информисању и Закон о радио-дифузној делатности
Нови „хорор“ Олбрајтове због „Гласа Америке“

Водитељ: Поштовани гледаоци, добро вече. Сви углавном доста тога знате па нећу правити велики увод, можда све информације којима располажете нису склопљене како треба, можда нису све доречене. Вечерас смо ту да помогнемо да тих информација буде довољно и да се у њима направи одређени ред, онакав ред какав би требало да буде, а ту је господин министар за информисање у Влади Републике Србије, Александар Вучић, коме желим добро вече.

Вучић: Добро вече.

Водитељ: Хвала вам што сте дошли. Нити је време наклоњено томе, нити су ваше обавезе такве да можете лако да шетате по Србији, али вас ипак видимо.

Вучић: Можда сам ја превише уморан, али време је добро, само што је у Јагодини почео неки јак снег да пада, а ја се надам да ће га бити, здравије је - кажу људи.

Водитељ: Поштовани гледаоци, знате наше телефоне, а неки су пожурили и видим да девојке које примају ваша питања увелико раде. Ми ћемо настојати да овај први део разговора, који треба да помогне да се мало систематизује цела ова тема, водимо нешто краће да би остало времена за ваша питања. Господине Вучићу, можемо ли одмах да пређемо на ствар?

Вучић: Ја сам увек волео да разговарам баш тако.

Водитељ: Имали смо неку гужву пре неколико дана, то није главна тема, али је илустрација онога што се догађа са законом.

Испоштована мера надзора кочи казну медијима

Вучић: Углавном сам информисан из штампе, али и од стране потпредседника Народне скупштине Републике Србије,

Александар Вучић: халабуку око новог Закона о јавном информисању подижу минорне странке које на тај начин покушавају да попправе политички рејтинг

господин Стaменковића, који ме је обавештавао о свему што се у Нишу догађало. Наравно, свако има свој угао посматрања. Оно што је интересантно рећи, то је да се све оно што сам изговорио и рекао, што се тиче Закона о јавном информисању, испоставило као тачно.

Говорећи и гостујући баш овде у Нишу на ТВ „Белама“ где сам објаснио оно што сте ви овде на телевизији мало скратили, а то је да не може бити одговорно лице, дакле одговорни уредник, нити телевизија, за оно што неко у живој емисији изјави, уколико су предузете радње дужног надзора. То значи да је била и ваша обавеза, уколико неко врши повреду из члана 67 и члана 69 Закона о јавном информисању, да извршите упозорење. То би се сматрало мерама дужног надзора. Чак сам и о томе детаљно говорио претходни пут када сам био у Нишу, и онда сам уверен да апсолутно никаквих проблема не би било.

Мислим да је прављен један политички сценариј, једна политичка халабука, са циљем да се неке политичке странке, минорне, ванпарламентарне, и неке мале парламентарне политичке странке уздигну и да се каже како су оне те које би требало да бране слободу и демократију у Србији. То је нешто што ми се чини неприхватљивим у крајњој линији. Свако може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка. Може то да учини било која политичка организација, може то да учини било који појединац, било које удружење, није важно ко. То не значи да ћете бити кажњени, али ми се чини да је неко желео и да је неком у том тренутку одговарало и то је користио као услуге вашег студија и неких других нишких медија и покушао да каже како је то прилика да се уздрма, како они говоре „диктатура у Србији“. Донео сам тај папир, јер сам слушао шта су Весна Пешић и њена два пратиоца изговарала у вашој емисији. И шта је садржао тај захтев за покретање поступка? Новине су то објавиле, да не мисле људи да је то ишло преко неких других папира, чак сам и из листа „Данас“ то преузео. Знате да ви говорите да у Југославији постоји институционални распад армије, полиције, да је земља пропала, да живимо у окупацији итд. Да не говорим о шпијунима, за то бар неко заслужује упозорење. На страну то да ми можемо политички да расправљамо о свему томе и да можемо да покажемо и да докажемо ко су шпијуни, да докажемо и покажемо ко, где и на који начин влада, ко је успешнији, која власт јесте преварантска, а која није.

Мислим и чини ми се да у једном цивилизацијском и другачијем тону може много више да се постигне него на такав начин.

„Политички“ рејтинг клеветника на удару закона

Наравно, неки су себи покушали да подигну политички рејтинг преко таквих емисија, за шта нисте ви криви, нити било ко други. То је њихово право, али не могу политички рејтинг подизати на та-

Нема изузетака: на основу Закона о јавном информисању кажњена је и „Политика“ која подржава Владу Републике Србије

кав начин што ће земљу проглашавати окупираном и државне органе проглашавати шпијунским службама или не знам већ којим се терминима служити. То је нешто што апсолутно није дозвољено. У том смислу, сам ја и схватио оно што су нишки социјалисти предузели као своју радњу, али они морају да знају, као сви остали, да уколико се предузму мере дужног надзора, а ја ипак нисам судија за прекршаје, али смо мало пре разговарали, па сте рекли да јесте, онда ту одговорности и одговорног лица и медија нема. Не можете ви бити одговорни за оно што некоме у одређеном тренутку падне на памет да изговори. То је нешто што је потпуно разумљиво и потпуно јасно, иначе ту се ради о комплементарној примени закона, о прекршајима. Дакле, о том прекршајном поступку говорим, о та три или четири члана, колико их има у Закону о јавном информисању, и то је нешто што не би требало убудуће да буде спорно.

Сматрам да није било потребе толику тензију подизати на такав начин, говорити тако о свему, а да се на крају испостави, да све оно о чему смо говорили, да смо били у праву. Чак чујем да сте написали и тај спот у коме сте емитовали моју изјаву, додуше скраћену, не до краја, са овим дужним надзором о коме сам сада говорио, и ја вам се захваљујем на реклами. Надам се да ћете и убудуће то чинити. Као што сте видели, то је, а нисам је ни платио, да будем искрен, ипак било онако како сам и рекао, зато што просто за то нисам заслужан ја, зато што сам нешто паметно изговорио, већ зато што је закон јасан, зато што је закон такав. Није тај закон донео ни Александар Вучић, ни Српска радикална странка, ни Социјалистичка партија Србије, Закон је предложила Влада Републике Србије, усвојила Народна скупштина Републике Србије. У разговору са бројним званицама, судијама, ми смо још на почетку рачуна-

ли да ли да се то на такав начин регулише у самом закону, а било је јасно да ће се морати комплементарно примењивати и Закон о прекршајима. Онда су људи знали да је то већ решено на такав начин. Дакле, није то моје сопствено тумачење, већ је то нешто што је потпуно јасно и што произлази из законских норми и законских одредби.

Водитељ: Међутим, прекршајну праву против нас није поднео макар ко, већ странка која у српском парламенту има највећи број посланика, дакле, и највећи утицај, највеће бирачко тело у овој земљи и која вероватно има довољан кадровски потенцијал да може да разлучи шта је шта у односу на Закон.

И државни медији без привилегија

Вучић: Поднели су представници Градског одбора Социјалистичке партије Србије. Они имају право да поднесу захтев. Евидентно је да ту постоји више прекршаја из Закона о јавном информисању. Питање је само да ли је постојао дужан надзор. Уколико је дужан надзор постојао, одговорно лице се не може сматрати одговорним. Уколико није постојао тај дужан надзор, они су вероватно сматрали да тај дужан надзор није постојао, онда бисте ви били одговорни. То је суштина. Наравно, није било ко, али као што сте видели, Закон се доследно примењује и нема оних који имају некакав приоритет, као што нема оних који су ослобођени сваке одговорности. Уосталом, чини ми се да је према Закону о јавном информисању највише пута до сада кажњена управо „Политика“ која подржава државну политику, политику Владе Републике Србије, политику државних органа Републике Србије. То показује да привилегованих нема. Она ни-

је кажњена за позив на насилно рушење уставног поретка, већ за неке далеко бенигније ствари које се тичу повреде права личности. То показује да ће се Закон примењивати једнако на све, и да нема изузетака и да је цела прича о томе како је неко желео на тај начин да угуши такозване опозиционе медије прилично бесмислена. Када немате другачије оружје, када немате другачије оруђе, онда ће неко да каже - ето, кренули су да нас руше, кренули су да нас уништавају. Боравећи овде у Нишу и у једном заиста пријатељском и добром разговору са господином Динићем и Милановићем и људима из Танјуга, независним новинарима, пардон, слободним новинарима, пошто независни не постоје, разговарао сам већ на ту тему. Раније су говорили како не смеће да дођете овде на ову и ону телевизију, а смеће свуда. Углавном захвљујући аргументима, а не због могућности нашег бољег изражавања, елоквенције или превелике памети, чини ми се из тих дуела и разговора, посебно са Којадиновићем као шефом неког АВНОЈ-а, или не знам ни ја већ како се назива, та асоцијација, излазили смо као победници. Суштина је у томе да неко покушава да прави политичке поене и да покушава народ да убеди како је нешто што није лоше - ужасно лоше, катастрофално и криминално лоше, а уколико кажете било шта против тога, то ће бити права јерес и онда ће вас сматрати припадником, како кажу „црвеноцрне коалиције, комунистом, фашистом“ не знам ни ја већ чиме, а да при томе не знају ни шта то све значи. И да их питате што црвено, што црно, половина оних који су то говорили у вашим емисијама овде не би знала шта на то да изговори.

Када сам већ гостовао са неким од тих људи, мало скрећем са вашег питања, надам се да се не љутите, када сам већ говорио о том закону, неки су рекли како закон има елемената фашизма.

„Независно“ лажирање чињеница

Када сам их питао - кажите ми шта је то фашизам, кажите ми неког теоретичара фашизма, кажите ми аутора о фашизму, кажите ми некога ко је писао о томе, кажите ми неку дефиницију фашизма, они су ћутали и гледали. То није знао ни Којадиновић. Ја га питам - шта је рекао Рацо Дефалић о фашизму. Он не зна. Шта је рекао Ерос Нолте? шта је рекао Тодор Кукољ? Не знам, али зато постоји та крилатица, за све што се некоме свиђа, он ће да каже то је фашизам и то је фашистички. Кад га питате шта је ту фашизам, и шта је то фашистички, онда ће да ћуте или ће да измисле нешто што нема никакве везе са фашизмом. Без покушаја да се да, нека озбиљнија дефиниција или некакав озбиљнији разлог. То постоји у овом такозваном Мондијалистичком покрету, када не знате како са својим политичким противницима да изађете на крај, онда је најбоље да им залепите етикете фашиста или неку сличну. Онда од тога нема одбране.

Када кажете некоме да је фашиста десет пута, петнаест пута, онда тај више не зна на који начин да се брани, не зна шта да каже, не зна шта да учини. Јер и та имиџница представља нешто што је прокажено у Србији, нешто најгоре, нешто најстрашније, нешто што је разумљиво, али се неко ни не труди да покаже шта то представља. Шта је то што би требало да буде фашизам? Довољно је само да вам кажем - ту има фашистичких елемената, то је фашизам, или ви сте фашиста, то даље и не објашњавам. То је већ нешто друго, што говори и о незнању, али и о политичкој острашћености оних који то изговарају. Доказ за ову моју тврдњу, мада ћу бити слободан да одговорам на ваша питања, није у питању никакво рушење такозваних опозиционих медија, постоји у томе да медији који себе сматрају независним, иако наравно независних медија нема у крајњој инстанци, зависе од оних који их финансирају. И ту нема никаквог спора. Углавном нису против њих ни покретани захтеви за покретање прекршајног поступка, са тим што су вашој телевизији рекли - како се већ унапред зна пресуда, па чак и водитељи појединих емисија, како се зна како ће проћи Телевизија „Пет“. Како видите, не зна се како ће проћи Телевизија „Пет“, зато што ће органи за прекршаје поступати у складу са Законом, а не онако како се некоме чини да је политичка воља у неком тренутку.

И то је достигнуће које у овој држави мора да важи за све. Сви морају да имају једнак правни статус. У време оног десетодневног важења Уредбе за време оружаних претњи НАТО-а нашој земљи, привремено се забранио рад на шест или седам дана, не сећам се тачно, новинама „Данас“ и „Наша борба“. Хоћете рећи да некоме смета што објављују „Данас“ и „Наша борба“, да је то неки огроман тираж, па сад се власт много забринула због тога шта ће они да објаве. Није се нико забринуо због тога. Најбољи доказ је то што

Александар Вучић у посети Косову и Метохији: нико у свету, а нарочито у Србији није се узбудио што су на неколико дана забрањене антисрпске новине

у претходних месец, или два месеца, толико је текстова написано, толико уверда, толико клевета на мој рачун. Уопште нисам ни реаговао. Можда сам могао да покрећем захтеве за покретање прекршајног поступка. Могао сам и да тражим новчану надокнаду штете, грађанску парницу, могао сам да идем и на кривичне тужбе итд, али ме то уопште није интересовало. То никога не занима зато што то може само да нам донесе политички рејтинг, много бољи него што је био раније. Знате, када вас све те вране нападу, то може само да вам допринесе бољем политичком котирању.

То никоме није сметало, дакле, ту је поштован само принцип поштовања донетих подзаконских акти Владе Републике Србије, као што се сада поштује Закон који је донела Народна скупштина Републике Србије. То је нешто што је за нас најважније.

Извињење без пардона

Није битно да ли су то медији који ће да подржава Владу, није битно да ли су то медији који ће да подржавају неке парламентарне опозиционе странке, или ванпарламентарне опозиционе странке, или непостојеће политичке странке, али је важно да се придржава Закона. Сви закони морају да се поштују. Народ данас тешко живи, заиста тешко живи, али не може нико да уђе у продавницу и да украде шампон, сапун, или да украде било шта друго. Због тога ће да иде у затвор. Тако је по кривичном закону. Закони морају да се поштују. Законе је донело највише регистративно тело у нашој земљи. Сви закони морају да се поштују. Нико нема извињавајућу околност због тога што је мала плата да краде, нико нема извињавајућу околност због тога што му се не свиђа један закон да га не поштује, да га не примењује. Немам ни ја право никома да упадам у стан, иако бих радо да уђем у неки стан. Немам права, закони морају да се поштују. То је нешто што је за нашу земљу важно, и тај поредак, и тај ред, мора да постоји.

Чини ми се да ће у овом случају извесни резултати бити постигнути и мислим, да је још једна ствар веома важна. То су могли они који гледају БК Телевизију да примете. Нажалост, нико нема ништа против личног изјашњавања, ако неки новинар жели професионално да обавља посао, његов задатак је да на професионалан и одговоран начин води одређену емисију, да не уноси своје политичке страсти, ни страсти било које друге врсте. Дакле, ни навијачке страсти, уколико преноси утакмицу Звезда-Партизан, иако је то прилично тешко. Нажалост, чини ми се да су неки поједини новинари до схватили као прилику да почну да се баве политиком и да постану опозиционари или представници политичких странака. Зато што су схватили да је то њихов посао и мисле, наравно, да им нико никада неће одговорити. Нема времена нико да одговора на то, нити је то потребно, али

то не говори ни о чему другом осим о недостатку елементарног професионализма, као што је био случај у неким мојим разговорима са представницима неких других телевизијских кућа у Београду, које су просто политички са мном расправљали на тему „Да ли вам се свиђа Закон о универзитету“ итд.

Знате, то нема никакве везе са медијима, него ето њима је пало на памет да о томе разговарају, да изигравају народне хероје, и да могу после да оду супрузи - а јел' си видела шта сам му ја рекао, како сам му ја то изговорио, није имао шта да каже итд.

За похвалу плурализам медија

Наравно, на све то може да се каже, на све то може да се одговори, али је суштина у томе да сви људи морају на одговоран и на професионалан начин да обављају свој посао. То је нешто што ми се чини да у претходном периоду није било до краја поштовано. Морам да кажем, пошто на почетку нисам имао прилику, да сам задовољан, пре свега, медијским плурализмом у нашој земљи, плурализмом у региону уређивачких концепција које постоје у нашој земљи, различитим ситуацијама у нашој земљи. Јавна гласила, како их назива нови Закон о информисању, имају различит приступ по свим сферама друштвеног живота и то је једно богатство којим се наша земља може у сваком случају похвалити, и то у крајњој линији нико не може да негира. Довољно је било погледати, рецимо, вашу телевизију у претходном периоду. Нико није могао да каже да је то телевизија која подржава било шта што је државно, што има везе са Владом или са било ким од владајућих политичких структура. Као што видите, нико од нас нема фобијан однос. Према томе, нашао сам довољно времена, дошао сам у вашу телевизију, и на сва питања, ако се не вaram, без икакве цензуре одговарам.

Водитељ: Нисам хтео да вас прекидам. У многим ТВ дуелима често не стижете да завршите реченицу, а вероватно је постојала потреба да се заокруже мисли и да се искаже оно што сте сматрали да сада треба да кажете. Међутим, ја бих да се сада вратимо на Закон, и на његове одредбе које су најчешће на мети критике. Пре свега, чувени члан 30 децидирано каже да одговорност за новинарску информацију сноси искључиво новинари и новинарске куће. Дуго сам новинар, интересантно да никада није било закона који је поштедео извор информације. Овде се он помиње само када је реч о скупштинском извештавању.

Вучић: Исту сам примедбу чуо од господина Динића када сам био на „Белами“ Телевизији. Не знам по чему је чувен тај члан, не знам који је тај закон, претходни закон до пре два месеца такође није третирао извор информације. Питање извора информација регулише се неким другим законима. Шта то значи? Поку-

шаћу да поједноставим за ваше гледаоце. Закон о јавном информисању регулише материју јавних гласила и других средстава јавног информисања. Занима нас у овом тренутку какво је понашање јавних гласила и ништа више од тога. Постоје кривични закони, постоје закони из грађанског права, дакле, из облигационог права, који регулишу неку другу материју и то на потпуно другачији начин. Ако ја вама дам информацију, рецимо, у нашем студију, а ви нисте предузели мере дужног надзора. Ја вама дам информацију како ће сутра да се отцепи један део наше територије. Дакле, дао сам ту информацију.

Водитељ: Сад ћу вас прекинути. Како ја треба да знам у ком тренутку треба да реагујем? Откуд ја знам да ли ће сутра тај део територије...

Вучић: Сад ћу вам ја рећи. Зато што сте довољно паметни и знате да ли хоће и да ли неће, није за вас пословно релевантно, али свако отцепљење било ког дела наше територије представља позив на насилно рушење уставног поретка и територијалне целовитости Републике Србије, ваљда је то довољно јасно. Уосталом, нема ту много чланова на које би требало пазити и око којих би било некакавих значајних и великих сумњи. Ради се о члану 67 у коме се говори о позиву на насилно рушење Уставом утврђеног поретка, јавног поретка, територијалне целовитости, независности Републике Србије, вршења расне, верске и националне дискриминације итд. То је у члану 67 и у члану 69 повреда права личности и ништа више од тога.

Ви тиме штитите себе што упозорите и што кажете - молимо вас да више о томе не говорите. Ваљда је познато и сви знају да не сме и да никада неће бити отцепљења ни једног дела територије наше Републике. Ваљда то сви знају. Ако неко то покушава да каже, ваша је обавеза да га ту прекинете, упозорите, али нерачунам да смо око дужног надзора већ довољно објаснили грађанима. У том случају ви ћутите и пустите да неко прича о томе. Ви ћете одговорати према прекршајном поступку предвиђеним Законом о јавном информисању. Али онај ко је то говорио неће одговорати по том закону. Он ће одговорати по кривичном закону и највероватније ће тужбу покренути јавни тужилац - сексофицио по службеној дужности. То је његов посао и то је нешто где се уставни поредак штити на најбржи могући начин, али најдрастичнијим могућим санкцијама. Ви ћете можда добити санкције у зависности од тога који је члан повређен, да ли 100 или 200 хиљада динара да платите, тај ће добити десет година затвора, то је велика разлика.

Овде се поставља питање који је извор информација тог који је то изговорио. Он се регулише неким другим законима, кривично-правним нормама, грађанско-правним нормама, може чак и овим законима за новчану накнаду штете, а не мора да буде све у прекршајном поступку. Али ви сте говорили искључиво о прекршајном поступку па је зато неким нејасно зашто

се то регулише на такав начин. Нас овде занимају јавна гласила и њихова одговорност. Одговорност других лица, лица која немају везе са јавним гласилима, а то се регулише неким другим законима и зашто бисмо ми улазили у материју неких других закона. Тако да мислим да је ово већ и прилично довољно јасно.

Водитељ: Поставља се питање како новинар и у ком тренутку треба да реагује. Да ли је довољно на почетку сваке емисије рећи - молим вас, водите рачуна о закону и немојте рећи оно, за шта немате доказе или нешто друго?

Бесплатна мера упозорења

Вучић: Ја то не бих баш тако банализовао. Пре свега знате које госте позивате у емисију. Сваки новинар, који позове одређеног госта, зна шта може да очекује. Наравно, може неко и да вас изненади. Али одмах имате право на ту меру упозорења. Оног тренутка кад неко почне да крши законске норме, немојте да заборавите оно што сам ја рекао о тој банализацији, та норма је предвиђена Уставом Републике Србије, та норма је преписана из Устава Републике Србије као највишег правног акта, као лексопериора. Она је преписана само у Закону о јавном информисању. Ништа више од тога.

Ваљда ће сви да поштују Устав у овој земљи. Ако не поштују Устав као највиши правни акт, вапа је обавеза да га упозорите и да га прекинете ако настави да позива на насилно рушење Уставом утврђеног поретка, територијалне целovitости, територијалног интегритета ове земље. То је нешто што се подразумева, то је нешто што је најнормалније и то је нешто што, чини ми се, сви знају.

Водитељ: Пошто се често враћате на тезу о насилном рушењу поретка, чини ми се да има доста дилема око тога шта то јесте и шта то није и да ли инсистирање на томе спречава разговоре о неким важним политичким питањима. Рећи ћу, надам се да не кршим закон, подсетићу на проблем Косова и Метохије. Било је у јавности, посебно у политичким сферама, много различитих идеја и варијанти о томе како решити тај проблем, као и неких предлога да се евентуално иде на поделу те територије, и да се отцепи та територија, као што је било и оних других предлога и тврдњи да је то интегрални део Србије и да то никада не може бити у туђим рукама. Како уопште разговарати о таквим темама с којима смо ми, нажалост, у времену у којем живимо суочени?

Недопустиво рушење правног поретка

Вучић: Не сећам се да је неко говорио о отцепљењу, посебно не о релевантним политичким факторима у овој земљи, о отцепљењу Косова и Метохије. Чак и они који би се можда залагали за то, не смеју јавно да кажу зато што знају да никада не би добили ни једног јединог гласа ка-

да би постојали било какви избори у нашој земљи. Што се тиче различитих идеја, другачијег политичког решавања, то није никакав проблем. Овде се говори о позиву на насилно рушење. Имате ви право да прокламујете своју идеју, али не можете позивати на насилно рушење уставног поретка. Ма ко то да ради, ма која политичка организација, ма који политички кругови, то је апсолутно недопустиво јер је то пар екселанс кршења уставних норми, елементарних уставних начела и напад на ову земљу.

То није моје некакво фингирање и замисљање, сад од некаквих вештица се браним - како сте то и овде говорили. Нема ту некаквих вештица. То нема нигде. Шала вам је неуспела, реч не знам колико је опасна или није, ви волите да је употребљавате. Не кажем за вас лично, али овде вештица нема, већ се ради о поштовању елементарних законских норми, основних начела правне теорије, правне науке и то постоји у свим земљама света. Ни у једној другој земљи не постоји другачије решење. Тако да је суштина у томе и чини ми се да то грађани већ прилично добро знају. Чини ми се да је некима много више стајало да кажу како ништа не ваља, како је ситуација катастрофична, како ћемо да пропаднемо сви, како Закон о јавном информисању гуши све слободе медија, па нико не сме и не може ништа да каже. Уосталом, и ви сте ваљда прво прекинули емитовање емисије. Рекли сте да не можете по новом закону зато што нас он враћа у прошлост, у мрачну фашистичку прошлост. Тако нешто.

Водитељ: Није баш тако.

Вучић: Али нешто слично. Ваљда сам добро парафразирао, па сте онда накнадно схватили да вас ипак може вратити у светлу будућност па емисија ипак даље иде.

Водитељ: Није ни то баш тако.

Вучић: Тако грађани то виде. Ја сам мало...

Водитељ: Ја сам то доживео прошле суботе, па знам како је.

Вучић: Ви сте доживели прошле суботе, а питајте оне о којима је говорено, посебно о Армији, о онима о којима је говорено, да је извршен њихов институционални распад, питајте оне друге о којима је говорено, да ли им је лепо што се осећају као шпијуни? Знате, свако осећа нешто за себе, али је тешко да осети за неког другог. Да ли бисте ви волели, и да ли би вам се допало то, и да ли би вам то било теже, и да ли бисте схватили да се ради о неком другом, да неко каже - ви се бавите овим послом, претпостављам желите да budete успешни, да људи воле да вас гледају, да воле да вам шаљу питања, да волите да вас сретну на улици, да вас поздраве, да кажу - добро сте водили емисију, лепо сте питање поставили, шаљиви сте били, озбиљни сте били итд. Нема човека који то не воли. И замислите да градска телевизија у Нишу објави, они и онако свашта објављују, рецимо...

Водитељ: Сад опет морам да реагујем.

Вучић: Што морате да реагујете?

Водитељ: Због констатације везане за градску телевизију.

Вучић: А што морате да одреагујете?

Водитељ: Па чини ми се да је била констатација да свашта објављују и ја то не могу да тврдим, али ви тврдите...

Вучић: Тврдим све ово време па ме нисте прекидали. Нисте ви ништа тврдили од онога што ја изговарам.

Водитељ: Мислим да градску телевизију нисмо поменули.

Вучић: Ја сам је поменуо, нисте ви, а нисам извршио никакву повреду права личности. Нисам ни извршио позив на насилно рушење уставног поретка. Али ви преревносно обављате свој посао. Било би добро и било би много боље да сте га тако обављали претходне недеље, него што то чините вечерас. Рецимо, они објаве, или неко други, како сте примили мито од 50.000 динара да бисте довели у емисију некога; да свако ко долази у вашу емисију мора да вам плати одређени новац, мора да плати мито да би дошао код вас, осим у изузетним случајевима, и никако другачије код вас не долази. Да ли би то нарушило вашу новинарску част? Да ли би то за вас било добро?

Водитељ: То су ствари које су неспорне.

Дођите, сликајте мој плен

Вучић: Да, то су ствари које су неспорне. То је нешто због чега је веома важно и то би вас погодило. То би погодило сваког човека у овој земљи. Овај закон штити сваког човека на такав начин. Имам једно искуство, својевремено, пре две године, не знам тачно, наводим једно искуство, јер нисам никада покретао судске поступке. Бавим се политиком, мислим да се бавим поштено и часно, одговорно и озбиљно, а сада, грађани ће о томе просудити на изборима. Мислим да је то најбоље мерило.

Можете да ми кажете - не допада ми се како говори, глуп је, необразован је, овакав је, онакав је, али ми нико никада није рекао да сам лопов или да сам нешто стекао, што нисам на поштен и частан начин зарадио. Онда се у једном тренутку, а то је било пред неке изборе, појавила у „Дневном телеграфу“ слика моје наводне куће, моје наводне виле у коју треба ја да се уселим. Појма нисам имао, нисам ни знао да таква кућа постоји, ни где је, ни коме је намењена, ни било шта. Чак сам био ван Београда када су ми то јавили, био сам у Бајиној Башти када су ми јавили да су такве новине изашле и кажу ми - да честитамо, што се сада усељаваш у кућу, баш лепо и за тебе и за супругу итд. Тада сам се тек оженио. После сам видео да у тој кући живе неки други људи, неке две-три породице, неке који немају никакве везе ни са мном нити са било ким. Нити је то било намењено мени, нити је ко то мислио, нити је ко о томе одлучивао, нити било шта друго. То је отишло, и пола Србије мисли: како он лепо живи, како ужива, колика је његова кућа, колика је његова вила.

Како сада ја некоме да објасним да живим као подстанар у 20 и неколико квадрата, да ту живим са женом и дететом, када је он видео кућу тамо у неким нови-

нама и сада он мисли како ја живим као Карингтон из оне америчке серије „Династија“, зато што су му новине тако написале. То је некоме служило за политичку сврху, да каже - ето они причају свуда да су поштени, а нису тако поштени и апсолутно све је измишљено. Неки Робер Менар - председник репортера без граница, назвао ме је и рекао је да је Александар Вучић грабљивица и мангуп у правом смислу те речи. За грабљивицу је мислио зато што грабим по медијима по Србији и није човек хтео баш да се уплиће у ове друге ствари. Не знам шта му то значи мангуп у правом смислу те речи, али сам нешто око ове грабљивице хтео да кажем. И неки други су говорили, а ја сам свима њима понудио - дођите код мене, сликајте мој плен и све то. Дођите код тих других па то јавно објавите. Ево, нека Телевизија „Пет“ дође у моју кућу да сниме, где и како живи и нека оду да сниме, рецимо ову двојицу, Живковића и Јовановића и нека њих сниме где живе и како живе, и емитујте овде пред свим гледаоцима у Нишу да виде ко граби, чији је плен већи и ко има много више. Нека то људи виде.

Ја се тога не плашим и отворено сам вас позвао, а ту су и ваши камермани, па нека дођу и нека нешто ураде. Хоћу да одговорим на ово што је тај Менар рекао. Наравно, такав речник је непримерен, али ако је мислио у правом смислу те речи, како је рекао, да сам мангуп или тако нешто - јесам, зато што мени не могу да говоре оно што можда покушавају неким другима да говоре. Мене не могу да убеду у то да су они прави борци за демократију, људска права и слободу.

Ловци Рамбо демократије

Они који су до јуче претили бомбардовањем и убијањем наших људи овде, никада ме неће моћи убедити да се залажу за демократију или поштовање људских права и слобода. Није их интересовала ниједна слобода, ниједно људско право српског народа, ниједног човека у овој земљи, а сада их нагло интересује, па им смета Вучић. Немојте, молим вас, њима је проблем неко други. Смента Вучић онима који мисле да треба да кажу да је демократија то што ће у Рамбо стилу да хапсе наше Србе по Републици Српској, да их по путевима отимају са конопцима - како то они кажу, као што су каубоји хватали Индијанце, да их хватају и да их одводе у Хаг и да их тамо убијају. Да нестају један за другим; а један је наводно извршио самоубиство, други умро, трећи се убио, а четврти је убијен на лицу места. Оног мученика Сјуму Дрљачу су ликвидирали, хладно га ликвидирали, пуцали му у слепоочницу и то све те демократе поздрављају. Да ли то објављује нека телевизија у Србији? Сви ти који сада овде говоре, поздрављају енергичну, брзу и ефикасну акцију СФОР-а. Енергична, брза и ефикасна акција СФОР-а је то што је неко пуцао хладнокрвно у слепоочницу човеку и што га је ликвидирао, што ни његова деца не могу да га препознају од начина на који су га они уредили „демократски“

и онако „слободоумно“. Они који би хтели да нас науче да је демократија то што ће да бацају бомбе и што ће Србе да убијају, тада их не интересује да кажу нешто о људским правима и слободама. Интересује их када је њихов интерес повређен.

Чули сте Мадлен Олбрајт, не интересује њу и уопште је не занима ТВ „Пет“, не интересује је ни „Дневни телеграф“, нити било које друго јавно гласило у Србији, али је интересује „Глас Америке“. Је ли то истина? Прочитали сте у њеној изјави. Ми ћемо интензивирати, свеједно, да се „Глас Америке“ јаче и више чује, даћемо даљу финансијску подршку и потпору зато што је важно да се чују њихови информативно-пропагандни сервиси.

„Глас Америке“ кад загрми „Глас Србије“

Немају они шта да замере за новчане казне или за било шта друго, посебно што није предвиђена алтернативна затворска казна, као што је код њих предвиђена, већ само новчана казна. Не замерају они много на томе. Нигде то нисте могли да прочитате да ће вам они замерити због новчане казне, али замерају због оног емитовања и реемитовања програма. Њима смета што нема „Гласа Америке“, а ја кажем - ми баш волимо „Глас Америке“ и хоћемо да чујемо „Глас Америке“, али оног тренутка када ви будете чули „Глас Србије“. Нема никаквих разлога, а ми то једва чекамо и на државној телевизији ћемо да пустимо „Глас Америке“. Не морате ви на CNN-у да пуштате „Глас Србије“, али на локалним станицама Запада, од Сан Франциска, Лос Анђелеса до Истока, до Њујорка, пуштајте „Глас Србије“ на енглеском језику. Када то будете пустили, нема никаквих проблема на државној телевизији и уопште не морате да се мучите, ширите и правите своју мрежу ло-

калних медија, да трошите паре, а ми ћемо да вам пустимо „Глас Америке“. Они то неће, они хоће да се понашају као метропола према колонији, као неко ко наређује, као неко ко одређује или неко кога уопште не интересује државни суверенитет ове земље, дигнитет и достојанство овог народа. То њих уопште не занима, и они мисле да ово некога треба да секира, а ја сам поносан због тога. Знам да сам урадио нешто што је веома добро, чим ме овако неко напада. Ја само чекам, а надао сам се и не знам зашто ту одлуку нису донели, да ми јаве да су донели забрану о уласку у земље Европске уније итд. Хоће људи од мене да праве хероја, а највећи проблем у Европи представља двадесетдеветогодишњи српски министар. Ништа лепше од тога не бих доживео. Не би било лепше и боље сатисфакције за мене од оних који су хтели да бомбардују мој народ, мој народ да туку, наше људе да убијају, да они уведу такве санкције против мене. Није им крив ни Милошевић, ни Шешел, ја сам крив. То нека спроводе само према мени.

Водитељ: Право је време да направимо малу паузу, али пошто сте већ покренули ову тему, хајде још да одговорите и на ово питање. Нормално, није иста заинтересованост људи у Америци за наше програме и људи у Србији за америчке програме. Зар вам се не чини да би нешто претходно требало урадити на томе да нам ти амерички проблеми буду мање потребни, да буду мање атрактивни, односно да наши државни медији буду веродостојнији, па бих онда вероватно опало интересовање?

Вучић: Ово је одлично питање, а ево због чега. О овоме нисам скоро говорио. У САД-у, на свим телевизијама, које су углавном прављене као приватне телевизије, али су под значајном државном контролом, дакле, говорим о електронским медијима, имате испод два процента у укупном програму учешћа страних про-

У разговору са новинарима које су отели шиштарски терористи

грама, испод два процента. Наравно, они су економски најмоћнија сила света, они желе искључиво своје да сачувају, а туђе их не интересује и желе своје да намећу. Тако се понашају као империјална сила. И потпуно је јасно шта чине. У земљама Западне Европе, управо због значајно већег присуства америчког програма, програма САД-а, учешће страних програма је негде од 6% до 8%. Разумете, то је веће, много веће учешће иностраних програма, пре свега америчког програма у њиховим програмима него што је то у САД-у.

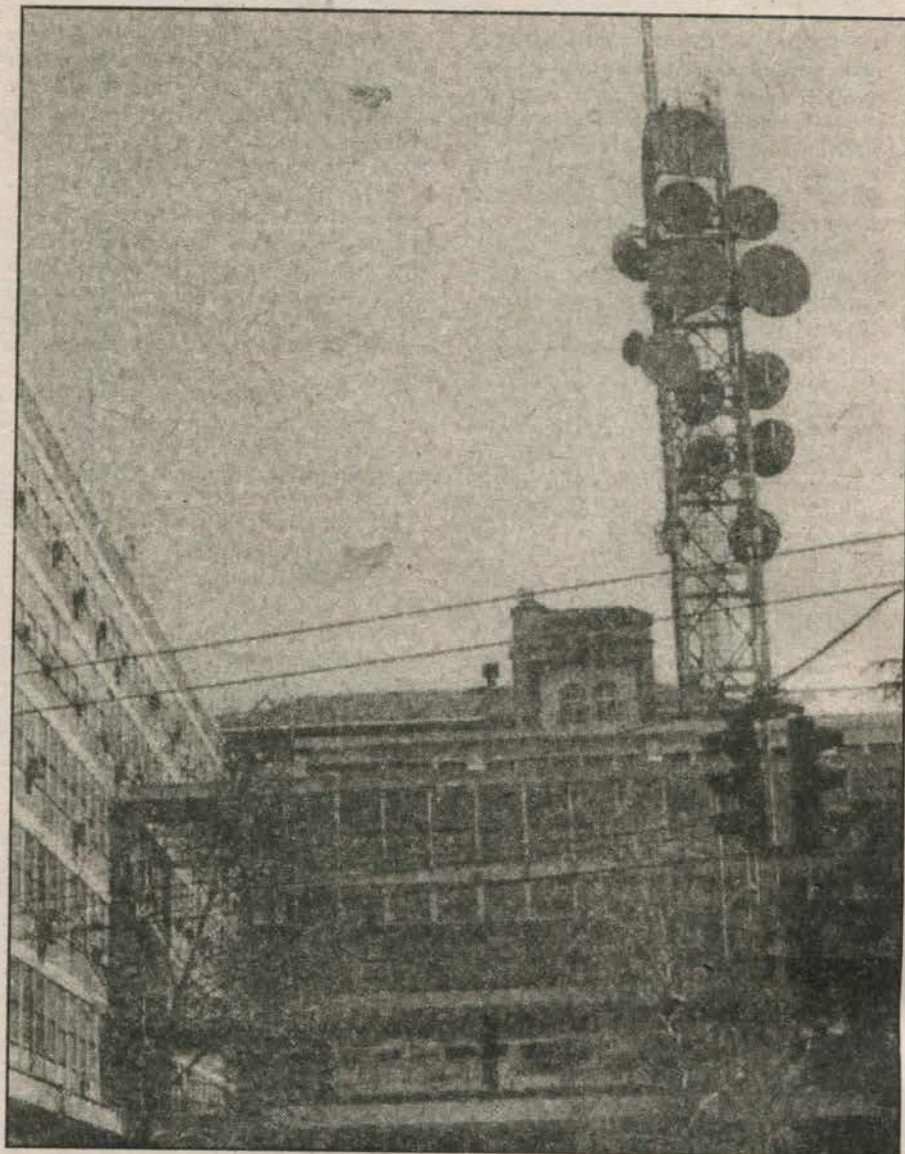
У свим тим земљама, пре свега на националним телевизијама, њихов језик је заштићен, култура заштићена и они су чак и те програме заштитили. Нема тог француског филма који ћете у Немачкој гледати на француском па да вам иде титл. Они ће да изврше врло скупу, понекад прилично лошу надсинхронизацију, мислим да се тако зове, ви ме исправите ако сам погрешно, па ћете оно што Француз изговара чути на немачком, зато што неће ни да чују француски, него хоће да то иде на немачком, да нема никаквог титла. Исто се дешава у Француској, исто се дешава у Енглеској. Сви су предузели максималне заштитне мере за своје становништво, за заштиту свог писма, свог језика, своје културе, своје нације, своје традиције. Шта смо ми овде урадили? Ништа посебно, ништа страшно. Зашто то њима смета? Кад је амерички филм, он не иде на енглеском језику у Немачкој, него иде на немачком језику. Уопште некад не чујете енглески језик. Да нема оних који познају Силвестера Сталонеа, мислили бисте да је немачки филм зато што је искључиво на немачком језику.

Шта смо ми овде урадили? Ништа више од тога. Смета им само што ми нисмо тако моћни као што је Немачка, Француска, као што је Енглеска, а желимо да сачувамо свој суверенитет, желимо да сачувамо сопствену егзистенцију. Ништа више од тога.

Политички интереси диктирају западне медијске шеме

Ми желимо да сачувамо свој национални идентитет и не желимо ништа друго што неко други нема, само хоћемо поштовање јавности, принципа равноправности и једнакости у крајњој линији. То је принцип реципроцитета. То није програм NBA лиге па ето свима се свиђа да гледају Мајкл Џордана, такав играч се није родио. Одлично, то је нешто што је најбоље, али ми имамо најбоље аматерске кошаркаше, ми имамо можда најбоље одбојкаше у свету. Одбојка је популарна у Америци. Зашто је нису пустили? Зато што су њихови програми довољно занимљиви? Не, већ зато што им то није политички интерес, зато што то неће да раде, зато што хоће да чувају све искључиво за себе.

Ми имамо нашу Америку, ми смо ту само довољни себи, не треба нам нико други, али зато остали не треба да буду са-

Уласком српских радикала у Владу Србије и на државној телевизији дошло је до извесних побољшања програма

модовољни, него ми треба да будемо свуда где су неки други. Јесте чули да је направљена нека сторија о нашим одбојкашима, кошаркашима или ватерполистима кад су били најбољи у свету, или да их они гледају, да уживају у њиховој игри онако како ми уживамо у ономе што ради Џордан, Бартли или не знам ни ја већ који други играч. Ми то преузимамо, али је суштина у томе да смо ми само тражили. Овде се ради о владиним медијима који долазе из иностранства. Није спорно да ви емитујете овде кошарку, фудбал, код нас и у нашој земљи. Кад већ говоримо о слободном протоку информација у укупним програмима, учешће иностраних програма је преко 30%. Где је онда демократија, где су онда слободе веће, овде или тамо?

Веома је занимљива та ствар и то инсистирање - дајте ми морамо ту да продremo, ми морамо то на такав начин да учинимо. Шта да учинимо? Где да продрете? Шта то значи да неко прави посебан информативно-пропагандни програм на српском језику. Можете ли уопште да поверујете без обзира на политичку оријентацију да неко прави програм у Сједиње-

ним Америчким државама на српском језику да би помогао Србима да буду боље информисани. Па немојте! То ни мала деца не верују. У то нико не верује зато што сви знају да се тај информативно-политички програм, пропагандни програм, прави да би се вршило утицај на свест и подсвест људи, пре свега, у овом тренутку у земљама Источне Европе. Да су направљени посебни програми америчког прогреса као што је „Слободна Европа“. Није то неки европски радио па да сад неко има нешто против „Слободне Европе“. Амерички конгрес стоји иза „Слободне Европе“. То је добро да грађани знају, пошто већина то ипак не зна.

Када ми кажемо - хоћемо да наша држава поштује оно што ви желите да саопштите као став ваше владе нашој земљи; ми верујемо да имате много тога да нам кажете по питању ситуације на Косову и Метохији, по питању решавања горућих економских проблема, по питању људских права и слобода; несумњиво да имате нешто да нам кажете. Али имамо и ми вама много тога да кажемо; верујте, наша влада и наши медији, владини про-

пагандни медији, могли би много тога ва- шем народу да каже на вашем матерњем језику па да ваши људи чују како се код нас решавају питања националних мањина, да ли су код њих, да ли су код вас у Америци на исти начин ти проблеми етничких група, националних заједница решени или нису. То је суштина. То је нешто што је апсолутно неспорно, али не- коме у свету смета. Неко је научио да бу- де велики, а да сви остали буду мали. Е ви- ше не може!

Водитељ: Мислим да је остао још један битан сегмент тог мог питања које је можда било постављено прешироко, али суштина онога што сам хтео да питам јесте да људи до те мере верују медијима наше владе па да кажу - пази ови Амери- канци опет гурају неку пропаганду.

Претплата на националну ТВ пракса у свету

Вучић: Није то спорно, али морате да знате зашто би сви људи веровали? Имате људи који чекају дневник, гледају га отприлике са обожавањем, имате људе који неће ни да укључе телевизор за време дневника. Нисам човек који је слеп па да то не знам. Просто, мени се некад гледа дневник, некада ми се није гледао дневник. Сада ми је то обавеза, као што гледам и све друге информативне емисије и као што читам све новине у Србији, које излазе углавном у Београду или које ми дођу под руку из унутрашњости. У сваком случају сигурно је да би могли да се постигну значајнији резултати тиме што ћете отворити своје медије за већи број извора итд. То је извесно. Али немојте да заборавите да и данас у дневнику државне телевизије можете да видите саопштења опозиционих политичких странака, конференцију за новинаре опозиционих политичких странака, парламентарних, разуме се, јер Народну скупштину представља у крајњој инстанци пре свега Влада.

На Радио Телевизији Србије можете да видите саопштења, активности опозиционих странака, што у ранијем периоду није баш увек био случај. И ти људи имају чак врло добрих, изванредних емисија, рецимо емисија „Србија данас“, погледајте и још неке друге емисије, па чак и прилози из унутрашњости су добри. Друго, немојте да заборавите, да не бих ово испустио из вида, пошто многи критикују таксу, мислим да је 29 динара месечно за телевизију, 29 динара или 28 динара, није ни важно у крајњој линији, неки кажу - није нам никаква телевизија нећемо ни да плаћамо. Јесте ли ви гледали одбојкашко првенство у Јапану? Да ли има неко ко није гледао? Сви су гледали. Да ли има неко ко није гледао кошаркашко првенство? Да ли има неко ко не гледа неку серију, неки филм, ко не прати неку културну емисију, емисију из образовног програма, из научног програма? Па зар мислите да то не вреди 29 динара? У року од 30 дана на три канала, што је све неко у стању да гледа. Али то је такође један поли-

тички трик; немојте да плаћате ништа, нећемо да плаћамо ништа. Па та телевизија има неколико хиљада запослених људи који морају да добију и да зараде свој хлеб, дакле морају да буду плаћени за оно што су зарадили. Ту има итекако квалитетног програма и за све се то плаћа.

Ви знате кад се иде у Француску, колико држава мора да издвоји новца да би те преносе наши људи могли да гледају. Говорим о овом светском првенству у фудбалу. Зашто то не може да узме ТВ „Пет“? Нема та финансијска средства, нема те могућности, али то може да узме државна телевизија зато што има неупоредиво значајнија финансијска средства, зато што се финансира на извесан парабуџетски начин, тиме што се убира такса од грађана ове земље. То апсолутно постоји у свим земљама света, претплата за националну телевизију, и тако се финансира. И 29 динара, то је ако рачунате и марку са шест, то је пет марака тако да заиста износ није велики, али некоме одговора да у сваком тренутку каже како је то нешто страшно и како је то некакав велики намет за грађане и како то не би требало нико да плаћа. Ја мислим да то што се тиче Радио Телевизије Србије, заиста није много.

Водитељ: Да не бисмо пропустили нешто битно, замолио бих господина Вучића за кратке одговоре, с обзиром на то да нам је много времена отишло око закона, јер остало је тема која можда неће бити додирнута. Говорили смо о Закону, коментарисали тај члан 30, али нисмо говорили о потреби за хитним доношењем закона. Закон је донет по хитном поступку. То је једна ствар када је реч о хитности. Зашто хитност?

Претње НАТО—а убрзале Закон о информисању

Вучић: Зато што је већ у Народној скупштини прилично добро објашњено. Ми смо целе претходне године имали јавну расправу о Закону о информисању, о области информисања уопште. У том тренутку је била важећа Уредба у време претњи, оружаних претњи НАТО интервенцијом и сматрали смо да је неопходно донети у најхитнијем року закон који ће на свеобухватан начин прихватити све те динамичне промене које су постојале у претходном периоду. Ништа посебно нити претерано значајно није у томе да ли је одржано у року од пет дана или у року од 30 дана. У сваком случају, неки који се позивају на то није било јавне расправе, нисмо ишли по Србији, нисмо разговарали са цеховским удружењима итд.

Народни посланици у Народној скупштини доносе законе. Народи их бирају да би они доносили законе. То је једна комунистичка тековина која је остала. Дајте да идемо на јавне расправе, да питамо широке народне масе. У ствари, нигде никога нико није никад ни питао. Овде је бар јасно. О томе одлучује, најпре предлаже Влада. У овом случају одлучују народни посланици у Народној скупштини.

У њихову памет, у њихово знање и стручност не треба сумњати јер их је народ изабрао, а одлучили су огромном већином гласова.

Водитељ: Колико су тачне приче, којих их има у јавности, да је број корпуса законских одредби преузетих из модела које је радила група Владимира Водимилића, а да је онда додато оно што је било...

Шпил здравих идеја

Вучић: Не, није гро норми. Могу да кажем и који су делови одељака преузети. То су пре свега одредбе које говоре о исходу кривичног поступка, то је једна цивилизацијска норма, узето је оно што је најбоље. И делови права лица на које се информације односе. То су неки нови посебни одељци које ми нисмо имали у претходном закону, и мислим да само у тим одељцима постоји оно што је било у том моделу за људска права. Тако да, као што видите, и у томе што је урађено, пронађени су недостаци, ваљда су то између осталих радили и у центру за људска права у Београду. Тек када су то сазнали, онда су престали темељно тај закон да критикују. Али узели смо оно што смо сматрали да заиста представља цивилизацијске промете, тековине, из неких других закона смо такође узимали, користили смо искуства чак и црногорског закона, па мађарског, француског и тако даље. Тако да смо све што представља добро решење, користили.

Водитељ: Зашто су реакције за одлучивање о врло осетљиви деликтима, поверене судијама за прекршаје? Када смо добили прекршајну пријаву, онда смо видели да нас зове градски орган за прекршаје, дакле не суд, а кажу правници - уставом је регулисано да судска власт припада судовима. Суд за прекршаје заправо није суд, него орган за прекршаје.

Вучић: Наравно, то је управни орган, орган за прекршаје. Не знате зашто? Постоје органи за прекршаје да би регулисали она дела у којима постоји биће прекршаја. Овим законом су предвиђена одређена дела која садрже биће прекршаја и те прекршаје питање постојања или непостојања прекршаја регулишу органи за прекршаје. Значи, ништа ново неће орган за прекршаје одлучивати о кривичној тужби, нити о питању новчане накнаде штете. О томе ће одлучивати суд, о питањима која су искључиво регулисана овим законом.

Водитељ: Има такође примедби да је то учињено између осталог и зато што је зависност судија за прекршаје већа, јер њих поставља Влада, за разлику од судија, који су доживотно на својим пословима.

Влада не диригује чашћу судија

Вучић: Немојте, то заиста нема смисла. Мислим да ови људи на врло честит начин свој посао обављају, усталом био сам уверен да ћете то питати вечерас и да ће неки гледалац или неко из странака наших политичких противника поста-

вити топитање. Али о томе, ваљда о овом јучерашњем закону, који је на предлог СПО-а донет, који се тиче ових привилегија, посебних права и обавеза и тако даље, па ту су судије добиле, највећа могућа овлашћења. Највеће могуће привилегије. То је нешто што ви кажете да није под контролом Владе. Наш циљ је да се независно од тога, независно судство промовише, да људи обављају свој посао у складу са законом, онако како би то морали и како би то требало да се чини у приличној контрадикцији са онима који раде у органима за прекршаје. Прекршајне судије нису на такав начин награђене. Можда неки сматрају да би требало, а неки сматрају да не, али не може се поклопити са овом причом, да су на такав начин добили посао да обављају искључиво они који директно зависе од државних органа, односно њиховог постављења или не.

Водитељ: Видео сам да има врло мало времена за реаговање. Када добијете прекршајну пријаву, ако је добијете поподне, не можете да направите контакт са органом за прекршаје. У неким стварима у којима би било неопходно, рецимо, да утврдите да ли постоји могућност да пласирање доказног материјала, судови су мало опремљени. Требало би да суђење буде у једној канцеларији четири са пет, са два писаћа стола и три дрвене столице.

Вучић: Није ово ништа страшно. И нисте осетили ништа на својој кожи. Да јесте, другачије бисте изгледали и другачије бисте водили емисију. Трало би да будете несрећни. Доживели су ови грађани много тога и у тој емисији што није само неистина него што се на најружнији начин говорило о овој земљи, што је многим грађанима теже пало и што су осетили на својој кожи, него што сте ви доживели, јер вас нико није малтретирао, нико вам ништа лоше није учинио, није вам се ништа догодило и све у складу са законом. Друго, чини ми се да то питање ефикасности поступка, ваљда ми сви желимо да имамо што ефикасније и што брже и органе и судове који се тим послом баве. То је циљ свих нас. Једна од ствари које свако у овој земљи може да критикује, то је спорост судова у решавању некад кривичних, некад грађанско-правних ствари. То је нешто што мора да буде, значајно, убрзано и те како поправљено. Дакле, да се до правоснажне пресуде дође много брже него што је то случај данас, да то траје по неколико година и да не можете своју правду, што бисмо ми, Срби, рекли - истерати на чистац и мислим да је не знам зашто би то некоме сметало. Уосталом, не морате ви да набављате у тих 24 сата никакав доказ. Нека вам то буде претходна радња, а не да се то дешава пост фектум.

Немојте ви да објављујете, немојте да емитујете у етар нешто што би вршило позив на национално рушење уставног поретка, и што би вршило рушење повреде права личности, а да за то немате доказ. Ништа лакше од тога. А ако имате доказ, онда то урадите. И онда нема никаквих проблема. Ако немате доказ, он-

да то немојте да радите. Да сте имали само касету, не треба ту нека велика опрема, у којој сте могли да кажете - да, ја сам упозорио ову двојицу пратилаца Весне Пешпић, или било којег од њих двојице за оно што је изговорио, нико вам ништа просто не би могао. И никакве бојазни, ничега не би било, зато што сте ви поступили у складу са законом на најбољи могући начин реаговали. Да ли ће неко подносити у том случају захтев за покретање поступка? Може 5000 да их поднесе, па ником ништа. Неки су подносили по 100, 200, 300 па чак не знају да им се не мора одговорити у року од 24 сата уколико се не донесе решење спровођења поступка, већ је донешен одбачај. То не мора да им се уручи у року од 24 сата, тек када се нађу правни основи и постоји одлука; постоји решење о спровођењу поступка, тада мора бити спровођење у року од 24 сата. Али то чак ни они нису знали, јер тренутно није важно.

Водитељ: Како извести доказе у тако кратким роковима? Шта би било да су људи који су били учесници емисије желели да буду сведоци, да докажу истинитост онога о чему су говорили?

Пратиоци Весне Пешпић нису сведоци „од струке“

Вучић: Шта да докажу?

Водитељ: Рецимо, истинитост тврдње због којих сам ја требало да будем одговоран.

Вучић: Да вам кажем нешто. Наравно, ја не бих да банализујемо даље. Ви сви знате да ништа не би могли да докажу, ни ти би знали да докажу. Посебно не са онаквим тврдњама о којима су говорили. То су тврдње које, чини ми се, вређају све људе у овој земљи. Тиме да нам се институционално распаде армија, да нам се распаде ово, да нам се распаде оно, то наравно никде никада не бисте доказали. Шта ће да ураде, да доведу институционално целу армију, па да покажу да се то догађа, или ће то да објасне својим аргументима. Друго, није то питање за њих, они за то могу да одговарају по неким другим основама, кривично-правним. Али овде је питање за вас.

Ви можете да позовете сведока, не морате њих. Можете неке стручније људе, што баш њих да зовете? Има паметнијих, стручнијих људи, па није ваљда да мислите да су пратиоци Весне Пешпић најпаметнији? Добро, ја само констатујем да има паметнијих људи од пратилаца Весне Пешпић, али у сваком случају, суштина је у томе да ви нађете и да је ваша обавеза, да ви имате доказе, а не да они имају доказе. Они могу да кажу шта хоће, они ће одговарати по неком другом основу, нису они јавно гласило. Ви представљате у том тренутку јавно гласило. Ваша обавеза је, да уколико у то не верујете, да их на такав начин упозорите. То је суштина.

Водитељ: О томе бисмо вероватно још доста могли да разговарамо, међутим, питања је заиста много и ми морамо мало времена да поклонимо и гледаоцима. „Да

ли у некој држави, односно у упоредном праву, постоје тако високе драстичне, законске новчане казне, и ако постоје, наведите их“, пита Цветановић.

Рецептура Запада дебело поравнање

Вучић: Ево одмах ћу да наведем, рецимо баш из земље одакле нам стиже овај председник репортера без граница у Француској, Миодраг Јанковић, амбасадор БиХ, а иначе је из Републике Српске. У Паризу је тужио један лист, мислим да је „Кулијер дела интернационал“ или тако некако се зове, немојте ме држати за реч, који иначе само преноси писање чланака из европске штампе.

Пренели су нешто што је објавио загребачки „Тједник“. Пренели су информацију како су српски амбасадори углавном злочинци, они подржавају ратно - хушкачку политику и тако даље, па су пренели нешто што је загребачки часопис објавио. Због тога што су то пренели, они су морали да плате њему 700 хиљада франака, што је много више од свега овога, а онда су га молили да он не уложи жалбу, јер они нису, већ да иде на то да буде задовољан и да праве неко масовно поравнање.

Навео сам вам пример човека који се зове Миодраг Јанковић, дословце, и то је већ познато. Неке наше новине су то објављивале. Француски закон има далеко веће и драстичније казне него што је то случај код нас, с тим што они имају и то да се одмах замењује затворском казном, што у нашој земљи не постоји.

Водитељ: Често сте одговарали на оваква питања, а сигурно имате и одговор на то да је ипак стандард овде и тамо нешто друго.

Вучић: Стандард овде или тамо, а свуда постоје одређена дела, одређено друштвено опасно дело. То су кривична дела, могу бити прекршаји или неки други који морају да се кажњавају, без обзира на стандард људи. Знам да људи живе овде тешко, много теже него у тим земљама, али није то нека извињавајућа околност па да неко почне да убија људе по улицама или да краде, или да руши уставни поредак, или све остало. Овде се намерно на такав начин регулише и не би ли се извршиле мере генералне и специјалне превенције, пре свега, зато што желели да се утиче на то да се смањи друштвена опасност дела који се чине преко јавних гласила и средстава јавног информисања. Зато што то није урадио један човек, него је то чуло или видело две или три хиљаде људи, сложићете се са тим. То је ипак много теже него када то уради један човек у кафићу, ресторану, кафани или било где другде.

Водитељ: Душица пита: „Зашто свакога ко подигне глас против закона, називате петоклонашем?“

Вучић: Никад у животу своме нисам употребио израз „петоклонаш“. Тај израз ми је рогобатан и баш никада га нисам употребавао; чак ни када сам био у

опозицији нисам га употребљавао, и опште своје противнике, за разлику од њих, не потцењујем, већ се увек добро припремам за своје политичке супарнике и трудим се да најчешће изађем као победник. То је зато што се баш добро припремам и зато што им оценим политичку снагу, а не зато што их потцењујем и зато што бих унапред желео да кажем нешто лоше о њима. Овај израз баш не употребљавам. Ако ћете ме питати да ли постоје они који примају новац из иностранства за обављање политичке делатности, за обављање медијске делатности - постоје.

Код нас су довели до апсурда следећу ствар, нико данас не сме да каже да је неко добио новац у иностранству, јер ако ја кажем „Б92“ добија новац из иностранства, а они ће рећи - видите, то Вучићу смета зато што су против режима, па их зато напада. Они су се јавно хвалили да добијају помоћ од британске владе, а ја сам био на тој скупуштини асоцијације независних медија, што није спорно, то је девизни прилив за нашу земљу. Немојте онда да кријете и да говорите да сте независни, ако добијате новац од неких иностраних влада и онда је сада страшно. То је јерес рећи да се на такав начин врше пропагандни интереси појединих страних земаља јер, побогу, нисте велики демократи, ако ћете то да саопштите, него морате да кажете да је то независно новинарство, да је то право и професионално новинарство, а они који раде у државним медијима, да су то поданици, послушници и тако даље. То није тачно.

Постоји и такав тренд у делу медија код нас који то покушава да докаже, који то покушава да учини истинитим и свако ко каже нешто, да каже некада за „Блиц“, Глас, или ТВ „Пет“ или за било кога, да му се не допада нешто што му је објављено, тај ће бити стављен на стуб срама и рећи ће му - ти не умеш да мислиш својом главом, а ми зато мислимо својом главом, зато што смо против вла-

сти, и ма шта год да уради и на било који начин да то направи.

Водитељ: Зар не чините грех према оним медијима; колико год тврдили да независних нема, а има и зависних и независних у различитим степенима и нивоима, који су у позицији, као рецимо ТВ „Пет“, да зависи пре свега од својих клијената, од реклама, које чекају да буду емитоване...

Од лажи се дуго не живи

Вучић: Ви зависите, пре свега, од власника телевизије, је ли тако?

Водитељ: Ти власници зависе од реклама, а они могу бити различитих политичких оријентација, што нас нагони да наставимо да будемо максимално објективни, јер не знамо кога ћемо од њих променити. Дакле, наша је зависност, пре свега од тих људи, који плаћају рекламу.

Вучић: Није то спорно. Ви знате да се телевизија тешко издржава само од реклама, а то је боље питати власника ваше телевизије. Суштина је у томе да та телевизија зависи од њега ма ко то да је. Да ли је у питању госпођа Чорбић или у питању неко други, а ако она не жели даље да улаже и не жели даље да финансира, телевизија више не постоји. Дакле, зависи од ње и није независна.

На који ће се начин, а ја не знам тачно ко је у основи власник телевизије, да ли преко ње или преко кога другог, преламати различити политички и економски утицаји, то је већ неко друго питање о коме не треба ни ви ни ја да разговарам, нити то треба да нас се тиче. Заиста ме се то не тиче, ни мене ни вас. Ваше је, ваљда, да добијете плату, да вас занима да радите посао онако како мислите да је довољно добро и за вас, али и да поштујете оно што ће власник да каже. За мене је то један медиј који ће да осликава на добар начин медијски плурализам у Србији, у коме ћете моћи да чујете различита

мишљења о догађањима у нашој земљи и ништа више од тога, а остало је питање власника.

На који ће се начин сналазити он, на који ће начин он зарађивати, то је питање за њега, али медиј није независан, зато што он зависи, баш као што ви кажете - некада ће зависити од тога да ли ће Зоран Живковић да да рекламу, а некада ће зависити од тога да ли ће Александар Вучић да да рекламу, или неко трећи, или неко пети, у зависности од тога ко је моћнији.

Тренутно, у граду је много моћнији господин Живковић, не мислим политички, већ финансијски, и то ја разумем. То је нешто што је потпуно нормално и што је потпуно логично, али тај термин „независни медији“ је потпуно измишљен и потпуно непотребан, зато што сваки медиј зависи од онога ко га финансира, зависи од онога кога плаћа.

Водитељ: Вама је јасно, а то неће рећи ни један озбиљан новинар, поготову неискусан новинар, али огромна је разлика између оних који су дужни да живе од мноштва клијената, који имају сасвим различите политичке опције и који због тога морају да наставе да буду објективни, можда не као неки други који живе само из једног извора. Ниједан власник нема довољно да из свог џепа финансира, осим ако не жели да прави идеолошку телевизију или страначку телевизију.

Вучић: Углавном имамо и таквих телевизија, приличан број. Људи имају право да виде, да направе праву разлику. Постоји тржиште и они ће то оцењивати.

Водитељ: Славица пита мене како сам се осећао када сам без разлога био на оптуженичкој клупи, а ја јој кажем - огорчено. Пита и вас такође какво је расположење у вашем бирачком телу, како осећате ту промену након свега што се догодило у ових седам-осам месеци, колико сте на власти?

Избори—суд бирачког тела

Вучић: Не знам, не бих данас да анализирам бирачко тело, посебно што сам овде као министар за информације у Влади Републике Србије, а не као генерални секретар Српске радикалне странке. Наравно, сигурно је да промена има, има незадовољних, има задовољних, има људи који мисле другачије. Мени је важно и оно што мислим да је најважније да нико не може да каже да је било ко од нас у Влади Републике Србије нешто украо, да се бави криминалом, а ако можете - кажите ми. Не може да каже да је било ко и на било који начин нешто непоштено и нечасно урадио. Можете идеолошки да се разликујете, али ми нико не може рећи да сам непоштен или да сам негде некоме нешто отео, и због тога сам поносан. То је суштина.

Водитељ: Данијела вас моли да као министар или политичар појасните историјски значај референдума о Косову и страном мешању.

Вучић: То ћу објаснити, него на оно

Српска радикална странка је на својој кожи осетила да не постоје „независни“ медији

питање вама упућено, иако је било вама упућено, рекли сте да сте се огорчено осећали, а верујте да су мене звали људи из Ниша, који су се осећали много теже него што је огорченост, после емисије госпође Пешић и њених пратилаца. То су само емоције људи, колико су различите.

Што се тиче референдума о страном мешању, то је историјски веома значајан догађај за нашу земљу. Народ Србије, грађани ове земље, су рекли да неће страном мешање и њихово посредовање, унутрашњој ствари наше земље. Ту се није радило о добрим услугама, већ о директном посредовању. Ми и данас као што видите на прилично успешан начин одбијамо. У крајњој линији, они који би желели да намећу своје планове, да они буду ти који ће да нам одређују каква ће бити будућност Косова и Метохије, су као што видите, одбијени. Њихови планови су пре свега неприхватљиви, не зато што ми а priori одбијамо те планове, већ зато што су ти планови били намерени да издвоје Косово и Метохију из правног система Републике Србије.

Водитељ: Веома ми је непријатно да у овој емисији расправљамо пошто то углавном не радимо, да износимо своје личне ставове, стављам себе у први план. Ја правим реплику, знате, много је бити огорчен због нечијих изјава и ставова. На крају, показало се и касније, пошто сам ја гледао слике неких својих интервенција у току емисије, да чак ни по овом закону није било разлога за неко деловање...

Вучић: Ви ваљда знате да баш због оног закона о коме говорите, нисте могли ни бити кажњени нити сте кажњени, као телевизија. Што се тиче тога да ли неко може бити огорчен због нечијих туђих изјава, или због тога што се њему дешава, верујте ми да људи могу бити више огорчени када неко државу напада на онакав начин, као што су пратиоци госпође Пешић чинили те вечери, него због тога што ће вас неко позвати да седите сат или два у просторијама органа за прекршаје.

Водитељ: Ево сада рекламе, и молим режију да више никаква питања не прима јер нећемо моћи да одговоримо ни на ова која имамо. Имамо још увек питања, да одаберемо можда она која су карактеристична, можда их нисам најбоље ни одабрао.

Вучић: Да кажемо гледаоцима, зашто вас прекидамо. Нико није цензурисао питања, и да нисам чак ни покушао да утичем на то која ћете питања постављати.

Водитељ: Једино ограничење нам је време. Мислим, хвала вам на интервенцији.

Вучић: Због гледалаца...

Водитељ: Не, расправе у овој телевизији не постоје. Тако да ја то нисам ни сматрао потребним...

Вучић: Рачуна због закона, зато што су говорили да се цензура уводи...

Водитељ: Када то буде, онда ја кажем - ово ћу преформулисати, мало да будем миран. „Како можете да кажете да закон није супротан уставима када има низ питања регулисаних као неуставних, на при-

мер, решавање прекршајних спорова, као код управних органа, пленидба штампе без судске одлуке, ретроактивно дејство закона". Помиње пример „Европљанина“ који је ваљда штампан пре него што је закон донет.

Вучић: Мислим, ја не могу да говорим о сваком примеру, али ни случајно не може да се догоди да се закон примењује ретроактивно, зато што би се тиме кршио елементарни принцип - начело правне сигурности. Не мислим да је то био прави пример. Можда је наводно постављено да је то било тада, да је уписан фиктивно један датум, а да је другим доказима установљено да је штампано касније и тако даље. Тако да је не бих на такав начин говорио. Друго, што се тиче решавања спорова у прекршајном поступку, законом је прописано, комплементарно се примењује закон о прекршајима, тако да не знам шта би ту било противуствано. И још смо имали коментар око пленидбе штампе.

Сада када смо код пленидбе штампе, морам да кажем да постоји у закону једна могућност, постојала је и у ранијем закону и у свим ранијим законима, то је спречавање растурања штампе. Одлука коју доноси јавни тужилац као орган гоњења, која се доноси када прочита нешто што не би смело да угледа светлост дана. Међутим, овде се ради о нечем потпуно другом. Овде се ради о принудној наплати казне у складу са извршним поступком који се спроводи, дакле, у тренутку када неко није извршио своје законске обавезе. То је у питању, али за то постоји закон као општи правни акт.

Међутим, то неки критикују, посебно из Црне Горе. У претходном периоду су били без општег правног акта, без икаквог појединачног правног акта. Само зато што им се није допадало шта су поједине новине писале о Милу Ђукановићу, пленили су те новине и јавно их спаљивали.

Замислите то је нешто што је потпуно невероватно, без икаквог правног акта то учинити. Рецимо, без икаквог правног акта Карлос Вестендорп је неког новинара, Велимир Божић, мислим да се зове уредник на српској телевизији, суспендовао га је само зато што је објавио реченицу коју је изјавио потпредседник Владе, рекавши да је РС окупирана. Говорећи о оној окупацији о упаду у хотел „Босна“ до зуба наоружаних људи са митраљезима, који су хтели да истерују делегацију Владе Републике Србије из тог бањалучког хотела. Само због тога, без икаквог правног акта, он је српског новинара суспендовао. Ни један такав правни акт не постоји у земљи из које је дошао тај Вестендорп. Ми овде имамо законе, по законима и уставу се равнамо, како пише у законима и уставу, тако ће бити - дура лекс, сед лекс.

Водитељ: Господине Вучићу, мислим, да је став гледалаца да укинемо све па да не гледамо...

Вучић: Шта каже?

Водитељ: „Боље да потпуно укинемо информисање, па да не гледамо шта нам радите“, каже Наташа.

Вучић: Већ сте прочитали, и два пута сте га поновили. Него да ја одговорим на то питање. Пошто ја нисам претерано снајажљив, али сам научио на сличне, углавном политичке трикове својих политичких противника. Нисам мислио да сте ви политички противник. То већ јесте, али сада пустите гледаоце да о томе одлуче, и да сами размисле. У сваком случају, нико ништа не укида и ово што вечерас разговарамо, оно што можете да прочитате у већини новина, далеко је већи број новина, далеко је већи број телевизијских и радијских кућа које су супростављене политици Владе Републике Србије, политички државних органа Републике Србије, него што је број оних који то подржавају. То је апсолутно неупоредиво; једино још да кажете да укинете два или три медија која подржавају државну политику или политику Владе Републике Србије, онда ће сви да подржавају неке парламентарне политичке странке, пратиоце Венце Пешић и тако даље.

Водитељ: „Докле ће закон важити, пошто је ратна опасност прошла?“ - пита колегиница.

Вучић: Није ово закон о ратној опасности. То је била уредба за време оружаних претњи интервенције НАТО-а. Закон ће важити док народна скупштина, односно народни посланици у Народној скупштини донесу законе о изменама и допунама, или потпуно нови закон, а то неће бити скоро.

Водитељ: Ђорђевић пита: „Да ли се ратом против домаћих медија може добити медијски рат против света?“

Окупација светског јавног мњења

Вучић: Нико не ратује против домаћих медија. Напротив, ми слободу јавног информисања карактеришемо као неприкосновену, и, због тога смо изразито задовољни, што је она загарантована. Добро је што је ово питање постављено зато што бих волео да дам једну анализу, и за њу немам времена, зато што политички противници на томе инсистирају, а мислим да је веома важно да се објасни грађанима.

Ако ме питате да ли на Западу има добровољно информација о томе шта се заиста збива на Косову и Метохији; сви западни политичари, све западне владе потпуно јасно, потпуно тачно знају шта се догађа на Косову и Метохији. Апсолутно добро знају шта се збива. То што њихови медији објављују другачију ситуацију, није то питање медијске блокаде, нису њихови медији утицали на јавно мњење и на њихове владе, јер је њихово јавно мњење под утицајем својих влада. Прво иде одлука Владе какву ће политику спроводити према Косову и Метохији, према РС, према СРЈ, тек иза тога иде медијска подршка која у том случају не може да се супростави, осим ако нема алтернативних медија које ће имати неки интерес да подрже српску државу у односу на рецимо америчку, немачку итд. државу.

Они су ти који диктирају узроке медијског понашања. Они су ти који одређују на који начин ће се њихови медији квалификовати догађајем на Косову и Метохији, на који ће начин о њима говорити итд. Није суштина у томе да се ви бавите тиме што ћете имати најбољи сајт на интернету. Рецимо ми - Министарство за информације, имамо неупоредиво најпосећенији сајт, знамо због ових провајдера који нам то говоре; 10 пута посећенији него први до нас сајт у нашој земљи, мислим један изузетно модеран, технички, изванредно добро опремљен сајт на коме свакодневно можете сијасет веома интересантних информација да прочитате. Вести радимо два пута дневно, дакле, као дневна редакција. Све се то попуњава статистичким подацима, енциклопедијским чињеницама, и тако даље. Много тога се може прочитати, и само у октобру месецу смо имали милион и три стотине хиљада улаза.

То је нешто што је заиста изванредан податак, изванредан резултат само у једном месецу. Владала је велика заинтересованост, свакодневно смо слали електронском поштом писма, свакодневно смо објашњавали оно што се збива на Косову и Метохији, укључивали се у њихове форуме, њихове зидове и тако даље. Али није то што ће променити уређивачку политику, њихових медија, већ односи њихових влада. Они су ти који управљају својим медијима као најмоћнијим оружјем.

Водитељ: „Да ли постоји одговорност за покретача кривичне пријаве ако се установи да кривичне одговорности нема?”

У Србији нема цензуре

Вучић: Судски трошкови.

Водитељ: То је све?

Вучић: Па мислим. Имамо право у складу са Законом о јавном информисању, о обавештавању исхода кривичног поступка, што је једна изузетно демократска норма, ако неко изјави да ће покренути кривични поступак против некога због тога и тога, а онда се правоснажном пресудом докаже да то није тачно, да то није истинито или се обустави поступак. У том случају ћете морати да објавите такву информацију што мислим да је за онога ко је невин изузетна повољност и то је овим новим законом прописано.

Водитељ: Борђевић каже: „Поздрав господину Вучићу и пријатан боравак у нашем граду. Да ли закон може да се објави у неком од дневних листова због великог интересовања грађана?”

Вучић: Објављен је већ у „Политици” и у „Борби”, али објављен је био у „Гласу јавности”, осим што су избегли да објаве оне основне одредбе о којима се говорило, о томе да је цензура забрањена, да је слобода јавног информисања неприкосновена. Избегли су да објаве оне антимонаполске одредбе, иначе све остале норме од 15 члана, ако се не варам, без основних општих одредби, су објављене и

у том листу. Мислим да постоји могућност да се објаве барем још једанпут.

Водитељ: Гледалац потписан као Станковић: „Зашто закон не спроведите и на Косову и Метохији?” Старо питање.

Вучић: О томе сам вам говорио. Ми се тренутно налазимо у процесу отпочињања дијалога са косовским Албанцима. Најбоље је да нам не кажу у овом тренутку - е зато што сте поднели захтев за покретање прекршајног поступка против „Дневне кухе” односно „Коха диторе”, „Бујку” или неког другог листа, ми нећемо да разговарамо са вама, него ћемо да идемо на терористичке акције. Максималне напоре ова држава улаже у то да се мирним и демократским путем реше проблеми на Косову и Метохији, али ће се овај закон примењивати на целој територији Републике Србије и мораће да се поштује. А неко би желео да на овај начин протурити политичку тезу како су некеме дража албанска гласила, плаши се српских гласила итд. То сам већ рекао и овде у Нишу и поновићу потпуно слободно - кад поредите њихове текстове и неких других новинара, „Наше борбе” рецимо, нећете видети, никакву разлику. Некад су чак гори текстови у „Нашој борби”, само што су на српском језику, додуше у латиничном писму, од оних исписаних у „Коха диторе”, „Бујку” итд. Српско су и једно и друго гласило. Излазе на територији Републике Србије, разлика је једино у језику на коме излазе, али ја верујем да ћемо ми ускоро процес отпочињања дијалога, да ће дијалог заиста почети и уверен сам да ће сви закони као и Устав Републике Србије бити потпуности спроведени на Косову и Метохији. То је наша обавеза. Говорио сам о једнаком правном статусу и сви ће имати заиста исти, равноправан третман.

Водитељ: Када сте прошли пут били у овом студију, прекорачили смо термин за 45 минута. Сад смо га прекорачили десетак минута. Дејан пита: „Да ли бисте и

даље бранили закон да СПС није одустао од тужбе и какав би исход суђења био пошто је”, како сада да реагујем, пошто је судија социјалиста? - откуд он зна да је судија социјалиста?

Вучић: Па зна, али ту се не зна ни ко је ништа је. Нема повреде личности, позива на насилно рушење уставног поретка. Судија није социјалиста, већ је судија - судија, а каква су његова политичка уверења, то је његово право, као и сваког другог човека у овој земљи, а исход би био онакав како сам рекао, зато што би сваки судија за прекршаје поштовао Закон о јавном информисању и Закон о прекршајима и донео бих овакву одлуку, дакле, овакво решење о коме смо вечерас говорили. Није у питању, и није битно да ли је у питању СПС, Српска радикална странка, СПО, пратиоци Весне Пешић или било ко други.

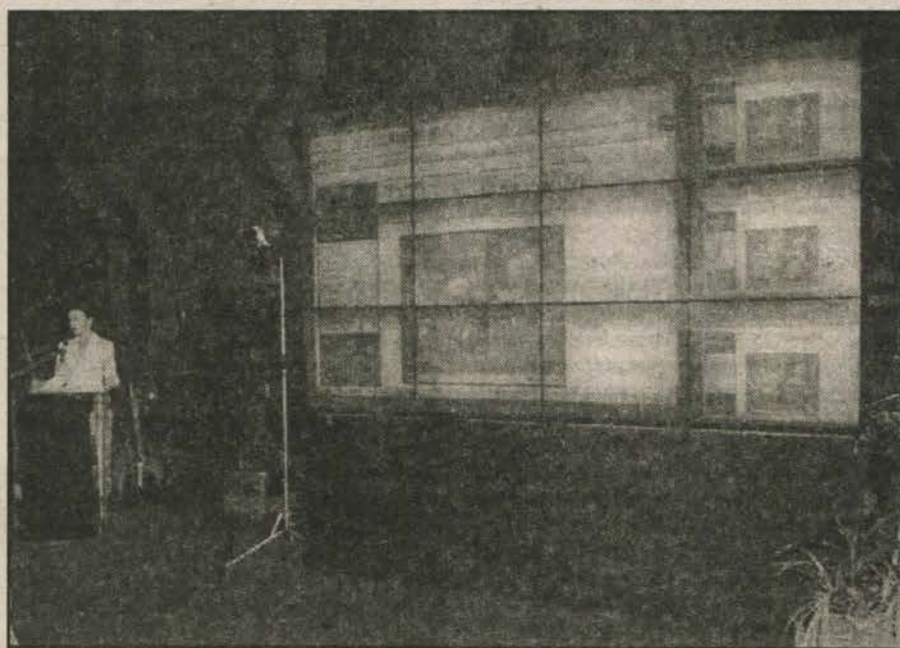
Водитељ: Кад смо прошли пут разговарали, закон је такође био актуелан, али су онда биле у жижи неке друге ствари. Говорили сте о томе да ће бити донет у року од два до четири месеца, нисте могли тачно да процените колико, да ће бити донет закон који ће објединити и Закон о информисању и Закон о радиодифузној делатности.

Вучић: И Закон о радио-телевизији, пре свега.

Водитељ: Добро, практично то је то. Могуће је да ја користим стару терминологију, шта да радим - године. Догодило се то да смо добили овај закон, а да она друга област стоји и даље прилично нерегулисана.

Скуп закона о принципима професије

Вучић: Зато што је преовладало мишљење у Влади Републике Србије. Ја сам то рекао тада и не мислим да би било системски лоше, да се направи један кодекс

Промоција пројекта „Србија на интернету”, један од највећих подухвата Министарства за информације

закон о јавном информисању у који би ушао и Закон о радио и телевизији, али је већина сматрала да је добро да то буде регулисано посебним законом; да не правимо кодекс о јавном информисању, већ Закон о јавном информисању и посебне законе о радио-телевизији. Тако да то у овом тренутку није донето.

Водитељ: Да ли то значи да је и даље актуелна ваша идеја да би други и трећи канал РТС-а требало продати?

Вучић: Мислим да је добра идеја да се врши приватизација, као и са многим другим предузећима са којима ћемо вршити приватизацију. Постоји нешто што држави мора да остане, што је државно добро, што је национално добро, али мислим да је то врло солидна идеја.

Водитељ: Претпостављам да сте се вероватно заинтересовали да видите списак ових радио телевизијских станица, које нису добиле дозволу, чак ни дозволу која се добија на по-годину дана.

Вучић: Морам да кажем, то је посао савезног министарства за телекомуникације. Видим да све већи број тих станица добија фреквенције, али ја не волим да се мешам некоме другом у посао. Можете те људе позвати па они да говоре о томе, осим што служимо за регистрацију јавних гласила и то иде прилично лако и прилично једноставно, без проблема, пошто је систем пријаве у питању. Дакле, никаквих проблема није било, тако да има преко 2800 регистрованих медија у нашој земљи.

Водитељ: Поштовани гледаоци, ова група питања заправо представља констатације везане било за Владу било за странку. То је ипак ваш став, а ова друга велика група питања тиче се оног што се десило у Скупштини. Дозволите ми да их не исчитавам сва, него да поставим једно глобално питање: донет је закон, плате су порасле, људи се сећају разних изјава политичких лидера из редова ваше странке - о пензијама, о пензионерима, говоре о тешком животу и стално то доводе у везу са овим што се десило јуче.

Вучић: А шта се десило јуче?

Водитељ: Па то да су регулисане плате посланика, изабраних лица, министра, председника Владе, државе итд...

Вучић: Судија и јавних тужилаца.

Водитељ: Да, дакле, свих бираних лица.

Издржавање политичара на кратком штапу

Вучић: Морам да вам кажем, прво, то није мој фах. Не могу да говорим до краја стручно и баш о свему да кажем да сам погодио, али ви знате да смо ми имали ту врло пасиван став, што се тиче тог закона. Видели сте који су предлагачи. Мислим да су данас и неке дневне новине објавиле и њихова имена; Милан Божић, Богољуб Пејчић, Чотрић, и неки други људи. Тај закон је усвојен, али видите занимљива је једна ствар. Подигла се велика галама око тога да ли ће председник Републике или председник Владе који, узгред, кад већ говорите о политичкој стра-

ници којој припадам, нису из политичке странке којој припадам, бити доживотно издржавани, као и министри и посланици.

Као што сте видели, нема ништа од тога. То су новине измишљале. То ни случајно није усвојено. Што се тиче плата, ја могу отворено да вам кажем, без икаквих мука, а онда ћу рећи још нешто о самом буџету, за који мислим да је много важнија тема, зато што се ради о много већем новцу, о 50 пута већем новцу него о томе о чему сада говоримо. Моја плата, коју примам као посланик у Скупштини, не примам чак ни као министар, мада је то слична плата, је нешто око 3.500,00 - 3.600,00 динара. Издржавам жену, дете, плаћам ту гарсоњеру у којој живим и живим веома скромно. Тешко је наћи било кога од вас ко живи на такав начин, и нико ми не може рећи да се било чиме расипам и да живим боље од осталог дела народа. Углавном просечно или чак нешто испод просека. Што се тиче плата које ће бити исплаћиване, то је тек од јануара месеца. Већ 4 месеца касне плате у Управи. Ко зна колики ће и какав ће то износ бити тада, да не треба да говоримо о томе да у свим осталим земљама, па и у Бугарској, у Румунији, за председника републике су по пет и по десет пута веће него што су овде.

Из каса министарстава у пензионе фондове

Кад сте поменули пензионере, ја бих рекао само нешто у вези буџета Министарства за информације и онога што смо ми урадили, јер људи знају да постоје раздели сваког министарства. Ја сам вама дао да погледате упоредни преглед одобрених буџета у последње три године. У односу на претходну годину, имамо номинално мањи износ буџета; толико нам је рестриктиван буџет у Министарству за информације, да имамо номинално мањи износ за 5

милиона; од 45 смањен је на 40 милиона, значи за 5 милиона, за читаву 1/9 у номиналном износу је мањи. Кад узмете стопу инфлације из ове године, за око 50%, не знам колико, онда ћете доћи до закључка да смо ми направили уштеде од негде 65-70%, да је нижи буџет него претходне године. Је ли тако? То су огромне уштеде. То је домаћинско пословање. То је нешто због чега ми можемо грађанима да кажемо - е те паре нећемо да трошимо, тај новац не трошимо више да бисмо се показивали ми као добри министри, него то иде у пензије.

Неко каже да је за све у овој држави, што год да се догоди лоше - крив Шешел, крив је можда и онај Вучић и више нико ни за шта није крив. Ја прихватам своју кривицу, посебно кад ме ови из иностранства нападају - ја сам им крив што нема „Гласа Америке“, ја сам им крив што им нема „Дојче Вела“. Нек' ме воде где год хоће, нек' раде што год хоће, ако могу. Ја сам крив, нико други. Али немојте да људи буду криви зато што траже и што покушавају на сваки начин да исплате пензије. Рецимо, такса на мобилне телефоне. Ако имате да платите хиљаду и нешто динара за мобилни телефон, платите још 100 динара држави за то. Тих 100 динара не иде ником од нас у деп. Да ли неко те паре носи са собом, купи их, отима некоме па носи кући? Те паре иду за пензије. Ми пензије морамо да исплаћујемо. Сваког месеца имате минус, мањак од 600 милиона. Како 600 милиона да надокнадите из реалних извора, а да не будете генератор инфлаторног штампеда. На који начин?

Морате да нађете негде и нешто да опорезујете што је луксуз. Имате хиљаду динара да плаћате за мобилни телефон. То је ипак луксуз у нашој земљи. Ако кажете да немате да једете, како онда имате за мобилни телефон? Ако има за мобилни телефон, онда има и 100 динара да се остави држави да би се дало

Домаћинско пословање: буџет Министарства за информације смањен је за 5 милиона динара

онима који немају да једу. И то држава мора да ради, не неко други. Нико те паре није узео. Сад ћемо ми да отимамо од тих такси, да трпамо у своје џепове и да носимо негде. Не, од тога се исплаћују пензије, од тога се исплаћују друге социјалне припадљности. То је оно што је истина.

Знам како људи тешко живе и како је тешко да разумеју сваки фискални намет, али људи морају да схвате да нико нигде ништа не краде. Ја то гарантујем о људима из Владе говорим. Нека ми каже било ко где сам негде нешто украо, где сам то негде нешто узео, било коме. Нисам никоме ништа. И суштина је у томе, дакле, ако се то узима, то значи да држава има потребу да исплаћује остале социјалне припадљности и да врше економски утицај на даљи пораст друштвеног производа, на развој производње. Видећете већ значајније резултате и неке обавезе смо сада дали за државне фирме, и око „Црвене заставе“, о томе ћете већ чути. Сутра ће ићи председник Владе у Крагујевац. Имамо толике проблеме које морамо да решавамо и које ћемо решити. Очекујемо већ почетком наредне године, када буде била значајно боља ситуација; када уђемо у процес приватизације, да уђе новац због тога што ће бити извршена приватизација неких већих предузећа. Не знам тачно која јавна предузећа, цементаре, оваква или онаква предузећа, када уђе свеж новац у земљу, хоћете ли нас онда толико хвалити?

Приватизацијом до свежег новца

Кад се буду исплатиле пензије и кад се све друго буде регулисало, хоћете ли онда рећи - е за то су заслужни они за које смо све време говорили да смо криви. О чему ја говорим?

Разумем замерке свих људи. Разумем то да сви људи, посебно у овако тешкој ситуацији, имају право да вам кажу најлошије и најтеже могуће ствари. Молим људе само за једну ствар - да верују да то нико не користи за себе, да нико не отима за себе, да нико то не узима ни за шта, да ту нема лопова, већ да људи то узимају и да то мора држава да узме да би дала другим људима у земљи, онима који имају много мање. То је суштина, само да имају разумевања, да сачекају. Обавезни процес приватизације отпочиње и биће свеж новца и биће нешто од чега ћемо ми у те реформе кренути. То је нешто што ће се апсолутно сигурно догодити и то је нешто што ће донети бољатак.

Али опет ћемо имати социјалне проблеме, јер ви знате кад идете у процес приватизације, да ћете имати део отпуштених људи и о њима држава мора да се брине. Нема ко други, мора држава да брине зато што смо имали годинама, десетинама година, један накарадни економско-социјални систем и који сад морате, да бисте излечили свакога од нас, и мене, и вас, и сваког другог. Ми смо научили нешто, ви ме исправите ако нисам у праву, дакле, говорим просто о нашим навика-

ма. Боравио сам у Мионици и Љигу и одем код једног домаћина. Био сам радостан јер нисам видео нека велика оштећења. Има их, али нису значајна. И могао би можда он то сам да поправи. Али он каже - ма није то мени нешто, а мом компанији поправљали, долазила је комисија и све му поправили. Највећи је проблем у томе што су компанији то поправили. Тако је некоме највећи проблем што ће председник Републике имати нешто већу плату. Само на раздели буџета, раздели Министарства информација, ми смо много више уштедели. Али то људе као да не интересује. Као да не интересује људе што су 22 милијарде отишле у буџет, не, него их баш занима 500 хиљада или милион што ће да се угроши на то што ће да буде председник Републике, председник Владе, председник Народне скупштине, или већ не знам ни ја ко и шта. То као да је највећи проблем.

Водитељ: Каква је шанса да коначно Влада усвоји, ја морам пажљиво да формулишем, дакле, сви видови санкција, пошто их има у различитим видовима, па да се коначно ова Југославија укључи у светски монетарни систем и да почне привреда да живи и да ради, да не морамо ни да штампамо новац, нити да бежећи од тога посежемо за таксама.

Кредити Светске банке сигуран пут до пакла

Вучић: Па видите да ми новац не штампамо. То је за нас најважније. Таксе постоје, али оне не оптерећује најшири круг становништва. Они који имају мобилне телефоне, узео сам пример мобилних телефона, ипак нису најшири круг становништва, већ је то ипак један мали део становништва од кога треба да се има нека корист, да би се дало неким другим. На ваше питање одговорити прво посредно а касније директно. Да је нека друга емисија, да смо у неким економским темама посветили пажњу, ја сам баш читао некакви брошуре и књиге недавно, увек сви постављају питање - како ћете да добијете кредите из иностранства? А зашто да добијемо? Ко ће да враћа кредите? Јесте ли видели шта се догодило са Јужном Корејом? Имала је највећи раст друштвеног производа источно од Европе. Била је чудо од земље, јел' тако? То просто сви знамо. И данас, ево пропадају. Пропадају дакле у економском смислу, не говорим у неком националном, политичком смислу. Пропадају у економском смислу зато што не могу да врате те краткорочне кредите, зато што је Западу сада драже морате да вратите са толиким и толиким каматним стопама. Они тај новац не могу да врате и полако тону.

Нико нема такву срећу, решимо, чак ни Бугарска и неке друге земље које су близу нас, да могу да кажу да су од тога направиле некакви велики профите. Ми смо своју земљу и своју инфраструктуру углавном успели да сачувамо. Ми имамо огромна богатства и огромне ресурсе. То треба на паметан начин приватизовати.

Треба привући страни капитал. Видите да њих то, кад говорите о санкцијама, претерано не интересује. Знам да постоје некакве француске, некакве енглеске фирме, то су могли гледаоци да примете који су пратили саопштење Владе Републике Србије, заинтересоване, рецимо, за „Цементару - Беочин“. Њих ту интересује профит. Знате, нема ту што ви пуштате, волите или не волите „Глас Америке“ и „Дојче веле“ зато што им је Вучић крив или неко други; они рачунају колико ће пара да имају и колико ће да зараде. Ту ће да уложе новац зато што знају да ће да зараде. То је суштина. Ми морамо да кренемо у обавезну приватизацију.

То је нешто што сте чули из експозеа о економској политици председника Владе господина Марјановића, који је то такође изложио и који је рекао - ми у ту врсту реформе крећемо са или без страног капитала, са или без већег учешћа страних, најмоћнијих корпорација, без учешћа њихових држава, њихових јавних предузећа. Ми у такав процес морамо да кренемо. И то је нешто са чим не смемо више да чекамо. Ни то неће бити лако спроведено. Ту ће бити социјалних потреса које ће политички противници покушати да користе. Сви су за приватизацију, је ли тако? Сви су готово за приватизацију, а видећете, чим се крене у приватизацију, дајте да избегнемо једну последицу приватизације, другу, трећу и четврту. И ми о томе, морамо да размишљамо. И држава и за то мора да обезбеди услове. Поново бих се вратио на оно о чему сам мало пре говорио.

Апелујем и на људе да схвате да Влада Републике Србије има најбоље могуће намере. Ја сам вам показао - нећете моћи да видите како Вучић отвара некакве моћне ТВ системе, сателитске антене, радиотелевизијске станице, итд. некакве штампарије и не знам ни ја шта, зато што нема пара. Али у номиналном износу сам смањио буџет. Говорим о Министарству за информације. У номиналном износу смо га смањили за 5 милиона, био је 45 милиона. То је једна изванредна уштеда. То показује како можемо домаћински да радимо. То морамо да урадимо да бисмо имали више новца да се исплаћују пензије; ја за 5 милиона у номиналном износу смањим, а нама је 600 милиона месечног недостатка за пензије. То је господин Милачић више пута истицао. И то није питање да ли је неко крив, да ли је овај или онај крив, просто, када намириште фискалне обавезе толико вам недостаје. И када вас неко критикује, с правом вас критикује, јер је то ваша обавеза, то је ваш посао. Људи морају да имају стрпљења, морају да знају да се не може све решити ни за 3 месеца, ни за 6 месеци, нити за 5 или 10 дана, како су неки замишљали.

Водитељ: Све је ово добар увод за тему која око Нове године мора да буде актуелна, за посебно размотрену тему у овом студију. Ја бих вас за крај, да ипак не бисмо ушли у 45 минута прекорачена као прошли пут, питао још само ово: вероватно знате, али ако не знате, ево рећи ћу вам своја искуства и своје утиске. Пуно је стра-

ха међу новинарима, јавља се аутоцензура, што је најгора од свих врста цензура. Последнице су, чини ми се као новинару, доиста неугодне - зар није једноставније прихватити то и учинити нешто да таквих последица не буде?

О жртвеној јагњаци и „народним херојима“

Вучић: Ево говорићу вам најдиректније и најконкретније. Мајка ми је новинар, супруга ми је новинар. Као што знате, ни данас, као ни раније, нису привилеговане ни у чему. Иако ми је мајка на програмима Радио Телевизије Србије, не можете рећи ни да води Дневник, ни да је нешто често виђате, нити било шта, иако је била, чини ми се, и ви то знате, врло добар скупштински извештач низ година, пре свега из Савезног парламента. Супруга такође. Ја не мислим да тај страх озбиљно постоји. Постоји једно осећање које поједини уредници покушавају да пренесу, које је карактеристично за одређене периоде у којима су неке политичке странке покушавале на различите начине да обору власт у Србији. То су чинили на следећи начин - увек од себе направе жртвено јагње. Не говорим овде сад о појединачним примерима. Увек покушавају од себе да направе жртвено јагњад, да кажу - јао, како смо ми угрожени, како је нама тешко, како нас сви нападају, а нема коју реч нису у стању да изговоре.

Са господином Којадиновићем сам пре неко вече имао дуел БК телевизији, вероватно сте имали прилику да гледате. Није било те речи, није било тог израза, који није био у стању да употреби, који није био у стању да исказе. При томе не мислим ништа лоше, наравно. Не само да није било никаквог страха већ су били спремни да неки од себе покушају да направе народне хероје - ето како нас власт прогони, и како нам је тешко. Истовремено су нам нудили најтежу и најгору могућу хајку против других људи, који наводно нису хтели да виде. У паузи, када смо разговарали, поменуо сам случајно председника Независног удружења новинара Србије. Не говорим сад о неким личним, приватним стварима, али тај човек је себи дозволио да неко ко представља један део новинара ове земље, да он каже како сам облик од човека, како немам руке, него сам коњ или тако нешто. Дакле, мене то није чак ни срамота да кажем, јер то говори о њему, а ништа, апсолутно, ништа о мени. И онда ми не можете рећи да је тај човек у страху.

Кад је неко у стању да такве увреде изнесе, по ком год сам закону могао да покренем поступак против њега, и по сваком бих добио. Добио бих и новчану накнаду штете, он би мени морао да плати. Ништа од тога нисам урадио зато што ме то просто не интересује, зато што знам принцип рада тих медија и појединих новинара. Правите највећу хајку и причајте како сте стално угрожени, а у ствари ви све време водите најжешћу и најотво-

ренију могућу хајку. И највише измишљајте. Што више измислите, утолико боље. А што теже увреде изговорите, што веће клевете изговорите, утолико боље.

То је једна опасна замена теза о којој сам говорио и раније, ако се сећате, пре него што сам постао министар. Увек је неко за нешто крив. То је као оно с почетка емисије о чему сам причао: е ви сте фашиста. Да га питате шта је фашиста и шта значи фашизам, појма не би имао. Исто као неки који не воле да читају књиге. Дакле, суштина је у томе да је важно да окренемо у потпуности ствари. Ми ћемо да водимо хајку против власти, ми ћемо да говоримо о њима све најгоре, идемо својим путем. Са друге стране ћемо да говоримо како нам је ужасно тешко, како они нас прогањају. Кад их питате у чему се огледа то прогањање, или ће дати немушт одговор или недовољно конкретан и коректан.

Да одговорим на ваше питање - уколико заиста постоје људи који се осећају нелагодно због неких норми, добро је да прочитају Закон и схватиће да немају због чега да се осећају нелагодно и схватиће да могу свој посао да обављају довољно про-

фесионално, довољно одговорно и потпуно слободно, као што су то до сада чинили. И као што сам прошли пут рекао у Нишу за ове живе емисије, са дужним надзором, како мора да се поступа, како треба да се ради, па се испоставило да нисам слагао ништа. Тако и сада кажем - људи могу потпуно одговорно, потпуно професионално и слободно да информишу јавност. Могу да се баве и аналитичким новинарством, коментарима, писањем колумни, чиме хоће, али мора да се води рачуна о томе да то не садржи позив на насилно рушење уставног поретка и да нема повреде права личности. То је нешто што у крајњој линији представља и елементарни ред, што представља домаће васпитање и нешто чега би сви у овој земљи, у крајњој линији, требало да се придржавамо.

Водитељ: Хвала, господине министре. Поштовани гледаоци, био је то Александар Вучић, министар за информације у Влади Републике Србије. Чули сте његове ставове, његово виђење Закона и још понечег око Закона. Хвала још једном. Пријатно.

Вучић: Хвала и вама.

Ко прочита Закон о информисању, схватиће да се новинарски посао може одвијати несметано, поштујући принципе професије

ЕКСКЛУЗИВНО

**ПОСЛЕДЊИ ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА КУПОВИНУ
НАЈЈЕФТИНИЈИХ ПЛАЦЕВА У СРБИЈИ**

ИЗВРШНИ ОДБОР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
РАСПИСУЈЕ

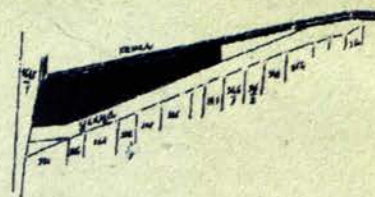
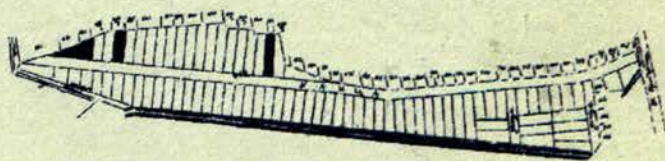
ЈАВНИ КОНКУРС

За доделу плацева у Петровчићу и на две
локације у Јакову

- Плацеви се уступају уз накнаду наведену поред скица
- Право учешћа на конкурс имају сва правна и физичка лица
- Сваки учесник конкурса дужан је да на име оглашавања уплати 50,00 динара на жиро рачун „Земунских новина”, број: 40805-637-5-6006714
- Пријаве на конкурс достављају се Одељењу за имовинско-правне послове Општине Земун, Трг победе 1, други спрат - соба број 60
- Све информације на телефон 011/198-323 локал 36

ПЕТРОВЧИЋ

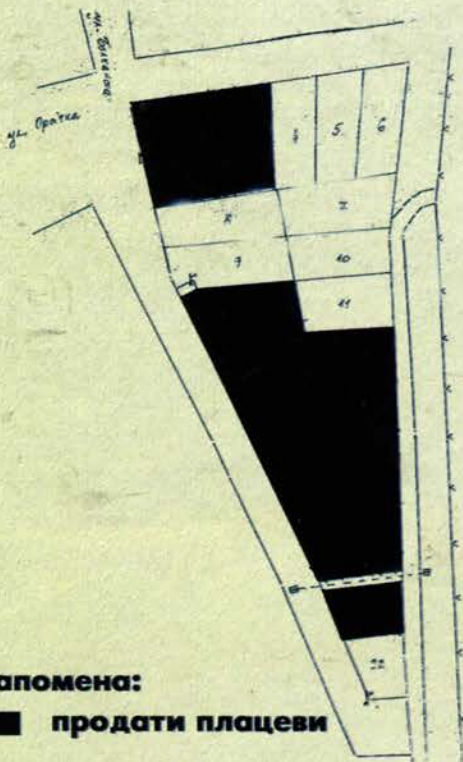
**15
din/m²**

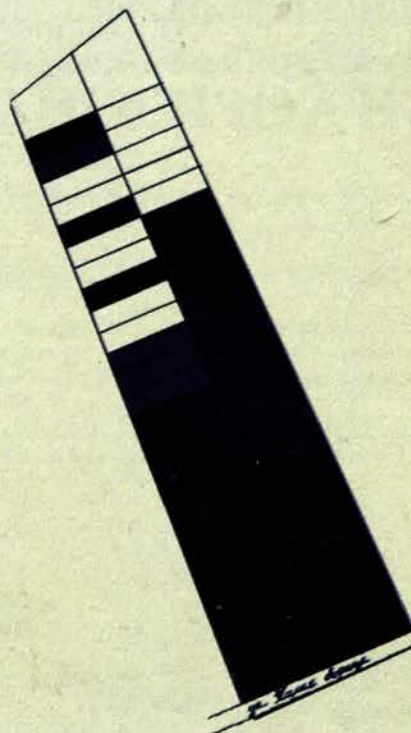
СВИ ПЛАЦЕВИ СУ ВЕЛИЧИНЕ ОД 4 ДО 7 АРИ

**50
din/m²**

**30
din/m²**

ЈАКОВО

Напомена:

■ продати плацеви

**ЦЕНЕ ПЛАЦЕВА ВАЖЕ
ДО 31. ЈАНУАРА 1999.**

ПЛАВИ ХОРИЗОНТ

У НАЈСУНЧАНИЈЕМ ДЕЛУ ЗЕМУНА
НАЈМЛАЂЕ ОПШТИНСКО НАСЕЉЕ

- НАСЕЉЕ ОД БЛИЗУ 900 ПАРЦЕЛА
ВЕЛИЧИНЕ ОД 5 ДО 8 АРИ
- ИДЕАЛНА САОБРАЋАЈНА ВЕЗА
- ИНФРАСТРУКТУРА ВЕЋ НА ОБОДУ НАСЕЉА

**ИЗВРШНИ ОДБОР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
РАСПИСУЈЕ КОНКУРС
ЗА ДОДЕЛУ ПАРЦЕЛА У НАСЕЉУ
ПЛАВИ ХОРИЗОНТ**

- Парцеле се налазе у продужетку насеља „Алтина”, са леве стране пруге Београд-Батајница, од Добановачког пута до насеља Земун поље.

- Право учешћа на конкурсима имају сва правна и физичка лица.

- Парцеле се додељују уз надокнаду од 100 динара/м².

- Сваки учесник конкурса дужан је да на име трошкова уплати износ од 100 динара на жиро-рачун бр. 40805-637-5-6006714 „Земунске новине”.

- Пријаве се подnose у Одељењу за имовинско-правне и стамбене послове, соба 65, а информације на телефон 198-323/36

У непосредној близини Беовоза, са излазом на два аутопута. Уређен је пут до насеља, а завршава се и главна улица

